

Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL AGUS RÁITIS AIRGEADAIS 2019

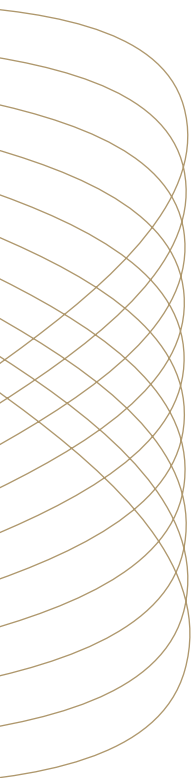

€2 BILLIÚN

BEART A DHÉANAMH DE RÉIR ÁR MBRIATHAIR

"Aistreoimid €2 billiún go luath ónár mbarrachas go dtí an Státchiste – toradh leathscór blianta oibre agus cinntí deacra."

– AIDAN WILLIAMS, CATHAOIRLEACH

Féach ár suíomh gréasáin le haghaidh tuilleadh eolais www.NAMA.ie

CLÁR ÁBHAIR

Litir chuig an Aire Airgeadais	2
--------------------------------	---

RÉAMHRÁ

Príomhchuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord GNBS	4
Príomhtháscairí Airgeadais	5
Príomh-bhuaicphointí Gnó	6
Ráiteas an Chathaoirligh	8
Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	10

GNÍOMHAÍOCHT DÍ-GHIARÁLA

Giniúint Airgid Tírim	13
Díolacháin Shócmhainní agus Iasachtaí	14
Caiteachas Caipitil	15

AN SOLÁTHAR CÓNAITHEACH

Dul chun Cinn maidir leis an Soláthar Cónaitheach	17
Modhanna Soláthair	19
Samplaí de Thionscadail Chónaitheacha	20

CRÍOSANNA FORBARTHA STRAITÉISEACHA (SDZ)

SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath	24
SDZ an Phoill Bhig Thiar	28

RANNCHUIDIÚ SÓISIALTA AGUS GEILLEAGRACH

Tithíocht Shóisialta	30
Rannchuidiú Geilleagrach Níos Leithne	35

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS

37

EAGRÚCHÁN AGUS RIALACHAS GNBS

Struchtúr Eagraíochta	42
An Bord agus Coistí an Bhoird	44
Comhaltaí an Bhoird	46
Tuarascálacha ó Chathaoirligh Choistí GNBS	48
An Cód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016	54
Nochtadh agus Freagracht	55
Bainistíocht Riosca	56

RÁITIS AIRGEADAIS CHOMHDHLÚITE

57

Gluais Téarmaí	156
----------------	-----

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní National Asset Management Agency

15 Bealtaine 2020

An tUas Paschal Donohoe T.D.

An tAire Airgeadais

Tithe an Rialtais

Sráid Mhuirfean Uachtarach

Baile Átha Cliath 2

A Aire, a chara,

Tá sé d'urraim againn Tuarascáil agus Cuntais na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní a chur faoi bhráid don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2019.

Is mise, le meas,

Aidan Williams
Cathaoirleach

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

RÉAMHRÁ

- 4 Príomhchuspóirí Straitéiseacha arna leagan síos ag Bord GNBS
- 5 Príomhtháscairí Airgeadais
- 6 Príomh-bhuaicphointí Gnó
- 8 Ráiteas an Chathaoirligh
- 10 Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh

PRÍOMHCHUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA ARNA LEAGAN SÍOS AG BORD GNBS¹

AG TIOMÁINT AN BUNATHRÚ AR AGHAIDH LENÁR GCUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA

1

AN BARRACHAS IS MÓ IS FÉIDIR A GHINIÚINT

Is é príomhchuspóir tráchtála an Bhoird an barrachas is mó is féidir a ghiniúint, faoi réir coinníollacha an mhargaidh atá i réim, faoin am a mbeidh a chuid oibre críochnaithe ag GNBS. Tá sé mar aidhm aige a gealltanais uile a bhaint amach lena cuid acmhainní féin.

2

DIANBHAINISTÍOCHT A DHÉANAMH AR SHÓCMHAINNÍ

Chun a cuspóir tráchtála príomhúil a bhaint amach (mar atá leagtha amach ag 1 thuas) agus ag cur san áireamh go bhfuil sé i gceist an Ghníomhaireacht a thabhairt chun críche go hordúil, déanfaidh GNBS sócmhainní a bhainistiú go dian agus infheisteoidh sí iontu ionas go gcuirfidh sí barr feabhais ar an acmhainneacht agus ar an luach diúscartha maidir leis an táirgeadh ioncaim.

3

SEACHADADH CÓIRÍOCHTA OIFIGE A ÉASCÚ

Éascóidh GNBS an seachadadh maidir le cóiríocht oifige Grád A sna SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath; ranncuideoidh sí le, ní hamháin i dtéarmaí maoinithe tionscadal más gá, ach freisin maidir le comhleanúnachas treoir agus tiomáint a thabhairt don phróiseas seachadta.

4

DIANBHAINISTÍOCHT SÓCMHAINNE AR LÁITHREÁIN CHÓNAITHE

Tá sé mar aidhm ag GNBS réadú 20,000 aonad cónaithe nua a éascú, faoi réir na hinmharthanachta ó thaobh tráchtála de, i gceantar Bhaile Átha Cliath go príomhúil, sa tréimhse go dtí deireadh 2021 agus, trí dhianbhainistiú sócmhainne a dhéanamh ar láithreáin chónaithe, tá sé mar aidhm líon na láithreáin a uasmhéadú atá réidh le bheith forbartha.

5

RANNCUIDIÚ DEARFACH SÓISIALTA AGUS EACNAMAÍOCHT A DHÉANAMH

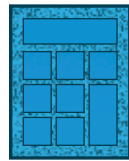
Faoi réir phríomhacht an tsainordaithe tráchtála atá leagtha amach dó in Alt 10, agus lena gcomhlíonann sé go minic, agus laistigh de chomhthéacs punainne daingnithe atá i bhfad níos lú, feicfidh GNBS chun rannchuidiú sóisialta eacnamaíoch dearfach a dhéanamh ar fud raon leathan dá cuid gníomhaíochtaí.

¹ D'fhaomh Bord GNBS na spriocanna straitéiseacha seo go luath in 2020. Tá an Bord ag déanamh monatóireacht faoi láthair ar an tionchar atá ag an paindéim phoiblí COVID-19 ar na spriocanna seo a bhaint amach agus déanfaidh sé measúnú ag an am cuí ar chóir na spriocanna seo a athrú.

PRÍOMHTHÁSCAIRÍ AIRGEADAIS

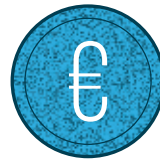
Leanann GNBS uirthi a punann iasachtaí a thabhairt chun críche agus, i Márta 2020, d'aisíoc sí €1.064 billiún, an fofhiachas a bhí gan íoc. **Leis an fhuascailt seo cuireadh críoch leis an aisíocaíocht de €31.8 billiún d'fhiachas a d'eisigh GNBS chun iasachtaí a fháil in 2010 agus 2011.**

Tá GNBS brabúsach agus tá sí ar tí barrachas suntasach a thabhairt ar ais do Státchiste na hÉireann. **Tá súil ag GNBS an chéad €2 billiún den bharrachas a aistriú in 2020.**

BRABÚS 2019

€265 MILLIÚN

GINIÚINT AIRGID TIRIM 2019

€1.343 BILLIÚN

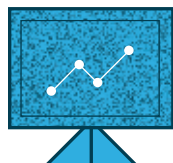
FÁLTAIS DHIÚSCARTHA 2019

€1.203 BILLIÚN

FUASCAILT FHIACHAIS 2020

€1.064 BILLIÚN

SAOLRÉ BARRACHAIS
RÉAMH-MHEASTA²

€4 BILLIÚN

2 De bharr ganntanais d'idirbhearta margaidh agus easpa eolais maidir le cén fhad a mhairfidh an cur isteach, níorbh fhéidir éifeacht na mbeart Covid-19 a mheas maidir le luacháil shócmhainní airgeadais nó réadmhaoine GNBS ar an dáta a síníodh na ráitis airgeadais.

PRÍOMH-BHUAICPHOINTÍ GNÓ

AG BAINT AMACH ÁR GCUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA

Le linn Márta 2020, ar aon dul le srianta an Rialtais de bharr Covid-19, chuir GNBS ar fionraí tógáil ar laithreáin chónaithe agus tráchtála.

STAID AN TSOLÁTHAIR CHÓNAITHIGH AG DEIREADH MHÍ AN MHARTA 2020

17,000

Ó 2014, thug GNBS maoiniú chun 17,000 aonad cónaithe a thógáil.

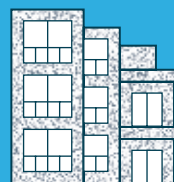
=

11,700

11,700 aonad cónaithe maoinithe go díreach ó GNBS nó éascaithe ag GNBS.

+

5,300

5,300 aonad tógtha ar láithreáin a bhí tugtha do GNBS mar urrús roimhe seo agus a raibh maoiniú tugtha ina leith ag GNBS le haghaidh cead pleanála, oibríthe éascaithe, costais dlí nó costais sealbhaíochta.

2,300

2,300 aonad á dtógáil nó tá maoiniú faofa dóibh chun iad a thógáil.

5,600

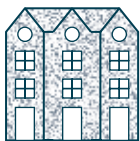
Tá cead pleanála tugtha do 5,600 aonad.

8,600

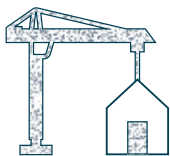
Tá 8,600 aonad sa chóras pleanála (iarratais curtha isteach nó á n-ullmhú).

SDZ DUGTHAILTE BHAILE ÁTHA CLIATH STÁDAS AG DEIREADH MHÍ MÁRTHA 2020

1.6M TR. CR.

Tá deireadh leis an tógáil ar 1.6m tr. cr. de spás tráchtála agus 228 aonad cónaithe in SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath.

1.04M TR. CR.

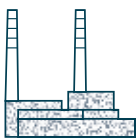
Táthar i mbun oibreacháin tógála ar 1.04m tr. cr. de chóiríocht tráchtála agus 378 aonad cónaithe.

1.57M TR. CR.

Díoladh láithreáin le cead pleanála do 1.57m tr. cr. de spás tráchtála agus 1,427 aonad cónaithe.

SDZ AN PHOILL BHIG THIAR STÁDAS AG DEIREADH MHÍ AN MHÁRTA 2020

D'fhaomh an Bord Pleanála scéim pleanála SDZ an Phoill Bhig Thiar in Aibreán 2019.

Cuireadh tús le próiseas margaidh oscailte chun comhpáirtí infheistíochta a lorg in Iúil 2019.

In Eanáir 2020 bronnadh cead pleanála deich mbliana le haghaidh infreastruchtúr céim 1.

TITHÍOCHT SHÓISIALTA STÁDAS AG DEIREADH MHÍ AN MHÁRTA 2020

2,614

Ó 2012, tá GNBS tar éis 2,614 aonad cónaithe a sholáthar don tithíocht shóisialta ar fud na hÉireann (in 20 as na 26 contae).

94%

Go dtí seo, tá 94% de réadmhaoín seachadta ag GNBS ag a raibh éileamh deimhnithe ag na húdaráis áitiúla ina leith.

€350M

Tá tuairim is €350m caite ag GNBS mar chaiteachas iomlán ar an tithíocht shóisialta (lena n-áirítear ceannach agus feabhsúchan).

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH

LUACH NA SÓCMHAINNÍ ATÁ FÁGTHA AGAINN A UASMHÉADÚ

€2 BILLIÚN

LE HAISTRÍÚ GO DTÍ AN STÁTCHISTE

€1.23 BILLIÚN

LUACH PUNAINNE

Tá an Tuarascáil Bhliantúil 2019 á fhoilsiú againn le linn géarchéime sláinte phoiblí agus eacnamaíocha gan fasach de bharr na paindéime Covid-19 ar fud an domhain. Tá an ghéarchéim tar éis cur isteach ar bhealach ollmhór ar ár saol laethúil, ar ár dtionscail agus ar gach gné den tsochaí agus den gheilleagar, ní hamháin in Éirinn ach ar fud na cruinne.

Aithníonn gach duine i GNBS méid an dúshláin atá romhainn agus déanfaimid ár ndícheall tacú le téarnamh geilleagrach na hÉireann sna míonna agus sna blianta atá romhainn. Cé gur Gníomhaireacht í GNBS a cruthaíodh mar fhreagairt ar an ngéarchéim airgeadais domhanda roimhe seo, aithnímid go bhfuil an ghéarchéim atá ann inniu níos measa agus níos uafásaigh ná aon rud atá feicthe againn go dtí seo.

Cé go bhfuil sé de dhualgas orainn féachaint ar aghaidh go dtí an todchaí agus díriú ar na dúshláin atá romhainn, anois agus Tuarascáil Bhliantúil 2019 GNBS á fhoilsiú, tá sé in am dúinn an dul chun cinn a mheas atá déanta ag an nGníomhaireacht in 2019 agus ó bunaíodh í.

Aistreoimid go luath €2 billiún ónár mbarrachas go dtí an Stáitchiste – buaicphointe leathscór blianta oibre agus cinntí deacra. Tá an chéad aistriú eile dlíte ag deireadh 2021 agus táthar ag súil go n-aistrefar formhór an mhéid iarmharáí in 2022. Tá sé sin go léir ag brath ar réadú ár bpunainne ag an leibhéal praghaís a bhí i réim ag deireadh 2019 nó gar dó.

Ag tús mhí Mharta 2020, d'aisíocamar an chuid deiridh den fhiachas €31.8 billiún a eisíodh chun iasachtaí a fháil in 2010 agus 2011. San áireamh san íocaíocht deiridh seo bhí €1.064 billiún d'fhofhiachas agus réitíonn sé an bealach chun tús a chur lenár mbarrachas a sheachadadh go dtí an Stáitchiste. Tá beagáinín os cionn 10 mbliana caite ó thosaigh GNBS a cuid oibríochtaí agus creidim go bhfuil tráthúlacht faoi leith ag baint leis an aistriú seo do Stát na hÉireann. Is cúis áthais dom é go bhfuil ar chumas GNBS an rannchuidiú suntasach seo a dhéanamh, go háirithe ag an am seo nuair ata géarghá leis.

I mí Iúil 2019, d'fhoilsigh an tAire Airgeadais an dara hathbhreithniú Alt 227 cúig bliana ar GNBS inar deimhníodh go bhfuil dul chun cinn suntasach déanta ag an nGníomhaireacht maidir lena gcuspóirí a bhaint amach. Is cúis misnigh dom gur mhol an tAire gur chóir do GNBS leanúint ar aghaidh do dtí 2025 chun a chinntiú gur féidir linn luach ár n-iasachtaí iarmharáí a uasmhéadú.

Tá áthas orm a thuairisciú go bhfuilimid ag druidim i dtreo dheireadh ár gcláir fhorbartha do Dhugthailte Bhaile Átha Cliath, d'ainneoin na ndúthshláin eacnamaíocha atá romhainn, agus go bhfuil dul chun cinn suntasach déanta againn maidir le tithíocht nua a sholáthar ar fud na hÉireann, rud a bhfuil géarghá leis.

Is léiriú dearfach iad na pointí thuas. Tá siad á dtuairisciú, áfach, i gcomhthéacs geilleagair domhanda a d'athraigh go hiomlán thar cúpla seachtain. Mar thoradh ar an neamhchinnteacht eacnamaíoch beidh go leor dúshlan ann agus ní féidir a thuairisc a chomh dian is a bheidh siad.

Tá GNBS ag dul isteach sa ghéarchéim eacnamaíoch seo go láidir. Sharaíomar ár spriocanna dí-ghiarála le haghaidh 2019 agus bhí luach punainne €1.23 billiún againn ag deireadh 2019. Cé go bhfuil laghdú suntasach tagtha ar ár bpunann i gcomparáid leis na blianta roimhe seo, tá sé ráite i gcónaí ag GNBS go bhfuil réadú luach ónár mbunsócmhainní rithabhachtach chun ár mbarrachas a bhaint amach. Os rud é go bhfuil an luach punainne bunaithe ar athbhreithniúcháin cóirluacha a rinneadh ar 31 Nollaig 2019, is dócha go raibh tionchar diúltach air ó shin agus ní féidir é sin a thomhas fós ná a rá an buanlaghdú é seo nó an mbeidh sé sealadach.

Táimid ag druidim i dtreo dheireadh an chláir forbartha do Dhugthailte Bhaile Átha Cliath agus tá dul chun cinn suntasach déanta againn maidir le tithíocht a bhfuil géarghá léi a sholáthar ar fud na hÉireann.

Faoi láthair, tá punann sócmhainne GNBS á athbheithniú go géar ag an mBord. D'fhéadfadh sé tarlú go mbeidh orainn athbheithniú a dhéanamh ar chuid dár straitéisí dí-ghiarála agus ar ár spriocanna de réir mar a chuirimid lenár dtuiscint ar an ngéarchéim. Táthar ag súil go mbeidh coinníollacha margaidh dúshlánach sa ghearrthéarma. Mar sin, beidh sé tábhachtach go mbeidh bainistíocht sócmhainne éifeachtach ann chun luach na sócmhainní atá fágtha againn a chosaint agus a fheabhsú. Bhí an straitéis seo an-éifeachtach le linn blianta tosaigh GNBS nuair a bhí an margadh réadmhaoinne ag crapadh. Táimid tiomanta ár bpríomhchuspóir príomhúil a bhaint amach, is é sin le rá an barrachas is mó is féidir a thabhairt ar ais to dtí an íocóir cánach. Mar sin, beidh sé mar aidhm againn agus cinntí á ndéanamh againn maidir lenár bpunann, luach na sócmhainní atá fágtha a uasmhéadú.

Príomhchuspóir eile atá an mBord ná críoch a chur leis an bhforbairt tráchtála agus chónaithe atá á éascú ag GNBS sa Chrios Forbartha Straitéisí i nDugthailte Bhaile Átha Cliath. Trí chomhoibriú le glacadóirí, le comhpháirtithe comhfhiontair agus le páirtithe leasmhara eile, tá GNBS ag spreagadh agus ag éascú go seachadófaí 4.2m troigh chearnach spás tráchtála agus 2,183 aonad cónaithe sa chrios SDZ. Ar an drochuair, agus é seo á scríobh, tá an tógáil curtha ar fionraí i ngach forbairt chónaithe agus tráchtála atá á maoiniú ag GNBS de réir rialachán an Rialtais. D'fhéadfadh sé go gcaillfear poist go sealadach san earnáil tógála, agus is cúis aifeála é sin, agus d'fhéadfadh sé go mbeidh moill ann maidir le haonaid chónaithe agus tráchtála a sheachadadh, rud atá ag teastáil go géar. Ach ní mór go dtuigtear gur moill shealadach atá i gceist. Tá GNBS ag súil le dul i mbun gníomhaíochta tógála chomh luath agus is féidir. Cuirfimid maoiniú ar fáil go críonna chun a chinntiú go gcríochnófar ár dtionscadail fhorbartha ar aon dul lenár mandáid tráchtála; ní bheidh siad ina scáileastáit amach anseo mar a tharla sa ghéarchéim eacnamaíoch deiridh. Tá sé tábhachtach don gheilleagar agus do chuspóirí GNBS i gcoitinne go seachadófaí foirngimh chónaithe agus tráchtála ardchaighdeán.

Tá sé mar aidhm againn go mbeidh an rath céanna ar an gclár forbartha atá i ndán do SDZ an Phoill Bhig Thiar agus mar a bhí ar na Dugthailte. Cuimsíonn an SDZ seo tailte ar an taobh thoir de dhuganna theas Bhaile Átha Cliath. Is le GNBS láithreán 37.2 aca sa SDZ a d'fhéadfadh suas go dtí 3,500 aonad cónaithe a sholáthar (tithíocht shóisialta inacmhainne a bheidh in 25% díobh) mar aon le 1m tr. cr. spás tráchtála agus miondíola. Sa scéim pleanála, a faomhadh in Aibreán 2019, tá fórlacha ann do láithreán scoile chomh maith le spás oscailte poiblí cultúrtha agus pobail. Seoladh próiseas margaidh oscailte in Iúil 2019 ag lorg comhpháirtí infheistíochta chun an láithreán a fhorbairt ar bhonn tráchtála. Faoi láthair, tá GNBS ag measúnú tairiscintí a fuarthas mar fhreagairt ar an bpróiseas seo.

Ní mór a lua go ndéanaimid iarracht a chinntiú go dtéitear i mbun gníomhaíochta forbartha ina bhfuil páirt againn ann, i gcomhthéacs an tionchair a bheidh aige ar an timpeallacht. Mar sin, comhlíonann mórán forbairtí tráchtála ina bhfuil baint ag GNBS iontu, na caighdeáin is airde maidir le dearadh inmharthana agus forbairt. Mar shampla, tá sé beartaithe ag gach forbairt tráchtála ina bhfuil baint ag GNBS inti sa SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath go gcomhlíonfaidh sí caighdeáin Ceannasaíocht sa Dearadh Fuinnimh agus Comhshaoil agus tá

teastasú platanaim bainte amach ag ceann amháin díobh - an leibhéal is airde is féidir a bhaint amach. Mar bhuntáiste bhreise, bíonn na sócmhainní seo níos indíolta, rud atá de réir ár mandáid tráchtála.

Ba mhaith liom an deis seo a thapú chun tagairt a dhéanamh do thionscnaimh chomhionannais agus éagsúlachta atá á dtacú i GNBS agus i nGníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta. Is tosaíocht do Bhord GNBS é an comhionannas deiseanna agus an éagsúlacht a chur chun cinn inár n-áit oibre. I measc na dtionscnamh atá ann, tá Feasacht ar Mhíchumas, Straitéis LADT+ agus an líonra Cúrsaí Inscne. Le linn 2019, cuireadh oiliúint ar an mbainistíocht agus ar an bhfoireann go léir maidir le claontacht neamh-chomhfhiúsach. Bhain an Bord tairbhe as cur i láthair cumhachtach ar straitéis LADT+ de chuid Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta agus aontaímid go hiomlán leis. Ina theannta sin, labhair ball foirne de chuid GNBS a bhfuil ardmheas air agus a earcaíodh trí Specialisterne - eagraíocht a chuireann ar chumas daoine ar an speictream uathachais fostaíocht a lorg agus a choimeád - faoina thaithí oibre féin i GNBS. Leanfaidh an Bord agus an fhoireann fheidhmiúcháin ag tacú le tionscnaimh ionchuimsithe agus éagsúlachta mar seo mar is mian linn timpeallacht oibre dhearfach a chothú don fhoireann go léir.

Mar fhocal scoir, ba mhaith liom a rá gur mór an onóir dom é mo chéad Thuarascáil Bhliantúil a chur i láthair mar Chathaoirleach GNBS. Ceapadh sa phost mé i mí na Nollag 2019, tar éis dom bheith i mo chomhalta Boird ó mhí Aibreán roimhe sin. Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don obair ollmhór atá déanta ag mo réamhtheachtaí, Frank Daly, a raibh ról lárnach aige maidir leis an dul chun cinn suntasach atá déanta ag an nGníomhaireacht go dtí seo. Ba mhaith liom freisin aitheantas a thabhairt do mo chomhghleacaithe Boird, don Phríomhfheidhmeannach agus don bhainistíocht fheidhmiúcháin agus don fhoireann, anois agus san am atá caite. Ba léir an tiomantas agus an ghairmiúlacht leanúnach a léirigh foireann GNBS le linn na géarchéime seo sa chaoi a ndeachaigh siad in oiriúint ar thimpeallacht atá athraithe ó bhonn go toilteanach, go bríomhar agus le buanseasmhacht.

Ó cuireadh tús leis in 2009, tá go leor dúshlán sáraithe ag an nGníomhaireacht agus tá ardán inmharthana cruthaithe aici a chabhraigh leis an Stát teacht amach as an ngéarchéim roimhe seo. Thar aon rud eile, is géarchéim sláinte phoiblí í an ghéarchéim reatha. Is buille fiordhíobhálach neamhbheartaithe é gur chaill oiread sin daoine a gcuid fostaíochta mar thoradh ar na bearta a tugadh inteach chun dul i ngleic leis an víreas. É sin ráite, tá sé rithábachtach go dtugtar tús áite do shláinte agus do shábhailteacht saonánaigh na hÉireann agus, ag an am cuí, is féidir le hÉirinn tús a chur leis an ngeilleagair a athtógáil agus na poist caillte a thabhairt ar ais chomh tapaigh agus is féidir. Is féidir liom a rá go cinnte go nglacfaidh GNBS páirt chun é seo a bhaint amach.

Aidan Williams
Cathaoirleach

22 Aibreán 2020

RÁITEAS AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

AG OBAIR AR MHAITH LE LEAS AN CHÁINÍOCÓRA ÉIREANNAIGH

€265 MILLIÚN

BRABÚS 2019

17,000

AONAD CÓNATHE SEACHADTA

Aontaím leis na smaointe agus leis na tuairimí ar an ngéarchéim Covid-19 atá cuirthe in iúl ag an gCathaoirleach ina ráiteas. Agus é seo á scríobh agam in Aibreán 2020, is mór an fhulaingt atá ann in Éirinn agus in áiteanna eile. Cuimhnímid ar na teaghlaigh ina bhfuil duine tar éis bás a fháil; ar na daoine a bhfuil an víreas tolgtha acu; ar na gnólaigh a raibh droch-thionchar ag an ngéarchéim orthu' agus leis na daoine atá a bhfuil deacrachtaí airgeadais fulaingthe acu toisc gur chaill siad a bpost nó toisc go bhfuil laghdú suntasach tagtha ar an ioncam atá acu.

Is léir méid an dúshláin eacnamaíoch atá romhainn ón líon daoine atá ag lorg sochar dífhostaíochta nó forlíonadh ioncaim ón Stát, os cionn milliún duine faoi láthair - uimhir atá níos airde ná mar a bhí riamh agus a tharla chomh tapaigh sin agus atá i bhfad níos airde ná sna drochlaethanta den ghéarchéim deiridh ó 2008 ar aghaidh. Beidh costas measta an-suntasach ann don Stát agus tógfaidh sé roinnt mhaith ama sula mbeidh pictiúr iomlán soiléir againn.

Is sa chomhthéacs seo atá GNBS ag tuairisciú brabús de €265m do 2019. Tá sé seo níos ísle ná an brabús bliantúil a tuairiscíodh le blianta beaga anuas ach tá sé ar aon dul leis an méid a rabhamar ag súil leis ó phunann atá i bhfad níos lú agus muid ag leanúint orainn an Ghníomhaireacht a thabhairt chun críche. Agus muid ag machnamh ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag an ngéarchéim reatha ar bhrabús ionchais GNBS, ní mór a lua go dtagann tuairim is 20% denár mbrabús tuairiscithe do 2019 as brabús réadaithe ó dhíolachán sócmhainní ar phraghas níos airde ná an luach anonn chomh maith le hús agus ioncam táille. Ní bheidh athrú ar an ngné seo dár mbrabús, beag beann ar chúinsí seachtracha. D'fhéadfadh ár mbrabús neamhréadaithe, atá ann mar thoradh ar mhéadú ar na luachanna anonn dár sócmhainní agus dár mbrabús infheistíochta, d'fhéadfadh sé bheith faoi réir athbhreithnithe de réir mar a athraíonn na coinníollacha margaidh sna míonna agus sna blianta atá romhainn.

Bhí giniúint airgid tirim láidir ann in 2019 sa chomhthéacs go bhfuilimid chun cinn lenár gclár díghiarála punaínn. Ghineamar €1.343 billiún d'airgead tirim in 2019. Táimid ag súil go n-éireoidh sé níos dúshlanaí airgead tirim a ghiniúint de réir mar a bhraithimid éifeacht an Covid-19 ar an ngeilleagar. Marab amhlaidh sna blianta roimhe seo, tugaimid tús áite d'airgead tirim a ghiniúint. Tá ár n-oibligeáidí sinsearach agus fo-fhiachais de €31.8 billiún aisíochta go hiomlán againn cheana féin. Is é an fócas atá againn go ceann tamall fada ná dlús a chur lenár dtuairisceán airgeadais don Stát ónár mbarrachas, agus ag an am céanna monatóireacht a dhéanamh ar an riosca, sa phunann atá fágtha againn agus é a mhaolú.

Is fiú a lua go raibh Éire in áit mhaith ag tús na géarchéime, agus bhí táscairí eacnamaíocha ag taispeáint go raibh teacht anair suntasach le feiceáil sa gheilleagar Éireannach. Rinne an Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta anailís le déanaí ar 47 geilleagar margaidh, agus chuir an anailís sin in iúl gur dócha go mbeidh éifeacht níos lú ag an Covid-19 ar aschur na tíre seo i gcomparáid leis na tíortha eile. I measc na gcúiseanna a luaitear ná láidreacht na hearnála ilnáisiúnta in Éirinn, lena n-áirítear TF, tionscal na cógaisíochta agus an leighis. É sin ráite, ní féidir a shéanadh go ndéanfaidh an ghéarchéim an-dochar do hearnálacha áirithe i ngeilleagar na tíre agus go mbeidh bealach níos faide rompusan sula mbeidh téarnamh geilleagrach le brath.

Tá sé an-deacair rudaí a thuar ag an bpointe seo. Táthar ag súil go mbeidh tionchar millteanach ar gheilleagar sa ghearrthéarma de réir mar a thagann tíortha ar fud an domhain amach as an ngéarchéim. Tá comhaontú ag teacht chun cinn i measc daoine áirithe, áfach, go mbeidh téarnamh ann i dtreo dheireadh 2020 agus le linn 2021. D'fhreagair geilleagair ar fud na cruinne le raon beart tacaíochta airdeadais agus fioscach, agus áirítear leis sin an fhreagairt fhioscach shuntasach a rinne an rialtas anseo maidir le pá ionaid, le fóirdheontais fostaíochta agus le tacaíochtaí d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide.

Maidir leis an tionchar ar GNBS go háirithe, tá an chuid is mó (64%) denár bpunann iarmharach comhchruinnithe sna hearnálacha talún agus forbartha in Éirinn. Cé gur cuireadh an ghníomhaíocht tógála ar fionraí agus tháinig laghdú suntasach ar líon na n-idirbheart ó Mháirt, táthar ag súil go bhfanfaidh bunphrionsabail i réim sa mhargadh réadmhaoiné cónaithe agus go dtiocfaidh sé ar ais i ndiaidh na paindéime. Tá láithreáin dúnta, tá bearta scaradh sóisialta i bhfeidhm agus tá moill ann sa slabhra soláthair - ciallaíonn sé sin go bhfuil sé cinnte go mbeidh drochthionchar ar réadmhaoin nua a

Is é an fócas atá againn go ceann tamall fada ná dlús a chur lenár dtuairisceán airgeadais don Stát ónár mbarrachas, agus ag an am céanna monatóireacht a dhéanamh ar an riosca sa phunann atá fágtha againn agus é a mhaolú.

sholáthar in 2020. Ní fios fós cén tionchar a bheidh ann ar an éileamh. Is cinnte go mbeidh tionchar ag leibhéil níos airde dífhostaíochta agus leibhéil níos ísle cinnteachta poist ar sheintimint custaiméirí agus ar an rochtain a bheidh ann ar mhorgaistí. Ina dhiaidh sin agus uile, is dócha go bhfanfaidh an t-éileamh ann atá ar phríomhsuíomhanna ar fud na tíre.

Sheolamar ár gclár maoinithe d'aonaid chónaithe ar dtús in 2014 nuair a d'fhaomh Bord GNBS an sprioc 4,500 aonad a sheachadadh roimh dheireadh 2016. De bharr an ratha a bhí air, leathnaíomar an clár amach in 2015, agus chuireamar romhainn sprioc níos uailmhianáí de 20,000 aonad a sheachadadh, faoi réir inmharthanachta tráchtála.

Bhí an-rath ar an gclár seo maidir le tithe nua a chur ar fáil. Tá cur chuige GNBS maidir leis an seachadadh a éascú, dírithe ar an líon aonad seachadta a úasmheadú agus ag an am céanna leas a bhaint as coinníollacha margaidh atá ag athrú: trí aonaid a sheachadadh go díreach, is é sin nuair a chuireann GNBS maoiniú ar fáil don chuid is mór den obair thógála agus na costais a bhaineann leis; agus go hindíreach, nuair a chuireann GNBS maoiniú ar fáil don obair is gá a dhéanamh ar dtús chun an fhorbairt a thabhairt go dtí an pointe gur féidir le hiasachtóirí san earnáil phríobháideach an chuid eile den fhorbairt a mhaoiniú.

Tá sé tábhachtach an chothromaíocht cheart idir an seachadadh díreach agus indíreach a aimsiú; lígeann sé dúinn an riosca a bhaint as ár bpunann trí shócmhainní a dhiúscairt cosúil le talamh, agus de réir ár mandáid reachtúla, ní mór do GNBS maoiniú a sholáthar ar théarmaí tráchtála agus ní mór do na tionscadail a mhaoinímid brabús a ghiniúint.

Go dtí seo, d'éascaigh GNBS gur tógadh os cionn 11,700 aonad. San fhigiúr seo tá aonaid a seachadadh trí mhaoiniú a sholáthar ar bhonn tráchtála dár bhféichiúnaithe agus dár nglacadóirí; aonaid a seachadadh ar bhonn chomhfhiontair le comhpháirtithe forbartha inchreidte agus maoinithe go maith, agus a seachadadh trí chomhaontaithe ceadúnais.

Ag iompú ar an seachadadh indíreach, cuid tábhachtach denár straitéis chónaithe ná líon na láithreán a uasmheadú atá réidh le haghaidh forbartha. Maidir leis seo, maoinímid cead pleanála, oibrithe cumasaithe agus costais dlí ar láithreán chónaithe sula ndíolfar iad ar an margadh oscailte le haghaidh forbartha phríobháidí. Measaimid gur bhfuil ar a laghad 5,300 aonad cumasaithe ar an dóigh seo ag GNBS - rud a chiallaíonn gur seachadadh tuairim is 17,000 aonad cónaithe go dtí seo fao chlár seachadta cónaithe GNBS.

Tá acmhainneacht reatha i bpunann daingnithe GNBS le haghaidh 25,000 aonad cónaithe breise cé go meastar nach mbeidh ar chumas GNBS iad seo go léir a sheachadadh, de bharr saincheisteanach nach bhfuil smacht ag GNBS orthu, lena n-áirítear easpa inmharthanachta tráchtála, infreastruchtúr agus seirbhísí neamhoirúnacha nó pleanáil agus zónáil neamhchuí. Is saincheisteanach iad seo a chuireadh isteach ar fhorbairt ar bith, fiú i ngeilleagar láidir, agus i bhfianaise na neamhchinnteachta eacnamaíoch atá ag teacht chun cinn, ní dócha go mbeidh réiteach ar an scéal seo laistigh den saolré atá fágtha ag GNBS. É sin ráite, leanfaidh GNBS uirthi ag obair chun líon na dtithe a uasmheadú ar féidir a sheachadadh ar láithreán atá faoina smacht. Tar éis measúnu a dhéanamh ar fhorbairtí margaidh reatha agus na rioscaí atá ann maidir le seachadadh, tá athbheithniú déanta againn ar an dáta measta chun na 20,000 aonad a bhaint amach agus tá sé curtha siar againn go dtí deireadh 2021, faoi réir coinníollacha margaidh.

Ag iompú ar rannchuidiú sóisialta GNBS, cuirim fáilte roimh mholadh an aire (mar chuid den athbheithniú Alt 227 a rinne sé in Iúil 2019) gur chóir don Stát feithicil tithíochta sóisialta GNBS - NARPS - a choimeád don Stát ar deireadh. Is eintiteas uathúil é NARPS a bunaíodh in Iúil 2012 ag am nuair nach raibh ach caipitil teoranta ar fáil do na húdaráis áitiúla agus do chomhlachtaí tithíochta chun réadmhaoin cónaitheach a fháil mar tithíocht shóisialta. Tá áthas orm a rá go bhfuil rannchuidiú suntasach déanta ag NARPS san earnáil seo, agus tá dlús curtha le beagnach 1,400 réadmhaoin a sheachadadh mar thithíocht shóisialta. 10% den aschur tithíochta sóisialta go léir a bhí i gceist leis an méid a sholáthraigh NARPS sa Stát idir 2013 agus 2017. San iomlán, tá os cionn 2,600 aonad seachadta ag GNBS agus NARPS chun críche tithíochta shóisialta. Is gné é seo d'obair GNBS a mbeidh buanshochar sóisialta mar thoradh air i ndiaidh saolré na Gníomhaireachta. D'ainneoin na srianta reatha, tá an obair maidir le tithíocht shóisialta ag dul ar aghaidh. Táthar tar éis ceann denár láithreáin cónaithe daingnithe in lathar na Cathrach a athoscailt, mar meastar go hoifigiúil gur tionscadal bunriachtanach é, chun críoch a chur le 24 aonad atá ainmnithe mar thithíocht shóisialta. Ina theannta sin, tá measúnu domhain ar siúl againn faoi láthair ar aonaid tráchtála agus chónaithe laistigh de phunann daingnithe GNBS. An aidhm atá taobh thiar de ná réadmhaoin folamh a aithint a d'fhéadfadh gníomhaireachtaí rialtais úsáid shealadach a bhaint as, mar shampla, an FSS, agus iad ag dul i ngleid leis an Covid-19.

Mar fhocal scoir, ba mhaith liom an méid a dúirt an Cathaoirleach a threisiú nuair a thug sé aitheantas don éacht oibre a dhéanann Bord GNBS agus an fhoireann. Ba mhaith liom an deis seo a thapú agus fáilte a chur roimh ár gCathaoirleach nua; táim ag súil le tacaíocht agus treoir a fháil uaidh sna blianta atá romhainn agus tá a fhios agam go mbainfidh GNBS an-tairbhe ar an taithí a thugann sé leis go dtí an ról. Ba mhaith liom ómós a thabhairt dá réamhtheachtaí, Frank Daly, a d'fhág GNBS ag deireadh 2019. Bhí a cheannasaíocht dhiongbháile agus an saineolas atá aige fíorthábhachtach do dhul chun cinn GNBS ó bunaíodh í 10 mbliana ó shin. Ba mhaith liom freisin aitheantas a thabhairt don ionchur tábhachtach a tháinig ó chomhghleacaí eile a d'fhág GNBS le déanaí; Seán Ó Faoláin, Iar-Cheannasaí Straitéise agus Cumarsáide, a raibh ról lárnach aige maidir le cruthú agus forbairt na Gníomhaireachta. Bhí sé ina bhall luachmhar den fhoireann fheidhmiúcháin ó 2009 go dtí go ndeachaigh sé ar scor in 2019.

Mar a dúirt an Cathaoirleach ina ráiteas, nuair a bunaíodh an Gníomhaireacht in 2009, bhí mórán dúshlán eacnamaíoch romhainn. Mar thoradh air sin, tá taithí thar a bheith luachmhar ag GNBS de bheith ag feidhmiú i margaidh atá deacair. Tá bainistíocht sócmhainní éifeachtach i bhfeidhm againn mar aon le díghiaráil agus ardáin seachadta d'aonaid chónaithe. Go tábhachtach, tá foireann ag GNBS a bhfuil na scileanna agus an taithí riachtanach acu chun a chinntiú gur féidir linn ár mbealach a dhéanamh tríd an meathlú atáthar ag súil leis. Thar aon rud eile, is gníomhaireacht stáit tráchtála í GNBS a oibríonn ar mhaithe le leas an cháinócóra Éireannach. Marab amhlaidh ó bunaíodh GNBS, tá an Gníomhaireacht tiomanta sáriarracht a dhéanamh chun tacú leis an Stát agus muid ag dul tríd an ghéarchéim atá ann inniu.

Brendan McDonagh

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

22 Aibreán 2020

GNÍOMHAÍOCHT DHÍGHARÁLA

13 Giniúint Airgid Tirim

14 Díolacháin Sócmhainní agus Iasachtaí

15 Caiteachas Caipitil

AISGHABHÁIL Ó IASACHTAÍ RÁTHAITHE LE RÉADMHAOIN A UASMHÉADÚ

Taobh thiar de ghníomhaireacht GNBS chun díghiaráil a bhaint amach, tá an cuspóir sin ann go n-uasméadófar an sochar a bhaintear amach ó iasachtaí ráthaithe le réadmhaoin tríd na bunsócmhainní agus más cuí, na hiasachtaí a dhlúthbhainistiú agus a dhiúscairt ar bhonn céimnithe.

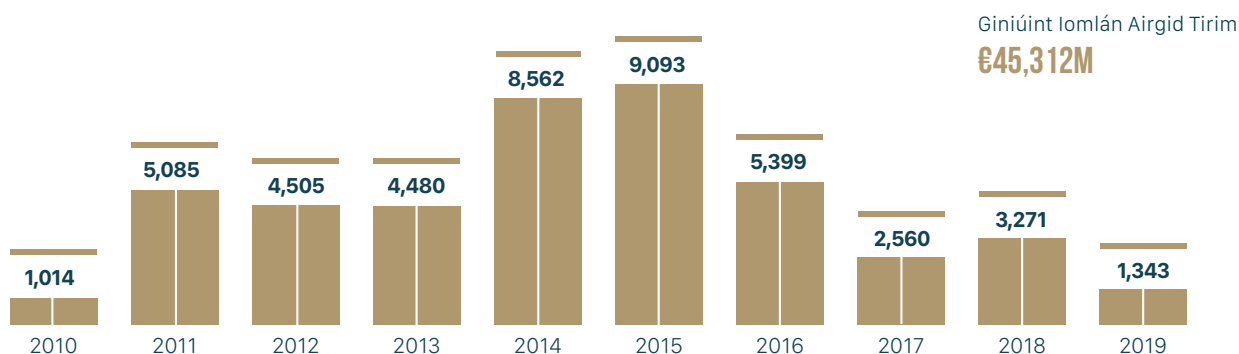
Ag deireadh an Mhárta 2020, bhí iasachtaí 198 féichiúnaí fós faoi bhainistíocht GNBS. Thug 124 díobhsan tacaíocht do straitéisí staonta agus bhí 74 faoi réir forfheidhmithe.

GINIÚINT AIRGEAD TIRIM

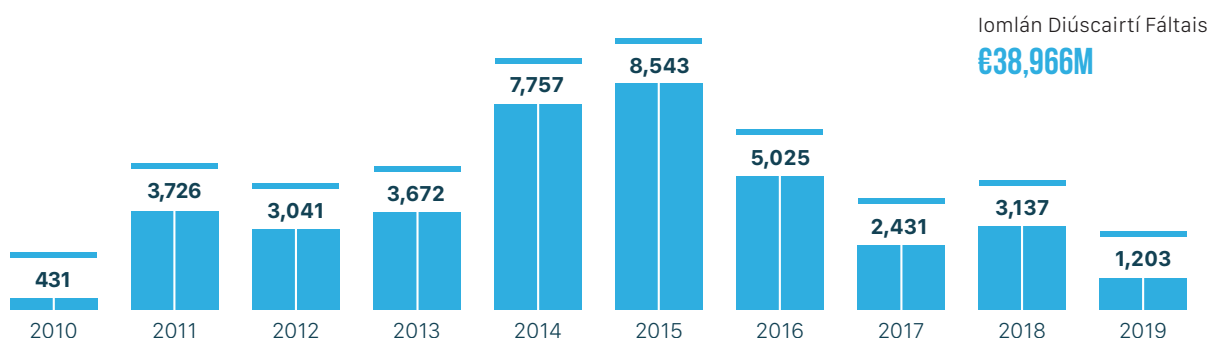
Is beart ríthabachtach í an ghiniúint airgead tirim maidir leis an dul chun cinn atá déanta ag GNBS chun a cuspóirí luaite a bhaint amach. Le linn 2019, ghin GBNS €1.3 billiún in airgead tirim agus bhain sí €1.2 billiún amach ó dhíolachán iasachtaí. maoine agus sócmhainní eile. Faoi dheireadh 2019, bhí €45.3 billiún carnach in airgead tirim ginte ag GNBS, go príomha trí dhíolachán sócmhainní agus iasachtaí.

Chuir an at-irgead tirim a ginneadh ó chlár diúscairthe GBNS ar chumas GBNS €30.2 billiún a aisíoc go luath i bhfiacha ráthaithe ag an Rialtas roimh Dheireadh Fómhair 2017, rud a d'fhág gur scríosadh dliteanas teagmhasach suntasach a bhí ann do Stát na hÉireann.

Giniúint Airgid Tirim €m

Diúscairtí Fáltais €m

DÍOLÁCHÁIN SÓCMHAINNÍ AGUS IASACHTAÍ

Is é cur chuige GNBS ná sócmhainní a scaoileadh lena ndíol ar bhealach céimnithe agus ordúil atá comhsheasmhach le leibhéal an éilimh, le hinfhaighteacht creidmheasa agus le cumas ionsaithe gach margadh ábhartha.

Faoi dheireadh 2019, bhí 96% punann faighte GBNS díghiaráilte. Ba é €38.97 billiún an luach carnach d'iasachtaí agus de shócmhainní a díoladh ag deireadh 2019. I bhfigiúr 1 tá anailís ar dhiúscairtí de réir suímh ó 2010 go dtí deireadh 2019.

2010 go 2013

Sa tréimhse idir 2010 agus 2013 bhí sócmhainní atá lonnaithe sa Ríocht Aontaithe i gceist i mbeagnach 75% de dhiúscairtí uile GNBS. Níorbh ionann na sócmhainní a bhí lonnaithe in Éirinn ach 16% de dhiúscairtí le linn na tréimhse sin agus bhí an 9% eile taobh amuigh d'Eirinn agus an Ríocht Aontaithe. Tar éis do GNBS a sócmhainní a fháil, tharla laghdú praghaís suntasach de os cionn 30% sa mhargadh in Éirinn agus bhí neamhleachtacht ginearálta le linn na tréimhse sin. Mheas GNBS go mbeadh sé ag sárú na ceangaltas tráchtála reachtúla a bhí uirthi sochar don Stát a uasmhéadú más rud é go raibh tús curtha aici le clár ollmhór de dhiúscairtí ina leithéid de coinníollacha margaidh deacra. Ina áit sin, díriodh ar bhainistíocht sócmhainní chun luach diúscairtí sócmhainní na hÉireann a fheabhsú, go hairithe trí oibriú le féichiúnaithe agus le glacadóirí chun tionscadail neamhchríochnaithe a chur i gcrích, chun forbairtí tráchtála agus cónaithe inmharthana a mhaoiniú agus chun cead pleanála a fheabhsú agus chun constaicí eile ar an bhforbairt a bhaint.

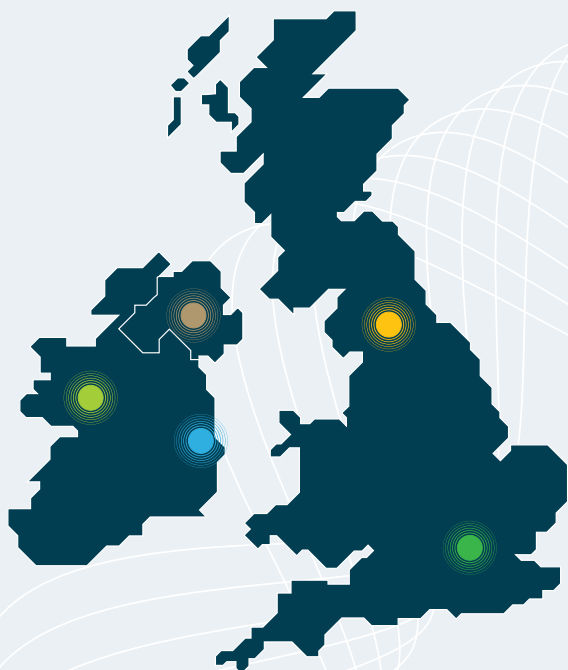
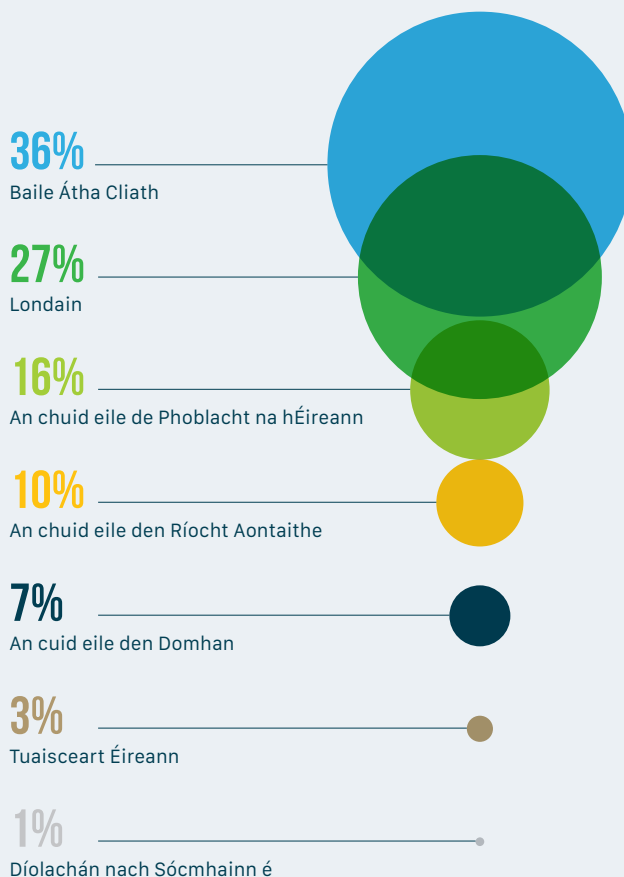
2013 go 2018

Ó lár na bliana 2012, le dálaí feabhsaithe sa mhargadh in Éirinn, ligeadh d'fhéichiúnaithe agus do ghlacadóirí GNBS sócmhainní a dhíol isteach i margadh ina raibh na praghsanna ag dul in airde agus ina raibh leachtacht i bhfad níos fearr ann.

Bhain GNBS tairbhe as an méadú a tháinig ar spéis infheisteoirí i sócmhainní tráchtála Éireannacha trí phunanna iaaschta agus sócmhainní maoine a chruthú chun iad a dhíol. Rinneadh an ghníomhaíocht diúscairt seo a chéimniú chun sreabhadh rialta a chinntiú a d'fhéadfadh cabhrú leis an móiminteam dearfach a choinneáil i margadh na hÉireann agus chun brabús GNBS a uasmhéadú. Le linn na tréimhse 2013 go dtí 2018, ghin GNBS tuairim is €30 billiún ó dhíolacháin sócmhainní agus iasachtaí.

Faoi dheireadh 2016, ba bheag nach raibh GNBS tar éis díghiaráil go hiomlán ó mhargadh an Ríocht Aontaithe agus faoi dheireadh 2018, ba bheag nach raibh na sócmhainní go léir de chuid GNBS díghiaráilte a bhí lonnaithe lasmuigh d'Eirinn.

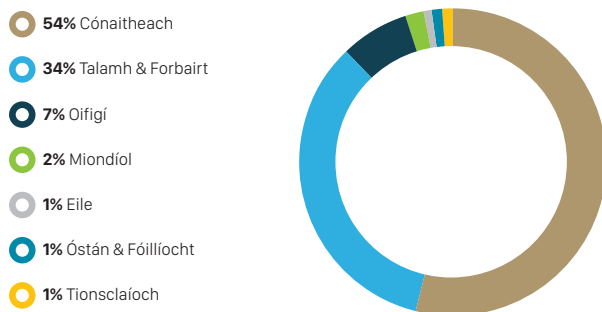
Figiúr 1: Diúscairtí de réir suímh ón tráth tionscanta

2019

Chuimsigh díolacháin réadmhaoiné cónaitheach, talún agus láithreáin forbartha 88% den ghníomhaíocht dhiúscairthe in 2019 (figiúr 2), rud a léiríonn próifíl na sócmhainní atá fágtha. Ag an bpointe seo i saolré GNBS, tá an punann iasachta daingnithe go príomha trí shócmhainní atá i gclár cónaithe GNBS. Is éard ata sa chuid eile de phunann daingnithe GNBS den chuid is mó má sócmhainní de luach íseal nó atá truaillithe, a chiallaíonn go bhfuil gá le dianbhainistíocht chun an luach atá iontu a uasmhéadú.

Figiúr 2: Diúscairtí de réir earnála - 2019

CAITEACHAS CAIPITIL

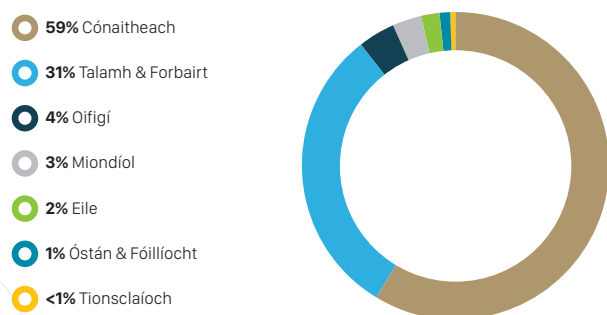
Ar aon dul lena gcuspóirí straitéiseacha, cuireann GNBS maoiniú ar fáil dá cuid bhféichiúnaithe agus dá nglacadóirí nuair is féidir a léiriú go mbeidh mar thoradh air sin ná go ndéanfar luach na sócmhainní, lena ráthaítear punann iasachtaí GNBS, a fheabhsú.

Faoi láthair, cuireann GNBS caiteachas caipitil ar fáil den chuid is mó do phleanáil, do dhearadh agus do thógáil tionscadal nua cónaitheach, faoi réir inmharthanacht ó thaobh tráchtála de. Maoiníonn GNBS oibreacha infreastructúir freisin, de réir mar is gá chun na forbairtí seo a éascú. Tá GNBS ag súil go bhfaomfar maoiniú breise le haghaidh tionscadal cónaitheach, ar bhonn tráchtála, sa tréimhse go dtí deireadh 2021.

Tá infheistíocht déanta ag GNBS freisin i réadmhaoin reatha chun feabhas a chur ar an acmhainneacht atá acu ioncam a tháirgeadh agus chun iad a dhéanamh níos mealltaí do cheannaitheoirí. Áirítear leis an infheistíocht seo, maoiniú a réamhíoctar le hathchóiriú bunriachtanacha a dhéanamh cosúil le hoibreacha sábháilteachta ar dhóiteáin.

Tá an miondealú ar chaiteachas caipitil de réir earnála ón tráth tionscanta léirithe i bhFigiúr 3. Tá thart ar €3.7 billiún íoctha go dtí seo i gcaiteachas caipitil do thionscadail nua agus reatha. Áirítear leis an gcaiteachas caipitil maidir leis an earnáil talaimh agus forbraíochta, na suimeanna a réamhíoctar mar chuid de chlár sholáthair GNBS chónaitheach agus tráchtála. Tagann an maoiniú seo go léir ó acmhainní GNBS féin gan bheith ag brath ar aon mhaoiniú a fháil ón Státchiste.

Figiúr 3: Caiteachas Caipitil de réir earnála ón tráth tionscanta

SOLÁTHAR RÉADMHAOINE CÓNAITHE

17 Dul chun cinn maidir leis an Soláthar Cónaitheach

19 Modhanna Soláthair

20 Samplaí de Thionscdaí Chónaitheacha

LÁITHREÁIN CHÓNAITHE A FHEABHSÚ AGUS A FHORBAIRT

In 2015, leag Bord GNBS cuspóir síos go gcisteofaí, nó go n-éascófaí soláthar de 20,000 aonad cónaithe, ag brath ar an inmharthanacht tráchtála, ar láithreáin chónaithe de chuid GNBS. Comhlíonann an cuspóir seo Alt 10 den Acht GNBS a éilíonn go ndéanfaidh GNBS an toradh airgeadais is fearr is féidir a fháil don Stát, déileáil go dlúthuúil leis na sócmhainní a fhaigheann sí, nó cur le luach na sócmhainní sin ar shlí eile. I gcásanna áirithe, baintear amach an toradh aidgeadais is fearr don GNBS trí chistiú a dhéanamh agus an suíomh a fhorbairt.

DUL CHUN CINN MAIDIR LEIS AN SOLÁTHAR CÓNAITHEACH

Ag deireadh mhí an Mhárta 2020, bhí na hiasachtaí atá fós ag GNBS urraithe le thart ar 747 heictéar de thalamh cónaithe forbraíochta ata zónáilte in Éirinn atá faoi smacht féichiúnaithe agus glacadóirí GNBS.

Tá sé mar aidhm ag GNBS a sprioc a bhaint amach roimh dheireadh 2021 maidir le maoiniú nó le soláthar 20,000 aonad.

Dul chun Cinn go dtí deireadh Márta 2020

Sholáthraigh GNBS 11,700 aonad go díreach go dtí seo, pé acu trí mhaoiniú a chur ar fáil d'fhéichiúnaithe agus do ghlacadóirí nó trí chomhaontú ceadúnais. Tógadh 5,300 aonad cónaithe eile ar láithreáin a bhain tairbhe as maoiniú a tháinig ó GNBS ach a dhíol féichiúnaithe agus glacadóirí GNBS ina dhiaidh sin. San áireamh, bhí maoiniú le haghaidh cead pleanála, costais dlí, costais shealbhaíochta nó oibreacha éascaithe láithreán.

D'fhéach GNBS i gcónaí lena chinntiú go bhfuil soláthar dóthanach talamh forbraíochta ar fáil d'fhorbróirí príobhaideacha sa mhargadh. Ó 2011, tá féichiúnaithe agus glacadóirí GNBS tar éis láithreáin a dhíol a d'fhéadfadh 74,000 aonad cónaithe a sholáthar, láithreáin ar ar soláthraíodh na 5,300 teach go dtí seo a luadh thuas.

Tugtar faoi deara go bhféadfadh sé go bhfuil cosc ar fhorbairt ar roinnt de na láithreáin faoi láthair, lena n-áirítear iad siúd ar leo GNBS iad, mar gheall ar shrian amháin nó níos mó a bhaineann le hinmharthanacht tráchtála, le hinfreastruchtúr nó le cead pleanála oiriúnach.

PÍBLÍNE SEACHADTA D'AONAD CHÓNAITHE³

Tá 1,100 aonad cónaithe nua á dtógáil faoi láthair ar láithreáin de chuid GNBS.

Tá sé aitheanta ag GNBS go bhfuil 25,000 aonad breise a d'fhéadfaí a sheachadadh ar láithreáin a bhaineann le féichiúnaithe agus le glacadóirí GNBS. Ní áirítear sna figiúirí seo láithreáin a díoladh, atá faoi chonradh díola ná atá ar an margadh le díoladh.

Píblíne seachadta aonad cónaithe ag deireadh Márta 2020**6,900 AONAD****RÉIDH LE TÓGÁIL**

Líon na n-aonad maoinithe a bhfuil cead tógála acu (1,200) nó a bhfuil cead pleanála acu (5,700) ach nach bhfuil á dtógáil fós.

8,600 AONAD**SA PHRÓISEAS PLEANÁLA**

Líon na n-aonad atá sa chóras pleanála, pé acu le hiarratais pleanála curtha isteach acu nó atá á n-ullmhú nó a bhfuil aighneacht comhairliúcháin ina leith curtha faoi bhráid An Bhoird Phleanálaigh.

9,400 AONAD**RÉAMHPHEANÁIL AGUS INDÉANTACHT**

Líon na n-aonad atá faoi chaibidil le haghaidh iarratais pleanála sa todchaí. San áireamh tá aonaid a d'fhéadfadh riachtanais bhonneagair a bheith acu (m.sh. bóithre, uisce nó séarachas) a gcaithfidh na húdaráis áitiúla dul i ngleic leo.

³ I rith Márta 2020, de réir srianta an Rialtais bainteach le Covid-19, cuireadh ar fionraí an tógáil ar gach láithreán cónaithe de chuid GNBS.

MODHANNA SOLÁTHAIR

Maoiniú Díreach

Cuirtear cistiú forbartha cónaithe ar fáil d'fhéichiúnaithe agus do ghlacadóirí ar bhonn tráchtála, rud atá go huile is go hiomlán ar aon dul leis na hoibligeáidí tráchtála a chuirtear ar GNBS de réir Alt 10 d'Acht GNBS chun luach a sócmhainní a uasmhéasú.

Téann GNBS i mbun oibre le féichiúnaithe reatha atá toillteanach comhoibriú le GNBS agus a bhfuil teist roimhe seo acu a bheith inniúil ar bhealach go bhfuil siad in ann tiomantas a thabhairt go mbainfear amach spriocanna atá inchreidte i dtionscadail atá inmharthana ó thaboh tráchtála de.

Cuireann GNBS maoiniú ar fáil freisin do ghlacadóirí mar iarracht an toradh ar shócmhainní faoina smacht a uasmhéadú.

Comhaontuithe Ceadúnais

De mhalairt ar an maoiniúchán don fhorbraíocht chónaithe a chur ar fáil do ghlacadóirí, tá comhaontú déanta ag GNBS, i gcásanna áirithe, go ndíolfaidh glacadóirí láithreáin atá faoi cheadúnas.

De réir an chomhaontaithe ceadúnais, déantar comhaontú ceadúnais idir an táirgeoir rathúil (an ceadúnaí) agus an glacadóir. Íocann an ceadúnaí as éarlais ar an suíomh roimh ré agus ansin bíonn sé freagrach as cistiú forbraíochta a fháil. Roinntear na fáiltais ó dhíolacháin na dtithe nua-thógáilte idir an ceadúnaí agus an glacadóir arna ceapadh ag GNBS.

Soláthraíodh aonaid nua den chéad uair de thoradh a leithéid de shocrúchán in 2015. Go dtí seo, tá cúig scéim ann atá tugtha chun críche agus tá trí chinn ann a bhfuiltear tar éis iad a athmhaoiniú. Tá ceithre scéim ann atá i mbun tógála faoin láthair agus dhá cheann atá sa chóras pleanála.

Fiontair Infheistíochta

Mar chuid de na socrúcháin idirbheartaíochta a bhí ann le féichiúnaithe áirithe, d'fhéadfadh GNBS dul isteach i bhfionair infheistíochta le hardáin inchreidte, dea-chaipitlithe chun láithreáin a fhorbairt.

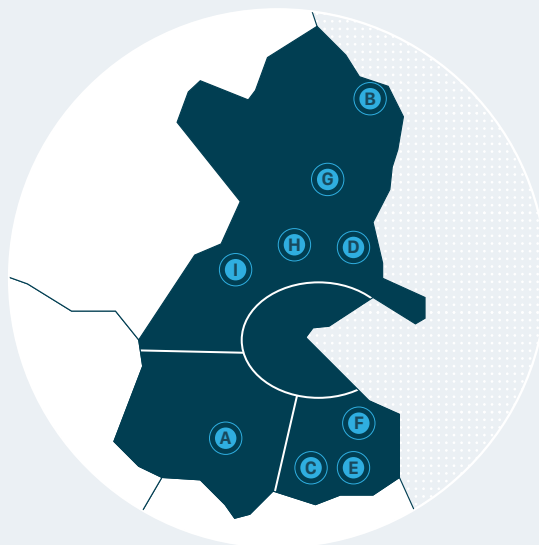
Sampla den saghas sin socrúchán ná fiontar infheistíochta atá ag GNBS le Cairn Homes plc. Baineann sé seo le tailte zónáilte cónaithe i mBaile Ghrifín, Baile Átha Cliath 13. Tá an acmhainneacht ag na tailte chun 90 teach, 56 aonad árasán dhá urlár agus 327 árasán a sheachadadh ar bhonn céimnithe agus tá cead pleanála faighte le haghaidh Céim 1 ina mbeidh 64 teach agus 32 árasán ann.

SAMPLAÍ DE THIONSCADAIL CHÓNAITHE

ó 2014, tá sé éascaithe ag GNBS go seachadófaí os cionn 11,700 aonad tithíochta nua ar fud na hÉireann. Anseo a leanas sampla de na haonaid a seachadaíodh in 2019, briste síos i gceantair gheografacha.

SCÉIMEANNA TITHÍOCHTA NUA MAOINITHE AG GNBS TUGTHA CHUN CRÍCHE IN 2019 ➔

BAILE ÁTHA CLIATH

- A** Faiche Bhaile Uí Chuilinn
- B** Páirc Bhaile Uí Ghusáin, na Scéirí
- C** Coill Bheallairmín, An Chéim
- D** Crann an Chloig, Cluain Ghrífín
- E** Geata an Easpaig, Cill Tiarnáin
- F** Cualanor, Dún Laoghaire
- G** Gleann na Muilleoirí, Soird
- H** An Choill Thuaidh, Seantrabh
- I** Cearnóg Choill na hAbhann, Baile an Phóirtéaraigh

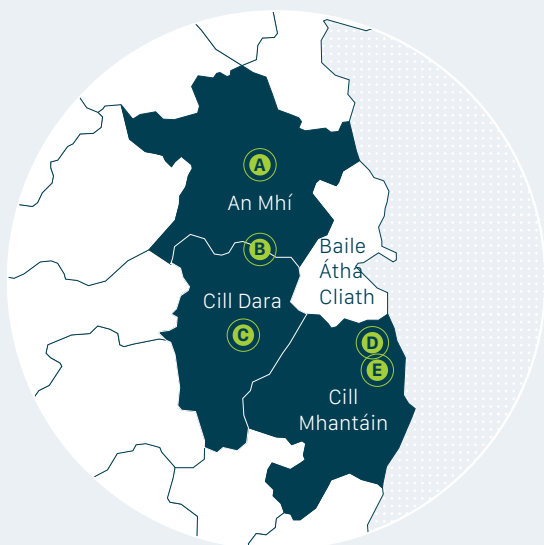

AN CHOILL THUaidh, SEANTRACH

GEATA AN EASPAIG, CILL TIARNÁIN

CONTAETHA COMAITÉARA

CO. NA MHÍ

- A** Dún Ríoga, Dún Seachlainn

CO. CHILL DARÁ

- B** Faiche Fenton, Cill Choca
- C** Bán na gCloch/An Chloch Fhada, An Nás

CO. CHILL MHANTÁIN

- D** Waverly, Na Clocha Liatha
- E** Ternlee, Cill Chomhghaill

SUÍOMHANNA UIRBEACHA EILE

CO. NA GAILLIMHE

- A** Tuairin, Ros Cam

CO. CHORCAÍ

- B** Maryborough Ridge, Dúglas
- C** Castleheights, Carraigh Uí Leighin

DÚN RÍOGA, DÚN SEACHLAINN, CO. NA MÍ

ARDA AN CHAISLEÁIN, CARRAIGH UÍ LEIGHIN, CO. CHORCAÍ

FAICHE FENTON, CILL CHOCA, CO. CHILL DARÁ

ROS CAM, GAILLIMH, CO. NA GAILLIMHE

LÁITHREÁIN CHÓNAITHE ATÁ Á DTÓGÁIL

CEARNÓG CHOILL NA HABHANN

BAILE AN PHÓIRTÉARAIGH,
BAILE ÁTHA CLIATH

PÁIRC RATHBORNE

BAILE AN ÁSAIGH,
BAILE ÁTHA CLIATH

CRIOSANNA FORBARTHA STRAITÉISEACHA

24 SDZ Dugthailte Bhaile Átha Cliath

28 SDZ An Phoill Bhig Thiar

SEACHADADH SPÁIS TRÁCHTÁLA DEN SCOTH A SPREAGADH

Tá acmhainneacht le 4.2 tr. cr. de spás tráchtála agus 2,183 aonad cónaithe⁴ a sholáthrú i nDugthaile Bhaile Átha Cliath nuair a dhéanfar forbairt iomlán ar na 15 láithreán uile ina raibh leas ag GNBS an chéad lá riamh. Tá éagsúlacht ag baint le rannpháirtíocht GNBS ó laithreán go láithreán.

SDZ DUGTHAILTE BHAILE ÁTHA CLIATH

Ainmníodh an ceantar ina gcuimsítear na Lotaí Thuaidh agus Dugaí na Canálach Móire de Dhugthailte Bhaile Átha Cliath mar Chrios Forbartha Straitéisí (SDZ) i mí na Nollag 2012 agus d'fhaomh An Bord Pleanála an Scéim Pleanála SDZ i mBealtaine 2014. Leis an bplean SDZ seo rinneadh ceantar na nDugthailte a roinnt i 20 bloc forbraíochta 22 heicteár de thalamh forbartha agus tógadh dhá droichead coisithe chun dhá bhruach na Life a nascadh.

I dtús báire, bhí leas ag GNBS i 15 cinn de na 20 bloc SDZ arb ionann agus 75% den limistéar infhorbartha. D'fhorbair GNBS straitéisí mionsionraithe le haghaidh gach aon cheann de na 15 bloc atá lonnaithe i 16.74 heicteár laistigh de cheantar na nDubáí Thuaidh agus na nDugaí Theas.

Tá foireann thiomnaithe SDZ Dugthailte GNBS, in éineacht le gladaóirí GNBS agus comhpháirtithe infheistíochta, tar éis dlúthobair a dhéanamh le Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath mar Ghníomhaireacht Forbartha chun cuspóirí na Scéime Pleanála SDZ a bhaint amach.

DUL CHUN CINN GO DTÍ SEO Staid ag deireadh mhí Mhárta 2020

Tá leas fós ag GNBS i sé láithreán a bhfuil acmhainneacht iontu 1.1m tr. cr. spás tráchtála agus 528 aonad cónaithe a sheachadadh.

Tá deireadh curtha leis an tógáil ar 1.6m tr. cr. ina iomlán agus 228 aonad cónaithe sa chrios SDZ Dugthailte.

Tá tógáil ar bun ar 1.04m tr. cr. de chóiríocht tráchtála agus 378 aonad cónaithe atá le seachadadh in 2020.

Díoladh láithreáin a bhfuil cead pleanála ag gabháil leo do 1.57, tr. cr. de spás tráchtála agus 1.427 aonad cónaithe.

Nuair a bheidh sé críochnaithe, meastar go bhfreastalóidh SDZ Dugthailte ar níos mó ná 20,000 oibrí oifige agus tithe le haghaidh os cionn 5,000 duine, rud a athghinóidh agus a athróidh ó bhonn an chuid thábhachtach seo de Chathair Bhaile Átha Cliath.

⁴ Áirítear sna figiúirí seo Bloc 19 ina bhfuil leas léasachta ag GNBS. Sa láithreán seo tá acmhainneacht ann do 150 aonad cónaithe agus 56,000 tr. cr. de spás tráchtála.

TIONSCADAIL GHNÍOMHACHA GNBS⁵

DUBLIN LANDINGS - OXLEY HOLDINGS LIMITED

Méid

Tráchtála

719,000 tr. cr. de spás oifige agus miondíola

Cónaithe

298 árasán

Staid na Tógála

Tá an tógáil críochnaithe ar na cúig bloc oifige go léir agus ar bloc cónaithe amháin. Táthar ag súil go gcuirfear críoch leis na bloic chónaithe eile in 2020.

Ligean/Díolachán

Tá bloic tógtha ar léas ag NTMA agus ag WeWork araon in Dublin Landings. Ina dhiaidh sin, díoladh na cúig bloc oifige críochnaithe ina raibh 719,000 tr. cr., le hinfheisteoirí institiúideach agus leis an mBanc Ceannais. Díoladh na bloic chónaithe le Greystar in 2019.

An Ról a bhí a GNBS ann

Fuair Oxley Holdings Limited leas léasachta fada ó GNBS in 2014 leis an gceart luach an láithreáin a fhorbairt, a bhainistiú agus a réadú. Is ag GNBS atá an leas ruilse go fóill agus faigheann sí sruth ioncaim slán chomh maith le céatadán d'aon fháltais díolacháin sa todchaí.

CÉ UÍ BHEOLÁIN

Méid

Tráchtála

330,500 tr. cr. de spás tráchtála

Cónaithe

46 árasán agus spás coimhdeach

Staid na Tógála

Tá oibreacha tógála agus oibreacha caomhnaithe suntasacha ar bun agus táthar ag súil iad a chríochnú ar bhonn céimniúil in 2022.

Ligean/Díolachán

Díoladh an láithreán iomlán le Google trí réamhdhiol agus comhaontú forbraíochta in 2018.

An Ról a bhí a GNBS ann

Tá an fhorbraíocht seo faoi bhainistíocht glacadóra arna ceapadh ag GNBS.

76 CÉ SIR JOHN ROGERSON - CISTE NA NDUGTHAILTE THEAS

Méid

Tráchtála

137,000 tr. cr. de spás oifige

Cónaithe

72 árasán

Staid na Tógála

Tá tús curtha leis an tógáil tráchtála agus chónaithe agus táthar ag súil go mbeidh sí críochnaithe in 2020.

Ligean/Díolachán

Malartaíodh conarthaí le ceannaitheoir an spáis chónaithe (The Benson Building) agus dúnfar an díolachán nuair a chuirfear críoch leis an tógáil. Ceapadh gníomhairí chun an spás tráchtála atá fágtha a chur chun cinn go gníomhach ar an margadh.

An Ról a bhí a GNBS ann

Tá scairshealbhú mionlach sa chiste seo ag GNBS, agus is é Oaktree Capital Management an príomhscairshealbhóir. Tá an ciste struchtúrtha mar ICAV.

⁵ Le linn Márta 2020, de réir srianta an Rialtais de bharr Covid-19, chuir GNBS ar fionraí tógáil ar laithreáin chónaithe agus tráchtála go léir. D'fhéadfadh drochthionchar a bheith aige seo ar na dátaí críochnaithe atá luaite le haghaidh tionscadal gníomhach.

BLOC 10A - TIO DUGANNA THUAIDH D.A.C.

Méid

Tráchtála

270,000 tr. cr. de spás oifige

Staid na Tógála

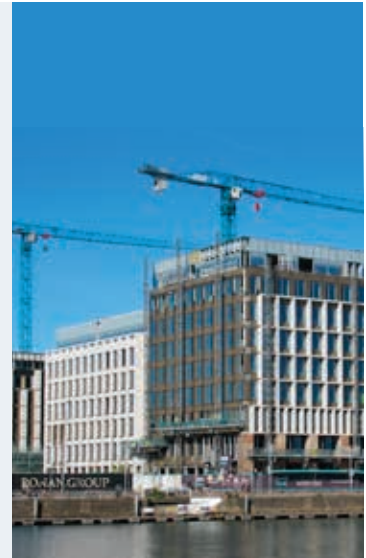
Cuireadh tús leis an tógáil in Eanáir 2018 agus táthar ag súil go mbeidh sé críochnaithe in 2020.

Ligean/Díolachán

Táthar tar éis gníomhairí a cheapadh agus tá siadsan ag dul i mbun margaíochta go gníomhach ag cur áitritheoirí ionchais ar an eolas futhu.

An Ról a bhí a GNBS ann

Tá leas mionlaigh ag GNBS san eintiteas seo agus tá Oaktree Capital Management ina scairshealbhóir tromlaigh de TIO Duganna Thuaidh D.A.C.

FOIRGNEAMH EXO

Méid

Tráchtála

215,000 tr. cr. de spás oifige thar 17 urlár

Staid na Tógála

Cuireadh tús leis an tógáil in Eanáir 2018 agus táthar ag súil go mbeidh sé críochnaithe roimh dheireadh 2020.

Ligean/Díolachán

Tá an foirgneamh díolta i struchtúr maoinithe ar aghaidh le CIO (Tristan Capital Partners/ SW3).

An Ról a bhí a GNBS ann

Tá an fhorbraíocht agus an straitéis ligin faoi smacht glacadóra ceaptha ag GNBS.

10-12 CÉ HANOVER - IRISH REAL ESTATE FUND XIII

Méid

Tráchtála

87,000 tr. cr. de spás oifige

Staid na Tógála

Cuireadh tús leis an tógáil in 2019 agus táthar ag súil go mbeidh sé críochnaithe roimh 2021.

Ligean/Díolachán

Tá margaíocht ar bun chun áitritheoir a fháil.

An Ról a bhí a GNBS ann

Tá scairshealbhú mionlaigh ag GNBS sa chiste seo agus is é Kennedy Wilson an príomhscairshealbhóir.

TIONSCADAIL A CRÍOCHNAÍODH AGUS A DÍOLADH I RITH 2019

5 CÉ HANOVER - CISTE NA NDUGANNA THEAS

Méid

Tugadh 205,000 tr. ft. cr. de spás oifige chun críche ar bhonn praiticiúil i mBealtaine 2018.

Ligean/Díolachán

Ligeadh 38% den fhoirgneamh oifige le Aptiv, agus ligeadh na hurláir eile ar léas le Docusign. Díoladh an foirgneamh le Union Investment le linn 2019.

CÉ NA CATHRACH - CISTE FORBARTHA CATHRACH

Méid

130,000 tr. cr. de spás oifige thar ocht leaibhéal, tugtha chun críche i Meán Fómhair 2018.

Ligean/Díolachán

In 2016, réamh-ligeadh an foirgneamh le Grant Thornton faoi léas 25 bliain. Díoladh an réadmhaoin trí struchtúr maoinithe ar aghaidh le Bainisteoirí Irish Life Investment. Cuireadh críoch leis an díolachán in 2019.

DUGA NA PRÍOMHCATHRACH - KW IRISH REAL ESTATE FUND VIII

Méid

Tugadh 409,000 tr. cr. de spás oifige agus miondíola agus 190 árasán chun críche ar bhonn praiticiúil i Márta 2019.

Ligean/Díolachán

Ghlac Kennedy Wilson/AXA Investment Managers seilbh ar leas mionlaigh GNBS sa chiste le linn 2019.

Réamhrá

Gníomhaíocht
Dighiarála

Soláthar Réadmhaoin
Cónaithe

Criosanna Forbartha
Stratéisí

Rannchuidiú Sóisialta
agus Geilleagraich

Athbheithniú
Airgeadais

Eagraíocht an GNBS

Rialachas

Ráitis Airgeadais

SDZ AN PHOILL BHIG THIAR

BEALTAINÉ 2016

AINMNIÚ MAR SDZ

In 2016 d'ainmnigh an Rialtas an Poll Beag Thiar, atá lonnaithe taobh thoir de Dhuganna Theas Bhaile Átha Cliath, mar Chrios Forbartha Straitéiseach (SDZ). Faoi láthair, is le GNBS 15 heicteár (37 acra) de thailte neamhfhorbartha laistigh den SDZ. Cuireanna na tailte seo ceann de na deiseanna forbartha is mó ar fáil d'úsáid mheasctha i gCathair Bhaile Átha Cliath. Tá tascanna ullmhúcháin maidir le hinfreastruchtúr agus pleanáil curtha chun cinn ag GNBS chun dlús a chur le forbairt inmharthana chomh luath agus a bheadh sé praiticiúil é a dhéanamh.

AIBREÁN 2019

GLACANN AN BORD PLEANÁLA LEIS AN SCÉIM PLEANÁLA

Tar éis an SDZ a ainmniú, d'ullmhaigh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (DCC) Scéim Pleanála SDZ an Phoill Bhig Thiar, agus rinne an Bord Pleanála í a dheimhniú in Aibreán 2019. Soláthraíonn an Scéim Pleanála na príomhbhloic tógála agus na prionsabail struchtúrtha atá le húsáid nuair atá forbairt le déanamh ar thithíocht, lena n-áirítear saoráidí pobail, oideachais, miondíola, tráchtála agus fóillíochta. D'fhéadfaí suas go dtí 3,500 teach nua a thógáil (10% Cuid V agus 15% tithíocht shóisialta agus inacmhainne breise), chomh maith le 1m tr. cr. de spás tráchtála.

MEITHEAMH 2019

MÁISTIRPHEAN DON RÍOCHT PHOIBLÍ CURTHA ISTEACH

Laistigh de dhá mhí tar éis an scéim a bheith deimhnithe, agus tar éis mórchomhairliúcháin a bheith ann leis na páirtithe leasmhara ábhartha, rinne GNBS maoirseacht ar mháistirphlean don ríocht phoiblí arna faomhadh ag DCC. Leathnaíonn an máistirphlean seo creatlach uirbeach na cathrach i dtreo an chladaigh, agus ag an am céanna cosnaíonn sé stádas speisialta Chuan Bhaile Átha Cliath, rud a chruthóidh ceantar uirbeach atá bunaithe ar an inmharthanacht.

MEITHEAMH 2019

IARRATAS PLEANÁLA INFREASTRUCHTÚIR CÉIM 1 CURTHA ISTEACH

Ag an am céanna is a bhí an máistirphlean á ullmhú, cuireadh iarratas pleanála d'oibreacha infreastruchtúir agus ríochta poiblí faoi bhráid DCC. Tá na hoibreacha seo riachtanach chun tacú le forbairt chéim 1. Éascóidh na hoibreacha infreastruchtúir go ndéanfar forbairt ar thart ar 1,300 teach agus saoráidí pobail agus miondíola bainteacha. Ina theannta sin, in dhá heicteár de na hoibreacha ríochta poiblí, cuimseofar faiche bhaile, páirc ar an gcósta, cearnóg comharsanachta agus boulevard poiblí ar a bhfreastalóidh modhanna iompair inmharthana.

IÚIL 2019

PEMBROKE I MBAILE ÁTHA CLIATH A CEATHAIR SEOLTA

Tar éis dícheall cuí suntasach a fheidhmiú maidir leis an straitéis chuí chun brabús don Stát a uasmhéadú agus chun tithíocht a bhfuil géarghál léi a sheachadadh go luath, in Iúil 2019 sheol GNBS Pembroke i mBaile Átha Cliath a Ceathair. Tairiscíonn an próiseas margaigh oscailte seo scairshealbhú tromlaigh 80% san eintiteas GNBS ar leis na tailte faoi láthair. Tá an próiseas ag dul ar aghaidh.

EANÁIR 2020

BRONNTAR CEAD PLEANÁLA AGUS FAOMHTAR AN MÁISTIRPHEAN

Ar 31 Eanáir 2020, bhronn DCC cead pleanála deich mbliana d'Infreastruchtúr Céim 1 agus d'fhaomh sí an Máistirphlean don Ríocht Phoiblí. Leis seo, cinntítear go mbeidh an láithreán réidh le bheith forbartha nuair a chríochnaíonn an próiseas Pembroke ag Baile Átha Cliath a Ceathair.

RANNCUIDIÚ SÓISIALTA AGUS EACNAMAÍOCH

30 Tithíocht Shóisialta

35 Rannchuidiú Eacnamaíoch i gcoitinne

RANNCHUIDIÚ DEARFACH A DHÉANAMH

Sa chomhthéacs dá mandáid tráchtála sáraitheach, déanann GNBS bainistíocht ar a punann in Éirinn ar bhealach a chuireann leis na spriocranna atá ag comhlachtaí stáit eile, lena n-áirítear ranna rialtais, gníomhaireachtaí stáit agus údaráis áitiúla.

TITHÍOCHT SHÓISIALTA

I mí na Nollag 2011, tar éis caidreamh idir GNBS, an Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil (DHPLG) agus an Ghníomhaireacht Tithíochta, d'fhógair an tAire go gcuirfeadh GNBS 2,000 réadmhaoin chónaithe ar fáil chun críche tithíochta sóisialta.

Ó shin i leith, tá iarracht déanta ag GNBS an stoc cónaithe oiriúnach atá ag a cuid bhféichiúnaithe agus a cuid nglacadóirí a mheaitseáil leis na riachtanais atá ag údaráis áitiúla maidir le tithíocht shóisialta. D'aithin GNBS 7,093 aonad cónaithe a d'fhéadfaí a úsáid mar thithíocht shóisialta. Dheimhnigh an Ghníomhaireacht Tithíochta go raibh éileamh ann do 2,770 aonad, agus go dtí seo táthar tar éis 94% de na haonaid sin a sholáthar.

Modh suntasach soláthar tithíochta atá i NARPS, feithicil sainchuspóireach de chuid GNBS, ag a bhfuil 1,396 réadmhaoin

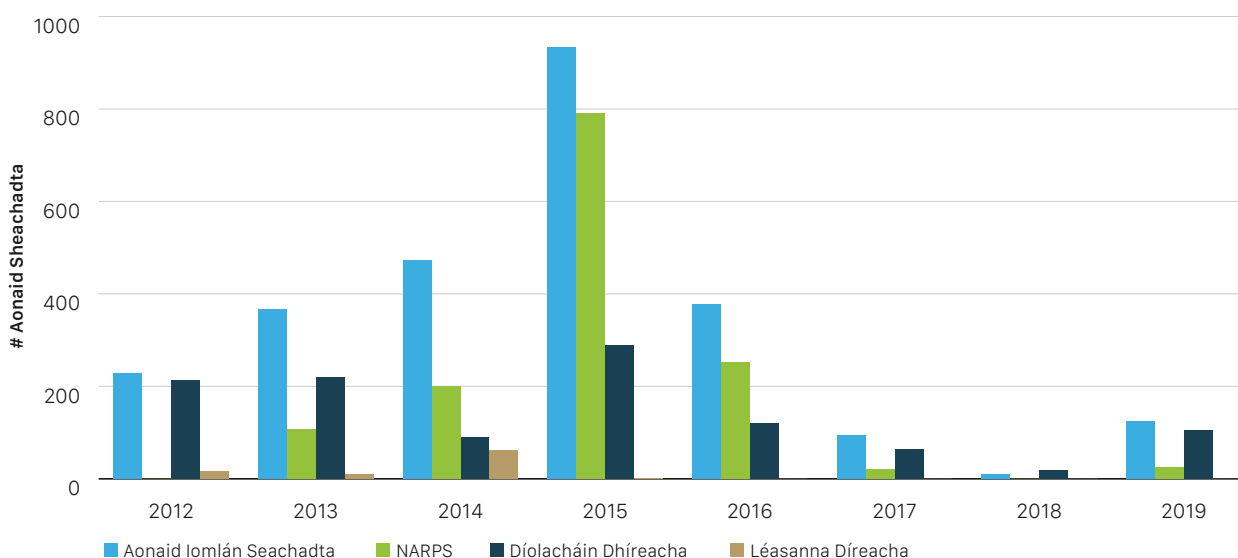
cónaithe soláthraithe go dtí seo. I measc modhanna soláthair eile tá díolacháin agus léasanna díreacha a dhéanann féichiúnaithe agus glacadóirí leis na húdaráis áitiúla, le Comhlachtaí Tithíochta Faofa, agus leis an nGníomhaireacht Tithíochta.

In 2018, d'ullmhaigh an DHPLG agus an Ghníomhaireacht Tithíochta tuarascáil ar sholáthar tithíochta sóisialta GNBS inar tugadh aitheantas don mhéid atá déanta ag GNBS i réimse na tithíochta sóisialta agus gur sáraíodh an bunspríoc de 2,000 réadmhaoin a sholáthar. Go háirithe, luadh sa tuarascáil gur sholáthair GNBS beagnach cúigiú amháin (19%) den aschur tithíochta sóisialta go náisiúnta i gcoitinne in 2013, agus os cionn ceathrú amháin (27%) in 2014. Luadh freisin sa tuarascáil an léas NARPS mar mhúnla den dea-chleachtas, agus nótladh go raibh sé a úsáid mar fhasach maidir le tionscnaimh léasa san earnáil.

*san áireamh tá costais taibhithe ag NARPS nuair a ceannaíodh aonaid chónaithe agus caiteachas caipitil a taibhíodh chun aonaid chónaithe agus eastáit a leasú agus a chríochnú.

Soláthar Tithíocht Shóisialta GNBS 2012 – 2019

GNÍOMHAÍOCHT IN 2019

Tá clár tithíochta sóisialta GNBS beagnach críochnaithe de réir mar a thugtar an Gníomhaireacht chun críche go hordúil. Tá idirbheartaíocht ar siúl fós maidir le líon beag tionscadal agus leanfar le réadmhaoin a sholáthar, cé go mbeidh sé ar scála níos lú ná mar a bhíodh de bharr punainn dhaingnithe i bhfad níos lú.

In 2019 bhí an fócas ar na tionscadail atá fágtha a bhfuil gá le hoibreacha leasúcháin iontu a thabhairt chun críche mar aon le cúrsaí eile a bhaineann le bainistíocht réadmhaoin. Tugadh thart ar 124 réadmhaoin chun críche i rith na bliana agus cuireadh ar aghaidh iad go dtí Comhlachtaí Tithíochta Faofa le go n-úsáidí láithreach iad.

Áirítear leis seo 95 aonad a seachadaíodh ar scéimeanna cónaitheacha faoi cheadúnas.

SEACHADAÍODH 32 TEACH I MARYBOROUGH, DÚGLAS, CO CHORCAÍ MAR THITHÍOCHT SHÓISIALTA

- Seachadaíodh 32 teach go dtí Tithíocht Túath in 2019.
- Forbartha trí cheadúnas comhaontaithe le Glenveagh properties plc.

SEACHADAÍODH 63 TEACH I SRÁID AN TEAMPAILL, CILL CHOCA, CO CHILL DARA, MAR THITHÍOCHT SHÓISIALTA

- Scéim d'fhoirgnimh ar an láithreán ar a mbíodh Zed Candy.
- Forbartha trí cheadúnas comhaontaithe le Tithíocht Túath ar bhonn céimnithe i rith 2019.

NARPS

Seirbhísí Réadmhaoin Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (NARPS) Bunaíodh (NARPS) in Iúil 2012 chun dlús a chur leis an soláthar tithíochta sóisialta. Chabhraigh NARPS na bacainní a shárú a bhí i mbealach an tseachadta gasta éifeachtúil san earnáil, agus ina measc sin easpa den chistiú caipitil.

Ó 2012, tá dul chun cinn suntasach déanta ag NARPS maidir le haonaid tithíochta sóisialta a sheachadadh agus bhí páirt aige in os cionn 50% de thithíocht shóisialta GNBS a sheachadadh. An phríomhbhaint atá ag GNBS le déanaí le NARPS ná bainistíocht shócmhainne a dhéanamh ar phunann NARPS agus dul i mbun caidrimh leis na Comhlachtaí Tithíochta Faofa agus leis na húdaráis áitiúla maidir le haonaid a léasú go leanúnach.

Léiriú céim ar chéim maidir le conas a oibríonn an múnla NARPS:

- Maoíníonn GNBS oibreacha leasúcháin agus oibreacha críochnaithe riachtanacha, trína bhféichiúnaithe nó trína nglacadóirí, roimh do NARPS aonaid a cheannach.
- Ceannaíonn NARPS réadmhaoin críochnaithe, atá réidh le bogadh isteach ann láithreach, ó fhéichiúnaithe agus ó ghlacadóirí GNBS ar lánluach margaidh.
- Ligeann NARPS an réadmhaoin ar léas go díreach leis na Comhlachtaí Tithíochta Faofa nó le húdaráis áitiúla chun go n-úsáidí láithreach iad mar thithíocht shóisialta ar théarma léasa de 20 bliain agus 9 mhí.
- Tá an léas caighdeánaithe chun go n-úsáidí é i ngach socrúchán léasa idir Comhlachtaí Tithíochta Faofa agus na húdaráis áitiúla. Tá an léas caighdeánach deartha chun go gclúdófaí gach cás léasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn, i.e. forbraíochtaí a chuimsíonn tithe agus árasáin/árasáin dhá urlár araon le hiocháiochtaí táilli sheirbhíse.
- Comhaontaítear an cíos a íoctar faoin léas trí chomhairliúcháin idir GNBS, an Comhlacht Tithíochta Faofa agus an údarás áitiúil roimh é a bheith faofa ag DHPLG go foirmiúil, agus tá lascaire forordaithe ann i gcomparáid le cíos an mhargaidh.

ACHOIMRE AR PHUNANN NARPS

IOMLÁN

1,396

Réadmhaoin cónaithe seachadta ag GNBS trí NARPS ó 2012, lena n-áirítear 1,370 atá críochnaithe agus 26 atá faoi chonradh léasa.

CINEÁL AONAD

841

60% ÁRASÁN

CINEÁL AONAD

555

40% TITHE

LÉASAITHE NARPS (DE RÉIR RÉADMHAINE FAOI BHAINISTÍOCHT)

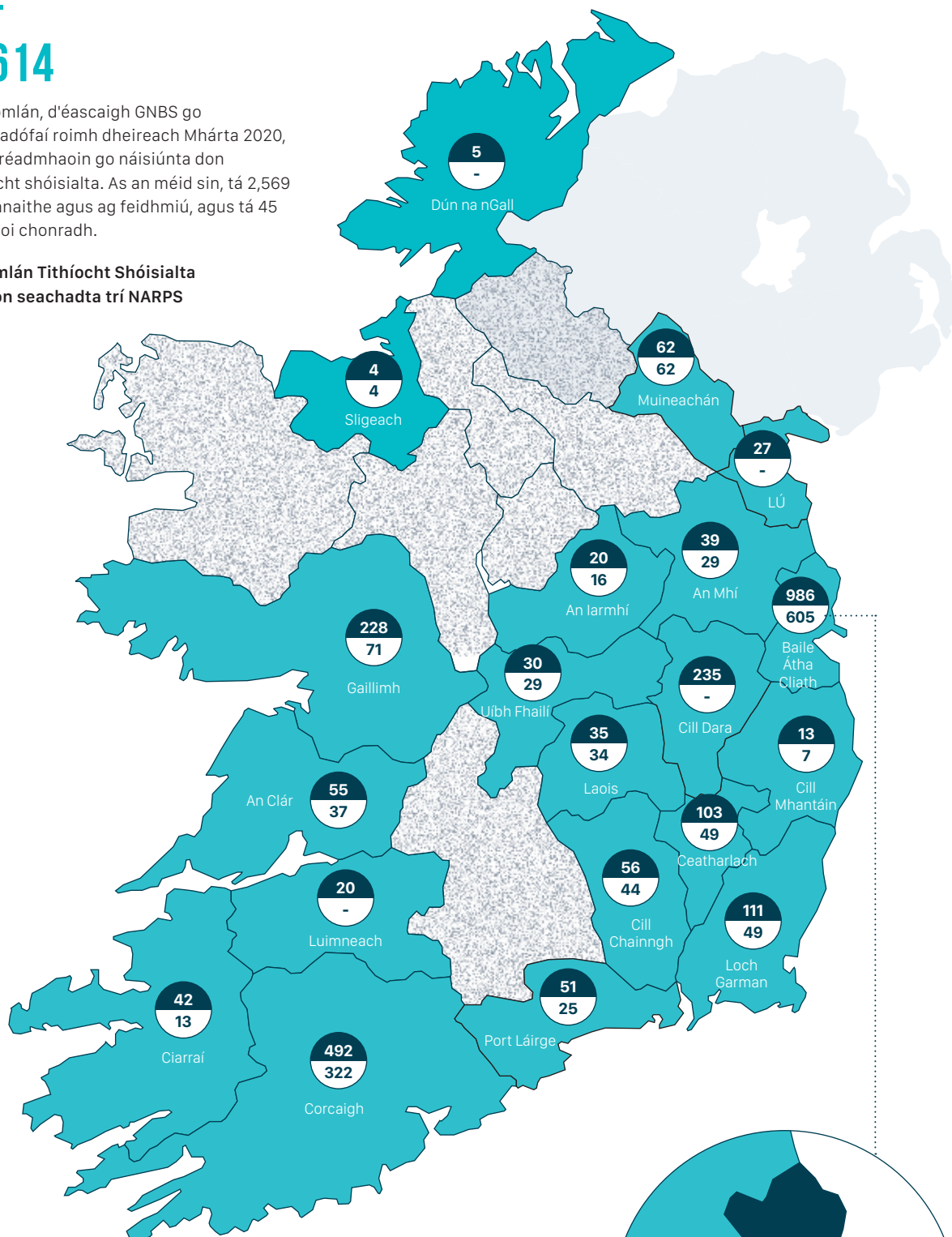
Tithíocht Túath	539	38.61%
Comharthithíocht Éireann	239	17.12%
Tithíocht Clúid	202	14.47%
Tithíocht Thuaidh agus Thoir	136	9.74%
VHA Ciorcal	78	5.59%
Tithíocht Oaklee	53	3.80%
Tithíocht Respond!	52	3.72%
Comhairle Contae Chorcaí	31	2.22%
Focus Ireland	21	1.50%
HAIL	19	1.36%
Clanmil Éire	8	0.57%
VHA Cheatharlach	8	0.57%
Comhairle Contae an Chláir	6	0.43%
Cumann Tithíochta Steer	4	0.29%
Iomlán	1,396	100%

TITHÍOCHT SHÓISIALTA A SHEACHADADH

2,614

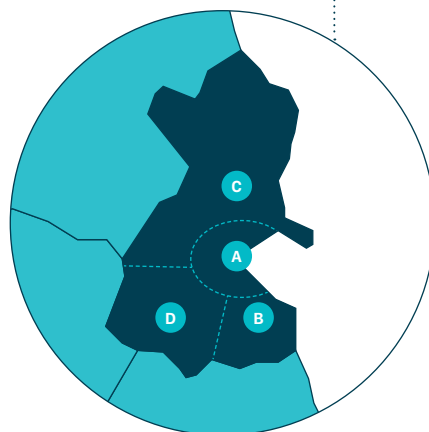
San iomlán, d'éascaigh GNBS go seachadófaí roimh dheireach Mhárta 2020, 2,614 réadmhaoin go náisiúnta don tithíocht shóisialta. As an méid sin, tá 2,569 críochnaithe agus ag feidhmiú, agus tá 45 eile faoi chonradh.

- Iomlán Tithíocht Shóisialta
- Lón seachadta trí NARPS

Baile Átha Cliath: Miondealú de réir Údarás Áitiúil

A	Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath	415	272
B	Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin	282	162
C	Comhairle Contae Fhine Gall	143	83
D	Comhairle Contae Bhaile Átha Cliath Theas	146	88
Iomlán		986	605

RÉITEACH EASTÁT TITHÍOCHTA NEAMHCHRÍOCHNAITHE

Ó 2010, tá iarracht leanúnach déanta ag GNBS na heastáit neamhchríochnaithe a réiteach atá ina punann daingnithe. Tá maoiniú tugtha ag GNBS d'fhéichiúnaithe agus do ghlacadóirí chun go ndéanfaidís oibreacha leasúcháin agus críochnaithe ar na forbraíochtaí neamhchríochnaithe, agus i roinnt cásanna na heastáit a chríochnú go hiomlán. I roinnt cásanna, cuireadh eastáit neamhchríochnaithe ar fáil mar thithíocht shóisialta i ndiaidh oibreach leasúcháin a bheith déanta ag GNBS, agus ina dhiaidh sin, ba é NARPS a cheannaigh mórán aonad chun críche tithíochta sóisialta. Leagtar amach thíos samplaí de thithíocht de chuid NARPS a tógadh ar iar-eastáit thithíochta neamhchríochnaithe:

THE TANNERY, DROICHEAD NA BANDAN, CO CHORCAÍ

24 teach ceannaithe ag NARPS

Roimh: Bealtaine 2013

Tar éis: Deireadh Fómhair 2014

FRUITHILL MANOR, BAILE CHEATHARLACH, CO CHEATHARLACH

75 teach ceannaithe ag NARPS

Roimh: Deireadh Fómhair 2014

Tar éis: Nollaig 2016

EACHLANN CHNOCÁN NA FUINSEOIGE, SILVERSPRINGS, CORCAIGH

34 teach ceannaithe ag NARPS

Roimh: Meán Fómhair 2016

Tar éis: Feabhra 2017

AISLING, INIS, CO AN CHLÁIR

23 teach ceannaithe ag NARPS

Roimh: Iúil 2015

Tar éis: Meitheamh 2017

RANNCHUIDIÚ GEILLEAGRACH NÍOS GINEARÁLTA

IDIRBHEARTA A ÉASCÚ

Is cuid thábhachtach d'obair GNBS ná idirbhearta a bhfuil tairbhí leathana sóisialta agus eacnamaíocha acu, a éascú i margadh maoine na hÉireann. Áirítear leis seo, an chéad rogha a thabhairt do chomhlachtaí poiblí chun aonaid réadmhaoine a cheannach le haghaidh úsáide poiblí (ar luach margaidh iomlán) agus, chomh maith leis sin, a bheith ag obair go dlúth i gcomhar leis an IDA chun an infheistíocht dhíreach sheachtrach in Éirinn a mhealladh agus a neartú.

Sna 10 mbliana atá díreach thart, d'éascaigh GNBS go leor idirbhearta tábhachtacha agus tá samplaí le feiceáil thíos:

Réadmhaoín don Úsáid Phoiblí	Suíomhanna Scoile: Tá roinnt suíomhanna scoile ionchasacha aitheanta ag GNBS ar fud na hÉireann in áiteanna ardéilimh agus d'oibrigh sí leis an Roinn Oideachais agus Scileanna chun díolachán de thart ar 20 suíomh a éascú chun scoileanna nua a fhorbairt orthu. - In 2019, d'éascaigh GNBS díolachán suímh i Terrysland, Carraig Thuathail, Co. Chorcaí (15 acra) do bhunscoil agus d'iar-bhunscoil nua. Idirbhearta sibhialta: Bhí GNBS i mbun caidrimh le húdaráis áitiúla, le ranna Rialtais agus le comhlachtaí Stáit ar fud na tíre chun réimse leathan d'idirbhearta sibhialta a éascú. Seo a leanas samplaí: - Díoladh Áras na Ceoldrámaíochta i Luimneach le Comhairle Contae Luimnigh (2011) - Díoladh réadmhaoín leis an FSS don tSeirbhís Náisiúnta Otharcharranna (2013) - Díoladh 5,000 acra i nGleann an Smóil, Co Chill Mhantáin leis an Roinn Cultúir, Oidhreacht agus Gaeltachta le haghaidh páirc náisiúnta (2016) - Díoladh tailte le haghaidh tithíochta le Comhairle Contae Chill Dara (2017) - Tógadh bóthar nua agus aistríodh é go dtí Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (2017) - Díoladh 211 acra i gCo Chill Dara leis an an Údaráis Forbartha Tionscail (IDA) (2019) - Díoladh 75 acra i nGuaire le Co. Co. Loch Garman a úsáidfear mar thithíocht inacmhainne agus saoráidí pobail (2019)
Infheistíocht Dhíreach Sheachtrach a Éascú	Tá GNBS ag obair go dlúth leis an IDA chun réadmhaoín óiriúnach a aithint agus chun infheistíocht dhíreach sheachtrach a spreagadh in Éirinn. Tá mórán idirbhearta réadmhaoine éascaithe ag GNBS chun tacú le comhlachtaí ilnáisiúnta atá lonnaithe in Éirinn nó atá ag dul i méid anseo. I measc na gcomhlachtaí seo tá: LinkedIn, Lidl, Google, Intel, Novartis, BSKyB, Airbnb agus Amazon.
Idirbhearta Cónaitheacha	Ba scéim morgáiste cónaitheach é an tionscnamh íocaíochta iarchurtha 80:20 a sheol GNBS in 2012. Chumasaigh sé ceannaitheoirí céaduaire agus úinéirí-áititheoirí eile ar mhian leo teach a cheannach, agus spreag sé freisin gníomhaíocht sa mhargadh tithíochta. Bhí cosaint praghaís á tairsicint ag an tionscnamh de suas go dtí 20% le haghaidh ceannaitheoirí de réadmhaoín GNBS ar feadh tréimhse cúig bliana. Cuireadh deireadh leis an tionscnamh i Nollaig 2019 agus fuarthas na suimeanna iarchurtha ó na soláthróirí morgáiste a ghlac páirt — EBS, Permanent TSB and Bank of Ireland.
Idirbhearta Tráchtála	In 2011, mar fhreagairt ar an easpa airgeadais inacmhainne d'infheisteoirí, thug GNBS isteach an tionscnamh Vendor Finance chun an infheistíocht a éascú agus chun idirbhearta réadmhaoine tráchtála a spreagadh. Trí idirbhearta a mhaoiniú ag suas go dtí 75% cóimheas idir iasacht and luach, mheall GNBS infheistíocht isteach i margadh réadmhaoine tráchtála na hÉireann agus mar sin tugadh tacaíocht don fhostaíocht ag am nuair a bhí sé fíorthábhachtach. Cuireadh críoch leis an gcéad idirbheart Vendor Finance de chuid GNBS in Aibreán 2012 agus is éard a bhí i gceist ná foirgneamh oifige a dhíol ag 1 Plás Warrington i mBaile Átha Cliath.

Réamhrá

Gníomhaíocht
Dígharálá

Soláthar Réadmhaoine
Cónaithe

Criosanna Forbartha
Stratéisí

Rannchuidiú Sóisialta
agus Geilleagrach

Athbheithniú
Airgeadais

Eagraíocht an GNBS

Rialachas

Ráitis Airgeadais

FORBAIRT INMHARTHANA

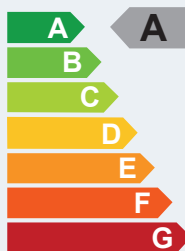
Oibríonn GNBS chun a chinntiú go ndéantar gach gníomhaíocht forbartha ina bhfuil baint aici ann i gcomhthéacs an tionchair a bheidh ann ar an timpeallacht. Mar thoradh ar thacaíocht a thabhairt don fhorbairt inmharthana, mar thairbhe bhreise bíonn sócmhainní GNBS níos indíolta, rúd ata i gcomhréir lena mandáid tráchtála.

FOIRGNEAMH NEODRACH Ó THAOBH FUINNIMH

Tá Rátáil Fuinnimh an Fhoirgnimh (BER) ráta-A ag formhór na bhforbraíochtaí conáithe maoinithe ag GNBS agus tá roinnt díobh ag iarraidh caighdeán foirgneamh neodrach ó thaobh fuinnimh a bhaint amach. Is éard is brí leis seo ná go bhfuil riachtanas fíoríseal ó thaobh fuinnimh de ag na tithe seo, agus tagann an fuinneamh a bhfuil gá leis ó fhoinsí in-athnuaite go príomha.

I measc samplaí de bhearta inmharthana tá:

- Ardleibhéil inslithe agus aerdhíonachta
- Córais aerála mheicniúil le haisghabháil teasa
- Painéal gréine
- Luchtaithe leictirigh d'fheithicilí

CEANNASAÍOCHT SA DEARADH FUINNIMH AGUS COMHSHAOIL

Tá beartaithe ag gach forbraíocht tráchtála de chuid GNBS sa SDZ Dugthaile Bhaile Átha Cliath cloí le caighdeáin Ceannasaíocht sa Dearadh Fuinnimh agus Comhshaoil (LEED). Is deimhniúchán é LEED atá aitheanta go domhanda mar chóras rátála d'fhoirgnimh glas a dhéanann measúnú ar fhoirgnimh de réir critéir chomhsaoil, mar shampla, uisce agus éifeachtacht fuinnimh, nascanna iompair glas agus inmharthanacht na n-ábhar a úsáidtear le linn na tógála. Tá deimhniúchán óir nó platanaim faighte ag gach foirgneamh tráchtála sna dugthailte a críochnaíodh agus a bhfuil baint ag GNBS leis.

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS

Buaicphointí Airgeadais 2019	2019 €m	2018 €m	Ón mbunú go deireadh €m
Giniúint airgid Tirim			
Iomlán an airgid tirim a gineadh	1,343	3,271	45,312
Fáltais dhiúscartha	1,203	3,137	38,966
Ioncam neamhdhiúscartha	140	134	6,346
Bannaí sinsearacha & fofhiacha			
Bannaí sinsearacha fuascailte	-	-	30,190
Urrúis fofhiacha athshealbhaite*	-	529	529
Brabúsacht			
Glanghnóthachain ar iasachtaí féichiúnaithe a thomhaistear ar FVTPL**	230	605	
Glanghnóthachain ar réadmhaoín infheistíochta	74	-	
Brabús don bhliain roimh cháin	295	904	
Muirear cánach	(30)	(109)	
Brabús don bhliain tar éis cánach	265	795	
Staid Airgeadais ag deireadh bliana			
Airgead agus coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha	3,879	3,186	
Luach iasachtaí féichiúnaí tugtha anonn	1,227	1,925	

* Fuasclaíodh an fo-fhiachas a bhí fós gan íoc, ar €1.064 billiún a bhí ann, an 2 Márta 2020.

** Luach Cóir de réir Brabúis nó Caillteanaís.

FIACHAS FUASCAILTE

Mar chuid den chéad cheannachán d'iasachtaí ó na hinstiúidí rannpháirteacha, d'eisigh GNBS €30.2 billiún d'fhiacha sinsearach ráthaithe ag an rialtas agus €1.6 billiún d'fhofhiachas síoraí ar ráta comhlúthach.

Léiríonn na bannaí sinsearacha dlíteanas teagmhasach do Stát na hÉireann mar go bhfuil siad á ráthú ag an Rialtas roimh dóibh a bheith slánaithe ina n-iomláine i mí Dheireadh Fómhair 2017. Fuasclaíodh an fo-fhiachas ina iomláine an 2 Márta 2020. Tar éis na fuascailte seo, **tá GNBS tar éis an fiachas go léir de €31.8 billiún ar eisíodh chun iasachtaí a fháil ó na hinstiúidí rannpháirteacha a aisíoc.**

GNÉITHE RÍTHÁBHACHTACHA I NDÁIL LE FEIDHMÍOCHT GNBS DON BHLIAIN 2019

Ráiteas Ioncaim Ghrúpa GNBS	2019 €m	2018 €m
Glanghnóthachain ar iasachtaí féichiúnaithe a thomhaistear ar FVTPL	230	605
Glanghnóthachain ar réadmhaoin infheistíochta	74	-
Ioncam ón ús agus ó tháillí & ioncam eile	29	76
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus ar athmhaoiniú iasachtaí	5	179
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoin	39	134
Costais Eile (costais úis, mhalartaigh eachtraigh & ionstraimí airgeadais díorthaigh)	(15)	(15)
Costais riaracháin	(67)	(75)
Brabús don bhliain roimh cháin	295	904
Muirear cánach	(30)	(109)
Brabús don bhliain	265	795

COVID-19

I mí an Mhárta 2020, d'fhógair an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte go raibh paidéim dhomhanda ann i ndáil leis an víreas Covid-19 agus ghlac go leor rialtais ar fud an domhain bearta chun srianadh a chur le scaipeadh an ghalair. I measc na mbearta a bhí ann chun scaipeadh an víris a chosain, cuireadh teorainn leis an méid gluaiseachta a bhí daoine in ann déanamh, cuireadh srian ar an taisteal, dúnadh síos gnóthais agus scoileanna ar bhonn sealadach, agus cuireadh imeachtaí ar ceal chomh maith. Bhí tionchar aige sin ar shlabhraí soláthair agus ar an táirgeadh earraí ar fud an domhain. Mar thoradh ar an laghdú as cuimse atá ghaolmhar leis sin sa ghníomhaíocht eacnamaíoch, tá éileamh laghdaithe tagtha ar go leor earraí agus seirbhísí agus, i bhfianaise an leibhéil ard éiginnteachta atá ann maidir le Covid-19, beidh drochthionchar aige ar an ngníomhaíocht eacnamaíoch sa mheántearma agus san fhadtearma araon, chomh maith.

Níl sé soiléir cé chomh fada agus cé chomh dian is a bheidh an tionchar a bheidh aige agus, cé go bhfuil sé ró-luath tionchar deiridh na paidéime ar thorthaí airgeadais an GNBS a mheas, tá sé beartaithe go mbeidh tionchar ábhartha aige ar an nginiúint airgid in GNBS agus, dá bharr sin, ar bhrabúsacht an GNBS, in 2020. Áirítear le nóta 23 agus le nóta 26 a ghabhann leis na ráitis airgeadais roinnt nochtadh sócmhainní íogaireachta. Tá comhthéacs le fáil sna nochtaí sin chun an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag Covid-19 ar fheidhmíocht 2020 an GNBS a mheas.

Mar shampla, amhail deireadh 2019, measadh go mbeadh muirear €32m ar ráiteas ioncaim GNBS mar thoradh ar mhoill trí mhí ar fháltais ó iasachtaí féichiúnaí a bheith réadaithe. Ar dháta foilsithe na tuarascála seo, beidh laghdú tagtha ar neamhchosaint an ráitis ioncaim do mhoilleanna uainiúcháin mar gheall ar na hadmhálacha airgid a bheidh réadaithe idir seo agus siúd.

Ina theannta sin, i bhfianaise go ndéanann GNBS cuntas dá chuid iasachtaí féichiúnaithe ar an luach cóir, beidh muirear díreach gearrtha ar an ráiteas ioncaim mar thoradh ar aon laghdú a thagann ar luach na comhthaobhachta atá mar urrús iasachtaí féichiúnaithe GNBS. Amhail deireadh 2019, luacháladh iasachtaí féichiúnaithe ag €1.2bn, agus an luach sin bunaithe go díreach ar bhunluachanna na gcomhthaobhachta. Mar shampla, measadh go mbeadh muirear €72m ar ráiteas ioncaim GNBS ag deireadh 2019 mar thoradh ar laghdú 5% ar luachanna comhthaobhachta, mar a bhí réamh-mheasta. Arís, beidh an neamhchosaint seo laghdaithe beagáinín san idirlinn mar gheall ar laghdú a bheith tagtha ar an fháltas airgid tirim seo a bheidh réadaithe.

ATHRUITHE CUNTASAÍOCHTA PRÍOMHTHÁBHACHTA

Ar aon dul leis na riachtanas tuairiscithe airgeadais atá aige, rinne GNBS IFRS 16 Léasanna a chur i bhfeidhm le héifeacht ón 1 Eanáir 2019. D'fhág sé sin go raibh athrú sa mhodh cuntasaíochta le haghaidh léasanna. Mar chuid den chéad forfheidhmiú d'IFRS 16, tá GNBS tar éis a thuairisciú coigeartú aistrithe gur laghdú é sa bhrabús coinnithe de €1.7m glan ón gcáin amhail an 1 Eanáir 2019 agus tá sócmhainní ceart úsáide agus dliteanais léasa aitheanta aige sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais.

GLANGHNÓTHACHAIN AR LUACH CÓIR AR IASACHTAÍ FÉICHIÚNAITHE A THOMHAISTEAR AR FVTPL

	2019 €m	2018 €m
Glanghnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe a thomhaistear ar FVTPL	230	605

Tá an luach cóir ina phríomhghné breithiúnais i ráitis airgeadais GNBS agus is mar chuid de na hathbheithnithe Luacha Cóir a dhéantar an phróiseas breithiúnais. Úsáidtear modheolaíocht luacha láithrigh sna hathbheithnithe seo chun luach cóir na n-iasachtaí féichiúnaí a mheas. Le linn na bliana, tá neartú luacha ar luach cóir de €230m tuairiscithe ag GNBS (2018: €605m). Léirítear leis an toradh dearfach seo roinnt mhaith ábhar dála an dul chun cinn i dtreo amlínte saothrú airgid agus an méadú d'urrús comhthaobhach lena ráthaítear iasachtaí féichiúnaí.

Bhí na hathbheithnithe um an Luach Cóir bunaithe ar mheasúnú aonair mionsonraithe ar na sreafaí airgid don todhchaí maidir le gach nasc féichiúnaí le hiasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara. Léiríonn na measúnuithe seo na hionchais sa todhchaí is fearr atá ag GNBS ar gach nasc féichiúnaí. Áirítear leo sreafaí airgid measta a eascraíonn as diúscairt comhthaobhachta réadmhaoin, díolacháin iasachtaí agus ioncam neamhdhiúscartha (fearacht ioncaim ó chíos).

GLANGHNÓTHACHAIN AR RÉADMHAOIN INFHEISTÍOCHTA

	2019 €m	2018 €m
Glanghnóthachain ar réadmhaoin infheistíochta	74	-

An 28 Meán Fómhair 2019, d'eisigh an tAire Airgeadais treoir do GNBS chun úinéireacht ar phunann NARPS a choinneáil. Fanfaidh NARPS faoi úinéireacht an stáit agus féadfaidh an luach is inchrutha i leith NARPS a bheith mar chuid d'aon aistriú féideartha sócmhainní a tharlóidh mar chuid d'aistriú an bharrachais chuig an Aire Airgeadais. De dheasca sin, d'aistríodh punann réadmhaoin cónaithe NARPS ó réadmhaoin a thrádálann fardail go dtí an réadmhaoin infheistíochta. Déantar réadmhaoin infheistíochta a luacháil de réir luacha choir. Mar thoradh ar an difríocht idir an luach cóir agus luach tugtha anonn na réadmhaoin, fágadh gnóthachan glan de €74m sa ráiteas ioncaim in 2019.

GLANBHRABÚS ARNA GINEADH Ó DHIÚSCAIRT AGUS ATHMAOINIÚ IASACHTAÍ AGUS SÓCMHAINNÍ RÉADMHAOINE

	2019 €m	2018 €m
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus ar athmaoiniú iasachtaí	5	179
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoin	39	134
Brabús iomlán	44	313

Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt agus athmaoiniú a thomhas mar an difríocht idir an chomhaoin a faightear (tar éis costas díolachán) agus luach tugtha anonn iasachtaí ábhartha de chuid GNBS. Le linn na tréimhse seo, dhíol GNBS sócmhainní réadmhaoin trádála áirithe. Déantar na brabúis ar dhiúscairt sócmhainní maoin a thomhas mar an difríocht atá ann idir na sochair ó dhíolacháin agus luach anonn na réadmhaoin. In 2018 agus 2019, tá cur i gcrích ghníomhaíochtaí luacha bhreise GNBS le brath sa toradh deimhneach seo.

An t-ioncam ón ús agus ó tháillí, agus ioncam eile, is ionann iad agus €29m. Is éard a gcuimsítear leis seo, go príomha, ná gnóthachain luacha chóir ar infheistíochtaí cothromaís de €16m agus ioncam cíosa léasa de €12m.

B'ionann na **speansais riaracháin** a bhí ann in 2019 agus €67m (2018: €75m). Is ionann an oiread costas atá ann agus 5% den airgead tirim a fuarthas don bhliain 2019.

AN GHINIÚINT AIRGID TIRIM A DHÉANANN GNBS Ó IASACHTAÍ FÉICHIÚNAÍ

	2019 €m	2018 €m	Ón tráth tionscanta go deireadh 2019 €m
Diúscairtí comhthaobhachta bunúsáí	1,330	2,800	34,405
Diúscairtí iasachtaí	13	471	10,907
Fáltais iomlán	1,343	3,271	45,312

B'ionann na fáltais diúscartha agus neamhdhiúscartha in 2019 agus €1.3 billiún (2018: €3.3 billiún), lena áiríodh fáltais ó dhiúscairtí comhthaobhachta réadmhaoin de €1.3 billiún (2018: €2.8 billiún) agus ó idirbhearta díolachán iasachtaí de €0.01 billiún (2018: €0.5 billiún). Tá sé formheasta go mbeidh luach na bhfáltais diúscartha níos ísle in 2020 mar gheall ar theaghlaim den mhéid laghdaithe chlár comhardaithe an GNBS agus tionchar Covid-19 ar an bpunann.

PUNANN IASACHTAÍ

Tháinig GNBS i seilbh ar iasachtaí ó na hinstiúidí rannpháirteacha ar comaoin €31.8 billiún. Is é an luach fála seo an méid a d'aithin GNBS ar dtús ar a ráiteas ar staid an airgeadais amhail luach tugtha annonn na n-iasachtaí sin. Tá sé fós riachtanach ó thaobh an dlí d'fhéichiúnaithe parluach na hiasachta a íoc de réir na gcomhaontuithe iasachta bunaidh leis na hinstiúidí rannpháirteacha. B'ionann luach tugtha annonn na n-iasachtaí de chuid GNBS ag deireadh 2019 agus €1.2 billiún (2018: €1.9 billiún).

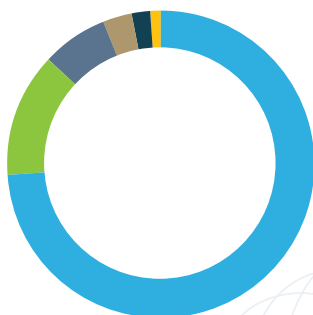
Tá achoimre ar fáil thíos ar na gluaiseachtaí in iasachtaí agus in infháiltais le linn na tréimhse tuairiscithe:

Gluaiseacht i luach tugtha annonn iasachtaí féichiúnaí	2019 €m	2018 €m
Iasachtaí féichiúnaithe amhail an 1 Eanáir	1,925	3,163
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe	(1,203)	(2,561)
Réamhíocaíochtaí d'iasachtaithe	411	500
Aistriú le réadmhaoin trádála	(151)	-
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe	9	38
Brabús ar dhiúscairt agus athmhaoiniú iasachtaí féichiúnaí	6	180
Gnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe	230	605
Iasachtaí féichiúnaithe amhail an 31 Nollaig	1,227	1,925

Tá chomhchruinniú phunann iasachtaí féichiúnaithe faighte GNBS atá fágtha, de réir earnála agus tíreolaíochta, bunaithe ar an urrús bunúsach léirithe thíos:

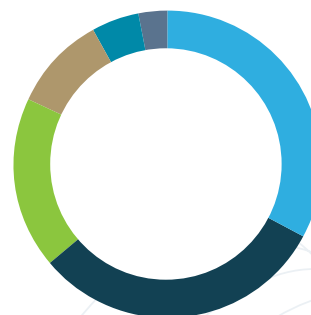
Punann fágtha de réir suímh amhail 31 Nollaig 2019

- 74% Baile Átha Cliath
- 13% An Crios Comaitéireachta
- 7% Ionaid Uirbeacha
- 3% An chuid eile de Phoblacht na hÉireann
- 2% An Chuid Eile den Domhan
- 1% An RA

Punann fágtha de réir suímh amhail 31 Nollaig 2019

- 33% Forbraíocht
- 31% Talamh
- 18% Cónaithe
- 10% Oifigí
- 5% Miondíol
- 3% Neamh-Eastát Réadach

TAGARMHARC AN RÁTA FÁLTAIS

In 2014, d'fhorghas an Bord tagarmharc sprice de 20% maidir le toradh aonáin ar infheistíocht (EROI). Is ionann an toradh réamh-mheasta a bhí ann amhail deireadh 2019, sular achtaíodh na bearta éigeandála eacnamaíocha agus sóisialta chun scaipeadh Covid-19 a shrianú, agus 37%.

Ríomhtar an Toradh Aonáin ar Infheistíocht (EROI) bunaithe ar chomparáid idir staid bharrachais deiridh GNBS a réamh-mheastar, agus infheistíocht tosaigh GNBS, arna coigeartú ionas nach n-áireofaí an €5.6 billiún de Chabhair Stáit arbh éigean do GNBS a íoc leis na hinstiúidí rannpháirteacha mar chuid de phraghas fála na hiasachta.

Tar éis dó éirí leis maidir leis an clár bainistithe sócmhainne agus díghiarála, agus ag brath ar staid an mhargaidh, is ionann an ráta toraidh inmheánach atá formheasta don phunann (gan an státchabhair a chur san áireamh agus gan aon choigeartú a dhéanamh i ndáil le tionchar Covid-19), agus gan costais a áireamh, suas go dtí dheireadh shaolré GNBS agus timpeall ar 12.8% amhail deireadh 2019.

Is é 6% an toradh atá réamh-mheasta, bunaithe ar an gcostas iomlán chun an phunann a inshealbhú, lena n-áirítear státchabhair de €5.6 billiún, ach gan aon tionchar ionchasach de Covid-19 a chur áireamh. Sin toradh maith i gcomparáid leis an ráta fáltais a bhí beartaithe nuair a bunaíodh GNBS, is é sin le rá 5%.

EAGRÚCHÁN AGUS RIALACHAS GNBS

FOIREANN DIONGBHÁILTE A BHFUIL RAON DE SCILEANNA AGUS DE THAITHÍ ÉAGSÚIL ACU

Acmhainní foirne

Trí Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN), d'earcaigh GNBS comhaltaí foirne a bhfuil éagsúlacht scileanna agus taithí acu ó dhisciplíní na baincéireachta, an airgeadais, an dlí, na réadmhaoine (suirbhéirí cainníochta, innealtóirí), na dócmhainneachta agus na pleanála, i measc disciplíní eile.

B'ionann líon na gcomhaltaí foirne de chuid GBCN a bhí sannta do GNBS ag deireadh 2019 agus 211. Áirítear leis sin 31 fostaí atá chun muid a fhágáil le linn 2020 mar chuid de chlár iomarcaíochta deonaí GNBS. Amhail deireadh 2019, ba é an briseadh síos de réir inscne ná 53% fireann agus 47% bainneann.

Tá cúig rannán in GNBS.

STRUCHTÚR NA HEAGRAÍOCHTA

PRÍOMHOIFIGEACH FEIDHMIÚCHÁIN

CEANNASAÍ
BAINISTÍOCHTA &
ATHGHABHÁLA
SÓCMHAINNÍ

CEANNASAÍ AN
TSOLÁTHAIR
CHÓNAITHE

PRÍOMHOIFIGEACH
AIRGEADAIS

PRÍOMHOIFIGEACH
DLÍ

CEANNASAÍ
STRAITÉISE &
CUMARSÁIDE

BAINISTÍOCHT AGUS ATHGHABHÁIL SÓCMHAINNÍ

Tá an rannán Bainistíochta agus Athghabhála Sócmhainní freagrach as an méid a aisghabháiltear as iasachtaí a uasmhéadú, trí dhlúthbhainistíocht agus trí dhíghiaráil chéimiúil. Bíonn sé ag obair in éineacht le féichiúnaithe, le glacadóirí agus le páirtithe comhfhiontair ionas go ndéanfar sócmhainní ráthaithe a shainaithint, a fhorbairt agus a bhainistiú nuair is féidir cur leis an luach agus an sreabhadh airgid todhchaíoch a fheabhsú, agus dá bharr sin go dtabharfar tacaíocht chun cuspóirí leathana GNBS a bheith bainte amach. Áirítear leis seo maoirseacht agus bainistíocht a dhéanamh ar láithreáin forbraíochta a bhfuil leas ag GNBS iontu, in SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath agus in SDZ an Poill Bhig Thiar, chomh maith le tithíocht shóisialta a sholáthar ó áitribh atá urraithe ag GNBS.

AN SOLÁTHAR CÓNATHEACH

Is éard a dhéantar sa rannán um Sholáthar Cónaitheach ná clár um chistiú cónaitheach GNBS a bhainistiú, a bhfuil aige mar chuspóir dheiridh, go n-uasméadófar an toradh airgeadais ó shuímh chónaitheacha urraithe leis an GNBS.

Feidhmíonn an rannán go dlúth i gcomhar le féichiúnaithe agus le glacadóirí, i thart ar 70 nascadh féichiúnaí, maidir le gach aon ghné den phróiseas soláthair chónaithe, ó na céimeanna pleanála suas go dtí go ndéantar measúnú ar inmhharthanacht ó thaobh tráchtála de thionscadail fhorbraíochta cónaithe chomh maith le maoiniúchán na tógála d'aonaid tithíochta agus árasán.

POA

Tá freagracht dhíreach ag rannán an POA as bainisteoireacht a dhéanamh ar na riachtanais airgeadais agus oibriúcháin atá ar an eagraíocht. Is leis an rannán seo a dtugtar ceannaireacht airgeadais san eagraíocht, agus feidhmíonn sé mar sainpháirtí gnó don eagraíocht iomlán.

Anuas air sin, cuimsítear le rannán an POB raon fairsing d'fheidhmeanna gnó a bhfuil dualgais oibriúcháin agus straitéiseacha ag baint leo, lena n-áirítear an t-airgeadas, an t-iniúchadh & an riosca, córais, oibriúcháin, an cáin agus an athrú corparáideach.

DLÍ

Cuireann an rannán Dlí comhalta neamhspleách ar fáil don Bhord, don POF agus do rannáin ghnó eile de chuid GNBS ar raon fairsing de cheisteanna dlíthiúla a mbíonn tionchar acu ar an nGríomhaireacht agus a chuid oibriúcháin. Tá an-saibhreas de shaintaithí le fáil sa rannán, lena gcuimsítear an iliomad réimsí dlí, agus ina measc siúd an dlí réadmhaíne tráchtála, an dlí baincéireachta, an dlí um an dócmhainneacht, an dlíthíocht.

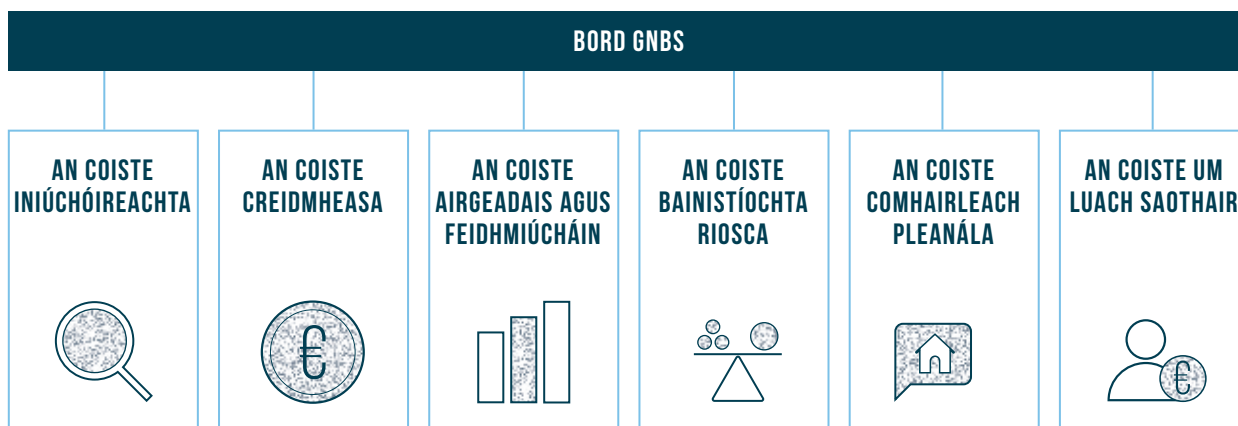
Tacaíonn an rannán Dlí le GNBS chun a n-oibleagáidí rialála agus comhlíonta a bhaint amach, lena n-áirítear freagracht as soláthar in GNBS, an Saoráil Faisnéise agus an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS).

AN STRAITÉIS AGUS AN CHUMARSÁID

Tá an rannán Straitéise agus Cumarsáide freagrach as monatóireacht agus measúnacht leanúnach a dhéanamh ar straitéis GNBS ionas go ndeimhnítear go leanfar leo a bheith oiriúnach chun críche an toradh airgeadais is fearr a bhaint amach do GNBS agus do na cáinóicóirí araon.

Tá an fhreagracht fhoriomlán ar an rannán as an ngníomhaireacht chumarsáide agus as an gcaidreamh gníomhach um ghnóthaí poiblí. Mar chuid de sin, tá sí i gceist an caidreamh gníomhach a dhéanann GNBS leis na meáin agus caidreamh gníomhach le comhaltaí de chuid an Oireachtais chomh maith le coistí de chuid an Oireachtais. Chomh maith leis sin, déanann an rannán bainistíocht ar an rannpháirtíocht ghníomhach níos leithne a dhéanann GNBS, lena n-áirítear foilseacháin GNBS a ullmhú.

AN BORD AGUS COISTÍ AN BHOIRD

De bhun Alt 19 den Acht um an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní, 2009 (an "tAcht"), bíonn Cathaoirleach agus suas le hochtar comhaltaí ar an mBord. Is é an tAire Airgeadais a cheapann an Cathaoirleach agus an seisear comhaltaí agus is comhaltaí Boird de bhrí oifige iad Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Príomhfheidhmeannach GBCN. Leagtar príomhfheidhmeanna an Bhoird amach in Alt 18 den Acht:

- A chinntiú go gcomhlíonfar feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil.
- Cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha don GNBS a leagan.
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm chun na spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.
- Gach beart réasúnach atá ar fáil dó a ghlacadh chun na spriocanna agus cuspóirí sin a bhaint amach.

Bíonn clár ábhar le formheas ag an mBord agus déileálann sé leo le cúrsaí creidmheasa laistigh dá leibhéal údaráis tarmligthe.

Amhail mí na Nollag 2019, seachtar comhaltaí a bhí ar an mBord. Tá mionsonraí faoi chomhaltaí an Bhoird agus a gceapachán air leagtha amach ar leathanaigh 46 go 47.

Níl aon chomhalta ceaptha i dteideal fónamh ar feadh breis agus dhá théarma chomhleanúnacha. Cinneann an tAire leibhéal an luacha saothair do chomhaltaí ceaptha agus dá dteidlíocht d'aisíocaíocht as speansais. Ní fhaigheann na comhaltaí de bhrí oifige aon luach saothair breise as a gcomhaltacht ar an mBord.

Le linn 2019, tháinig an Bord le chéile 19 huaire ach tháinig sé choiste an Bhoird le chéile 46 uair. Leagtar amach sonraí láithreach na gcomhaltaí ag cruinnithe an Bhoird agus an choiste ar Leathanach 45.

De réir Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord ceithre choiste reachtúla: An Coiste Iniúcháireachta, an Coiste Creidmheasa, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Coiste Bainistíochta Riosca. Bhunaigh an Bord trí choiste reachtúla freisin faoi Alt 33: an Coiste Comhairleach Pleanála, an Coiste Luach Saothair agus Coiste Comhairleach Thuaisceart Éireann, ar díscaoileadh an ceann deireanach díobh ina dhiaidh sin ar an 8 Meán Fómhair 2014 tar éis iasachtaí fhéichiúnaithe Thuaisceart Éireann a dhíol.

Tacaíonn an Rúnaí leis an mBord ina fheidhmeanna agus comhardaíonn sé chomh maith feidhmiú na gcoistí éagsúla Boird; tacaíonn Oifigeach GNBS ag a bhfuil an saineolas cuí le gach coiste agus feidhmíonn sé mar rúnaí ar an gcoiste.

SCEIDEAL NA GCÚRSAÍ COINNITHE

Faoi Alt 18 den Acht, tá an Bord freagrach as a chinntiú go gcomhlíonfar feidhmeanna GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil. Féadfaidh an Bord feidhmiú a fheidhmeanna a tharmligeann d'oifigeach GNBS. Tá Sceideal Cúrsaí Coinnithe agus Tarmligthe faofa ag an mBord mar chuid de tharmligeann foirmiúil, cuimsitheach feidhmeanna agus chumhachtaí an Bhoird leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Mí Dheireadh Fómhair 2019 an uair is deireanaí a d'fhaomh an Bord é seo. Is féidir leis an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin roinnt feidhmeanna a fho-tharmligeann le comhalta den Fhoireann Feidhmiúcháin Shinsearach faoina rialú agus mhaoirsiú foriomlán. Tá tarmligeann feidhmeanna faofa ag an mBord chomh maith i mBeartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe agus Beartas Clár Comhardaithe.

BEARTAS ÚDARÁIS THARMLIGTHE AN BHOIRD

Tharmlig an Bord cinntí creidmheasa áirithe leis an gCoiste Creidmheasa agus leis an bhFoireann Feidhmiúcháin Shinsearach trína Bheartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe, atá faoi réir athbhreithniú rialta. Faoi mbeartas sin, tá leibhéal údaráis éagsúla leagtha síos ag an mBord chun tograí a fhaomhadh. Braitheann siad sin ar neamhchosaint airgeadais iomlán an fhéichiúnaí agus ar an bhfuil iarratas déanta ar chistí nua nó nach bhfuil. Faoi mBeartas Creidmheasa um Údarás Tarmligthe, féadfaidh údaráis ag leibhéal níos ísle a gcinntí a chur faoi bhráid údaráis níos airde má mheastar go bhfuil an dara tuairim inmhianaithe nó má bhíonn coimhlint tuairime ann.

MEASTÓIREACHT AR AN MBORD AGUS AR NA COISTÍ

Tugann an Bord agus gach coiste faoi mheasúnú féinmheasúnaithe go bliantúil i ndáil le héifeachtúlacht agus le héifeachtacht a chinnteoireachta. De réir Alt 4.6 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016, tugann an Bord faoi mheasúnú seachtrach timpeall ar uair gach tréimhse trí bliana. Le linn 2020, beidh Governance Ireland ag déanamh meastóireacht sheachtrach don tréimhse go deireadh 2019.

FREAGRACHT AN BHOIRD CHUN TUARASCÁIL BHLIANTÚIL & RÁITIS AIRGEADAIS A ULLMHÚ

Tá an Bord freagrach as Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais 2019 a ullmhú agus tar éis athbhreithniú mionsonraithe agus aird chuí ar mholtaí an Choiste Iniúcháireachta⁶, measann an Bord go dtugann na Ráitis Airgeadais léargas fírinneach cóir ar fheidhmíocht agus ar sheasamh airgeadais GNBS ag deireadh na bliana 2019.

Tinreamh Chruinnithe an Bhoird agus Chruinnithe Choiste an Bhoird in 2019

	Bord	Iniúcháireachta	Creidmheasa	Airgeadais agus Feidhmiúcháin	An Bhainistíocht Riosca	Comhairleach Pleanála	Luach Saothair
Frank Daly	19						3
Brendan McDonagh	18		16	5	6	6	
Oliver Ellingham	19	10	14		3(iii)		
Mari Hurley	16		16	3			3
Eileen Maher	18	10		5	6		
Conor O'Kelly	14				5		2
Michael Wall	19		14			6	3
Aidan Williams	15(i)	6(ii)			4(ii)	4(ii)	
Comhaltaí Seachtracha:							
Alice Charles						5	
Jim Kelly		10					
Charlotte Sheridan						4(iv)	

Nótaí

- (i) Ceaptha ar Bhord an GNBS an 2 Aibreán 2019
- (ii) Ceaptha ar an gCoiste Iniúcháireachta, ar an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ar an gCoiste Comhairleach Pleanála an 11 Aibreán 2019
- (iii) D'éirigh sé/sí as an gCoiste Bainistíochta Riosca an 9 Bealtaine 2019
- (iv) Ceaptha mar bhall seachtrach de chuid an Choiste Comhairleach Pleanála an 11 Aibreán 2019

⁶ Mar aon leis an gCoiste Iniúcháireachta, tá ról ag an gCoiste Bainistíochta Riosca in athbhreithniú an Ráitis um Rialú Inmheánach.

COMHALTAÍ AN BHOIRD

AN TUAS AIDAN WILLIAMS
An Cathaoirleach

FAD SEIRBHÍSE

Ceapadh é ar dtús mar Chomhalta Boird an 2 Aibreán 2019 agus ceapadh é mar Chathaoirleach Bhord an GNBS an 20 Nollaig 2019 le téarma 5 bliana.

BEATHAISNÉIS

Tá gairm fhada ag Aidan Williams in earnáil na seirbhísí airgeadais, in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe araon, agus tá taithí ar a bheith ag feidhmiú sna margatí caipitil idirnáisiúnta, leis an mbaincéireacht infheistíochta, leis an mbainistíocht ciste agus leis an stocbhróicéireacht. Is eisean an Cathaoirleach reatha ar UniCredit Bank Ireland plc agus ar Macquarie Capital Ireland D.A.C. Tá dioplóma ag an Uas. Williams sa Treoireacht Chuideachta ón Institute of Directors i Londain, is Ánra Cairte é sa Chartered Institute for Securities & Investment agus roimhe seo ba Stocbhróicéir Cláraithe i Stocmhalartán na hÉireann é. Is comhalta é de chuid Institiúid na Stiúrthóirí na hÉirinn é agus de chuid Chomhlachas Stiúrthóirí Cistí na hÉireann leis.

AN TUAS FRANK DALY
Iar-Chathaoirleach

Ceaptha an 22 Nollaig 2009 ar théarma 5 bliana agus athcheaptha an 22 Nollaig 2014 ar théarma 5 bliana eile.

Tháinig téarma oifige an Uasail Daly mar Chathaoirleach agus mar chomhalta de chuid an Bhoird chun deireadh i mí na Nollag 2019.

Ceapadh Frank Daly mar Chathaoirleach ar Bhord GNBS an 22 Nollaig 2009 nuair a cuireadh an Ghníomhaireacht i mbun. Roimhe sin, bhí sé ag feidhmiú mar Stiúrthóir Leasa an Phobail sa Bhanc Angla-Éireannachó mí na Nollag 2008 ar aghaidh. D'éirigh sé as an bpost sin nuair a ceapadh é ina Chathaoirleach ar GNBS. Scoir Frank Daly as a phost mar Chathaoirleach na gCoimisinéirí Ioncaim i mí an Mhárta 2008, tar éis dó feidhmiú mar Chathaoirleach ón mbliain 2002 agus mar Choimisinéir ón mbliain 1996. Chuaigh sé isteach sna Coimisinéirí Ioncaim in 1963. I mí an Mhárta 2008, ceapadh Frank Daly ina Chathaoirleach ar an gCoimisiún um Chánachas, a cuireadh ar bun chun athbhreithniú a dhéanamh ar struchtúr agus ar éifeachtúlacht chóras cánachais na hÉireann.

Tá Céim Baitsiléara Tráchtála ag an Uas. Daly agus dioplóma i Stair na hEalaíne Eorpaí ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, chomh maith le dioplóma i nDlí an Phobail Eorpaigh ó Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath. In 2010, bronnadh céim oinigh Dhochtúir Dlíthe ar an Uas. Daly in Ollscoil Luimnigh.

AN TUASAL BRENDAN McDONAGH
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Cuireadh tús le ról Conor O'Kelly mar chomhalta de chuid an Bhoird de bhrí oifige an 22 Nollaig 2009 tar éis dá cheapacháin mar Phríomhfheidhmeannach GNBS.

Cheap an tAire Airgeadais Brendan McDonagh mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS i mí na Nollag 2009. Roimhe sin, bhí sé ina Stiúrthóir Airgeadais, Teicneolaíochta agus Riosca in GBCN idir 2002 agus 2009 agus ba Rialtóir Airgeadais GBCN é idir 1998 agus 2002. Sa bhliain 1994 chuaigh Brendan McDonagh isteach i GBCN ó Bhord Soláthair an Leictreachais, an fiontas cumhachta is mó in Éirinn, áit a mbíodh sé ag plé le réimsí éagsúla, amhail cuntasafíocht, iniúchadh inmheánach agus cistíocht.

AN TUASAL OLIVER ELLINGHAM

Ceaptha an 10 Aibreán 2013 ar théarma 5 bliana athcheaptha le haghaidh téarma 5 bliana an 10 Aibreán 2018.

Is cuntasóir cairte é Oliver Ellingham. Bhí sé ina iar-Cheannasaí um Airgeadas Corparáideach (an Eoraip) le BNP Paribas agus ina feidhmeannach sinsearach le BNP Paribas UK. I láthair na huaire, tá sé i seilbh stiúrthóireachtaí neamhfheidhmiúcháin i roinnt cuideachtaí agus is cathaoirleach agus úinéir Ellingham Limited é. D'fhóin sé mar chomhalta boird ar Eurobank Cyprus ó Aibreán 2014, mar chathaoirleach ar an gCoiste Riosca suas go dtí Feabhra 2020, tráth ar ceapadh é mar Chathaoirleach an Bhoird.

NA COISTÍ INA BHFUIL SÉ INA BHALL

- Comhalta de chuid an Choiste um Luach Saothair

Roimhe seo:

- Cathaoirleach Bhord an GNBS
- Comhalta de chuid an Choiste um Luach Saothair

- Comhalta de chuid an Bhoird (de bhrí oifige)
- Comhalta de chuid an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Comhalta de chuid an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta de chuid an Choiste Creidmheasa

- Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta
- Comhalta de chuid an Choiste Creidmheasa

EOCHAIR UM BALLRAÍOCHT CHOISTE

An Coiste Iniúcháireachta

An Coiste Creidmheasa

An Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin

An Coiste Bainistíochta Riosca

An Coiste Comhairleach Pleanála

An Coiste um Luach Saothair

MARI HURLEY, UAS

Ceaptha an 8 Aibreán 2014 ar théarma 5 bliana athcheaptha le haghaidh téarma 5 bliana an 8 Aibreán 2019.

Is í Mari Hurley an Príomhoifigeach Airgeadais in Premier Lotteries Ireland agus roimhe seo bhí sí ina Príomhoifigeach Airgeadais in Hostelworld Group plc. agus ina Stiúrthóir Airgeadais chomh maith ar an Sherry FitzGerald Group. Tá tréimhse caite ag Mari Hurley inar oibrigh sí le Bear Stearns Bank plc. chomh maith. Tá sí ina Comhalta d'Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn tar éis di oiliúint agus cáilíocht a fháil le Arthur Andersen. Bhain Mari Hurley Céim Bhaitsiléara Tráchtála amach i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh. Is Stiúrthóir í ar Ervia.

- Cathaoirleach an Choiste um Luach Saothair
- Cathaoirleach an Choiste Creidmheasa
- Comhalta de chuid an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin

EILEEN MAHER, UAS

Ceaptha an 3 Iúil 2018 ar théarma 5 bliana.

Sainchomhairleoir straitéiseach is í Eileen Maher a bhfuil saintaithí aici sa tráchtáil, sa trasfhoirmiú, sa rialáil agus sa dlí. Tá dea-theist uirthi as an bonneagar straitéiseach lárnacha a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chomh maith le hidirbheartaíocht a dhéanamh le haghaidh comhfhiontair thráchtála, páirtíochtaí tráchtála agus fáiltas tráchtála. D'oibrigh sí sa tionscal teileachumarsáide ar feadh 30 bliain. Is comhalta í Eileen Maher de chuid Bhord Eirgrid chomh maith, agus de chuid an Choiste Chomhlíonta d'Údarás Craolacháin na hÉireann. Bhí sí ina Stiúrthóir Straitéise agus Gnóthaí Seachtracha in Vodafone agus ina comhalta de chuid Bhord Feidhmeannach Vodafone Ireland.

- Cathaoirleach an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin
- Cathaoirleach an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta de chuid an Choiste Iniúcháireachta

AN TUASAL CONOR O'KELLY

Cuireadh tús le ról Conor O'Kelly mar chomhalta Boird de bhrí oifige an 5 Eanáir 2015 tar éis a cheapacháin mar Phríomhfeidhmeannach GBCN.

Ceapadh Conor O'Kelly ina Phríomhfeidhmeannach ar Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN) i mí Eanáir 2015. Iar-Chathaoirleach Investec Holdings (Ireland) Ltd. is é. Roimhe sin bhí sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar NCB Group agus sa bhliain 2003 rinne sé idirbheartaíocht rathúil agus ghlac sé ceannas ar cheannach thar barr amach na bainistíochta den ghnólacht a fuair Investec plc ina dhiaidh sin. Sula ndeachaigh sé ag obair le NCB mar Cheannasaí Ioncaim Sheasta bhí 11 bhliain caite aige le Barclays Capital, áit a raibh poist bhainistíochta sinsearaí aige agus d'oibrigh sé i Londain, i dTóiceo agus i Nua-Eabhrac. Bhí an tUasal O'Kelly ina stiúrthóir tráth ar Stocmhalartán na hÉireann agus is iarbhall é de Bhord Fondúireachta Chóláiste na Tríonóide. Céimí de chuid Chóláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath é agus tá céim mháistreachta aige ó Ollscoil Senshu sa tSeapáin.

- Comhalta de chuid an Bhoird (de bhrí oifige)
- Comhalta de chuid an Choiste Bainistíochta Riosca
- Comhalta de chuid an Choiste um Luach Saothair
- Comhalta de chuid an Choiste Comhairleach Pleanála

AN TUASAL MICHAEL WALL

Ceaptha an 3 Iúil 2018 ar théarma 5 bliana.

Abhcóide is ea Mícheal Wall a dhéanann speisialtóireachta sa dlí pleanála, sa dlí comhshaoil agus sa dlí tógála. Is iar-chomhalta é de choiste an Bhoird Phleanála agus d'oibrigh sé mar ailtire i ngnólacht phríobháideach agus sa bhainistíocht tionscadail chomh maith. Is Ánra é de chuid Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann. Tá Máistreacht sa Riarachán Gnó ag an Uas. Wall ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, agus céimeanna san ailtireacht, sa phleanáil agus sa dlí, leis. Is Cathaoirleach é ar an Irish Georgian Society, is comhalta boird é ar Amharclann na Mainistreach agus ar Chompánas Náisiúnta Ceoldrámaíochta Éireann aroon agus is stiúrthóir é chomh maith ar Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann.

- Cathaoirleach an Choiste Comhairleach Pleanála
- Comhalta de chuid an Choiste Creidmheasa
- Comhalta de chuid an Choiste um Luach Saothair
- Comhalta de chuid an Choiste Iniúcháireachta

TUARASCÁLACHA Ó CHATHAOIRLIGH CHOISTÍ AN GNBS

AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA

Oliver Ellingham | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, bhunaigh an Bord Coiste Iniúchta a fheidhmíonn faoi Théarmaí Tagartha faofa ag an mBord.

Ag seo a leanas comhaltaí an Choiste Iniúchóireachta:

- Oliver Ellingham (Cathaoirleach, Comhalta de chuid an Bhoird)
- Eileen Maher (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Michael Wall (Comhalta de chuid an Bhoird, ceaptha Eanáir 2020)
- Liam Gallagher (Comhalta de chuid an Bhoird, ceaptha Eanáir 2020)

Is iaroifigeach sinsearach leis na Coimisinéirí loncaim é an tUas Gallagher. Bhí ról an Stiúrthóra Iniúchóireachta Inmheánaigh d'Oifig na gCoimisinéirí loncaim ag an Uasal Gallagher ó 2015 go dtí 2018. Tá an tUasal Gallagher ina bhall freisin de chuid an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca do Chomhairle Teagaisc na hÉireann chomh maith.

D'éirigh na comhaltaí seo a leanas as an gCoiste:

- Ceapadh Aidan Williams (Cathaoirleach, ball de chuid an Bhord) ar an gCoiste in Aibreán 2019, agus d'éirigh sé as i mí Eanáir 2020 tar éis dó a bheith cheaptha mar Chathaoirleach Bhord an GNBS.
- Jim Kelly (Comhalta seachtrach), tréimhse oifige tugtha chun deiridh Eanáir 2020.

Is iaroifigeach sinsearach de chuid na gCoimisinéirí loncaim é Jim Kelly. Bhí sé ina chomhalta Boird d'Údarás Maoirseachta Iniúchóireachta agus Cuntasáíochta na hÉireann agus bhí sé ina Rúnaí den Choimisiún um Chánachas 2008-2009.

- De réir Alt 32(2) den Acht, is gá go mbeadh seisear comhaltaí ar an gCoiste Iniúchóireachta, a bhfuil beirt díobh seachtrach de GNBS agus gurb é an tAire a cheapann iad. Ceapann an Bord an ceathrar comhaltaí eile as a chuid comhaltaí. Is féidir folúntais ar an gCoiste Iniúchóireachta a líonadh tar éis ceapacháin nua ar an mBord a bheith déanta.

Tháinig an Coiste le chéile 10 n-uaire in 2019.

Cuidíonn an Coiste Iniúchóireachta leis an mBord ina fhreagrachtaí maoirseachta sna feidhmeanna seo a leanas:

- Caighdeán agus Sláine an phróisis tuairiscithe airgeadais.
- Neamhspleáchas agus iomláine na bpróiseas iniúchta inmheánaigh agus sheachtraigh.
- Éifeachtúlacht chóras rialaithe inmheánaigh GNBS.
- Na próisis atá i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar an gcaoi a gcomhlíonann na soláthróirí seirbhísí iasachta a n-oibleagáidí conartha le GNBS.
- Comhlíonadh GNBS i gcás riachtanais chuí dlí, rialála agus cánachais a chinntiú.
- Socruithe do thuairiscíú "Éagóracha Ábhartha" agus "Nochtaí Cosanta", d'fhostaithe GNBS chun imní a chur in iúl, go rúnda, maidir le héagóracha féideartha atá sa tuairiscíú airgeadais nó cúrsaí eile agus a chinntiú go gceadaíonn na socruithe sin d'fhiosrú agus gníomh leantach i gcomhréir agus atá neamhspleách.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste don bhliain 2019:

1. An tuairiscíú airgeadais

Rinne an Coiste athbhreithniú ar an Tuarascáil Bhliantúil agus ar na Ráitis Airgeadais, mar aon le haon fhógraí foirmiúla eile a bhaineann leis na Ráitis Airgeadais, sular cuireadh faoi bhráid an Bhoird iad. Le linn an athbhreithnithe sin, díríodh go sonrach ar athruithe atá tagtha ar bheartais agus ar chleachtais chuntasaíochta, ar mhór-réimsí breithiúnais agus ar chomhlíonadh ceanglas dlíthiúil (lena n-áirítear aon riachtanais faoin Acht) agus riachtanais rialála eile.

2. An t-iniúchadh seachtrach

Is é an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste (ARCC) an t-iniúcháir seachtrach sainithe faoin Acht. Níor chuir an ARCC seirbhísí neamhiniúchta ar fáil le linn 2019. Leanadh le Mazars cúram a bheith aige mar Iniúcháir Reachtuil GNBS. Rinne an Coiste athbhreithniú ar na pleananna iniúchta seachtraigh roimh na hiniúchtaí reachtúla agus seachtracha araon. Chuaigh an Coiste i mbun comhairle leis na hiniúcháirí seachtracha agus reachtúla araon chun athbhreithniú a dhéanamh ar thorthaí a gcuid iniúchtaí ar na ráiteas airgeadais.

3. Iniúchóireacht Inmheánach

Le linn na bliana fuair an Coiste tuairiscí rialta ón Iniúcháir Inmheánach. Áiríodh leo sin achoimrí ar phríomhthorthaí gach iniúchta sa tréimhse agus nuashonruithe ar an gclár oibre pleanáilte. Déanann an Coiste cinnte de ar bhonn leanúnach go raibh dóthain acmhainní ar fáil do na gníomhaíochtaí sin agus go raibh seasamh cuí acu laistigh de GNBS. Áiríodh leis seo comhaontú a bheith déanta ar an bplean iniúchta inmheánaigh bhliantúil. Deimhníonn an Coiste chomh maith an comhordú idir na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha.

4. Rialuithe Inmheánacha

Is cúram eile atá ag an gCoiste ná córas rialaithe inmheánaigh GNBS a mheasúnú, lena n-áirítear na nósanna imeachta ar glac GBCN leo ina feidhmíocht comhlíonta agus feidhmeanna rialaithe do GNBS. Tuairiscíodh torthaí an Choiste don Bhord.

5. An monatóireacht ar sholáthróirí seirbhíse

Faigheann an Coiste nuashonruithe rialta ón Lucht Bainistíochta agus ón Iniúcháir Inmheánach maidir le feidhmíocht Soláthróirí Seirbhíse GNBS, arna dtagarmharcáil in aghaidh spriocanna comhaontaithe.

Idirghníomhaíochtaí an Choiste

Tugadh cuireadh do Phríomhoifigeach Airgeadais GNBS, don Cheannasaí Iniúchóireachta agus Riosca, d'fheidhmeannaigh shinsearach eile GNBS agus d'ionadaithe na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha de réir mar ba chuí freastal ar chruinniú iomlán nó ar chuid de chruinniú. Tháinig an Coiste le chéile as féin chomh maith leis an iniúcháir seachtrach, leis an iniúcháir inmheánach, leis an bPríomhoifigeach Airgeadais, leis an gCeannasaí Iniúchóireachta agus Riosca agus le Ceannasaí Comhlíonta GBCN. Tá rochtain dhíreach ag gach aon cheann dóibh siúd, gan srianadh, ar an gCathaoirleach agus ar an gCoiste Iniúchóireachta.

Oliver Ellingham
An Cathaoirleach

AN COISTE CREIDMHEASA

Mari Hurley | Cathaoirleach

De bhun Alt 32 den Acht, d'ainneoin go bhfuil bunfhreagracht ar an mBord as riosca creidmheasa GNBS, bhunaigh an Bord Coiste Creidmheasa a fheidhmíonn faoina údarás tairmligthe. De réir Alt 32(6) den Acht, feidhmíonn an Coiste Creidmheasa de réir Théarmaí Tagartha faofa an Bhoird.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Creidmheasa:

- Mari Hurley (an Cathaoirleach, Comhalta Boid)
- Oliver Ellingham (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Michael Wall (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta de chuid an Bhoird)
- Alan Stewart (Príomhoifigeach Dí)
- Connor Owens (Ceannasaí Bainistíochta & Athghabhála Sócmhainní)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Ceannasaí Soláthar Aonad Cónaithe)

Tháinig an coiste le chéile 16 uair i rith 2019, de ghnáth ar bhonn coicisiúil nó a lú nó a mó minice ná sin, de réir mar ba gá leis. Tá ról rithbhachtach ag an gCoiste Creidmheasa maidir le comhairle a thabhairt don Bhoird maidir le beartas creidmheasa GNBS agus a chinntiú go bhfuil cinnteoireacht creidmheasa i ndáil le féichiúnaithe comhsheasmhach le beartas an Bhoird.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as ceadú nó diúltú iarratais chreidmheasa laistigh dá leibhéal Údarás Tairmligthe (faoi bhun an leibhéil údarás tairmligthe atá ag teastáil do cheadú an Bhoird, ach a sháraíonn an t-údarás ceadaíthe creidmheasa a tharmligeann an Bord chuig Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus an Ceannasaí Bainistíochta & Athghabhála Sócmhainní/an Ceannasaí Soláthar Aonad Cónaithe). Ní mór don Choiste feidhmiú ar bhealach tomhaiste tráthúil d'fhonn tacú le cinnteoireacht éifeachtach a bhaineann le creidmheas i ndáil leis na naisc féichiúnaithe atá ag GNBS.

De réir sainmhíniú leathan, ciallaíonn iarratas creidmheasa aon imeacht a athraíonn próifíl riosca bhunúsach na neamhchosanta nó an fhéichiúnaí go hábhartha. Áirítear leis, i measc nithe eile, athbhreithniúcháin ar straitéisí féichiúnaí, iarratais ar chreidmheas breise lena n-áirítear tionscadail chaiteachais chaipitiúil, athstruchtúrú nó comhghéilleadh oibleagáidí iasachta, faomhadh díolachán sócmhainne, iarratais ar airgeadas díoltóra nó maoiniú le tionscadail chomhfhiontair, cinntí maidir le ráthaíocht pearsanta agus faomhadh um gníomh forfheidhmiúcháin, lena n-áirítear an ghlacadóireacht, an t-athshealbhú agus gníomhaíochtaí eile den dhála sin.

I measc phríomhfheagrachtaí an Choiste áirítear:

1. Measúnú a dhéanamh ar na hiarratais chreidmheasa a thagann faoi údarás tairmligthe an Choiste, agus suntas a dhéanamh de gur féidir leis iad a fhaomhadh a dhiúltú agus/nó a leasú de réir mar is cuí. Nuair a sháraíonn an leibhéal riosca atá ann an údarás atá ag an gCoiste, atreoraítear iarratas creidmheasa, agus moladh ón gCoiste Creidmheasa leis, chuig an bord le haghaidh breithe.
2. Measúnú a dhéanamh ar na beartais creidmheasa agus earnála atá molta le bheith curtha san áireamh/faofa ag an mBord.
3. Cinnteoireacht a dhéanamh maidir le eochairtháscairí feidhmíochta (KPlanna) agus monatóireacht a dhéanamh orthu, beartais agus straitéisí a bhunú lena féidir feidhmíocht na punainne iomláine a mheas agus a ath-shainmhíniú é de réir mar is gá ar bhonn tréimhsiúil, agus a gcuid aimsiúcháin a thuairisciú don Bhoird.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste don bhliain 2019:

1. A chinntiú go raibh na córais a bhí i bhfeidhm chun na hiarratais chreidmheasa a chuirtear faoi bhráid an Choiste a phróiseáil éifeachtach, éifeachtúil agus oiriúnach.
2. Athbhreithniú ar straitéisí féichiúnaithe ceadaíthe ag an GNBS agus an dul chun cinn atá déanta go dtí seo. Déanann an Coiste athbhreithniú débhlantúil freisin ar straitéisí féichiúnaithe is fearr an GNBS (déantar na féichiúnaithe is fearr a shainmhíniú mar féichiúnaithe 1. a bhfuil 50% d'fhiachas iomlán GNBS déanta d'fhiachas comhcheangailte na bhféichiúnaithe sin, agus 2. a bhfuil €30m d'fhiachais GNBS acu, ar a laghad).
3. 7 n-arratas creidmheasa aonair a mheas, a mholadh agus a cheadú, ó chinntí bainistíochta sócmhainní go hábhair casta a bhain le gníomhartha straitéise féichiúnaithe amhail maoiniú leanúnach sócmhainní forbartha nó réiteach deiridh naisc. Rinne an Coiste athbhreithniú ar 10 bpáipéar chun iad a mholadh don Bhoird. Ina theannta sin, rinne an Coiste maoirsiú ar 387 cinneadh creidmheasa aonair a rinneadh laistigh d'údarás tairmligthe Phríomhfheidhmeannach agus Ceannasaí Bainistíochta & Athghabhála Sócmhainní/Sheachadadh Cónaithe GNBS.
4. Cinntí a dhéanamh maidir le comhaontuithe féichiúnaí, laguithé féichiúnaí, forfheidhmithe féichiúnaí agus straitéisí éalaithe, lena n-áirítear díolacháin iasachtaí.
5. Beartais chreidmheasa agus beartais earnála araon a fhorbairt agus a fheabhsú; agus comhshamhlú na faisnéise bainistíochta ata bainteach leis.
6. Athbhreithniú ar an straitéis um Bainistíocht Sócmhainní agus athbhreithnithe rialta ar an dul chun cinn ina gcuid tionscadal roghnaithe.
7. Athbhreithniú rialta ar dhul chun cinn ar phleananna gnó a bhfuil tábhacht shóisialta agus eacnamaíoch ann; go háirithe iadsan a bhaineann le Seachadadh Cónaithe agus le SDZ Dhughailte Bhaile Átha Cliath.

Tá sé beartaithe gur bliain ghníomhach a bheidh ann in 2020 don Choiste Creidmheasa den athuair agus GNBS ag déanamh gach aon iarracht an luach is fearr a ghnóthú ón bpunann atá fós ann tríd an bhainistíocht ghníomhach ó fhéichiúnaithe agus glacadóirí a thacú maidir leis an mbun-urrús (cead pleanála a fháil, ag feabhsú lagaí infreastuchtúrtha srl.) agus tá sé ag leanúint ar aghaidh lena obair díghiarála. Ag an bpointe seo ina clár díghiarála, agus moill ag teacht ar an méid gníomhaíochta atá ag tarlú maidir le díolacháin d'iasachtaí mórscála agus de phunanna móra, le díolachán mór iasachta agus gníomhaíocht díolacháin punainne ag laghdú, beidh líon mór de chinntí creidmheasa réasúnta níos ísle ann chun spriocanna ginte airgid a shásamh.

Tá an Coiste Creidmheasa ag leanúint ar aghaidh ag cinntiú go gcloítear le beartas an Bhoird maidir le forbairt suíomh cónaithe inmhharthana ó thaobh na tráchtála de a mhaoiniú de réir mar a leantar le díghiaráil ar bhonn tráthúil.

Déanann an Coiste Creidmheasa measúnú ar gach togra go dian, agus an sainordú tráchtála atá ag GNBS curtha san áireamh, chomh maith leis an cuspóir atá aige faoi Alt 10 na sochair a mbainfear amach don Stát a uasmhéadú, agus meastar na roghanna tráchtála éagsúla ina n-iomláine. Aithníonn an Coiste go bhféadfadh tionchar suntasach a bheith ag na cinntí a dhéanann sé ar na sócmhainní agus ar na féichiúnaithe lena mbaineann, agus tá sé tiomanta do thacú le tionscadail a chuireann luach leis ar mhaithe le borradh a chur faoin ngníomhaíocht agus faoin fhostaíocht ach i gcónaí d'fhonn an toradh do cháiníochtaí na hÉireann a uasmhéadú.

Mari Hurley
An Cathaoirleach

AN COISTE AIRGEADAIS AGUS FEIDHMIÚCHÁIN

Eileen Maher | Cathaoirleach

Tá beirt Chomhaltaí Boird neamhfheidhmeannacha, comhalta Boird de bhrí oifige amháin agus triúr feidhmeannach sinsearach GNBS ar an gCoiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin.

Tá na comhaltaí seo a leanas ar an gCoiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin:

- Eileen Maher (Cathaoirleach, Comhalta boird)
- Mari Hurley (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta Boird de bhrí oifige)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- John Collison (Ceannasaí Soláthar Aonad Cónaithe)
- Jamie Bourke (Ceannasaí Straitéise & Cumarsáide) ceaptha an 24 Meitheamh 2019

D'éirigh an ball seo a leanas as an gCoiste:

- Seán Ó Faoláin (Ceannasaí Straitéise & Cumarsáide) d'éirigh sé as oifig an 21 Meitheamh 2019.

Tháinig an Coiste le chéile cúig huaire in 2019.

Is é príomhfhreagracht an Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht a dhéanamh ar bhainistíocht airgeadais agus oibriúcháin GNBS agus ar a tuairisciú buiséadaithe agus bainistíochta, lena n-áirítear:

1. Gach tuairisciú airgeadais agus bainistíochta don Aire Airgeadais, don Oireachtas nó ar shlí eile (ach amháin i gcás ráitis bhliantúla airgeadais GNBS as a bhfuil an Coiste Iniúchóireachta freagrach).
2. Ullmhúchán na gcuntas bainistíochta.
3. Ullmhúchán na mbuiséad bliantúil agus réamhaisnéisí eile.
4. An t-athbhreithniú ar fheidhmíocht agus ar athraitheas in aghaidh buiséid agus fheidhmíocht na bliana roimhe.
5. Ollchaiteachas chaipitil a fhaomhadh.
6. Bainistíocht ar an soláthar.
7. Maoirseacht ar sholáthróirí seirbhísí (seachas iad siúd a bhfuil a maoirseacht forchoimeádta go sonrach do choistí eile de chuid an Bhoird).

Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin maoirseacht ar fhreagrachtaí an Fhoireann Feidhmiúcháin as beartais airgeadais, oibriúcháin agus buiséadaithe GNBS a fhorbairt, a chur i bhfeidhm agus a bhainistiú agus as tuairisciú a dhéanamh orthu. Déanann sé moltaí don Bhord maidir le caiteachas agus riachtanais bhuiséid GNBS. Tuairiscíonn an Cathaoirleach go foirmiúil don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Tugadh an t-eolas is úrnua ar fáil don Choiste i rith na bliana maidir le gach aon chéim d'aistriú áitribh GNBS go dtí Duga an Chisteáin. Bhí na himpleachtaí tuairiscithe airgeadais a bhaineann le tabhairt isteach IFRS 16 ina n-ábhar rialta ag cruinnithe Coiste i rith na bliana.

Coinníodh an Coiste cothrom le dáta freisin maidir le príomhthionscadail oibríochta amhail an t-uasghrádú ar an gCórais Bainistíochta Doiciméad (DMS).

In 2020, leanfaidh an Coiste ar aghaidh ag fáil nuashonruithe ar príomhthionscadail oibríochtúla.

Eileen Maher
An Cathaoirleach

AN COISTE BAINISTÍOCHTA RIOSCA

Eileen Maher | Cathaoirleach

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirsiú a dhéanamh ar mheasúnú agus ar bhainistíocht rioscaí; rioscaí, dá dtarlóidís, a mbeadh cailteanais de thoradh orthu agus/nó teip ar GNBS a cuspóirí, arna leagan amach sa Phlean Straitéiseach, a bhaint amach.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Bainistíochta Riosca:

- Eileen Maher (Cathaoirleach, Comhalta boird) (ceaptha ina Cathaoirleach i mí Eanáir 2020)
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta de bhrí oifige de chuid an Bhoird)
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN agus Comhalta Boird ex-officio)
- Noelle Condon (Príomhoifigeach Airgeadais)
- Conor Owens (An Ceannasaí Bainistíochta Sócmhainní agus Aisghabhála Sócmhainní)

D'éirigh na comhaltaí seo a leanas as an gCoiste:

- Oliver Ellingham (Cathaoirleach, Comhalta de chuid an Bhoird) d'éirigh sé as oifig Bealtaine 2019
- Aidan Williams (Cathaoirleach, ball de chuid an Bhord) Ceaptha in Aibreán 2019, agus d'éirigh sé as i mí Eanáir 2020 tar éis dó a bheith cheaptha mar Chathaoirleach Bhord an GNBS

Tháinig an Coiste le chéile sé huair in 2019.

I measc phríomhfhreagrachtaí an Choiste áirítear:

1. Athbhreithniú agus maoirseacht ar phleananna na Foirne Feidhmeannais maidir leis na Rioscaí Bunairgid atá roimh GNBS a shainaithint, a bhainistiú, a thuairisciú agus a mhaolú.
2. Maoirsiú ar chur i bhfeidhm agus ar athbhreithniú an Chreata Bainistíochta um Riosca Fiontair agus sásaíonn an Coiste é féin go ndéantar bearta cuí i gcás go sainaithnítear aon inniú shuntasach.
3. Cinntiú go soláthraíonn rialachas bainistíochta riosca agus múnla eagrúcháin GNBS leibhéil chuí neamhspleáchais agus dúshláin.

Clúdaíonn na catagóirí riosca arna sainaithint i mBeartas Riosca Fiontair GNBS raon leathan rioscaí chun cuspóirí GNBS a bhaint amach.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste don bhliain 2019:

1. Rinne an Coiste Bainistíochta Riosca athbhreithniú rialta ar chúig Phríomhriosca GNBS atá ina mbunús leis an Nochtadh um Rioscaí agus um Neamhchinnteachtaí sa tuarascáil Bhliantúil. Sainmhínítear Príomhriosca mar riosca, nó meascán de rioscaí, a d'fhéadfadh tionchar suntasach a imirt ar shamhail ghnó, ar leachtacht, ar fheidhmíocht, nó ar cháil GNBS.

Is próiseas leanúnach é aithint agus measúnú na bPríomhrioscaí a fhreagraíonn ar athruithe ar straitéis, ar chuspóirí gnó agus ar an timpeallacht sheachtrach. Thug saineolaí ábhair faisnéisiú don Choiste Bainistíochta Riosca maidir le Príomhrioscaí ar leith nó le gnéithe sonracha de na rioscaí sin, nuair ba chuí, chun a chinntiú go ndéanfaí gach gné de na Príomhrioscaí a mheas.

2. Cruthaíonn comhtháthú foinsí sonraí a bhaineann le riosca mar thuairisciú teagmhais, príomhtháscairí riosca agus torthaí iniúchta agus na ráitis uileghabhála Fonn Riosca caidreamh níos soiléire idir fonn (nó easpa foinn) na heagraíochta maidir le rioscaí áirithe a bhaineann le baint amach a cuspóirí straitéiseacha. Comhlánaíonn agus neartaíonn an anailís seo an creat lamháltais agus teorainneacha atá bunaithe ar phríomhrioscaí atá ann cheana féin atá tharmilgthe ag an mBord chuig leibhéil éagsúla de bhainistíocht an GNBS.
3. Rinneadh monatóireacht ar chomhdhéanamh chlár comhardaithe GNBS (agus rioscaí lena mbeann) i rith 2019. Rinne an Coiste athbhreithniú rialta ar chomhpháirteanna éagsúla riosca an chlár comhardaithe, na modhanna trína dtomhaistear agus trína dtuairiscítear na rioscaí sin agus measadh straitéisí malartacha chun na rioscaí sin a mhaolú. Rinne an Coiste moltaí chuig an mBord áit ar theastaigh athruithe ar bheartas, ar thomhas, ar teorainneacha riosca nó ar straitéis bainistíochta riosca chun riosca a mhaolú chuig leibhéal infhulaingthe agus aird chuí ar an gclár comhardaithe agus athruithe ar phunann iasachta, ar ráta úis bunúsacha GNBS agus ar a neamhchosaint ar athluacháil airgeadraí.
4. Rinne an Coiste Bainistíochta Riosca athbhreithniú rialta ar Chláir Riosca Ranna, a nuashonraíodh go leanúnach le linn 2019, agus ar a n-áirítear rioscaí oibríochtúla bunúsacha i ngnó GNBS. Chuir gach aon rannán ar a laghad aon athbhreithniúchán amháin ar an clár rioscaí i láthair le linn na bliana chun rioscaí nua agus rioscaí atá ag teacht a aithint, chomh maith le hathruithe atá tar éis teacht ar rioscaí a bhí ann roimhe. Lean an Coiste Bainistíochta Riosca ag déanamh athbhreithniú ar bhonn rialta ar chlár riosca na Soláthróirí Seirbhíse chun forbhreathnú a fháil ar thionchar agus ar dhóchúlacht na rioscaí a bhainistíonn na haonáin seo a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar bhaint amach chuspóirí GNBS. Éilíonn an Coiste fianú rialaithe ráithiúil agus oiliúint i bhfeasacht riosca d'fhostaithe GNBS. Thacaigh Iniúchadh agus Riosca leis an gCoiste chuige sin, a chinntigh gur thuairiscigh agus go ndearna an Coiste breith ar na rioscaí ábhartha agus ar na rioscaí atá ag teacht chun cinn.

Ionchais do bhliain 2020

Beidh an bhéim ar na Príomhrioscaí mar thosaíocht go fóill don Choiste Bainistíochta Riosca in 2020, a chinnteoidh go bhfanann na rioscaí sin faoi athbhreithniú seasta agus go gcuirfear aon nuashonruithe nó athruithe ar na rioscaí sin in iúl don Bhord ar bhonn tráthúil agus críochnúil.

Déanann An Tniúchadh agus Riosca (CFO) monatóireacht ar an Ráiteas Inghlacthachta Riosca a ghabhann leis na Príomhrioscaí, agus déanann siad tuairisc orthu go rialta.

Eileen Maher
An Cathaoirleach

Réantrá

Gníomhaíocht
Díghrála

Soláthar Réadmhaoin
Conaithe

Criosanna Forbartha
Straitéisí

Rannchuidiú Sóisialta
agus Geilleagraich

Athbhreithniú
Airgeadais

Eagraíocht an GNBS

Rialachas

Ráitis Airgeadais

AN COISTE COMHAIRLEACH PLEANÁLA

Michael Wall | Cathaoirleach

Is é cuspóir an Choiste Chomhairligh Pleanála comhairle a thabhairt don Bhord ar chúrsaí pleanála agus talún agus ar chúrsaí lena mbaineann a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar luacháil agus ar réadú shócmhainní GNBS agus, tríd sin, ar chomhlíonadh chuspóir agus fheidhmeanna GNBS, arna leagan amach in Ailt 10 agus 11 den Acht. Féadfaidh an Coiste moltaí a dhéanamh leis an mBord maidir le cuspóirí GNBS i ndáil le straitéisí, le treoirlínte agus le pleananna reachtúla faofa, lena n-áirítear SDZanna agus Pleananna Ceantair Áitiúla agus a dtionchar ar shócmhainní GNBS.

Tá siad seo a leanas ar an gCoiste Comhairleach Pleanála:

- Michael Wall (Cathaoirleach, Comhalta de chuid an Bhoird)
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN agus Comhalta Boird ex-officio) ceaptha Eanáir 2020.
- Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus Comhalta de bhrí oifige de chuid an Bhoird)
- Conor Owens (An Ceannasaí Bainistíochas Sócmhainní agus Aisghabhála Sócmhainní)
- Alice Charles (Comhalta Seachtrach)
- Charlotte Sheridan (Comhalta seachtrach)

Tá an-taithí pleanála ag Alice Charles Uasal agus tá sí ina comhalta d'Institiúid Ríoga na bPleanálaithe Bailte agus d'Institiúid Pleanála na hÉireann. Ailtire cáilithe agus cláraithe, agus pleanálaí baile ag a bhfuil breis is 27 mbliana de thaithí aici san earnáil phleanála, is í Charlotte Sheridan, ar ceapadh í ar an gCoiste i mí Aibreáin 2019.

D'éirigh an ball seo a leanas as an gCoiste:

- Aidan Williams (Cathaoirleach GNBS) Ceaptha in Aibreán 2019, agus d'éirigh sé as i mí Eanáir 2020 tar éis dó a bheith cheaptha mar Chathaoirleach Bhord an GNBS.

Tháinig an Coiste le chéile sé huaire i rith 2019.

Áiríodh iad seo a leanas ar phríomhghníomhaíochtaí an Choiste don bhliain 2019:

Le linn 2019, lean an Coiste ag díriú ar shócmhainní GNBS suite gar do phríomhláithreacha ar féidir iad a fhorbairt, agus béim ar leith curtha ar SDZ Dhughthailte Bhaile Átha Cliath, agus ar na príomhláithreacha forbartha d'aonaid chónaithe lena n-áirítear Cluain Ghrífin, Baile Átha Cliath. Thug an Coiste comhairle maidir le straitéis rannpháirtíochta seachtraí GNBS, go príomha le húdaráis phleanála, an Roinn Tithíochta, Pleanála, Pobail agus Rialtais Áitiúil, soláthraithe bonneagair cosúil le Uisce Éireann agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair. Chuir an Coiste comhairle ar fáil chomh maith do GNBS maidir le hathruithe reachtúla atá ag teacht chun cinn lena n-áirítear athbhreithniú ar an reachtaíocht um Sheachadadh Straitéiseach Tithíochta (SHD) lena ndéantar iarratais pleanála im thithe cónaithe straitéiseacha go díreach leis an mBord pleanála; glacadh leis na Straitéisí Réigiúnacha Spásúlachta agus Eacnamaíochta (RSES); an Caighdeán Dearaidh le haghaidh Árasáin nua eisithe i mí an Mhárta 2018; na Treoirlínte le haghaidh na Forbartha Uirbí agus Airde

Foirgneamh eisithe i mí na Nollag 2018 agus an tionchar a bhí ag na beartais seo ar an margadh forbraíochta in 2019.

Leanann an Coiste ag cur comhairle agus treoir ar fáil do rannpháirtíocht GNBS i roinnt tionscnaimh beartais lena n-áirítear, i measc nithe eile, caidreamh leis an nGníomhaireacht Tithíochta agus Pobail Inbhuanaíthe, le húdaráis áitiúla agus le comhlachtaí tithíochta faofa chun aonaid chónaithe a chur ar fáil chun críocha sóisialta. Soláthraíonn an Coiste maoirsiú ar fhorbairt léasaithe fadtéarmach d'áitribh chónaithe trí Sheirbhísí Náisiúnta Maoine Cónaithe Sócmhainne D.A.C. ('NARPS'), SPV de chuid GNBS a bunaíodh chun seachadadh tithíochta sóisialta a chur chun cinn. Ó bunaíodh GNBS, tugadh 2,614 aonad ar fáil do thithíocht shóisialta, trí dhíolacháin dhíreacha ag féichiúnaithe nó ag glacadóirí an GNBS nó léasaithe fadtéarmacha trí NARPS, rud a sháraíonn na spriocanna atá leagtha síos ag an Rialtas.

Tá dul chun cinn suntasach déanta maidir le réitigh eastáit tithíochta nach bhfuil críochnaithe. Tá GNBS ag leanúint ar aghaidh ag maoiniú pleananna réitigh suímh atá á ndéanamh ag féichiúnaithe/glacadóirí, agus béim ar leith ar chomhlíonadh sláinte agus sábháilteachta. De réir mar a dhíghráil an GNBS, laghdaíodh a nochtadh sa réimse seo go mór agus, ó mhí Eanáir 2020, ní raibh fágtha ach trí eastát nach raibh réitithe go huile is go hiomlán, as iomlán tosaigh 335, cé go bhfuil pleananna réitigh i bhfeidhm ag na láithreán go léir.

Tugann an Coiste treoir freisin maidir le soláthar na sprice de 20,000 aonad cónaithe a éascú (ag glacadh le hinmharthanacht tráchtála). Rinne sé monatóireacht ar an dul chun cinn suntasach a rinneadh in 2019 i dtéarmaí aonaid a soláthraíodh agus aonaid atá á dtógáil agus i dtéarmaí iarratais phleanála a fuarthas. Is é an rún a chinntiú go mbreisítear luach sócmhainní gearrtha GNBS d'fhonn aisghabháil a uasmhéadú do cháiniocóirí fad is chuirtear le soláthar áiteanna cónaithe nua.

Trína fheidhmeanna a chomhlíonadh, faigheann an Coiste an- chúnamh ó eolas agus ó thacaíocht Fhoireann Pleanála GNBS.

Michael Wall

An Cathaoirleach

AN COISTE UM LUACH SAOTHAIR

Mari Hurley | Cathaoirleach

Bunaíodh an Coiste i mí an Mheithimh 2016, agus d'fhaomh an Bord Téarmaí Tagartha faofa i mí Mheán Fómhair 2016. Rinneadh athbhreithniú bliantúil ar na Téarmaí Tagartha, i mí an Mhárta 2020 an uair is deireanaí.

Ta na baill seo a leanas ar an gCoiste Luach Saothair:

- Mari Hurley (an Cathaoirleach, Comhalta Boird)
- Aidan Williams (Cathaoirleach an Bhoird) ceaptha an 16 Eanáir 2020
- Michael Wall (Comhalta de chuid an Bhoird)
- Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN agus Comhalta de bhrí oifige an Bhoird)

D'éirigh an ball seo a leanas as an gCoiste:

- Frank Daly (Comhalta de chuid an Bhoird) a d'éirigh as le linn Nollaig 2019, tráth a scoir sé ó oifig Chathaoirleach an Bhoird.

Tháinig an Coiste le chéile trí huaire in 2019.

Gan dochar do ról GBCN mar fhostóir Oifigigh GNBS, tá Bord GBCN freagrach as Beartas Luach Saothair foriomlán GBCN agus aon scéim pá/coinneála agus iomarcaíochta a bhaineann le feidhmíocht d'oifigigh GBCN agus treoraíonn comhairle agus moltaí Choiste Luach Saothair GBCN é ina fhreagrachtaí.

Áirítear le príomhfhreagrachtaí an Choiste Luach Saothair:

1. Athbhreithniú agus moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le beartas luach saothair foriomlán GNBS.
2. Athbhreithniú agus moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le haon scéimeanna pá iomarcaíochta, coinneála agus/nó feidhmíochta d'Oifigigh GNBS agus ar íocaíochtaí bliantúla iomlána le déanamh faoi aon scéim den chineál sin.
3. Moltaí a dhéanamh le Bord GNBS maidir le luach saothair Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Fhoireann Feidhmeannach GNBS agus aon athruithe a dhéantar orthu agus aird, i measc nithe eile, ar bheartas rialtais agus ar riachtanais an Chóid Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016 i ndáil leis an luach saothair sin.
4. Faisnéis iontaofa, cothrom le dáta a fháil maidir le luach saothair i gcomhlachtaí eile de scála agus castacht inchomparáide. Le cabhrú chun a dhualgais a chomhlíonadh, féadfaidh an Coiste comhairleoirí luach saothair a cheapadh agus tuairiscí, suirbhéanna nó faisnéis a choimisiúnú nó a cheannach a mheasann sé atá riachtanach ag costas GNBS ach laistigh de shrianta buiséid arna leagan ag an mBord.
5. Bheith freagrach go heisiach as na critéir roghnúcháin a bhunú, Téarmaí Tagartha a roghnú, a cheapadh agus a leagan amach i gcomhair aon sainchomhairleoirí luach saothair a chuireann comhairle ar an gCoiste.

6. Faireachán a dhéanamh ar phleanáil comharbais Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Fhoireann Feidhmeannach GNBS agus ar fhorbairt cheannairí reatha agus amach anseo na heagraíochta.
7. Athbhreithniú a dhéanamh ar chritéir agus ar na socruithe luach saothair maidir le cúrsaí luach saothair d'oifigigh GNBS a aontaítear ó am go céile idir Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS agus GBCN.

Freagracht as comhaontú le GBCN thar ceann GNBS téarmaí an chonartha (lena n-áirítear luach saothair) atá le baint le haon fhostaí aonair a tharmilg an Bord le Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GNBS gur ga dó, chuige seo, cloí le téarmaí an Bheartais Luach Saothair agus aon chinntí ábhartha eile a dhéanann Bord GNBS/Coiste Luach Saothair GNBS.

D'fhaomh agus d'athbhreithnigh an Coiste ábhair AD agus Luach Saothair i rith 2019.

Tuairiscíonn an Cathaoirleach don Bhord ar na príomhghnéithe d'imeachtaí an Choiste.

Mari Hurley
An Cathaoirleach

Réamhrá

Gníomhaíocht
Dígharála

Soláthar Réadmhaoin
Cónaithe

Criosanna Forbartha
Stratéirí

Rannchuidiú Sóisialta
agus Geilleagrách

Athbhreithniú
Airgeadais

Eagraíocht an GNBS

Rialachas

Ráitis Airgeadais

AN CÓD CLEACHTAIS CHUN COMHLACHTAÍ STÁIT A RIALÚ 2016

AN RIALACHAS

Tráth a tionscanta, ghlac GNBS leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú ("Cód 2009"), arna oiriúnú dá struchtúr rialachais ar leith agus do riachtanais reachtúla an Achta.

Sheol an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe an Cód athbhreithnithe (an "Cód") i mí Lúnasa 2016 le dáta éifeachtach ón 1 Meán Fómhair 2016. Léiríonn an Cód athbhreithnithe athbhreithniú suntasach ar Chód 2009 chun forbairtí rialachais, tionscnaimh athchóirithe san earnáil phoiblí a thabhairt agus comhairliúcháin gheallsealbhóirí san áireamh.

Ní sháraíonn forálacha an Chóid riachtanais agus dualgais reachtúla reatha arna gcur i bhfeidhm ag, i measc nithe eile, Achtanna na gCuideachtaí, reachtaíocht um Eitic, reachtaíocht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí reachtaíocht fostaíochta nó reachtaíocht chomhionannais nó forálacha reachtúla Acht GNBS, 2009. Leagtar amach in Acht GNBS creat mionsonraithe agus fairsing reachtúil ina bhforáiltear roinnt bearta rialachais comhionann le forálacha an Chóid, lena n-áirítear, i measc nithe eile, réiteach pleananna straitéiseacha, an creat do mhaoirsiú na Roinne Airgeadais, athbhreithnithe tréimhsiúla GNBS, dualgais tuairiscithe agus chuntasaíochta, socrúithe maidir le comhaltacht Boird agus ceapachán Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an córas chun foireann a chur ar fáil do GNBS.

RÁITEAS COMHLÍONTA

Chuir GNBS an Cód i bhfeidhm faoi réir líon teoranta mínithe (mar a bhfuil foráil ann i gcur chuige 'comhlíon nó mínigh' maidir le cur i bhfeidhm an Chóid) a raibh gach ceann acu fógartha agus aontaithe i scríbhinn leis an Roinn Airgeadais. I ngach cás, baineann na mínithe seo cuspóirí an Chóid amach trí bhearta malartacha reachtúla nó rialachais mar a thugtar achoimre orthu anseo:

- Cuireann an GNBS Ráiteas Bliantúil Alt 53 faoi bhráid an Aire faoi Acht an GNBS, ag leagan amach a chuid pleananna straitéiseacha.
- Éilíonn an Cód go ndéanfar tuarascáil bhliantúil rúnda a chur faoi bhráid an Aire i gcomhréir le ceanglais shonracha tuairiscithe san alt Riachtanais Ghnó agus Tuairiscithe den Chód. Baintear é seo amach trí thuarascáil chuimsitheach a bhfuil mionleasaithe déanta uirthi, chomh maith le tagairt do phointí sa tuarascáil bhliantúil.
- Tar éis próiseas soláthair phoiblí, déanann iniúcháirí inmheánacha GNBS athbhreithniú tréimhsiúil ar éifeachtacht an chreata bainistíochta riosca, in ionad an athbhreithnithe seachtraigh thréimhsiúil.
- Maidir le baill an Choiste Iniúchta agus Riosca, agus déanfaidh an GNBS iarracht cloí leis an gCód, bíonn tosaíocht ag forálacha an Achta ar an gCód.
- Tosaíonn tosaíocht ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid ar an gcreat maoirseachta agus tuairiscithe reachtúla de chuid an GNBS faoin Acht.

- Maidir le Soláthar, féach an Ráiteas um Rialú Inmheánach le haghaidh sonraí mura miste.
- Tugann Alt 12 den Acht cumhacht don GNBS maoín a fháil nó a dhiúscairt, agus tosaíocht aige seo tosaíocht ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid maidir le talamh, foirgnimh nó sócmhainní ábhartha eile a fháil.
- Ní bhaineann an Cód Caiteachais Phoiblí go díreach le GNBS. D'fhonn na príonsabail mheasúnaithe airgeadais agus eacnamaíochta is fearr a chur i bhfeidhm sa Chód Caiteachais Phoiblí, úsáideann GNBS raon modhanna agus teicnící meastóireachta atá caighdeánach sa mhargadh.
- Ghlac an GNBS beartais maidir le taisteal gnó a chomhlíonann príonsabail eacnamaíochta agus éifeachtúlachta an Chóid. Ní sholáthraíonn an GNBS éilimh chothabhála dá hoifigigh ach oibríonn sí próiseas costais dearbhaithe chun aisíocaíochtaí costas taistil agus ní ciorcláin na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus fógraí oifige maidir le cothabháil á gcur i bhfeidhm dá bhrí sin. Cuirtear rátaí míleáiste na státseirbhíse faofa (atá leirithe i gCiorclán 07/2017) i bhfeidhm.
- Maidir le éagsúlú agus bunú fochuideachtaí agus éadálacha ó Chomhlachtaí Stáit, tá GNBS faoi rialú ag Ailt 11 agus 12 den Acht, a bhfuil tosaíocht acu ar fhorálacha comhfhreagracha an Chóid.
- Ní oibríonn an GNBS a scéim pinsin féin; dá bhrí sin níl feidhm ag na forálacha ábhartha sa chód maidir leis.
- Cuireann GNBS a bheartais inmheánacha féincheadaithe ag an mBord i bhfeidhm maidir le comhlíonadh cánach.
- Tá socrúithe áirithe a bhaineann le ballraíocht an Bhoird agus le ceapachán an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin, agus an córas chun foireann a sholáthar don GNBS, curtha i bhfeidhm faoi réir ag Acht an GNBS, an tAcht GCBN, agus trí Choistí Feidhmiúcháin.
- Ní sholáthraíonn an GNBS seirbhísí don phobal i gcoitinne; mar sin níl aon chairt do chustaiméirí ag teastáil.

Mar chuid dá cur i bhfeidhm den Chód, tá socrúithe curtha i bhfeidhm ag an GNBS, nuair is gá, chun a chinntiú go gcomhlíonann sí an leis an gCód. Déanann GNBS athbhreithniú ar a mbeartais agus ar a nósanna imeachta ar bhonn tréimhsiúil chun a chinntiú go gcomhlíontar Cód agus príonsabail an dea-rialachais chorparáidigh. Éireoidh leis an mBord glacadh leis an gCód ar bhonn céimíúil i gcomhréir le dea-chleachtais rialachais chorparáidigh.

NOCHTADH AGUS FREAGRACHT

RIACHTANAIS NOCHTA

Tá comhaltaí Boird GNBS faoi réir roinnt riachtanas maidir le nochtadh leasanna lena n-áirítear Ailt 30 agus 31 den Acht, Alt 17 den Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus Alt 5.8 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016.

Éilítear in Alt 30 den Acht ar chomhaltaí Boird nádúr aon leasa airgid nó aon leasa thairbhíúil eile atá acu in aon ábhar atá faoi bhreithniú ag an mBord a nochtadh do chomhaltaí eile an Bhoird. Ní mór do chomhaltaí a bheith as láthair ó chruinniú Boird nuair atá an t-ábhar faoi bhreithniú agus coisctear iad ó aon vótáil a fhéadfar a dhéanamh ar an ábhar sin.

Cuirtear comaoin in Alt 31 den Acht ar gach comhalta Boird de chuid GNBS agus ar gach Stiúrthóir ar aonáin ghrúpa GNBS fógra a thabhairt do GNBS go bliantúil ar gach leas incláraithe de réir an tsainmhíneithe a thugtar san Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995.

Tá na comhaltaí Boird, comhaltaí coistí arna mbunú faoi Ailt 32 agus 33 den Acht agus Stiúrthóirí aonáin ghrúpa GNBS ina stiúrthóirí sainithe de bhun an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 arna leasú ag an Acht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí, 2001 ('Achtanna um Eitic') agus éilítear orthu cloí le hAlt 17 de na hAchtanna um Eitic i ndáil le nochtadh leasanna.

Éilítear ar Bhord agus ar Choiste GNBS chomh maith cloí le hAlt 5.8 den Chód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, 2016.

COMHALTAÍ FOIRNE ATÁ SANNTA DO GNBS

Tá dualgais ar chomhaltaí foirne a shanntar do GNBS nochtadh a dhéanamh ar leasanna de bhun Alt 13 (b) d'Acht Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta, 1990 (arna leasú), Alt 18 de na hAchtanna um Eitic agus Alt 42 den Acht. Anuas air sin, tá comhaltaí foirne a shanntar do GNBS faoi réir Cód Cleachtais – Iompraíocht Oifigeach GNBS atá faofa ag an Aire Airgeadais faoi Alt 35 den Acht, ina leagtar amach a ndualgais i ndáil le nochtadh leasanna, rúndacht, cosaint sonraí, agus trádáil chos istigh.

Éilítear ar chomhaltaí foirne a shanntar do GNBS gealltanas a shíniú go gcloífidh siad le forálacha an Chóid Cleachtais agus tá oiliúint chomhlíonta rialta éigeantach don fhoireann ar fad.

CUNTASACHT GNBS

I gcomhlíonadh a fheidhmeanna, is gá do Bhord GNBS cloí lena oibleagáidí faoin Acht agus tá sé faoi réir leibhéal ard cuntasachta poiblí.

1. Cuireann GNBS tuarascálacha ráithiúla faoi bhráid an Aire Airgeadais ar a gníomhaíochtaí, mar atá leagtha amach in Alt 55 den Acht. Áirítear leis seo faisnéis ar a hiasachtaí, ar a socruithe maoinithe agus ar a hioncam agus ar a caiteachas. Cuirtear gach tuarascáil ráithiúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.

2. Cuireann GNBS cuntais bhliantúla isteach, i bhfoirm a ordaíonn an tAire Airgeadais, faoi Alt 54 den Acht. Ní mór go mbeadh na nithe seo a leanas san áireamh sna cuntais: liosta de gach urrús fiachais a eisíodh, liosta de gach airleacan a rinneadh ón bPríomh-Chiste nó a rinne GNBS agus a n-aonáin ghrúpa agus liosta de phunanna sócmhainní lena luacháil leabhair. Déanann an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste (ARCC) iniúchadh ar chuntais GNBS agus cuirtear na cuntais iniúchta faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
3. Mar aon lena gcuntais bhliantúla, éilítear ar GNBS, faoi Alt 53 den Acht, Ráiteas Bliantúil a chur faoi bhráid an Aire Airgeadais, ina leagtar amach a cuid cuspóirí atá beartaithe do gach bliain, raon feidhme na ngníomhaíochtaí atá le déanamh, a cuid straitéisí agus beartas agus an úsáid acmhainní atá beartaithe aici. Cuirtear gach ráiteas bliantúil faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais.
4. Freastalaíonn an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach agus tugann siad fianaise, nuair a éilíonn an Coiste um Chuntais Phoiblí. Tagann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an Cathaoirleach os comhair coistí eile an Oireachtais freisin nuair a éilítear a leithéid orthu.
5. Féadfaidh an tAire Airgeadais a éileamh ar GNBS tuairisc a thabhairt dó ag am ar bith ar aon ábhar, lena n-áirítear feidhmíocht a cuid feidhmeanna nó eolas nó staidreamh a bhaineann le feidhmíocht.
6. D'uillmhaigh GNBS cóid chleachtais de réir Alt 35 den Acht chun ábhair áirithe a rialú, lena n-áirítear iompar a cuid oifigeach, caighdeán seirbhísithe le haghaidh sócmhainní bainc a fuarthas, bainistíocht riosca, diúscairt sócmhainní bainc agus an chaoi a gcuirfeadh GNBS leasanna tráchtála na mbanc neamh-rannpháirteach san áireamh. D'fhaomh an tAire Airgeadais na cóid chleachtais agus foilsíodh iad ar www.nama.ie/about-us/governance/codes-of-practice-and-conduct.
7. De réir Ailt 226 agus 227 den Acht, tar éis an 31 Nollaig 2012, b'éigean don Aire agus don ARCC ar leithligh méid an dula chun cinn a rinne GNBS maidir lena cuid cuspóirí foriomlána a chomhlíonadh a mheas. Ina dhiaidh sin, déanfaidh an tAire athbhreithniú ar dhul chun cinn gach cúig bliana agus déanfaidh an ARCC athbhreithniú air gach trí bliana. Foilsíodh an chéad agus an dara Tuarascáil um Dhul chun Cinn de bhun Alt 226 i gcás GNBS ón Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste i mí na Bealtaine 2014 agus i mí an Mheithimh 2018 faoi seach, agus tá an tríú Tuarascáil um Dhul Chun Cinn de bhun Alt 226 idir lámha faoi láthair. Foilsíodh an chéad Athbhreithniú de bhun Alt 227 i gcás GNBS ón Aire i mí an Mheithimh 2014 agus foilsíodh an dara cheann i mí Iúil 2019.

AN BHAINISTÍOCHT RIOSCA

PRÍOMHRIOSCAÍ AGUS PRÍOMHÉIGEANNTACHTAÍ

Tá GNBS neamhchosanta ar réimse leathan rioscaí a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar fheidhmíocht airgeadais agus oibríochtúil na Gníomhaireachta agus a cáil. Tá cur chuige comhtháite i mBeartas Bainistíochta Riosca GNBS atá faofa ag an mBord, lena chinntiú go sainaithnítear gach aicme ábhartha riosca ionas go n-aillínítear straitéis agus cur i bhfeidhm gnó chun an riosca le baint amach Plean Straitéiseach GNBS a íoslaghdú. Bunaítear na próisis chun riosca a shainaithint, a mheas, a luacháil, a thomhas, a thuairisciú agus a mhaolú sa Chreat Bainistíochta Riosca. Shainaithin GNBS na rioscaí bunaíridh agus neamhchinnteachtaí seo a leanas a d'fhéadfadh drochthionchar a imirt ar bhaint amach a cuspóirí.

1. Riosca maicreacnamaíoch agus réadmhaoine

Riosca nach mbeifear in ann cothromaí GNBS a bhaint amach ná ionchais an Aire Airgeadais maidir le farasbarr GNBS mar gheall ar shuaitheadh intíre nó idirnáisiúnta airgeadais nó maicreacnamaíoch. Más rud é go raibh cor chun donais i ngeilleagar na hÉireann agus i margadh tithe agus talún na hÉireann, féadfar gurbh lú ná mar atá réamh-mheasta na sreafaí airgid a réadaítear le sócmhainní GNBS.

2. Riosca caipitil dhaonna

Má fhágann comhaltaí foirne tábhachtacha le scileanna speisialta GNBS, méadaíonn sé riosca na Gníomhaireacht nach mbainfeadh sí amach a cuspóirí. Dá dteipfí ar chomhaltaí foirne tábhachtacha, a bhfuil an taithí agus saineolas riachtanach acu, a mhealladh, a spreagadh agus a choinneáil chaillfí eolas corparáideach, bheadh baic chun na luachanna réadaithe a uasmhéadú agus d'fhéadfadh luachanna réadaithe sócmhainne a bheith níos ísle dá bharr.

3. Rioscaí SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath agus SDZ an Poill Bhig Thiar

Is é seo an riosca go dteipfeadh ar GNBS a phleananna do SDZ Dhugthailte Bhaile Átha Cliath nó do SDZ an Poill Bhig Thiar a sholáthar. B'fhéidir nach mbainfidh GNBS a cuspóirí amach, lena n-áirítear riachtanas reachtúil Acht GNBS chun an toradh airgeadais is fearr agus is féidir a bhaint amach don Stát, má thagann rioscaí áirithe chun cinn ar nós moill ar chead pleanála a fháil, moill ar bhonneagair tacaíochta a sholáthar, an riosca tógála nó teip conraitheora/an droch-cheardaíocht.

4. Rioscaí forbartha cónaithe

Is é an riosca atá ann, má theipeann ar GNBS a sprioc chun soláthar 20,000 aonad cónaithe a mhaoiniú, d'fhéadfadh drochthionchar suntasach cáile agus airgeadasúil a imirt ar chumas GNBS a chuspóirí a bhaint amach lena n-áirítear riachtanas reachtúil Alt 10 Achta GNBS chun an toradh airgeadais is fearr agus is féidir a bhaint amach don Stát.

5. Riosca don cháil

Is é seo an riosca go bhféadfadh tuairim dhiúltach phoiblí, pholaitiúil nó thionscail drochthionchar a imirt ar chroí-ghníomhaíochtaí gnó GNBS, ar ionchais airgeadais agus an

bonn a bhaint de chumas na Gníomhaireachta a cuspóirí a bhaint amach.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca monatóireacht rialta ar na Rioscaí Bunaíridh agus tuairiscítear aon athruithe ar an bpróifíl riosca nó nuashonruithe suntasacha don Bhord ar bhonn tráthúil. Tugtar cuireadh do shaineolaithe ábhair cur i láthair a dhéanamh don Choiste Bainistíochta Riosca ar bhonn rialta lena chinntiú go ndéantar breith chuif ar gach gné de na rioscaí sin.

Tá próisis láidre riosca i bhfeidhm ag GNBS chun riosca a bhaineann lena gnó a bhainistiú chun an fhéidearthacht go dtarlódh caillteanas shuntasacha gan choinne a laghdú, agus chun tionchar na gcaillteanas gan choinne a laghdú. Cuirtear rioscaí a aithníonn an bhainistíocht in ord tosaíochta de réir dóchúlachta agus tionchair. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca agus an Bord athbhreithniú ar an stádas riosca agus ar mheasúnú na bainistíochta, lena n-áirítear pleananna gnímh rialaithe, go rialta. Tá dúshlán ar an mbainistíocht rioscaí nár cuireadh san áireamh cheana a aithint. Ceapadh straitéisí freagartha GNBS i leith gach riosca lena chinntiú go bhfeidhmíonn GNBS laistigh de lamháltas riosca trí riosca a sheachaint, an riosca a aistriú nuair is féidir, dóchúlacht agus/nó tionchar an riosca a laghdú nó glacadh leis an riosca faoi réir athbhreithniú leanúnach. Tugann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí don Bhord glacadh le beartaí nua nó le hathruithe ar bheartaí reatha, glacadh le straitéisí fálaíthe chun riosca cláir chomhardaithe áirithe a bhainistiú agus paraiméadair do dhíghiaráil an chláir chomhardaithe trí fhuascailtí bannaí mar fhreagra ar thionchair agus ar chúinsí inmheánacha agus seachtracha atá ag athrú, mar shampla.

Tá laghdú suntasach tar éis teacht ar an leibhéal de neamhchinnteachta a bhaineann le clár comhardaithe GNBS de bharr an aistriú go hairgead tirim atá déanta go dtí seo le punann fiachais GNBS. Is riosca óna dteastaíonn aire go fóill í an tsamhail oibríochtúil agus an brath ar scileanna rithábachtacha a choinneáil. Tá próifíl riosca GNBS athraithe go leanúnach de réir mar a d'éirigh na croí-phróisis agus córais bunaithe agus leabaithe i gcroí na ngníomhaíochtaí eagraíochtúla oibríochtúla.

Tá an tuairt sláinte agus eacnamaíoch atá ag tarlú le déanaí mar gheall ar phaindéim Covid-19 tar éis teacht chun cinn mar bhagairt mhór do gheilleagar na hÉireann agus, níos leithne, don gheilleagar domhanda, agus don chaipiteal daonna agus do shlabhraí soláthair freisin. Táthar ag déanamh géar-mhonatóireachta ar staid na gcúrsaí, i dtéarmaí an tionchar atá aige sin ar an ngeilleagar intíre agus ar mhargadh na réadmhaoine intíre, agus ina dhiaidh sin, ar chumas an GNBS leanúint de shreafaí airgid fabhracha a bhaint ó bhunsócmhainní GNBS, agus uainiú agus luach aistrithe Barrachais dheiridh GNBS amach anseo. Mar fhreagairt ar an bpaindéim seo, tá GNBS tar éis a Phlean Leanúnachais Gnó a agairt agus tá roinnt socruithe teagmhasacha achtaithe aige chun a chinntiú gur féidir leis an fhoireann leanúint ar aghaidh ag obair go slán sábháilte i gcomhar lenár bhféichiúnaithe, leis na tríú páirtithe agus leis na geallsealbhoirí san am seo atá dúshlánach agus éiginnte araon.

RÁITIS AIRGEADAIS

58	An Bord agus faisnéis eile
59	Tuarascáil an Bhoird
60	Ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais
66	Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste
68	Ráiteas ioncaim comhdhlúite
69	Ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh
70	Ráiteas ioncaim na Gníomhaireachta
71	Ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais
72	Ráiteas na Gníomhaireachta ar an staid airgeadais
73	Ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas
74	Ráiteas na Gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas
75	Ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid
77	Ráiteas na Gníomhaireachta ar shreabhadh airgid
78	Nótaí le na ráitis airgeadais
156	Gluaís na dtéarmaí

AN BORD AGUS FAISNÉIS EILE

BORD

Frank Daly (Cathaoirleach) (téarma deireanach críochnaithe 21 Nollaig 2019)

Aidan Williams (Cathaoirleach) (ceaptha 2 Aibreán 2019, ceaptha mar Chathaoirleach 20 Nollaig 2019)

Brendan McDonagh⁷ (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)

Conor O'Kelly⁷

Oliver Ellingham

Mari Hurley

Eileen Maher

Michael Wall

OIFIG CHLÁRAITHE

Duga an Státhiste

Cé an Phoirt Thuaidh

Baile Átha Cliath 1

D01 A9T8

BAINCÉIRÍ

Banc Ceannais na hÉireann

Cé an Phoirt Thuaidh

Baile Átha Cliath 1

D01 F7X3

Citibank

Cé an Phoirt Thuaidh

Baile Átha Cliath 1

D01 T8Y1

Bainc-Aontas Éireann cpt

Sráid Bhagóid Íochtarach

Baile Átha Cliath 2

D02 X342

INIÚCHÓIR

An tArd-Reachtair Cuntas & Ciste

3A Sráid an Mhéara Uachtarach

Baile Átha Cliath 1

D01 PF72

⁷ Is baill ex-officio de Bhoird GBCN iad Príomhfheidhmeannaigh GBCN agus GNBS.

TUARASCÁIL AN BHOIRD

Cuireann Bord na Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('an Gníomhaireacht' nó 'GNBS') a thuarascáil agus ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta um an GNBS i láthair don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019.

Tá na ráitis airgeadais leagtha amach ar leathanaigh 68 go 155.

RÁITEAS AR FHREAGRACHT NA GNÍOMHAIREACHTA AS NA RÁITIS AIRGEADAIS

Tá Bord GNBS freagrach as ráitis airgeadais an Ghrúpa ('an Ghrúpa') agus an Gníomhaireacht de réir Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (CITA) mar a ghlac an tAontas Eorpach agus an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá sé mar dhualgas ag an mBord faoin tAcht fán nGníomhaireacht um Bainistíocht Sócmhainní 2009 ('an tAcht') ráitis airgeadais a ullmhú i ndáil lena cuid oibríochtaí le haghaidh gach bliain airgeadais freisin.

Tá an Bord den tuairim go dtugann na ráitis airgeadais léargas cruinn agus cothrom ar shócmhainní, dlíteannais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta ag deireadh an bhliain airgeadais agus ar bhrabúis an bhliain airgeadais.

In ullmhú na ráiteas sin, tugann an Bhord faoi:

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- ráiteas a thabhairt faoi cibé acu a ndearnadh na ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir le caighdeán chuntasaíochta infheidhme, na caighdeáin sin a shainaithint, agus an éifeacht agus na cúiseanna le haon imeacht ábhartha ó na caighdeáin sin a nótaí; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantaigh, ach amháin má tá sé míchuí amhail a dhéanamh.

Tá an Bhord freagrach as, i cibé foirm a fhaomhann an tAire Airgeadais ('an tAire'), gach cuntas cuí agus gnách i ndáil leis an airgead go léir faighte nó caite aici a choinneáil agus as taifid chuntasaíochta a chothú a nochtann le cruinneas réasúnta ag tráth ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a haonáin ghaolmhara.

Tá an Bhord freagrach freisin as sócmhainní faoina cúram a chosaint agus dá réir sin as céimeanna réasúnta a thógáil chun calaíoch agus neamhríaltachtaí eile a bhrath agus a chosc.

BAINISTÍOCHT RIOSCA

Tá an Grúpa nocht do phríomhrioscaí a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an Ghrúpa a bhaint amach:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta
- Caillteanas ábhair de chaipiteal daonna
- Mainneachtain pleananna a sholáthar do Cheantar na nDugaí i mBaile Átha Cliath nó don Pholl Beag
- Mainneachtain pleananna Réadmhaoine Cónaithe a sholáthar
- Damáiste don cháil.

Tá na príomhrioscaí á n-athbhreithniú go leanúnach ag Coiste Bainistíochta Riosca GNBS agus déantar aon athrú a thuairisciú do Bhord GNBS ag an am céanna. I mí Aibreáin 2019, d'fhaomhaigh an Bord Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Tá an Grúpa i mbaol riosca creidmheasa, riosca margaidh (i bhfoirm riosca ráta úis, riosca malairte eachtraí agus riosca praghas eile) agus riosca leachtachta i ngnáthchúrsa gnó. Tá tuilleadh sonraí maidir leis an mbealach atá ag an nGrúpa leis na rioscaí seo a bhainistiú le fáil i nótaí 23 go 25 leis na ráitis airgeadais.

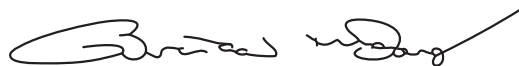
LEASANNA NA GCOMHALTAÍ BOIRD

Níl aon leas tairbhiúil (2018: neamhní) ag Comhaltaí an Bhoird sa GNBS nó in aon aonán de ghrúpa an GNBS agus táthar tar éis cloí le hAlt 30 den Acht maidir le nochtadh na leasanna.

INIÚCHÓIR

Is é an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúchóir an Ghrúpa de bhua Alt 57 de chuid an Achta.

Thar ceann an Bhoird
22 Aibreán 2020

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

RÁITEAS AR RIALÚ INMHEÁNACH AIRGEADAIS

Ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúite agus na Gníomhaireachta laistigh de chreat rialachais arna bhunú ag an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní ('GNBS'). Tá an Bord agus na coistí arna mbunú ag an mBord freagrach as monatóireacht agus maoirseacht rialachais ar na haonáin uile de Ghrúpa an GNBS.

Baineann na torthaí a gcuirtear i láthair anseo leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2019, le torthaí comparáideacha don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018.

FREAGRACHT AS AN GCÓRAS UM RIALÚ INMHEÁNACH AIRGEADAIS

Aithníonn an Bord a chuid freagrachtaí do chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais an GNBS. Ní féidir leis an gcóras seo ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, go bhfuil idirbhearta údaráithe agus taifeadta go cuí, agus go bhfuil earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha á gcosc nó go mbraithfí in am trátha iad.

TIMPEALLACHT RIALAITHE

Foráiltear san Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009 (an 'tAcht') gur iad seo a leanas feidhmeanna an Bhoird:

- A chinntiú go bhfeidhmítear feidhmeanna an GNBS go héifeachtach agus go héifeachtúil;
- Na cuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan don GNBS;
- A chinntiú go bhfuil córais agus nósanna imeachta oiriúnacha i bhfeidhm chun spriocanna agus cuspóirí straitéiseacha an GNBS a bhaint amach agus chun na céimeanna réasúnta uile a ghlacadh de láimh d'fhonn na spriocanna agus cuspóirí úd a bhaint amach.

Soláthraítear san Acht go ndéanfaidh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) cúrsaí riaracháin agus gnó an GNBS a bhainistiú agus a rialú go ginearálta, mar aon leis an bhfoireann atá sannta di, agus comhlíonfaidh sé feidhm ar bith eile a thugann an Bord dóibh. Is é an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an duine atá freagrach freisin chun críocha Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

Tá ceithre choiste reachtúil ag an mBord atá freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar oibríochtaí an GNBS agus a Foireann Feidhmiúcháin; Coiste Iniúcháireachta, Coiste Bainistíochta Riosca, Coiste Creidmheasa, agus Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Tá dhá choiste eile ag an mBord chomh maith: Coiste Comhairleach Pleanála agus an Coiste Luach Saothair. Tá téarmaí tagartha foirmiúla aontaithe ag an mBord dá choistí reachtúla, coistí atá faoi réir athbhreithnithe rialta. Tá cinntí creidmheasa áirithe tarmilgthe ag an mBord don Choiste Creidmheasa agus don Fhoireann Feidhmiúcháin tríd an Beartas Creidmheasa Údarás Tarmilgthe atá a chuirtear faoi aithbhreithniú rialta. Chomh maith leis sin, tá gnéithe áirithe dá chlár comhardaithe agus dá bheartais státchiste tarmilgthe ag an mBord don Choiste Bainistíochta Riosca agus Foireann Feidhmiúcháin.

Tá léirmheas agus breathnú de gnáth tuairisciú an Coiste Iniúcháireachta (a dhéanann maoirsiú ar obair an Iniúcháir Inmheánaigh), an Coiste Bainistíochta Riosca, an Coiste Creidmheasa, An Coiste Airgeadais agus Oibríocháin, an Coiste Luach Saothair, an Ceannasaí Iniúcháin agus Riosca agus an Foireann Feidhmiúcháin chun an Bhord san áireamh i monatóireacht éifeachtacht rialú inmheánach an Bhoird.

Ghlac an Bord chucu féin an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2009 (Cód 2009) a cuireadh in óiriúnt dá struchtúr rialacháin agus riachtanais reachtúil an tAcht. Rinne an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe athbhreithniú ar an gCód 2009 a sheoladh i Lúnasa 2016 le dáta éifeachtúil de 1 Meán Fómhair 2016. Chuir an Bord an Cód i bhfeidhm óna dháta éifeachtúil, faoi réir uimhir iniúcháin teoranta (mar a fhoráiltear sa gcur chuige 'cloí nó mínigh' a glacadh leis sa Chód) a bhaineann amach, i ngach cás, cuspóirí an Chód tríd beart reachtúil agus rialachas malartach. Áit ar ghá, mar pháirt do cuir i bhfeidhm an Cód, tá socruithe curtha in áit ag GNBS chun comhlíonadh an Cód a chinntiú agus déanann sé athbhreithniú ar a pholasaithe agus a ghnáthamh ar bhun thréimhsiúl leanúnach le comhlíonadh an Chód a chinntiú chomh maith le dea-chleachtas i rialachas corparáideach.

Feidhmíonn an Coiste Iniúcháireachta i gcomhréir leis na prionsabail atá leagtha amach sa Chód. I measc fhreagrachtaí an Choiste tá maoirseacht a dhéanamh ar an bpróiseas tuairiscithe airgeadais, athbhreithniú a dhéanamh ar an gcóras rialaithe inmheánaigh, athbhreithniú a dhéanamh ar na próisis iniúchta inmheánacha agus seachtracha agus an Beartas Frithchaloise a chur i bhfeidhm.

Déanann an Bord athbhreithniú ar bhonn bliantúil ar Beartas Frithchaloise GNBS agus is i mí na Samhna 2019 is deireanaí a d'fhaomhaigh an Bord é. Faoin mbeartas seo ní mór an Coiste Iniúcháireachta a chur ar an eolas maidir le gach tuairisc a bhaineann le calaíocht nó calaíocht amhrasta. Tá Beartas ag GNBS freisin a bhaineann le "Éagóiritheoireacht" a Thuairisciú agus le Nochtadh Faisnéise a Chosaint, a d'fhaomhaigh an Bord i mí na Samhna 2019. Faoin mbeartas déantar prionsabail dea-rialachais chorparáidigh a chur chun cinn chomh maith trí nós imeachta a leagan amach chun imní faoi éagóiritheoireacht fhéideartha, laistigh de mhíniú an Achte um Nochtadh Cosanta 2014, a thuairisciú agus aghaidh a thabhairt air. Baineann an beartas seo le gach fostaí de chuid GBCN a cuireadh chuig GNBS agus iad súid a ceapadh faoin Acht chun an Bhoird nó mar Chomhaltaí Coiste Seachtrach. Baineann an beartas seo chomh maith le fostaí de chuid GBCN a cuireadh chuig GBSN ar bhonn sealadach agus fostaí ar iacsacht ag GNBS le cur lena toilleadh nó lena toilleadh a mhéadú a bhfuil rochtain acu ar chórais agus ar mhionshonraí. Tá foráil sa feidhm do nochtadh faisnéise ábhartha, go himmheánach trí bhainisteoir líne nó Ceannasaí Comhlíontachta nó go seachtrach trí "Dhuine Ainmnithe". Éilítear ansin ar an gCeannasaí Comhlíontachta agus an Duine Ainmnithe tuairisc a thabhairt

do Chathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta. Tá an Coiste Iniúcháireachta freagrach as úinéireacht an Bheartais um Éagóiritheoireacht a Thuairisciú agus Nochtadh a Chosaint sa mhéid a bhaineann sé le feidhmeanna an GNBS, maoirseacht ar a fhorfheidhmiú ó thaobh na feidhmeanna sin de agus maoirseacht ar fhiosrúcháin, lena n-áirítear teagmháil leis an gCeannasaí Comhlíontachta GBCN lena chinntiú go ndéantar aon tuairisc a fhaightear a mheas agus a fhiosrú i gceart.

De réir Roinn 22 den Acht um Nochtuithe Cosanta 2014 foilsíonn GNBS tuarascáil ar a suíomh gréasáin roimh Mheitheamh gach bliain a bhaineann leis an méid nochtaithe cosanta a rinneadh sa bhliain roimhe agus aon gníomh a glacadh mar fhreagra ar a léithead.

Tá Foireann Feidhmiúcháin ag an GNBS atá, i gcomhar leis an bPOF, freagrach as gnó an GNBS a bhainistiú. Tá freagracht, údarás agus cuntasacht bainistíochta mínithe agus comhaontaithe go foirmiúil leis an mBord.

Tá Cóid Chleachtais comhaontaithe leis an Aire Airgeadais (an tAire) de réir Alt 35 den Acht, lena n-áirítear inter alia Cóid ina leagtar amach na caighdeán a bhfuiltear ag súil leo ó oifigigh an GNBS. Déanann an Bord athbhriethniú bhliantúil ar na Cóid Cleachtais cuirtear aon leasú faoi bhráid an Aire lena gceadú roimh foilsiúchán ar shuíomh ghreásáin GNBS.

Braitheann an GNBS cuid mhaith ar na rialuithe arna bhfeidhmiú ag roinnt tríú páirtithe lena n-áirítear GBCN, an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir. Ina leith seo ba cheart aird a thabhairt ar na níthe seo a leanas:

- Tá córas oiriúnach um rialú inmheánach ag GBCN agus tá aon seirbhísí comhroinnte atá á soláthar don GNBS á soláthar de réir an chreata rialaithe seo;
- Tá nósanna imeachta bunaithe ag GNBS leis an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir le haghaidh tuairiscíú teagmhas, lena n-áirítear teipeanna rialaithe agus nósanna imeachta formhéadaithe;
- Loirgeann agus faigheann an GNBS dearbhuithe ó GBCN, Link Asset Services agus Bainc-Aontas Éireann cpt go bhfuil athbhreithniú déanta acu ar a gcórais um rialú inmheánach airgeadais i ndáil forail seirbhísí do GNBS.

Le linn na bliana airgeadais, lean GNBS ag áirithiú go raibh timpeallacht rialaithe iomchuí ann laistigh de ghrúpa GNBS chun na dlíthe cánach uile is infheidhme a chomhlíonadh. Bhí an chéad cruinniú idir GNBS agus na Coimisinéirí Ioncaim faoin Chreat um Chomhlíonadh Comhoibritheach i Márta 2019. Leanfaidh an creat seo le cothú an caidrimh comhoibritheach atá ann cheanna idir na Coimisinéirí Ioncaim agus GNBS.

Fanann Bord GNBS tiomanta do chomhlíonadh eiseamláireach leanúnach na ndlíthe cánach is infheidhme.

MEASÚNÚ RIOSCA

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar fheidhmiú beartas riosca agus leibhéal lamháltais atá faofa ag an mBord. Cinntíonn an Coiste Bainistíochta Riosca go bhfuil an riosca á bhainistiú go héifeachtach agus go héifeachtúil ar mhaithe le tacú le toradh foriomlán tráchtála de réir an Achta. Tá meicníochtaí tuairiscithe bunaithe ag an gCoiste Bainistíochta Riosca chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar phríomhrioscaí agus straitéisí maolaithe, le cinntiú go bhfuil na rioscaí seo á bhfeidhmiú laistigh de theorainneacha faofa an Bhoird.

Tá Clár Rioscaí á choimeád ina n-aithnítear agus ina rangáítear rioscaí a d'fhéadfadh cosc a chur ar an GNBS a cuspóirí a bhaint amach agus a dhéanann measúnú ar an impleacht agus ar an dóchúlacht go dtarlóidh teagmhais éagsúla riosca ar fud na heagraíochta agus laistigh dá timpeallacht oibriúcháin. Bunaithe ar na rioscaí aitheanta, aontaítear ar ghníomhartha chun na rioscaí seo a bhainistiú agus a mhaolú. Déanann Ceann Rannáin athbhreithniú ar chlár rioscaí roinne ar bhun ráithiúil agus cuirtear fianuithe sínithe isteach go feidhm Iniúchta agus Riosca GNBS. Déanann feidhm Iniúchta agus Riosca GNBS athbhreithniú ar na clár rioscaí seo. Taispeánann gach rannóg paipéar ardlibhéil dá chlár rioscaí don Coiste Bainistíochta Riosca gach bliain.

Comhcheanglaítear na clár rioscaí roinne le clár riosca iomlán an slánaonad a chruthú a dhéanann an Coiste Bainistíochta Riosca athbhriethniú air ar bhun ráithiúil agus an Bord ar bhun leathbhliantúil. Éilítear ar an Bhainistíocht Shinsearach, ar bhun ráithiúil, oibríochtaí rialuithe comhaontaithe ina roinne le riosca a bhainistiú agus a mhaolú a fhianú.

D'aithin an Coiste Bainistíochta Riosca cúig phríomhriosca a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar chuspóirí straitéiseacha iomlána an GNBS a bhaint amach. Is iad seo a leanas na príomhrioscaí:

- Suaitheadh maicreacnamaíoch nó airgeadais baile nó idirnáisiúnta;
- Caillteanas ábhair de chaipiteal daonna;
- Teip ar phleananna Cheantar na nDugaí nó ar phleananna an Phoill Bhig a sholáthar;
- Teip ar phleananna Pleananna Réadmhaoin Cónaithe a sholáthar;
- Damáiste ar an gcáil.

Tá na Príomhrioscaí á n-athbhreithniú go leanúnach ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus déantar aon athruithe a thuairisciú do Bhord an GNBS ag an am céanna. I mí Aibreáin 2019, d'fhaomhaigh Bord an GNBS Ráiteas Éilimh ar Riosca do gach ceann de na Príomhrioscaí a shainíonn claonadh GNBS chun rioscaí áirithe a ghlacadh lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach.

Cuireann Link Asset Services agus Bainc-Aontas Éireann cpt clár rioscaí ar fáil gach ráithe ar aon dul leis na teimpléid chaighdeánacha comhaontaithe leis an GNBS.

RÁITEAS AR RIALÚ INMHEÁNACH AIRGEADAIS (AR LEAN)

PRÍOMHPHRÓISIS RIALAITHE INMHEÁNAIGH AIRGEADAIS

Tá beartais agus nósanna imeachta forbartha ag an GNBS maidir le príomhghnéithe riaracháin agus bainistíochta an ghnó. Tá sainmhíniú agus feabhas leanúnach déanta ag na úinéirí gnó ar na beartais agus ar na nósanna imeachta seo de réir mar atá an GNBS forbartha.

Tá creat tuairiscithe airgeadais bunaithe ag an GNBS le tacú lena tuairisciú airgeadais míosúil, ráithiúil agus bhliantúil agus d'ullmhú ráiteas airgeadais comhdhlúite agus na gníomhaireachta a ionchorpraíonn na próisis agus na rialuithe uile a bhfuil cur síos déanta orthu sa ráiteas seo. Tá próiseas comhdhlúthúcháin atá go hiomlán uathoibríoch i bhfeidhm ag GNBS.

Cuireann an GNBS feabhsuithe go leanúnach i bhfeidhm ar a córais faisnéise bainistíochta d'fhonn tuairisciú feabhsaithe a éascú chuig an mBord, an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Fhoireann Feidhmiúcháin maidir lena feidhmíocht. Leanann an GNBS ag déanamh forbartha ar fhaisnéis bainistíochta chun tacaíocht a thabhairt don GNBS lena cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach agus chun monatóireacht a dhéanamh orthu.

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmligthe ag an mBord dó. Áirítear ina measc seo inter alia faomhadh bainistíocht sócmhainní féichiúnaithe/straitéisí laghdaithe fiachais, réamhíocaíocht airgid nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaíne agus cinntí gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh áit ar cuí. Chomh maith leis sin, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú agus cuireann sé moltaí faoi bhráid an Bhoird maidir le hiarratais sonracha ar chreidmheas sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás i ndáil lena leithéid. Tá sé freagrach as beartais ábhartha um Aisghabháil Sócmhainní a mheas roimh fhaomhadh an Bhoird, agus soláthraíonn sé ról maoirseachta maidir le mórchinntí creidmheasa déanta faoi leibhéal údaráis tarmligthe an Choiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheasa athbhreithniú ar an bhFaisnéis Bainistíochta a ullmhaíonn ag baint leis Bainistiú agus Aisghabháil Sócmhainní agus Soláthar Tithíochta Cónaithe i ndáil le punann an GNBS lena chinnteoireacht a thacú.

Maidir leis an gCoiste Iniúcháireachta, trína fhreagrachtaí a chomhlíonadhmar a leagtar amach sna Téarmaí Tagartha, cuireann sé leis an bpróiseas Rialaithe Inmheánaigh freisin.

SOLÁTHAR

Tá Polasaí Soláthair agus doiciméad Treoir agus Ghnáthaimh Soláthair ("Doiciméid Soláthair GNBS" le chéile) curtha ar bun ag GNBS a dhéantar athbhreithniú orthu agus a chuirtear i láthair an Bhoird le formheas gach bliain. Comhlíontar riachtanais soláthair GNBS de réir na doiciméad thuasluaite a ionchorpraíonn dlíthe infheidhmithe.

Tá GNBS faoi réir Treoir AE 2014/24/EU atá curtha i bhfeidhm in Éirinn ag Rialacháin an AE (Conarthaí Údaráis Phoiblí a Dhámhachtain) 2016 (na "Rialacháin"), maidir le soláthar earraí, oibriúcháin agus seirbhísí thar luach tairisí áirithe leagtha amach ag an AE⁸. Nuair nach bhfuil feidhm le na Rialacháin - mar go bhduil luach an soláthair faoi tairisú an AE nó nuair atá sé lasmuigh den Rialacháin – tógann GNBS próiseas i gcúram atá deartha leis an luach airgead is fearr a bhaint amach de bhun a Dhoiciméid Soláthair.

Tá treoirilínte soláthair eisithe ag an Oifig um Sholáthar Rialtais (OSR) i dtaca le soláthar earraí, oibre agus seirbhísí ag luachanna faoi tairisú an AE luaite roimhe thuas. Tá riachtanais comhlachtaí poiblí treoirilínte soláthair eisithe an Oifig um Sholáthar Rialtais a chur i bhfeidhm sa Chód.

I litir chuig an Roinn Airgeadais maidir le cuir i bhfeidhm an Chód, leag GNBS amach nach mbeartaíonn sé cloígh leis an sraith iomlán treoir soláthair náisiúnta leagtha amach ag an OSR mar gheall ar na fáthanna leagtha amach thíos:

- Tá Doiciméid Soláthair GNBS comhseasmhach le prionsabail na treoir éagsúla leagtha síos ag an OSR, ach amáin i leith an chuid sin de Imlitir an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe 10/2014 ina néilítear go bhfógraítear gach soláthar that €25,000 ar an suíomh gréasáin soláthar náisiúnta www.eTenders.gov.ie. Nuair a chuirtear san áireamh fo gníomhaíonn GNBS i dtimpeallacht tráchtála agus go gcaithfidh sé a iomaíochas tráchtála a chothbháil, ghlac GNBS próisis soláthair malartach a dhéanann iarracht luach ar airgead barrmhaith a chuir ar fáil agus ag an am chéanna ag cur fachtóirí eile san áireamh ina measc, éifeachtúlachtaí gnóthaithe ó phainéal curtha ar fáil ó sholáthraithe/comhairleoirí sheirbhíse a úsáid, rúndacht, coinbhleacht leasa agus amlínte ar sheachadadh seirbhísí. I gcásanna áirithe, faoi Dhoiciméid Soláthair GNBS, cinntear go bhfuil sé oiriúnach maolú ceadaithe cuí a fháil ó sholáthar GNBS (i. gan próiseas tairisceana iomaíoch a reachtáil). Ní cheadaítear maolaithe ach i dálaí teoranta atá mar bhonn agus mar thaca ag fáthanna dlísteanaacha tráchtála.

Ní hionann úsáid maolú faoi Dhoiciméid Soláthair GNBS agus neamhchomhlíonadh polasaí soláthar. Baineann reachtaíocht an AE le conarthaí atá thar tairseach an AE, go ginearátla. Ceadaíonn Rialacháin Soláthar an AE 2016 maolú ó phróiseas iomaíoch tairisceanna AE i gcúinsí iontach teoranta. Níor cheadaigh GNBS aon maolú ó phróiseas iomaíoch tairisceanna AE le linn na bliana tuairiscithe.

Déanann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin aon mhaoluithe ar Dhoiciméid Soláthair GNBS a fhaomhadh. Tuairiscítear na maoluithe uile don Choiste Airgeadais agus Oibriúcháin agus ansin don Bhord sa chás go bhfuil an maolú níos mó ná €100,000.

8 Ba é €221,000 an tairseach soláthair de chuid an Aontais a bhí infheidhme maidir le formhór na n-earraí agus na seirbhísí a solátharaíodh le linn 2019. Tá tairseacha soláthair an Aontais faoi réir athbhreithnithe gach dhá bhliain agus tá an chéad athbhreithniú eile le tarlú i mí Eanáir 2022. Tá tairseach an AE de €214,000 ag baint le na blianta 2020 go críoch 2021. Bíonn córas difriúil i gceist i leith seirbhísí eile, amhail seirbhísí dlí neamhchonspóideacha ina bhfuil tairseach de €750,000 infheidhme - féach Nóta 1 thíos.

Tá sonraí na maoluithe leagtha amach i dtábla 1.1 agus i dtábla 1.2 anseo thíos. Le linn na bliana 2019, d'fhaomh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin maoluithe dar luach thart ar €5.1m in iomlán (ar cuireadh thart ar €3.9m de sin i leith seirbhísí dlí - féach na nótaí faoi tábla 1.1). B'ionann na maoluithe iomlána sa bhliain 2018 agus thart ar €8.6m, ar cuireadh thart ar €7.4m de sin i leith seirbhísí dlí. Ba cheart a thabhairt faoi deara go dtuairiscíonn GNBS gach maolú beag beann ar an luach atá i gceist agus dá bhí sin, go n-áirítear maoluithe níos lú ná €25,000 (nach gá iad a thuairisciú de réir an Chóid) chun trédhearcacht iomlán a áirithiú ó thaobh caiteachais de.

Tá na méideanna atá curtha i leith maoluithe bunaithe ar mheastacháin tráth a iarrtar an maolú agus a dhámhtar an conradh. Féadfaidh téarma a bheith i gceist le roinnt conarthaí a shíneann thar dheireadh na bliana airgeadais agus déanfar iad sin a thuairisciú sa bhliain a dámhadh an conradh. Eisceacht amháin air sin ná sa chás go n-iarrtar méadú ar luach measta conartha faoi mhaolú, ansin is é beartas GNBS maolú breise a iarraidh agus an luach measta carnach leasaithe á thabhairt ar aird. Ansin, déantar an conradh a thaifeadh mar mhaolú sa tréimhse cuntasaióchta sin chomh maith, agus a luach carnach leasaithe á thabhairt ar aird. Dá bhrí sin, agus i bhfianaise an mhéid thuas, áiríonn GNBS ina dtuarascálacha ar mhaolú conarthaí lena mbaineann luach measta leasaithe, d'ainneoin an conradh bunaidh/méadú roimhe sin a bheith tuairiscithe sa bhliain airgeadais roimhe sin.

Ar na cúiseanna leis na maoluithe atá sonraithe sna táblaí thíos tá: cineál an-leochaileach/an-rúnda an ábhair; saincheisteanna maidir le coinbhleachtaí leasa a bheith i gceist; eolas a bheith ag na soláthraithe seirbhíse ar an ábhar cheana féin, amhail an féichiúnaí/an tsócmhainn lena mbaineann agus go ndéanfaí costais ábhartha a choigilt; nó ar chúis práinne nó ar chúiseanna dlí leochaileacha.

Tábla 1.1 Maoluithe ó Sholáthar le haghaidh seirbhísí dlí - conspóideacha agus neamhchonspóideacha araon:

Catagóir	Líon na gConarthaí 2019	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2019 €'000	Líon na gConarthaí 2018	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2018 €000
(A) Seirbhísí dlí conspóideacha/Seirbhísí dlí a bhaineann le dlíthíocht	8	2,751	10	6,655
(B) Seirbhísí dlí neamhchonspóideacha	11	1,140	12	734
Iomlán	19	3,891	22	7,389

Nóta 1: Catagóir (A) Eisiatar seirbhísí dlí conspóideacha/seirbhísí a bhaineann le dlíthíocht faoi na Rialacháin Soláthair. (B) Tuairiscítear seirbhísí dlí neamhchonspóideacha trí chóras "éadrom" faoi na Rialacháin Soláthair sa chás gurb ionann luach aon chonartha amháin agus €750,000.

Nóta 2: Aithníonn GNBS mar mhaoluithe, aon cheapacháin a rinneadh ó phainéil dlí bhunaithe GNBS de thoradh ar phróiseas soláthair tosaigh lena ndaingnítear rátaí iomaíocha in aghaidh na huair, ach nár cuireadh faoi réir dhara babhta tairisceana (nó miontairiscint) sa chás gur aithníodh raon áirithe seirbhísí. Is gnáthchleachtas GNBS an dara babhta tairisceana sin faoina chuid bpainéil/creataí mar go n-éascaíonn sé gnéithe táille seasta a cheadú do chaiteachas faoi smacht, chun a áirithiú go mbainfear amach an luach ar airgead is fearr is féidir. Tá líon mór de na maoluithe a luaitear i dTábla 1.1 sa chatagóir sin.

Tábla 1.2 Maoluithe ó Sholáthar d'Aonaid Ghnó GNBS (seachas na cinn Dlí):

Roinn GNBS	Líon na gConarthaí 2019	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2019 €'000	Líon na gConarthaí 2018	Luach measta na gconarthaí a dámhadh sa bhliain 2018 €'000
TF	2	129	3	400
Bainistíocht Sócmhainní & Aisghabháil Sócmhainní ⁹	26	836	6	578
Corparáideach	2	125	4	132
Seachadadh Cónaithe	2	104	1	52
Iomlán	32	1,194	14	1,162

Leanfaidh GNBS ag cloí lena Dhoiciméid Soláthair, a chreideann GNBS gur leor iad chun cuspóirí caiteachais phoiblí an Chóid a bhaint amach. Áirithíonn GNBS leibhéal ard trédhearcachta trína phróisis soláthair agus úsáideann sé e-tenders agus Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh (IOAE) más infheidhme.

⁹ Baineann an méadú i líon na gconarthaí go príomha le tionscadal bainistíocht sócmhainní mór a d'éirigh gníomach le linn 2019.

RÁITEAS AR RIALÚ INMHEÁNACH AIRGEADAIS (AR LEAN)

CORÁIS AGUS INFREASTRUCHTÚR TEICNEOLAÍOCHT FAISNÉISE

Leanann GNBS cur chuige struchtúrtha i tabhairt faoi tionscadail córais ghnó atá rialaithe ag mion-doiciméid solártha. Le linn 2019 rinneadh clár feabhais in áit athraithe shúntasach ar na croí córais. Sé sin Stór Iasachtaí GNBS, an Córas Bainistíocht Punann, an Córas Bainistíocht Doiciméad agus an Córas Bainistíocht Faisnéise. Tá smachtanna ag GNBS i leith rochtain teicneolaíocht faisnéise a fháil ar fhóstaigh nua, athraithe i gceartanna rochtain ó athraithe foirne nó tar éis ball foirne éirí as a fhógrú. Déanann lucht ardbhainistíochta athbhreithniú leathbhliantúil ar rochtain chuig córais agus sonraí agus tuairiscítear go Foireann Tacaíochta Córais Gnó GNBS é.

Chuir GNBS creatlach oiriúnach i bhfeidhm le cinntiú go gcloíonn sé leis an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí agus leis Acht um Chosaint Sonraí 2018. Mar pháirt den creatlach seo tá córais agus smachtanna le fáil ar eolas a shrianadh. Nuair a thugann GNBS sárúithe sonraí a d'fhéadadh bheith ann nó úsáid eolas rúnda gan chead faoi deara, scrúdaítear iad go hiomlán agus déantar iad a thuairisciú do na húdaráis cuí nuair is gá.

TUIRISCEÁIL AIRGEADAIS AGUS BAINISTÍOCHTA

Déanann an Coiste Airgeadais agus Oibriúcháin monatóireacht ar bhainistiú airgeadais agus oibriúcháin an GNBS agus ar a cuid tuairiscithe bhuiséadaigh agus bainistíochta, lena n-áirítear ullmhú na mbuiséad bliantúil. Soláthraíonn an GNBS measúnú rialta ar a hioncaim agus costais iarbhrí go buiséid don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin. Déanann an Coiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin monatóireacht freisin ar fhorbairt agus forfheidhmiú chórais an GNBS.

Cuireann an GNBS faisnéis airgeadais agus feidhmíochta i láthair do ghac cruinníú den Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus an Bhoird agus cuirtear faisnéis airgeadais agus feidhmíochta ráithiúil agus bhliantúil i láthair an Aire Airgeadais freisin mar atá riachtanach faoin Acht.

Lena chois sin, soláthraíonn an GNBS faisnéis bhainistíochta don Fhoireann Feidhmiúcháin, don Choiste Airgeadais agus Feidhmiúcháin agus don Bhord i ndáil le feidhmíocht na bhféichiúnaithe agus na punainne iasachtaí.

INIÚCHADH INMHEÁNACH

Gníomhaíonn PricewaterhouseCoopers Ireland mar Iniúcháir Inmheánach GNBS. Tá feidhm iniúchta inmheánaigh bunaithe ag an Iniúcháir Inmheánach, atá ag feidhmiú de réir an Chóid Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit. D'fhaomh an Coiste Iniúcháireachta plean iniúcháireachta inmheánaí don bhliain 2018. De réir an phlean seo, tá roinnt iniúchtaí déanta ag an Iniúcháir Inmheánach ar rialuithe atá i bhfeidhm ag an GNBS, Link Asset Services agus na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Tuairiscíonn an Iniúcháir Inmheánach a chuid torthaí díreach chuig an gCoiste Iniúcháireachta.

Aibhsíonn na tuarascálacha seo easnaimh nó laigí, más ann dóibh, sna córais rialaithe inmheánaigh agus moltar bearta ceartaitheacha atá le glacadh nuair is cuí. Faigheann an Coiste Iniúcháireachta nuashonruithe, ar bhonn rialta, ar stádas na saincheisteanna tugtha chun solais ag na hIniúcháirí Inmheánacha agus Seachtracha agus leantar suas le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna úd.

MONATÓIREACHT FEIDHMÍOCHT SOLÁTHRAITHE SEIRBHÍSE

Tá próisis bunaithe ag an GNBS chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú an Mhaistir-sheirbhíseoir agus Príomhsheirbhíseoir, lena n-áirítear tuairiscí seirbhíse míosúla, athbhreithnithe seirbhíse rialta agus Coistí Stiúrtha a bhunú. Tá tuairiscí seirbhíse míosúil, athbhreithnithe seirbhíse rialta agus cruinnithe rialta coiste stiúrtha shaincheisteanna feidhmíochta agus oibriúcháin a athbhreithniú san áireamh.

Bunaíodh Coiste Seirbhíse GNBS/GBCN i 2014 agus casann an choiste le chéile nuair is gá le maoirseacht a dhéanamh ar seachadadh seirbhíse comhroinnte curtha ar fáil ag an GBCN go GNBS.

TUAIRISCIÚ POIBLÍ

Tá feidhm Cumarsáide bunaithe ag GNBS a bhfuil bainistíocht cumarsáid seachtrach le páirtithe leasmhara agus leis an phreas mar fhreagracht aige, le cinntiú go n-íompraíonn an Gníomhaireacht chomh trédhearcach agus is féidir lastigh do pharaiméadar a dhualgais dlíthiúla.

Bunaíodh próisis le glacadh le, athbhreithniú a dhéanamh ar agus freagra a thabhairt ar ceisteanna ginearálta an phobal, chomh maith le láimhseáil agus freagairt Ceistanna Pharlaiminteach agus ceisteanna Oireachtais. Tá freagracht iomlán ag Foireann Cumarsáide GNBS ar eolas a chur ar fáil do agus freagairt a thabhairt ar cheisteanna Coistí an Oireachtais.

Tá foireann ar leith laistigh den Rannóg Díl a phléann le hiarratais saorála faisnéise agus faoin Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí. Tá beartaí agus gnásanna faoi leith ag an bhfoireann seo le plé le na hiarratais seo.

ATHBHREITHNIÚ BLIANTÚIL AR RIALUITHE

Dearbhaímid go bhfuil athbhreithniú déanta ag an mBord ar éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach airgeadais an GNBS don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019. Rinne an Coiste Iniúcháireachta athbhreithniú mionsonraithe, agus thuairiscigh sé a chuid torthaí don Bhord i Márta 2020. San athbhreithniú ar éifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais áiríodh:

- Athbhreithniú agus breithniú ar athraithe ón athbhreithniú dheirneach agus rioscaí suntasacha roimh GNBS agus a ábaltacht freagra a thabhairt ar na hathraithe i gnó agus an timpeallacht seachtrach;
- Athbhreithniú agus breithniú ar thuairisciú rialta an Coiste Iniúcháir agus an Coiste Bainistíocht Riosca ar an córas smacht inmheánach;
- Athbhreithniú agus breithniú ar éifeachtacht próiséas tuairisciú poiblí GNBS;
- Athbhreithniú agus breithniú chlár oibre an Iniúcháir Inmheánaigh agus breithniú ar a thuarascálacha agus torthaí;
- Athbhreithniú ar shaincheisteanna rialuithe inmheánacha airgeadais aitheanta ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste agus ag iniúcháirí reachtúla fóchuideachtaí Grúpa GNBS, le linn a chuid oibre mar iniúcháir seachtrach;
- Athbhreithniú ar thuairisciú rialta an Iniúcháir Inmheánaigh ar stádas na timpeallachta rialaithe airgeadais inmheánaí, agus stádas na saincheisteanna tugtha chun solais roimhe seo óna dtuarascálacha féin agus ábhair tugtha chun solais ag Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste. Leanann an Coiste Iniúchta suas freisin le lucht bainistíochta an GNBS chun a chinntiú go bhfuil gníomh iomchuí agus tráthúil á ghlacadh de láimh i ndáil leis na saincheisteanna tugtha chun solais;
- Athbhreithniú ar litreacha dearbhaithe faighte ó GBCN, Link Asset Services agus Bainc-Aontas Éireann cpt i ndáil le feidhmiú a gcóras um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana;
- Athbhreithniú ar ráitis dearbhaithe rialaithe curtha i gcrích ag Lucht Bainistíochta agus Foireann Feidhmiúcháin Sinsearach an GNBS i ndáil le héifeachtúlacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais i rith na bliana.

Aidan Williams
Cathaoirleach

22 Aibreán 2020

ARD REACHTAIRE CUNTAS AGUS CISTE COMPTROLLER AND AUDITOR GENERAL

TUARASCÁIL LE CUR FAOI BHRÁID THITHE AN OIREACHTAIS

GNÍOMHAIREACHTA NÁISIÚNTA UM BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ

TUAIRIM MAIDIR LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

Tá ráitis airgeadais Grúpa agus Gníomhaireacht an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní iniúchta agam don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2019de réir mar a éilítear faoi fhorálacha Alt 57 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní. Cuimsítear leis na ráitis airgeadais

- an ráiteas ioncaim comhdhlúite
- an ráiteas comhdhlúite an ioncaim chuimsithigh
- an ráiteas ioncaim na Gníomhaireachta
- an ráiteas comhdhlúite ar an staid airgeadais agus ráiteas na Gníomhaireachta ar an staid airgeadais
- an ráiteas comhdhlúite ar athruithe ar chothromas agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar athruithe ar chothromas
- an ráiteas comhdhlúite ar shreabhadh airgid agus an ráiteas na Gníomhaireachta ar shreabhadh airgid
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar pholasaithe shuntasacha cuntasáíochta.

Is é mo thuairim go dtugann siad léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, dliteanais agus ar staid airgeadais an Gníomhaireachta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní amhail an 31 Nollaig 2019 agus ar a ioncam agus a chaiteachas 2019 de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) mar a ghlacann an Aontas Eorpach leo agus faoi fhórlacha an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

BUNÚS LEIS AN TUAIRIM

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (ISAnna). Tá mé neamhspleách ón gcomhlacht agus tá mo chuid freagrachtaí eiticiúla comhlíonta agam i gcomhréir leis an Cód Eitice arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta (INTOSAI).

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá faighte agam leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi.

TUAIRISC AR EOLAS SEACHAS NA RÁITEAS AIRGEADAIS, AGUS AR NITHE EILE

Tá eolas eile faoi leith curtha i láthair ag an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní leis na ráitis airgeadais. Cuimsíonn sé an tuarascáil bhliantúil lena n-áirítear an ráiteas maidir le rialachas, tuarascáil na stiúthóirí agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Tá cur síos san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar mo chuid freagrachtaí maidir le tuairisc a thabhairt ar an eolas sin, agus ar nithe eile faoi leith ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon ní le tuairisciú agam maidir leis sin.

Seamus McCarthy

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

27 Aibreán 2020

AGUISÍN A GHABHANN LE TUARASCÁIL AN TARD-REACHTAIRE CUNTAS AGUS CISTE

FREAGRACHTAÍ COMHALTAÍ BOIRD

Mar a leagtar amach i dtuarascáil an Bhoird tá comhaltaí Boird freagrach as an méid seo a leanas

- ullmhú na ráiteas airgeadais san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 54 an Achta um Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní 2009
- cinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta; rialtacht idirbhearta a chinntiú
- oiriúnacht na húsáide a bhaineann na stiúrthóirí as an mbonn cuntasaióchta gnóthais leantaigh a mheas, agus
- cibé rialú inmheánach a mheasann siad is gá le go bhféadfar ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu mar gheall ar chalaois nó ar bhotún.

FREAGRACHTAÍ AN ARD-REACHTAIRE CUNTAS AGUS CISTE

Ceanglaítear orm faoi alt 57 an Achta iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní agus tuarascáil orthu a thabhairt do Thithe an Oireachtais.

Is é cuspoir m'iniúchta dearbhú réasúnta a fháil an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha mar gheall ar chalaois nó ar bhotún. Is ionann dearbhú réasúnta agus leibhéal ard dearbhaithe, ach ní ionann é agus ráthaíocht go n-aimseoidh iniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na ISAnna míráiteas ábhartha i gcónaí. Féadfaidh míráitis eascairt as calaois nó botún agus meastar iad a bheith ábhartha más féidir a bheith ag súil go réasúnta go n-imreodh siad tionchar, go haonair nó go comhiomlán, ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na ISAnna, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Agus é sin á dhéanamh agam,

- Déanaim rioscaí maidir le míráitis ábhartha sna ráitis airgeadais, cibé acu mar gheall ar chalaois nó ar bhotún, a shainaithint agus a mheas; déanaim nósanna imeachta iniúcháireachta a dhearadh agus a chur i bhfeidhm a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúcháireachta atá leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi. Tá an riosca nach n-aimseofar míráiteas ábhartha mar thoradh ar chalaois níos airde ná an riosca maidir le ceann a eascaíonn as botún, mar go bhféadfadh sé go mbeadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis, nó gabháil treise ar an rialú inmheánach i gceist leis.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúcháireachta a dhearadh atá oiriúnach sna cúinsí, ach nach bhfuil oiriúnach chun tuairim a chur in iúl maidir le héifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar oiriúnacht na bpolasaithe cuntasaióchta a úsáideadh agus réasúntacht na meastachán cuntasaióchta agus an nochtadh gaolmhar.
- Tagaim ar thátail maidir le hoiriúnacht na húsáide a bhaintear as an mbonn cuntasaióchta gnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an fhianaise iniúcháireachta a fhaightear, maidir le cibé acu an bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann le himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar chumas an chomhlachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má thagaim ar an tátal go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, éilítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh bainteach sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, mo thuairim a mhodhnú. Tá mo thátail bunaithe ar an bhfianaise iniúcháireachta a fuarthas suas go dáta mo thuarascála. D'fhéadfadh imeachtaí nó coinníollacha amach anseo, áfach, bheith ina gcúis leis an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní scor de bheith ina ghnóthas leantach.
- Déanaim measúnú ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear an nochtadh, agus cibé acu an léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus imeachtaí bunúsacha ar bhealach lena mbaintear cur i láthair cóir amach.

Cuirim in iúl dóibh siúd atá freagrach as rialachas, i measc nithe eile, raon feidhme beartaithe agus uainiú an iniúchta agus tátail shuntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh a aimsím le linn m'iniúchta i dtaca le rialachas inmheánach.

EOLAS NACH MBAINNEANN LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

Ní chumhdaítear le mo thuairim faoi na ráitis airgeadais an t-eolas eile a chuirtear i láthair leis na ráitis sin, agus ní thugaim aon chineál tátail maidir le dearbhú ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na ISAnna an t-eolas eile a léamh a cuireadh i láthair agus, le linn dom é sin a dhéanamh, breathnú an bhfuil an t-eolas eile neamh-chomhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó an cosúil ar shlí eile go bhfuil míráiteas ábhartha déanta ina leith. Más rud é go mbainim an tátal, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go bhfuil míráiteas ábhartha ann i dtaca leis an eolas eile sin, éilítear orm é sin a thuairisciú.

TUAIRISCÍÚ AR NITHE EILE

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na léirbhreithnithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus lena bhfeidhmiú. Tuairiscím má aithním nithe ábhartha ann a bhaineann leis an mbealach ina bhfuil gnó poiblí déanta.

Féachaim le fianaise a fháil ar rialtacht idirbhearta airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscím má aithníom aon chás ábhartha nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na críocha dá raibh siad ceaptha nó nár chloí idirbhearta leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Tuairiscím freisin trí eisceacht má, i mo thuairim,

- mura bhfaighim an fhaisnéis agus na mínithe fo léir a theastaigh uaim chun m'iniúchadh a dhéanamh, nó
- mura raibh na taifead cuntasaióchta dóthanach le iniúchadh na ráitis airgeadais a cheadú go fonmhar agus i gceart, nó
- mura bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht le na taifead cuntasaióchta.

RÁITEAS IONCAIM COMHDHLÚITE

DON BHLIAN AIRGEADAIS AG 31 NOLLAIG 2019

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018 Grúpa €'000
Glanghnóthachain ar iasachtaí fhéichiúnaithe tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	4	229,539	605,204
Glanghnóthachain ar réadmhaoine infheistíochta	5	74,320	-
Ioncam úis	6	18	8,524
Ioncam táille	8	249	27,137
Ioncam eile	9	27,744	40,034
Caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	10	(733)	(7,251)
Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	11	5,479	179,390
Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní réadmhaoine	12	39,367	133,827
Costas úis agus a chosúil	7	(13,034)	(6,076)
Glanioncam oibriúcháin		362,949	980,789
Costais riaracháin	13	(66,873)	(75,490)
Caillteanais airgeadra eachtrach	14	(889)	(1,776)
Brabús oibriúcháin roimh cháin		295,187	903,523
Muirear cánach	15	(30,308)	(108,931)
Brabús don bhliain airgeadais		264,879	794,592
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí an mháthaireagraíocht		264,879	794,592

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

22 Aibreán 2020

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

RÁITEAS COMHDHLÚITE AN IONCAIM CHUIMSITHIGH

DON BHLIAN AIRGEADAIS AG 31 NOLLAIG 2019

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018 Grúpa €'000
Brabús don bhliain		264,879	794,592
Míreanna ar nó nár féidir a athrangú i ndiaidh brabúa nó cailteanas:			
Glanghluaiseacht i gcúlchiste i sócmhainní tomhaiste ag luach cóir tríd ioncam cuimsitheach eile	16,36	(1,422)	(2,149)
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	16,29	18	(91)
Speansais cuimsitheach eile don bhliain airgeadais glan ó cháin		(1,404)	(2,240)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais		263,475	792,352
Ioncam cuimsitheach iomlán inchurtha i leith:			
Úinéirí an mháthaireagraíocht		263,475	792,352

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

22 Aibreán 2020

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

RÁITEAS IONCAIM NA GNÍOMHAIREACHTA

DON BHLIAN AIRGEADAIS AG 31 NOLLAIG 2019

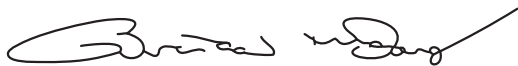
	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018 Gníomhaireacht €'000
Glanghnóthachain ar iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas	4	-	1,258
Ioncam úis	6	154	142
Ioncam eile	9	40,837	43,496
Costas úis agus a chosúil	7	(42)	(4)
Costais riaracháin	13	(39,601)	(43,981)
Brabús don bhliain airgeadais		1,348	911

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Tá na torthaí ar fad ó oibríochtaí leanúnacha.

Thar ceann an Bhoird

22 Aibreán 2020

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR AN STAD AIRGEADAIS

AMHAIL AG 31 NOLLAIG 2019

	Nóta	31 Nollaig 2019 Grúpa €'000	31 Nollaig 2018 Grúpa €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	17	3,512,314	2,689,891
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	17	25,000	25,000
Bannaí rialtais	18	342,052	470,746
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	19	208	7,726
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó cailteanas	20	1,227,167	1,925,462
Sócmhainní eile	30	28,053	20,752
Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	28	18,902	54,539
Fardail – réadmhaoin trádála	21	170,556	229,747
Réadmhaoin infheistíochta	22	287,565	-
Iomlán na sócmhainní		5,611,817	5,423,863
Dlíteanais			
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	19	-	3,253
Dlíteanais eile	31	25,508	30,543
Cáin iníoctha	32	1,147	6,119
Cáin iarchurtha	29	16,275	20,588
Iomlán na ndlíteanas		42,930	60,503
Gnáthscair agus cúlchistí			
Gnáthscair eile	35	1,064,000	1,064,000
Caillteanais choinnithe	37	4,453,366	4,246,435
Cúlchistí eile	36	521	1,925
Gnáthscair agus cúlchistí atá inchurtha i leith:		5,517,887	5,312,360
– Úinéirí an Ghrúpa			
– Leasanna neamh-urlámhais	37,38	51,000	51,000
Gnáthscair agus cúlchistí iomlána		5,568,887	5,363,360
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		5,611,817	5,423,863

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

22 Aibreán 2020

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

RÁITEAS NA GNÍOMHAIREACHTA AR AN STAID AIRGEADAIS

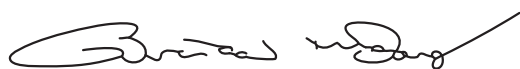
AMHAIL AG 31 NOLLAIG 2019

	Nóta	31 Nollaig 2019 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2018 Gníomhaireacht €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	17	176	132
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó cailteanas	20	3,536,554	3,536,554
Sócmhainní eile	30	13,532	13,116
Infheistíocht i bhfochuideacht	38	49,000	49,000
Iomlán na sócmhainní		3,599,262	3,598,802
Dlíteanais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	34	53,272	53,426
Dlíteanais eile	31	15,399	14,466
Iomlán na ndlíteanas		68,671	67,892
Cothromas			
Tuilleamh choinnithe	37	3,530,591	3,530,910
Gnáthscair iomlán		3,530,591	3,530,910
Gnáthscair agus dlíteanais iomlána		3,599,262	3,598,802

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

22 Aibreán 2020

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR ATHRUITHE AR CHOTHROMAS

DON BHLIAN AIRGEADAIS AG 31 NOLLAIG 2019

Nóta	Gnáthscair eile Grúpa €'000	Tuilleamh coinnithe Grúpa €'000	Cúlchistí eile Grúpa €'000	Leasanna neamh-urlámhais Grúpa €'000	Gnáthscair iomlán Grúpa €'000
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2018	1,064,000	4,246,435	1,925	51,000	5,363,360
Coigeartú ar iarratas tosaigh ar IFRS 16, gan cáin san áireamh 37	-	(1,667)	-	-	(1,667)
Iarmhéid athshonraithe ag 1 Eanáir 2019	1,064,000	4,244,768	1,925	51,000	5,361,693
Brabús don bhliain 37	-	264,879	-	-	264,879
Ioncam cuimsitheach eile:					
Gluaiseacht i socmháinní airgeadais tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas 36	-	-	(1,422)	-	(1,422)
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile 16	-	-	18	-	18
Ioncam cuimsitheach iomlán	-	264,879	(1,404)	-	263,475
Díbhinn díolta ar gnáthscaireanna B 37	-	(272)	-	-	(272)
Cúpón díolta ar fhobhanna 37	-	(56,009)	-	-	(56,009)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2019	1,064,000	4,453,366	521	51,000	5,568,887

Nóta	Gnáthscair eile Grúpa €'000	Tuilleamh coinnithe Grúpa €'000	Cúlchistí eile Grúpa €'000	Leasanna neamh-urlámhais Grúpa €'000	Gnáthscair iomlán Grúpa €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2017	1,593,000	3,430,830	4,165	51,000	5,078,995
Coigeartú ar iarratas tosaigh ar IFRS 9, gan cáin san áireamh 37	-	147,697	-	-	147,697
Iarmhéid athshonraithe ag 1 Eanáir 2018	1,593,000	3,578,527	4,165	51,000	5,226,692
Brabús don bhliain 37	-	794,592	-	-	794,592
Ioncam cuimsitheach eile:					
Gluaiseacht i socmháinní airgeadais tomhaiste ag luach cóir tríd bhrabús nó caillteanas 36	-	-	(2,149)	-	(2,149)
Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile 16	-	-	(91)	-	(91)
Ioncam cuimsitheach iomlán	-	794,592	(2,240)	-	792,352
Díbhinn díolta ar gnáthscaireanna B 37	-	(454)	-	-	(454)
Cúpón íoctha ar fhobhannaí 37	-	(83,856)	-	-	(83,856)
Athcheannach fobhannaí 35, 37	(529,000)	(42,374)	-	-	(571,374)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2018	1,064,000	4,246,435	1,925	51,000	5,363,360

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

22 Aibreán 2020

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

RÁITEAS NA GNÍOMHAIREACHTA AR ATHRUITHE AR CHOTHROMAS

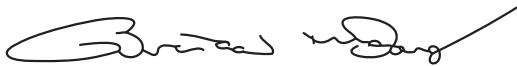
DON BHLIAN AIRGEADAIS AG 31 NOLLAIG 2019

	Nóta	31 Nollaig 2019 Gníomhaireacht €'000	31 Nollaig 2018 Gníomhaireacht €'000
Iarmhéid ag 31 Nollaig		3,530,910	3,529,999
Coigeartú ar iarratas tosaigh ar IFRS 9, gan cáin san áireamh	37	(1,667)	-
Iarmhéid athshonraithe ag 1 Eanáir		3,529,243	3,529,999
Brabús don bhliain airgeadais	37	1,348	911
Ioncam cuimsitheach iomlán		1,348	911
Iarmhéid ag 31 Nollaig inchurtha i leith na Gníomhaireachta		3,530,591	3,530,910

Tá na nótaí a ghabhann leis seo mar chuid lárnach de na ráitis airgeadais chomhdhlúite seo.

Thar ceann an Bhoird

22 Aibreán 2020

Brendan McDonagh
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Aidan Williams
Cathaoirleach

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR SHREABHADH AIRGID

DON BHLIAN AIRGEADAIS AG 31 NOLLAIG 2019

		Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018 Grúpa €'000
	Nóta		
Sreabhadh airgid ó oibriúcháin dhíreacha			
Iasachtaí Fhéichiúnaithe			
Fáltais ó iasachtaithe		1,204,689	2,997,700
Fáltais ó dhíorthaigh faighte		9,771	2,698
Cistí réamhíoctha le hiasachtaithe		(408,412)	(499,633)
Gluaiseacht i gcistí i gcúrsa bailicháin		(8)	(1,665)
Ioncam táille		249	27,137
Airgead glan soláthartha ag iasachtaí féichiúnaithe		806,289	2,526,237
Díorthaigh			
Glan-insreabhadh airgid ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach	14	172,612	1,921,966
Glan-eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach	14	(175,465)	(1,925,265)
Glan- eis-sreabhadh airgid ar dhíorthaigh eile		(5,000)	(502)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí díorthach		(7,853)	(3,801)
Sreabha airgid oibriúcháin eile			
Íocaíochtaí le soláthraithe seirbhísí		(78,243)	(71,473)
Cáin íoctha		(60,630)	(94,891)
Ús íoctha ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		(12,823)	(5,676)
Díbhinn íoctha ar ghnáthscaireanna B	37	(272)	(454)
Cúpón íoctha ag ar fhofhiachas eisithe	37	(56,009)	(83,856)
Cistí díolta le réadmahaoín trádála a fháil		(13,552)	(2,475)
Cistí faighte ar dhiúscairt réadmahaoín trádála		46,976	202,050
Ioncam cíosa faighte		13,626	13,653
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí oibriúcháin eile		(160,927)	(43,122)
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin		637,509	2,479,314

Réamhrá

Gníomhaíocht
Díghiarála

Soláthar Réadmhaoin
Cónaithe

Criosanna Forbartha
Stratéisí

Rannchuidiú Sóisialta
agus Geilleagrach

Athbheithniú
Airgeadais

Eagraíocht an GNBS

Rialachas

Ráitis Airgeadais

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR SHREABHADH AIRGID (AR LEAN)

DON BHLIAN AIRGEADAIS AG 31 NOLLAIG 2019

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Grúpa €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018 Grúpa €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe			
Us faighte ar bhannaí rialtais		21,970	21,970
Díúscairt infheistíochtaí i ionstraimí cothromais		60,068	13,247
Sealbhú infheistíochtaí i ionstraimí cothromais		-	(2,496)
Dáileacháin faighte ó ionstraimí cothromais	9	6,782	13,876
Aibíocht bhannaí rialtais		105,000	-
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		193,820	46,597
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Íocaíocht dliteanais léasa		(9,163)	-
Athcheannach fobhannaí		-	(569,567)
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(9,163)	(569,567)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag tús na bliana			
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí oibriúcháin	17	2,689,891	733,470
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		637,509	2,479,314
Airgead glan soláthartha ag gníomhaíochtaí infheistithe		193,820	46,597
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí infheistithe		(9,163)	(569,567)
Éifeachtaí athruithe malairte eachtraí ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim	14	257	77
Iomlán an airgid thirim agus coibhéisí airgid thirim coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	17	3,512,314	2,689,891
Sócmhainní airgeadais agus comhthaobhacht airgid thirim			
Comhthaobhacht airgid thirim tugtha do GBCN	17	25,000	25,000
Bannaí rialtais	18	342,052	470,746
Iomlán		3,879,366	3,185,637

Is páirt lárnach do na ráitis airgeadais comhdhlúite seo iad na nótaí tionlacain.

RÁITEAS NA GNÍOMHAIREACHTA AR SHREABHADH AIRGID

DON BHLIAN AIRGEADAIS AG 31 NOLLAIG 2019

	Nóta	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 Gníomhaireacht €'000	Bliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2018 Gníomhaireacht €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Ús bainc íoctha		(6)	(4)
Táillí Boird íoctha		(275)	(283)
Cíos íoctha		-	(2,436)
Aisíocaíocht ghlan ó BISN C.G.A. le haghaidh costas		2,708	2,796
Airgead glan soláthartha ag ngníomhaíochtaí oibriúcháin		2,427	73
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Íocaíocht dliteanais léasa		(2,383)	-
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí maoinithe		(2,383)	-
Airgead coinnithe ag tús na bliana airgeadais	17	132	59
Airgead glan soláthartha ag ghníomhaíochtaí oibriúcháin		2,427	73
Airgead glan úsáidte i ngníomhaíochtaí maoinithe		(2,383)	-
Airgead coinnithe ag deireadh na bliana airgeadais	17	176	132

Is páirt lárnach do na ráitis airgeadais comhdhlúite seo iad na nótaí tionlacain.

Réamhrá

Gníomhaíocht
Dighiarála

Soláthar Réadmhaoin
Cónaithe

Criosanna Forbartha
Stratéisí

Rannchuidiú Sóisialta
agus Geilleagrach

Athbheithniú
Airgeadais

Eagraíocht an GNBS

Rialachas

Ráitis Airgeadais

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

Tagairt na Nótaí

1.	Faisnéis ghinearálta	79
2.	Beartais chuntasaíochta shuntasacha	83
3.	Breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta criticiúla	93
4.	Glanghnóthachan ar iasachtaí fhéichiúnaí/idirghrúpa tomhasite ag luach cóir tríd bhrabús agus caillteanas	96
5.	Glanghnóthachain ar réadmhaoine infheistíochta	96
6.	Ioncam úis	96
7.	Costas úis agus a chosúil	97
8.	Ioncam táille	97
9.	Ioncam Eile	98
10.	Caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	99
11.	Glanbhrabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	99
12.	Glanbhrabús ar dhiúscairt sócmhainní readmhaoine	99
13.	Costais riaracháin	100
14.	Caillteanais airgeadra eachtrach	106
15.	Muirear cánach	107
16.	Cáin ioncaim i ndáil le comhpháirteanna um ioncam cuimsitheach eile	108
17.	Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus urrús comhthaobhach	108
18.	Bannaí rialtais	109
19.	Ionstraimí airgeadais díorthaigh	109
20.	Iasachtaí féichiúnaithe/idirghrúpa tomhasite ag luach cóir tríd bhrabús agus caillteanas	111
21.	Fardail – réadmhaoin trádála	112
22.	Infheistíochtaí réadmhaoine	112
23.	Bainistíocht riosca	112
24.	Riosca creidmheasa	118
25.	Riosca leachtachta	125
26.	Luach cothrom na ndliteanas agus sócmhainní airgeadais	127
27.	Réadmhaoin, innealra agus trealamh	135
28.	Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	135
29.	Cáin iarchurtha	136
30.	Sócmhainní eile	137
31.	Dliteanais eile	138
32.	Cáin iníoctha	139
33.	Tiomantais agus dliteanais theagmhasacha iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	139
34.	Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	141
35.	Gnáthscair eile	141
36.	Cúlchistí eile	142
37.	Réiteach cúlchistí agus ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí	142
38.	Scaireanna agus infheistíochtaí i ngnóthais ghrúpa	143
39.	Nochtadh páirtithe gaolmhara	145
40.	Faisnéis fhorlíontach i gcomhréir le hAlt 54 de chuid an Achta	148
41.	Bainistíocht caipiteal	154
42.	Imeachtaí i ndiaidh an dáta tuairiscithe	154
43.	Faomhadh na ráiteas airgeadais	155

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. FAISNÉIS GHINEARÁLTA

Fógraíodh i mBuiséad Forlíontach an Aire Airgeadais ar an 7 Aibreán 2009, go raibh sé beartaithe an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní a chruthú, agus glacadh leis an Acht um Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (an Acht) i Samhain 2009.

Faoi Acht bunaíodh an GNBS mar chomhlacht reachtúil ar leith, lena Bord agus Príomhoifigeach Feidhmiúcháin féin ceaptha ag an Aire Airgeadais, i mí na Nollag 2009. Tá Bord GNBS agus na coistí uile arna mbunú ag Bord GNBS freagrach freisin as maoirseacht agus rialachas eintiteas uile Ghrúpa GNBS.

Is é GNBS máthair-eintiteas bunaidh neamh-mheánach Ghrúpa GNBS. Is é GNBS an grúpa atá an Ghníomhaireacht ina ball de agus dona n-ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúthaithe.

Is é an phríomhaidhm an GNBS sócmhainní a fháil i bhfoirm iasachtaí réadmhaoine ó institiúidí creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire Airgeadais mar Institiúidí Rannpháirteacha faoi Alt 67 den Acht. Ba iad seo a leanas na hInstitiúidí Rannpháirteacha bunúsacha: Banc-Aontas Éireann, c.p.t. ('AIB'), Corparáid Bhanc Angla-Éireannach Teoranta ('Angla'), Banc na hÉireann ('BOI'), Cumann Foirgníochta Forleiththeadach na hÉireann ('INBS') agus Cumann Foirgníochta EBS ('EBS').

Ag an dáta tuairiscíú tá gach iasacht ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhainistiú ag GNBS agus Boinc-Aontas Éireann. Ní sholathraíonn AIB agus Link Asset Services ach seirbhísí riaracháin.

Mar gheall ar chúiseanna banistíocht inmheánach agus le Stráitéis an Bhoird and GNBS a ailíniú rinneadh trí aonad ghnó de bhun-punann GNBS: Deleverage, Dublin Docklands Strategic Development Zone (SDZ) agus Seachadh Cónaithe.

1.1 GRÚPA AN GHNÍOMHAIREACHT NÁISIÚNTA UM BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ

Chun críocha na gcountas seo, cuimsíonn 'Grúpa an GNBS'; máthair-aonán an GNBS, an Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A., Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., National Asset North Quays D.A.C., Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta Teoranta, Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A., Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithe Sócmhainní Náisiúnta C.G.A., Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC, Gabhálaís Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta (faoi Leachtú Toilteanach), RLHC Resort Lazer SGPS, SA and RLHC Resort Lazer II SGPS.

Ar 18 Nollaig 2014, rinne na baill den GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) an GFSNT a leachtú. Ós rud é go bhfuil cearta an scairshealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus go bhfuil smacht aige anois ar GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) agus a fhochuideachtaí, ní dhéantar GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach), RLHC I agus RLHC II a chomhdhlúthú isteach i dtorthaí an GNBS ag dáta an tuairiscithe. Le haghaidh tuilleadh faisnéise, féach Nóta 38.4.

Tugtar achoimre ar an gaol idir aonáin de Ghrúpa an GNBS i gCairt 1 (leathanach 82).

AN GHNÍOMHAIREACHT INFHEISTÍOCHTA NÁISIÚNTA UM BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ C.G.A. (GINBS)

Ionchorpraíodh GINBS ar an 27 Eanáir 2010. Is í GINBS an chuideachta trínar infheistíonn infheisteoirí príobháideacha sa Ghrúpa. Tá 51% de scaireanna na cuideachta ag an GNBS. Is ag infheisteoirí príobháideacha atá an 49% eile de scaireanna na cuideachta.

Tá €49m infheistigh ag an GNBS i GINBS, ag fáil 49 milliún i bhfoirm gnáthscaireanna A. Infheisteoirí príobháideacha a d'infheistigh an €51m eile sa GINBS, le sciar 51 milliún i bhfoirm gnáthscaireanna B á fháil ag gach ceann acu. Faoi théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir an GNBS agus na hinfeisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBS a chrosadh. De thoradh an chrosta seo, tá srian ar chumas na n-infheisteoirí príobháideacha beartais airgeadais agus oibriúcháin an aonáin a rialú agus is ag an GNBS atá ceart chun rialaithe éifeachtaigh na cuideachta. De bhua an rialaithe seo tá an GINBS agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS agus tuairiscítear an infheistíocht sheachtrach 51% i GINBS mar ús neamh-rialaithe sna ráitis airgeadais.

BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ NÁISIÚNTA C.G.A. (BSA)

Ionchorpraíodh BSN ar an 27 Eanáir 2010. Tá BSN freagrach as an fofhiachas agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas a eisiúint, a n-úsáidtear mar chomaoín in éadail sócmhainní iasachta ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Bhí urrúis fiachais arna ráthú ag an Rialtas eisithe ag BSN liostaithe ar Stocmhalartán na hÉireann go dtí a bhfuascailt iomlán i 2017.

Aistríodh na hionstraimí fofhiachais agus ionstraimí fiachais arna ráthú ag an Rialtas chuig SGBSNT agus d'aistrigh SGBSNT iad chuig BSN. D'úsáid BSN na hionstraimí fiachais seo mar pháirtcomaoín do na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

1. FAISNÉIS GHINEARÁLTA (AR LEAN)

1.1 GRÚPA AN GHNÍOMHAIREACTH NÁISIÚNTA UM BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ (AR LEAN)

Tá ceithre fhochuideachta déag ag BSN, sainmhínithe mar "Grúpa BSN" at an dáta tuairiscithe:

1) SEIRBHÍS AN GHRÚPA BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ NÁISIÚNTA C.G.A. (SGBSN)

Gníomhaíonn SGBSN mar an chuideachta sealbhaíochta don tríúr fhochuideachta déag dá cuid, BSN, BRSN, NAJVA, SBSN, SRCSN, PV, PB, PWH, GFSNT, SNCT, agus NALHL (i Leachtú Toilteanach), RLHC I agus RLHC II.

Ionchorpraíodh SGBSN ar an 27 Eanáir 2010. Faigheann SGBSN na hionstraimí fiachais arna n-eisiúint ag BSN faoi chomhaontú iasacht rannpháirteach brabúis (PPL), agus dá réir sin, cuirtear na hionstraimí fiachais seo ar fáil do BSN faoi réir téarmaí comhchosúla. Tá SGBSN faoi lánúinéireacht BSN.

2) BAINISTÍOCHT IASACHTA SÓCMHAINNÍ NÁISIÚNTA C.G.A. (BISN)

Ionchorpraíodh BISN ar an 27 Eanáir 2010. Is í aidhm BISN na sócmhainní iasachta faighte ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a ghnóthú, a choinneáil, agus a bhainistiú. Tá aon fochuideacht nua ag BISN, is é sin SNCT.

3) SÓCMHAINN NÁISIÚNTA CÉ THUAIDH C.G.A. (SNCT)

Rinneadh SNCT a ionchorprú ar an 8 Aibreán 2015. Is fochuideachta é SNCT atá faoi úinéireacht iomlán 100% den BISN (Bainistíocht Iasachtaí um Shócmhainní Náisiúnta C.G.A.) agus bunaíodh é chun na tailte a fuair an GNBS ag 72-80 Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1 i mí Feabhra 2015 a choimeád agus chun sruth ioncaim cíosa urraithe a shaothrú ó na tailte trí tháille ceadúnais. Bronnadh an ceadúnas ar thríú páirtí ar feadh thréimhse sé bliana chun forbairt an tsuimh a chumasú ar mhaithe le sochar tráchtála fadtéarmach. Chomh maith le sruth slán ioncaim, tá céatadán socruithe cíosa agus céatadán d'fháltais díolacháin aon fhorbairt tithíochta chríochnaithe a thógtar ar na tailte dlíthe le SNCT.

4) SEIRBHÍS BAINISTÍOCHTA SÓCMHAINNÍ NÁISIÚNTA C.G.A. (SBSN)

Rinneadh SBSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Roimhe seo ba aonán neamhthrádála é SBSN, ach fuair SBSN scairsheilbh 20% i gcomhpháirtíocht ghinearálta gaolmhar leis an infheistíocht NAJVA i rith 2013.

5) SÓCMHAINN NÁISIÚNTA JVA C.G.A. (NAJV A)

Ar an 4 Iúil 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta, NAJV A. Is fochuideachta ar lánúinéireacht ag SGBSN é NAJVA. Chuaigh GNBS i socraíocht le cuibhreasann trína bhfuarthas seilbh ar 20% ús i gcomhpháirtíocht theoranta, agus ba chun an idirbheart seo a éascú a bunaíodh NAJVA. Rinne NAJV A infheistiú i socraíocht eile tríú pairtíthe óna corpú, áit ar ghlac sé ús mhionlach, leasanna gnáthscair neamh-urlámhais in institiúid infheistiúcháin le seachadadh réadmhaoin trachtála agus eastát réadach a éascú.

6) BAINISTÍOCHT RÉADMHAINE SÓCMHAINNÍ NÁISIÚNTA C.G.A. (BRSN)

Rinneadh BRSN a ionchorprú ar an 27 Eanáir 2010. Is é an aidhm atá le BRSN úinéireacht dhíreach a ghlacadh ar shócmhainní nuair agus más gá.

Tá cúig fochuideachta ag BRSN, SRCSN, SNSCD, GRFSN, RLHC I agus RLHC II.

7) SEIRBHÍS RÉADMHAINE CÓNATHÍ SÓCMHAINNÍ NÁISIÚNTA C.G.A. (SRCSN)

Ar an 18 Iúil 2012 bhunaigh an GNBS fochuideachta nua dar teideal SRCSN. Tá SRCSN ina fochuideachta faoi lánúinéireacht iomlán BRSN, agus bunaíodh í d'fhonn réadmhaoin chónaitheach a ghnóthú agus an réadmhaoin seo a léasú agus ar deireadh í a dhíol le comhlachtaí tithíochta agus/nó údaráis áitiúla faofa chun críocha tithíochta sóisialta. Ar 28 Meán Fómhair 2019, d'eisigh an Aire Airgeadais treoir chuig GNBS úinéireacht SRCSN a choimeád. Tá SRCSN le fanacht faoi úinéireacht an Stáit agus d'féadfadh an luach inchurtha i leith páirt de aon aistriú sócmhainní féideartha a chruthú mar pháirt den aistriú farasbairr.

Sheachaid féichiúnaithe GNBS 2,605 (2018: 2,481) réadmhaoin chónaitheach d'earnáil na tithíochta sóisialta ina iomlán idir tráth a bunaithe agus an dáta tuairiscithe, 2,569 (2018: 2,445) a cu a bhí críochnaithe agus conraithe ar 36 (2018: 36) réadmhaoin eile (do dhíolachán díreach agus tríd SRCSN) malartaithe ag an dáta tuairiscithe. San áireamh le seachadtaí a cuireadh i gcrích ón mbunú tátá díolachán díreach 1,110 (2018: 1,004) réadmhaoin, díolacháin déanta ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí le comhlachtaí faofa tithíochta éagsúla agus/nó údaráis áitiúla, léasú díreach 89 (2018: 89) réadmhaoin ag féichiúnaithe GNBS agus glacadóirí agus 1,370 (2018: 1,352) réadmhaoin faighte ag SRCSN le léasú le comhlachtaí faofa tithíochta.

8) SÓCMHAINN NÁISIÚNTA SARASOTA CUIDEACHTA FAOI DHLITEANAS TEORANTA (SNSCDT)

Ar an 1 Lúnasa 2013 bhunaigh GNBS fochuideachta sna Stáit Aontaithe, Sócmhainn Náisiúnta Sarasota Cuideachta faoi Dhiliteanas Teoranta (SNSCDT). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSN é SNSCDT, a bunaíodh chun seilbh a fháil ar shócmhainní réadmhaoin atá lonnaithe sna Stáit Aontaithe nuair agus má fhaightear iad tar éis proiséis dócmhainneachta. Fuair NASLLC seilbh ar dhá shócmhainn lonnaithe sna Stáit Aontaithe óna sealbhú agus ansin díoladh ceann acu. Níl sé ar intinn and dara sócmhainn a dhíol.

9) PEMBROKE VENTURES C.G.A. (PV)

Ar 19 Iúil 2019, fuarthas PV le leas GNBS is Pembroke Beach C.G.A. (PB) agus Pembroke West Homes C.G.A. (PWH) a rinneadh fochuideachtaí do PV dóibh ar 26 Iúil 2019 a sheilbh.

10) PEMBROKE BEACH C.G.A. (PB)

Ar 5 Aibreán 2019, bunaíodh PB le talamh sa Pholl Beag Iarthar SDZ a sheilbh. Ba fochuideacht PB faoi lánúinéireacht 100% SGBSN go dtí 26 Iúil 2019 nuair a rinneadh fochuideacht faoi lánúinéireacht 100% PV de.

11) PEMBROKE WEST HOMES C.G.A. (PWH)

Ar 5 Aibreán 2019, bunaíodh PWH le talamh sa Pholl Beag Iarthar SDZ a sheilbh. Ba fochuideacht PWH faoi lánúinéireacht 100% SGBSN go dtí 26 Iúil 2019 nuair a rinneadh fochuideacht faoi lánúinéireacht 100% PV de.

12) GABHÁLTAIS RÉADMHAOINE FOILLÍOCHTA SÓCMHAINNÍ NÁISIÚNTA TEORANTA (I LEACHTÚ TOILTEANACH) (GRFSNT)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh an GNBS fochuideachta dar teideal GRFSNT (i Leachtú Toilteanach). Is fochuideachta ar lánúinéireacht BRSN é GRFSNT (i Leachtú Toilteanach), a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC I agus RLHC II.

Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoine Portaingéalacha. I ndiaidh an t-athstruchtúrú dlíthiúil a chur i gcrích, cuireadh an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) faoi leachtú ar 18 Nollaig 2014. Tá smacht an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) faoin leachtaitheoir a dhéanfaidh sócmhainní an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) a réadú.

13) AGUS 14) RLHC RESORT LAZER SGPS, S.A. (RLHC I), RLHC RESORT LAZER II SGPS, S.A. (RLHC II)

Ar 5 Feabhra 2014, bhunaigh an GNBS dhá fhochuideachta nua, RLHC agus RLHC II, S.A. Is fochuideachtaí iad an RLHC I agus an RLHC II atá faoi úinéireacht iomlán an GFSNT (faoi Leachtú Toilteanach) agus fuair sé 90% agus 10% faoi seach den scairchaipiteal de líon na n-aonán Portaingéalach, i ndiaidh athstruchtúrú dlíthiúil na bhfiacha atá dlite ag na haonáin seo.

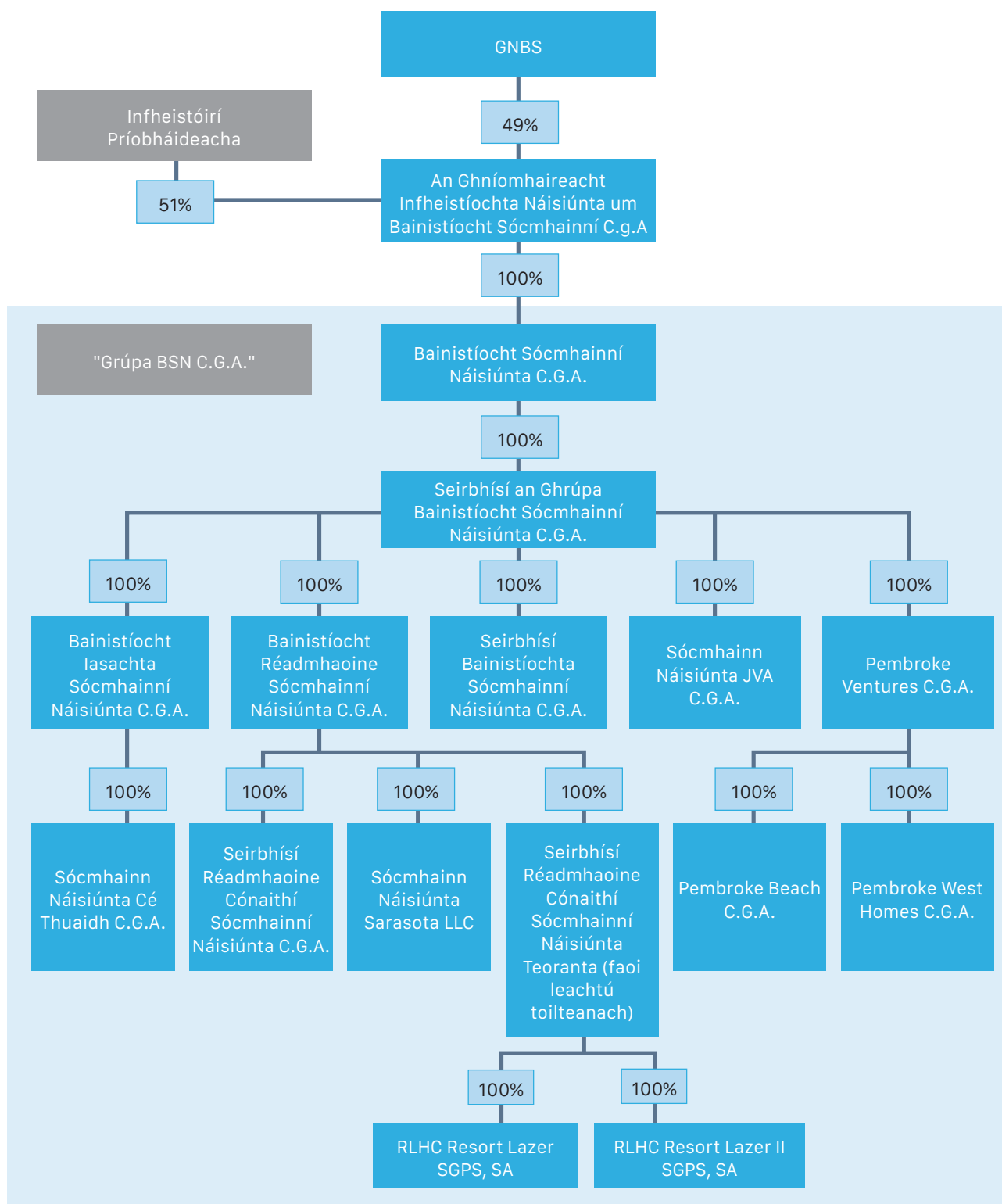
Lasmuigh den RLHC I agus an RLHC II, is é seoladh na hoifige cláraithe de gach cuideachta ag an dáta tuairiscithe Duga an Státhiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Átha Cliath 1. Tá gach cuideachta ionchorpraithe agus lonnaithe i bPoblacht na hÉireann, seachas an NASLLC (Cuideachta Sócmhainní Náisiúnta Sarasota faoi Dhliteanas Teoranta) atá ionchorpraithe agus lonnaithe sna Stáit Aontaithe agus tá an RLHC I agus an RLHC II ionchorpraithe agus lonnaithe sa Phortaingéil. Seoladh na hoifige cláraithe den RLHC I agus den RLHC II is ea Rua Garrett, n.º 64, 1200-204 Liospóin, An Phortaingéil.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

1. FAISNÉIS GHINEARÁLTA (AR LEAN)

1.1 GRÚPA AN GHNÍOMHAIREACTH NÁISIÚNTA UM BAINISTÍOCHT SÓCMHAINNÍ (AR LEAN)

CAIRT 1 "GRÚPA AN GNBS"

2. BEARTAIS CHUNTASÁIOCHTA SHUNTASACHA

2.1 BUNÚS AN ULLMHÚCHÁIN

GNÓTHAS LEANTACH

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 ar bhonn ghnóthais leanúnaigh mar go bhfuil an Bord sásta, tar éis na príomhríosaí agus éiginnteachtaí a bhfuil tionchar acu ar an nGrúpa agus ar an nGníomhaireacht a bhreithniú, go bhfuil sé in ann leanúint ar aghaidh leis an ngnó ar feadh na tréimhse measúnaithe. Is ionann an tréimhse measúnaithe a úsáideann an Bord agus dhá mhí dhéag ó dháta an tuairiscithe na ráiteas airgeadais seo.

Ag dáta an tuairiscithe bhí caipiteal gnáthscaireanna agus cúlchistí ag an GNBS de €5,569m (2018: €5,363m). Bhí Fofhiach de €1,064 san áireamh é seo a fuasclaíodh ina dhiaidh sin ar 2 Márta 2020. Ar an 31 Nollaig 2019 ag an nGrúpa tá airgead ar fáil, coibhéisí airgid agus sócmhainní leachtacha de €3,879m (2018: €3,186m) agus dliteanais de €27m (2018: €40m), dá bhrí sin tá an Bord sásta gur féidir leis a dhliteanais reatha a chomhlíonadh de réir mar a bhíonn siad dlite go ceann i bhfad. Tá iasachtaí sinsireacha uile agus iasachtaíochtaí uile aisíochta ag an nGrúpa ón Aire agus níl aon iasachtaíochtaí seachtracha eile aige.

Tá gníomhaíochtaí na Gníomhaireachta faoi réir fachtóirí riosca lena n-áirítear riosca creidmheasa, leachtachta, margaidh agus oibriúcháin. Tá athbhreithniú déanta ag an mBord ar na fachtóirí riosca seo agus ar an bhfaisnéis chuí lena n-áirítear measúnú tosaigh ar tionchar Covid-19, chun measúnú a dhéanamh ar chumas na Gníomhaireachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Déanann an Bord agus a Choistí athbhreithniú ar phríomhghnéithe de ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta ar bhonn leanúnach mar aon le hathbhreithniú, nuair is cuí, ar na toimhdí criticiúla atá ag tacú lena straitéisí fadtréimhseacha.

Dá réir sin, creideann an Bord go bhfuil sé cuí na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn ghnóthais leantach tar éis an tátal a bhaint nach bhuil aon éiginnteachtaí ábhartha ag baint le himeachtaí nó cúinsí, iad seo a bhaineann le Covid-19 san áireamh, a d'fhéadfadh amhras suntasach a tharraingt ar ábaltach na Gníomhaireachta leanúint mar ghnóthas leantach ar feadh na tréimhse measúnaithe.

2.2 RÁITEAS GÉILLIÚLACHTA AGUS BUNÚS TOMHAIS

Ullmhaíodh ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Gníomhaireachta an Ghrúpa don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2019 de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS), a bhfuil glactha leo ag an Aontas Eorpach agus Acht GNBS 2009.

Ba de réir choibhinsiún an chostais stairiúil a ullmhaíodh na ráitis comhdhlúite um shreafaí airgid agus ráitis airgeadais na Gníomhaireachta, cé is moite de na hionstraimí díorthaigh, ionstraimí cothromaí, iasachtaí féichiúnaí, an iasacht idirghrúpa, réadmhaoine infheistíochta agus na bannaí rialtais atá tomhaiste ar luach cóir nuair is bainteach.

Tá na ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Gníomhaireachta curtha i láthair in euro (€), atá mar airgeadra feidhmiúil agus tuairiscithe an Ghrúpa. Sonraítear na figiúirí a léirítear sna ráitis airgeadais chomhdhlúite i mílte €.

Cinntear na sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin bunaithe ar an modh díreach, trína nochtar príomhranguithe ollfháltais airgid agus ollíocaíochtaí.

Is ar bhonn ollmhéideanna a thuairiscítear sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta agus maoinithe. Braithéann sannadh sreabha airgid an ghrúpa do chatagóirí oibriúcháin, infheistithe agus maoinithe ar shamhail ghnó an Ghrúpa.

Tá iarmhéideanna áirithe ón bhliain roimhe athrangaithe chun go mbeidh siad ag teacht le cur i láthair na ráiteas airgeadais 2019 agus gan tionchar ar an ráiteas ioncam nó ar an raiteas um stad airgeadais do thréimhsí roimhe seo curtha i láthair.

De réir IAS 1 Léiriú Ráitis Airgeadais, is in ord leachtachta a thugtar léiriú ar shócmhainní agus ar dhliteanais.

2.3 ATHRUITHE AR BHEARTAIS CHUNTASÁIOCHTA SHUNTASACHA

Chuir an Grúpa IFRS 16 i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2019 ar dtús. Tá roinnt caighdeán nua eile éifeachtach ón 1 Eanáir 2019 chomh maith ach níl tionchar ábhartha acu sin ar ráitis airgeadais an Ghrúpa. Ullmhaíodh na ráitis airgeadais seo ag úsáid cur chuige aisbreithnithe mionathraithe mar a cheadaítear faoi IFRS 16. Faoi cur chuige seo, aithnítear éifeacht carnach iarratais tosaigh i dtuilleamh coinnithe ag 1 Eanáir agus ní athahonraítear an t-eolas comparáideach. Dá réir sin, ní ceanglais IFRS 16 ach ceanglais CIC 17 a léirítear leis an bhfaisnéis chomparáideach arna cur i láthair le haghaidh na bliana 2018, an caighdeán ábhartha do léasanna roimhe.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.3 ATHRUITHE AR BHEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

MAR LEASAÍ

Sainmhíniú léasa

Faoi IFRS 16 sainmhínítear léas mar chonradh, nó mar pháirt de chonradh, a chuireann ceart úsáid an sócmhainne a rialú ar feadh tréimhse ama ar mhaithe le comaoine in iúl. Ag tús an chonartha, ní mór don Ghrúpa meas an léas é an, nó an bhfuil léas sa, chonradh. Tagann comhaontú an Ghrúpa úrláir áirithe Foirgneamh an Státciste a léas leis an sainmhíniú léasa seo, mar a thagann comhaontú an Ghrúpa cuid den spás i nDuga an Státciste a léas.

Míniú léasanna

Faoi IAS 17, rangaigh an Ghrúpa a léasanna mar léasanna oibriúchán bunaithe ar a mheasúnú cé acu ar aistrigh an léas go suntasach na rioscaí agus luach saothair ar fad teagmhasach le húinéireacht sócmhainn bunúsach an Ghrúpa. Faoi IFRA 16, aithníonn an Ghrúpa sócmhainn ceart úsáid agus léas dliteanais do shocraithe a chomhlíonann sainmhíniú léasa. Mar sin de, aithnítear sócmhainní ceart úsáid agus dliteanais léasa do léasa Fhorignimh an Státciste agus codanna Duga an Státciste a cháilíonn mar léas. Níl sé riachtanach don Ghrúpa aon coigeartú ar aistriú go IFRS 16 do léasanna a dhéanamh ina bhfeidhmíonn sé mar léasóir.

Tionchar ar ráitis airgeadais

(a) Dlíteanais léasa

Ag an dáta aistrithe go IFRS 16, tomhaiseadh dlíteanais léasa ag luach reatha na híocaíochtaí léasa a bhí fágtha, lascainithe ag ráta iasachta breisíoch an Ghrúpa ag 1 Eanáir 2019. Feidhmíodh ráta 1.93%. Aithníodh dlíteanais léasa de iomlán €13.8m don ghrúpa ar 1 Eanáir 2019 agus €2.7m don Ghníomhaireacht. Ag 31 Nollaig 2018, níor athíodh aon dlíteanais léasa mar gur rangaíodh na léasanna ar fad mar léasanna oibríochta faoi IAS 17. Nochtaítear na dlíteanais léasa seo i nDlíteanais eile.

(b) Sócmhainní ceart úsáid

Tomhaistear na sócmhainní ceart úsáid ag comhshuim le na dlíteanais léasa ag an dáta aistrithe, coigeartaithe ag suim aon íocaíochtaí nó bearnú léasa réamhíochta nó fabhráithe. Aithníodh iomlán sócmhainní ceart úsáid de €10.6m ag 1 Eanáir 2019 don Ghrúpa agus €1.4m don Ghníomhaireacht. Ag 31 Nollaig 2018, ba é €1.5m (dlíteanais) glanluacháil íocaíochtaí léasa réamhíochta/fabhráithe don Ghrúpa agus €0.4m (sócmhainn) don Ghníomhaireacht. Ag an dáta aistrithe, ba é €1.7m an bearnúchán ar sócmhainn ceart úsáid do Fhorignimh and Státciste don Ghrúpa agus an Ghníomhaireacht a aithnítear mar choigeartú aistriúcháin i dtuilleamh coinnithe. Nochtaítear na sócmhainní ceart úsáid seo i Sócmhainní eile. Léiríonn an coigeartú aistriúcháin Luach Reatha na cíosa agus íocaíochta eile a renneadh idir GNBS ag fágáil Fhorignimh an Státciste agus géilleadh na léasanna mar a dhéantar tagairt dóibh i nóta 42(d).

(c) Réiteach oibleagáidí léasanna oibriúchán

Réitíonn an tábla a leanas oibleagáidí léasanna oibriúchán an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta ag 31 Nollaig 2018, go na oibleagáidí léasa a aithníonn ar chéad cur i bhfeidhm IFRS 16 ar Eanáir 2019:

Grúpa	€'000
Oibleagáidí léasanna oibriúchán ag 31 Nollaig 2018	14,062
Éifeacht lascainithe - ag úsáid ráta iasachta breisíoch ag 1 Eanáir 2019	(274)
Oibleagáidí léasanna aitheanta ag 1 Eanáir 2019	13,788
Gníomhaireacht	€'000
Oibleagáidí léasanna oibriúchán ag 31 Nollaig 2018	2,729
Éifeacht lascainithe - ag úsáid ráta iasachta breisíoch ag 1 Eanáir 2019	(36)
Oibleagáidí léasanna aitheanta ag 1 Eanáir 2019	2,693

MAR LÉASÓIR

Níl gá don Ghrúpa aon coigeartuithe a dhéanamh ar aistriú go IFRS 16 do léasanna ina bhfeidhmíonn sé mar léasóir.

2.4 CAIGHDEÁIN, LEASUITHE AGUS LÉIRMHÍNITHE IFRS A EISIÚDACH NACH BHFUIL CURTHA I BHFEIDHM GO FÓILL

Rinneadh roinnt caighdeán, leasuithe agus léirmhínte nua a eisiúint ach níl siad curtha i bhfeidhm go fóill. Ní dhearna an Grúpa iad a ghlacadh go luath agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú aige. As na caighdeáin sin nach bhfuil curtha i bhfeidhm go fóill, Ní meastar go mbeidh tionchar suntasach ag aon cheann acu ar ráitis airgeadais an Ghrúpa nuair a chuirfear i bhfeidhm ar dtús iad.

2.5 BUNÚS AN CHOMHDHLÚTHAITHE

San áireamh i ráitis airgeadais chomhdhlúite an Ghrúpa tá ráitis airgeadais an mháthair-aonáin, an GNBS agus a fhochuideachtaí uile, seachas GRSNT (i Leachtú Toilteannach), RLHC I agus RLHC II. Féach notá 1.1 le haghaidh tuilleadh sonraí. Ullmhaíodh ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí a úsáideadh chun na ráitis airgeadais chomhdhlúite a ullmhú dáta tuairiscithe an mháthair-aonáin.

Comhdhlúthaíonn an Grúpa gach aonán a rialann sé. Tomhaistear gur baineadh amach rialú nuair sa chás

- go bhfuil cumhacht ag an Grúpa that an eintiteas;
- go bhfuil an Grúpa neamhchosanta ar, nó a bhfuil cearta aige ar, thuairisceáin inathraitheacha ó bhaint s'aige leis an eintiteas;
- go bhfuil sé in ann a cumhacht a úsáid lena tuairisceán a chuir i bhfeidhm.

Áirítear infheistíochtaí i bhfochuideachtaí ag costas lúide bearnú in ráitis airgeadais ar leith an Gníomhaíochta. Tá beartais chuntasaíochta na bhfochuideachtaí comhsheasmhach le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa.

Fágтар idirbhearta idirghrúpa agus iarmhéideanna agus gnóthachain ar idirbhearta idir cuideachtaí grúpa as an áireamh. Fágтар caillteanais idirghrúpa as an áireamh freisin mura soláthraíonn an t-idirbheart fianaise ar bhearnú na sócmhainne aistrithe.

Soláthraítear sonraí na bhfochuideachtaí i Nóta 1.1.

2.6 AISTRÍÚ AIRGEADRA COIGRÍCHE

(A) AIRGEADRA FEIDHMIÚIL AGUS TUAIRISCITHE

Déantar míreanna san áireamh i ráitis airgeadais aonáin an Ghrúpa a thomhas ag úsáid airgeadra na príomhthimpeallachta geilleagraí a bhfuil gach aonán ag feidhmiú inti ('an t-airgeadra feidhmiúil').

Léirítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite in euro, airgeadra tuairiscithe agus feidhmiúil an Ghrúpa.

(B) IDIRBHEARTA AGUS IARMHÉIDEANNA

Aistrítear idirbhearta ainmnithe, nó idirbhearta a éilíonn réiteach, in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair ar dhátaí na n-idirbheart.

Aistrítear míreanna airgeadaíochta ainmnithe in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta dúnta ag an dáta tuairiscithe. Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta tomhaiste ag luach cóir in airgeadra iasachta chuig an airgeadra feidhme ag baint úsáide as na rátaí malairte atá i láthair nuair a socraíodh an luach cóir. Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta tomhaiste ag costas stairiúil in airgeadra eachtrach ag úsáid an ráta malairte ar dháta an aitheantais tosaigh.

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais mhalairte eachtraí a eascraíonn ó ghlanadh idirbheart malairte eachtraí agus ón aistriú ag rátaí malairte deireadh na bliana na sócmhainní agus dliteanas airgeadaíochta ainmnithe in airgeadraí eachtracha sa ráiteas ioncaim chomhdhlúite.

Léirítear gach gnóthachan agus caillteanas malairte i ngnóthachain agus caillteanais eachtracha mar mhír líne aonair sa ráiteas ioncaim chomhdhlúite.

2.7 SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS

AITHINT AGUS TOMHAS TOSAIGH

Aithníonn an Grúpa sócmhainní airgeadais i ráiteas an Ghrúpa ar a staid airgeadais nuair a bheidh an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthachta na hionstraime. Déantar sócmhainní airgeadais a thomhas ar luach cóir ar dtús. Déantar costais idirbheart ar féidir iad a chur i leith sócmhainní airgeadais a fháil ag FVTPL a aithint láithreach mar bhrabús nó mar chaillteanas. I gcás sócmhainní arna dtomhas ar bhealach seachas FVTPL, déantar costais idirbheart a d'fhéadfaí a chur i leith sócmhainní airgeadais a fháil nó a eisiúint, a chur le luach cóir na sócmhainní airgeadais nó a bhaint uaidh sin, de réir mar is cuí, agus iad á n-aithint den chéad uair.

AICMIÚ AGUS TOMHAS

Tar éis í a aithint den chéad uair, déantar sócmhainn airgeadais a aicmiú agus a thomhas ina dhiaidh sin ag

- Costas amúchta
- Fair value through other comprehensive income (FVOCI) or
- Luach cóir trí bhrabús nó caillteanas (FVTPL)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.7 SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ag costas amúchta má chomhlíontar an dá choinníoll a leanas léi agus mura n-ainmnítear mar FVTPL í:

- Coinnítear an tsócmhainn laistigh de shamhail ghnó a bhfuil sé de chuspóir aici sócmhainní a choimeád chun sreafaí airgid thirim conarthachta a bhailiú; agus
- Tá téarmaí conarthachta na sócmhainne airgeadais ina gcúis le sreafaí airgid ar dhátaí sonraithe ar ionann iad agus íocaíochtaí na príomhsuime agus úis ar an bpríomhshuim atá amuigh amháin.

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ag FVOCI má chomhlíontar an dá choinníoll a leanas léi agus mura n-ainmnítear mar FVTPL í:

- Coinnítear an tsócmhainn laistigh de shamhail ghnó a bhfuil sé de chuspóir aici sócmhainní a choimeád chun sreafaí airgid thirim conarthachta a bhailiú; agus
- Tá téarmaí conarthachta na sócmhainne airgeadais ina gcúis le sreafaí airgid ar dhátaí sonraithe ar ionann iad agus íocaíochtaí na príomhsuime agus úis ar an bpríomhshuim atá amuigh amháin.

Nuair a aithnítear ionstraim chothromais den chéad uair d'fhéadfadh an Grúpa í a ainmniú go neamh-inchúlghairthe mar FVOCI. Déantar an rogha chun infheistíocht in ionstraim chothromais a ainmniú mar FVOCI de réir gach ionstraime ar leith.

I gcás aon sócmhainn airgeadais nach gcáilíonn lena tomhas ar chostas amúchta nó lena tomhas ag FVOCI, ní mór í a thomhas tar éis í a aithint den chéad uair ag FVTPL ach amháin sa chás gur infheistíocht in ionstraim chothromais í atá ainmnithe ag FVOCI. Féadfaidh an Grúpa cinneadh neamh-inchúlghairthe a ghlacadh chun sócmhainn airgeadais a ainmniú mar FVTPL nuair a aithnítear í ar dtús, más rud é go ndéantar neamhréir cuntasáíochta a dhíchur nó a laghdú go suntasach leis an ainmniú sin sa chás go gcruthófaí an neamhréir sin dá ndéanfaí an tsócmhainn airgeadais a thomhas ar chostais amúchta nó FVOCI.

IS ÍOCAÍOCHTAÍ PRÍOMHSUIME AGUS MEASÚNÚ ÚIS AMHÁIN ATÁ I SREAFÁÍ AIRGID THIRIM CONARTHACHTA

Chun críche íocaíochtaí na príomhsuime agus ús "SPPI" a mheasú, is ionann an phríomhshuim agus luach cóir na sócmhainne airgeadais agus é á haithint ar dtús. D'fhéadfadh athrú teacht ar mhéid na príomhsuime sin thar shaolré na sócmhainne airgeadais áfach. Is ionann ús agus comaoin i leith luach ama airgid, maidir leis an riosca creidmheasa a bhaineann leis an bpríomhshuim atá amuigh le linn tréimhse áirithe ama agus maidir le costais agus rioscaí iasachta bunúsacha eile, chomh maith le corrlach brabúis.

MEASÚNÚ AR AN TSAMHAIL GHNÓ

Cinneann an Grúpa na samhlacha gnó ar leibhéal lena léirítear an chaoi a mbainistítear grúpaí sócmhainní airgeadais le chéile chun cuspóir gnó ar leith a bhaint amach. Le samhlacha gnó an Ghrúpa cinntear cibé an mbeidh sreafaí airgid ann de thoradh ar shreafaí airgid conarthachta a bhailiú, sócmhainní airgeadais a dhíol, nó an dá rud. Déanann an Grúpa an fhaisnéis seo a leanas a mheas agus measú, na samhla gnó á dhéanamh aige:

- an chaoi a ndéantar meastóireacht ar fheidhmíocht na samhla gnó agus na sócmhainní airgeadais atá i seilbh laistigh den tsamhail ghnó sin agus tuairisciú ina leith chuig pearsanra bainistíochta riosca an eintitis; agus
- na rioscaí a mbíonn tionchar acu ar fheidhmíocht na samhla gnó (agus na sócmhainní airgeadais atá i seilbh laistigh den tsamhail ghnó sin) agus, go háirithe, an chaoi a mbainistítear na rioscaí sin.

Nuair a aithnítear sócmhainn airgeadais den chéad uair, cinneann an Grúpa cibé an bhfuil sócmhainní airgeadais nua-aitheanta ina gcuid de shamhail ghnó atá ann cheana féin nó an léirítear leo go bhfuil tús curtha le samhail ghnó nua. Déanann an Grúpa athmheasú, ar a chuid samhlacha gnó gach tréimhse tuairiscithe le cinneadh cibé ar tháinig athrú ar na samhlacha gnó ón tréimhse roimhe sin nó nár tháinig.

(a) Costas Amúchta

Rinne an Grúpa airgead tirim agus coibhéisí airgid a aicmiú agus a thomhas, mar aon le hairgead tirim a socraíodh mar chomhthaobhacht le GBCN agus sócmhainní eile ar chostas amúchta lúide liúntas do chaillteanas creidmheasa ionchais.

(b) Luach cóir trí ioncam cuimsitheach eile

Déantar punann bhannaí Rialtas na hÉireann de chuid an Ghrúpa a aicmiú agus a thomhas ag FVOCI. Déantar luach cóir a chinneadh ar an gcaoi a sonraítear i Nóta 2.28. Fuarthas na bannaí sin chun críocha leachtachta. Tá sé beartaithe iad a choinneáil ar feadh tréimhse éiginnte agus d'fhéadfaí iad a dhíol dá mbeadh gá le leachtacht nó athruithe ar rátaí úis nó rátaí malairte.

Déantar athruithe ar luach cóir sócmhainní airgeadais ag FVOCI a aithint in ioncam cuimsitheach eile laistigh den chúilchiste eile. Nuair a dhéantar sócmhainn airgeadais ag FVOCI a dhí-aithint, déantar an gnóthas/caillteanas carnach a aithníodh roimhe sin in ioncam cuimsitheach eile a ath-aicmiú ó chothromas go dtí brabúis nó caillteanas. Ní mór na sócmhainní airgeadais ag FVOCI a mheasú le haghaidh laige agus aon chaillteanais chreidmheasa ionchais a aithint sa ráiteas ioncaim. Aithnítear ús trí mhodh an úis éifeachtaigh a úsáid. Déantar na hathruithe i suimeanna glanluacha na mbannaí rialtais de thoradh ar phríomhshuim a amúchadh i gcás ceannacháin a aithint in ioncam cuimsitheach eile.

2.7 SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(c) Luach cóir trí bhrabús nó caillteanas

Rinne an Grúpa roinnt iasachtaí le féichiúnaithe a aicmiú agus a thomhas ag FVTPL ar an mbunús go bhfuil siad i seilbh acu chun luach comhthaobhachta gaolmhar a réadú trí dhiúscairt leanúnach iasachtaí, maoinne agus comhthaobhachta agus sa chás go mbailítear sreafaí airgid conarthachta ar bhonn teagmhasach. Déantar na sócmhainní sin a thomhas ar luach cóir, agus déantar aon ghnóthachain/caillteanais a bhíonn i gceist tar éis iad a thomhas athuair a aithint sa ráiteas ioncaim. Déantar luach cóir a chinneadh ar an gcaoi a sonraítear i Nóta 2.28.

Ar na hionstraimí airgeadais eile a aicmítear agus a thomhaistear ag FVTPL tá infheistíochtaí díorthacha agus cothromais.

DÍORTHAIGH

Áirítear ioncam agus costas a eascraíonn ó shócmhainní i gnóthachain agus caillteanais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh sa ráiteas ioncaim comhdhlúite (seachas ar bhabhtálacha rátaí úis trasairgeadais). Áirítear gnóthachain agus caillteanais luacha chothroim i ngnóthachain agus caillteanais ar dhíorthaigh sa ráiteas ioncaim nó mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais mhalairte eachtraí sa chás go mbaineann siad le díorthaigh airgeadra. Aithnítear ús ar bhabhtálacha rátaí úis trasairgeadais mar chuid de bhrabúis agus de chaillteanais chóra díorthaigh airgeadra.

IONSTRAIMÍ COTHROMAIS

Is éard atá i gceist le hionstraim chothromais ná conradh ar bith is cúis le leas iarmharach i sócmhainní aonáin tar éis a cuid dliteanais uile a asbhaint. Níl aon oibleagáid chonartha luaite le hionstraim chothromais airgead nó sócmhainn airgeadais ar bith eile a sheachadadh.

Déantar ionstraimí cothromais a thomhas ar luach cóir tríd bhrabús agus caillteanas. Déantar luach cóir na n-ionstraimí cothromais seo a thomhas bunaithe ar mhodhanna luachála a chuireann luach éilimh an Ghrúpa ar bhunsócmhainní an entitis.

2.8 DLITEANAS AIRGEADAIS

Tuairiscíonn an Grúpa dliteanais airgeadais i ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa nuair a bhíonn an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthacha na hionstraime. Déantar dliteanais airgeadais a thomhas de réir luacha choir ar dtús. Déanann an Grúpa a chuid dliteanais airgeadais a rangú agus ina dhiaidh sin déanann sé iad a thomhas ag an gcostas amúchta cé is moite de díorthaigh atá aicmithe mar FVTPL, agus tuairiscítear aon éagsúlacht a bhíonn ann idir glanfháltais na gcostas idirbheartaíochta agus an luach fuascailte sa ráiteas ioncaim leis an modh úis éifeachtaigh. I gcásanna nach n-aicmítear dliteanais airgeadais mar FVTPL, déantar gnóthachain agus caillteanais a tharlaíonn mar gheall ar athruithe ar luach cóir a tharlaíonn ina dhiaidh sin a thuairisciú go díreach sa ráiteas ioncaim. Áirítear faisnéis bhreise ar dhliteanais díorthaigh i mbeartas cuntasáíochta 2.18.

2.9 DÍ-AITHINT SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AGUS DLITEANAS AIRGEADAIS

Dí-aithnítear sócmhainní airgeadais nuair atá deireadh tagtha leis na cearta conarthacha sreafaí airgid a fháil ó na sócmhainní seo nó sa chás go bhfuil na sócmhainní aistrithe agus go suntasach go bhfuil rioscaí agus luaíochtaí úinéireacht na sócmhainní aistrithe freisin. Déantar dliteanais airgeadais a dhí-aithint nuair atá siad fuascailte nó múcata ar shlí éigin eile.

2.10 GNÓTHACHAIN/CAILLTEANAS AR LUACH CÓIR AR IASACHTAÍ FÉICHIÚNAÍ TOMHAISTE AG LUACH CÓIR TRÍ BHRABÚS NÓ CAILLTEANAS

Áirítear le gnóthachain/(caillteanais) ar iasachtaí féichiúnaí ag luach cóir trí FVTPL na gnóthachain agus na caillteanais uile ó athruithe i luach cóir iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL. Tá an Grúpa tar éis cinneadh a dhéanamh an ghluaiseacht iomlán sa luach cóir ar an líne seo, agus an tionchar a bheidh aige sin ar ghlanbhailiúcháin airgid tirim sa tréimhse áirithe leis.

2.11 IONCAM ÚIS AGUS COSTAS ÚIS

Aithnítear ioncam agus costas úis na n-ionstraimí airgeadais úsmhara uile seachas iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL mar ioncam úis agus costas úis sa ráiteas ioncaim ag úsáid modh an ráta úis éifeachtach ("EIR").

Is éard is an EIR ná an ráta a dhéanann lascaíniú díreach ar íocaíochtaí airgeadais nó fáiltais mheasta amach anseo thar shaolré na hionstraime airgeadais chuig suim oll-luacha sócmhainne airgeadais nó costas amúchta an dliteanais airgeadais.

Nuair atáthar ag déanamh amach an ráta úis éifeachtúil le haghaidh ionstraimí airgeadais seachas sócmhainní bearnaithe, déanann an Grúpa na sreafaí airgid tirim agus téarmaí conarthacha na hionstraime airgeadais a n-áireamh, ach gan na caillteanais chreidmheasa atá beartaithe a áireamh. Le haghaidh sócmhainní airgeadais ceannaithe nó bunaithe, déantar ráta úis éifeachtach coigeartaithe don chreidmheas amach le húsáid bainte as na sreafaí airgid tirim todhchaíoch atá beartaithe lena n-áirítear na caillteanais chreidmheasa atá beartaithe.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.11 IONCAM ÚIS AGUS COSTAS ÚIS (AR LEAN)

Agus ioncam úis agus costas úis á n-áireamh, cuirtear an ráta úis éifeachtach i bhfeidhm le hollsuim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais le haghaidh sócmhainní airgeadais bearnaithe nó le costas amúchta an dliteanais airgeadais. Le haghaidh sócmhainní airgeadais atá lagaithe tar éis dóibh a bheith tuairiscithe den chéad uair, déantar amach an t-ioncam úis tríd an ráta úis éifeachtach a chur i bhfeidhm i ndáil le costas amúchta na sócmhainne airgeadais. Más rud é nach bhfuil an tsócmhainn lagaithe go deo, mar sin déantar an t-ioncam úis a áireamh de réir an ollbhonn arís. Le haghaidh sócmhainní airgeadais a bhí lagaithe tar nuair a thuairiscítear iad den chéad uair, déantar amach an t-ioncam úis tríd an ráta úis éifeachtach a chur i bhfeidhm i ndáil le costas amúchta na sócmhainne. Ní dhéantar an áireamh chun an t-ioncam úis a dhéanamh amach de réir an ollbhonn arís, fiú más rud é go thagann feabhas ar an riosca creidmheasa a bhaineann leis an tsócmhainn.

2.12 IONCAM TÁILLE

Ioncam ó iasachtaí féichiúnaí atá gaolmhar le naisc féichiúnaithe nach n-áirítear mar laghdúchán ar oibleagáidí fiachais an féichiúnaí is ea an t-ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaí. Aithnítear ioncam ó tháillí sa ráiteas ioncaim.

2.13 BRABÚS/(CAILLTEANAS) AR DHIÚSCAIRT AGUS ATHMAOINIÚ IASACHTAÍ

Ríomhtar brabús agus caillteanais ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí mar an difríocht idir luach anonn na n-iasachtaí agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin. Áirítear sa phraghas díolacháin conarthach aon chomaoin iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an GNBS aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil i gcomhréir le IAS 32. Aithnítear brabús agus caillteanais ar dhiúscairt iasachtaí/réadmhaoine sa ráiteas ioncaim nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Ní aithnítear brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí nuair atá an nasc féichiúnaí foriomlán bearnaithe i gcomhréir leis na sonraí measúnaithe bearnaithe infhaighte is déanaí, nó dá bhféadfadh bearnú sa nasc a tharlú sa todhchaí mar thoradh ar bhrabús ar dhiúscairt iasachtaí a aithint.

2.14 BRABÚS/(CAILLTEANAS) AR DHIÚSCAIRT SÓCMHAINNÍ RÉADMHAOINE

Ríomhtar brabús agus caillteanais ar dhiúscairt réadmhaoine mar an difríocht idir luach anonn réadmhaoine agus an praghas díolacháin conarthach ag an dáta díolacháin, lúide costais idirbhearta a bhaineann leis. Áirítear sa phraghas díolacháin conarthach aon chomaoin iarchurtha sa chás go bhfuil ceart conarthach ag an nGrúa aon sreabhadh airgid iarchurtha a fháil. Tuairiscítear brabús agus caillteanais ó dhiúscairt réadmhaoine sa ráiteas ioncaim nuair tharlaíonn an t-idirbheart.

2.15 BEARNÚ NA SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS

Déanann an grúpa measúnú, ar bhonn rialta, ar laige sócmhainní airgeadais arna dtomhas ar chostas amúchta agus ar FVOCI ar bhonn chaillteanais chreidmheasa bheartaithe (ECL). Déantar an ECL a thomhas ag féachaint do chur chuige trí chéime:

- Céim 1: nuair nach ndearnadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh, aithnítear foráil do ECL 12 mhí, is é sin an ECL atá ina dtorthaí ó imeachtaí loicthe a d'fhéadfadh tarlú laistigh de 12 mhí ón dáta tuairiscithe;
- Céim 2: nuair a rinneadh méadú suntasach i riosca creidmheasa maidir le hionstraimí airgeadais ón aitheantas tosaigh ach nuair nach bhfuil fianaise oibiachtúil ar bhearnú ann, aithnítear ECL saolré, is é sin an ECL atá ina thoradh ó imeachtaí loicthe féideartha uile a d'fhéadfadh tarlú thar shaolré na sócmhainne airgeadais;
- Céim 3: nuair a thaispeántar fianaise oibiachtúil ar bhearnú le sócmhainní airgeadais, aithnítear ECL saolré.

Tá éagsúlacht de bhealaí cur chuige a d'fhéadfá a úsáid chun meas má tá méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa a bhaineann le hionstraim airgeadais ón an tuairiscíodh é don chéad uair. I gcásanna éagsúla, beidh faisnéis cháinníochtúil mhionsonraithe a úsáidtear chun comparáid a dhéanamh idir athruithe a thagann ar riosca creidmheasa ar fáil faoin dóchúlacht atá ann go loicfead ionstraim airgeadais nó rátáil chreidmheasa foirmeálta. Déanann an Grúpa monatóireacht ar shócmhainní airgeadais atá faoi réir cheangaltas lagaithe chun meas más rud é go bhfuil méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa ó tugadh faoi deara é den chéad uair ar bhonn rialta.

Déantar an liúntas caillteanais a thomhas de réir luach láithreach na sreafaí airgid tirim atá beartaithe ó na sócmhainní airgeadais i gceist leis an ráta úis atá i bhfeidhm leis i ndáil leis an sócmhainn airgeadais.

Is ionann an modh ginearálta chun liúntas caillteanais a thuairisciú agus a thomhas i ndáil le hionstraimí airgeadais a thomhaistear ar chostas amúchta agus leis na hionstraimí sin a thomhaistear ar FVOCI. Mar sin féin, murab ionann agus an costas amúchta, déantar an liúntas caillteanais i ndáil le hionstraimí ag FVOCI a thuairisciú i ioncam cuimsitheach eile agus ní laghdaítear suim ghlanluacha na sócmhainne airgeadais sa ráiteas ar staid an airgeadais.

2.16 BEARNÚ SÓCMHAINNÍ NEAMH-AIRGEADAIS

Déantar suim anonn shócmhainní neamh-airgeadais an Ghrúpa a athbhreithniú ag gach dáta tuairiscithe d'fhonn a chinneadh an bhfuil comhartha bearnaithe ann. Más ann do chomhartha dá leithéid déantar suim in-aisghabhála na sócmhainne a mheas. Is ionann suim in-aisghabhála sócmhainn agus a luach uasta úsáide agus a luach cothrom lúide costais le haghaidh díolacháin.

Agus luach úsáide á mheas, déantar na sreabha airgid measta amach anseo a lascaíniú go dtí a luach reatha ag baint úsáide as ráta lascaíne atá ag teacht le measúnú reatha margaidh luach an airgid agus na rioscaí a bhaineann leis an tsócmhainn. Aithnítear caillteanas bearnaithe sa chuntas brabúis nó caillteanas má sháraíonn an tsuim anonn an tsuim in-aisghabhála.

2.17 AIRGEAD TIRIM AGUS COIBHÉISÍ AIRGID TIRIM

Is ionann airgead agus airgead ar láimh, éarlaisí éilimh agus nótaí státhchiste. Is ionann coibhéisí airgid agus infheistíochtaí gearrthréimhseacha, ardleachtachta atá so-inmhalartaithe go suimeanna aitheanta airgid atá faoi réir riosca neamhshuntasach athruithe ar luach.

2.18 IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH

Úsáidtear díorthaigh, amhail babhtálacha ráta úis, babhtálacha tras-airgeadra agus babhtálacha malairte eachtraí chun críocha fálaite mar chuid de straitéis bainistíochta riosca an Ghrúpa. Chomh maith leis sin, fuair an Grúpa, ar luach cothrom, díorthaigh áirithe a bhaineann leis na hiasachtaí a fuarthas ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha. Ní théann an Grúpa isteach i ndíorthaigh ar mhaithe le trádáil dílseánaigh.

Is é beartas an Ghrúpa fálú a dhéanamh ar a neamhchosaint ar airgeadra eachtrach trí dhíorthaigh airgeadra a úsáid. Déantar riosca ráta úis ar fhiachas arna eisiúint ag an nGrúpa a fhálú ag baint úsáide as babhtálacha ráta úis. Déantar babhtálacha ráta úis a fhaightear ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha a fhálú trí bhabhtálacha ráta úis a fhritháireamh.

Cuirtear díorthaigh ar fad chun cuntais ar luach cothrom trí bhrabús agus caillteanas.

DÍORTHAIGH IASACHTAÍ

Tá díorthaigh iasachtaí comhdhéanta de dhíorthaigh a fuarthas ó Institiúidí Rannpháirteacha a cuireadh i bhfeidhm ar dtús chun fáluite a chur ar fáil d'iasachtaí ('díorthaigh iasachtaí'). Fuarthas na díorthaigh seo ó gach Institiúid Rannpháirteach mar chuid de neamhchosaint iasachtaí iomlán.

Déantar díorthaigh iasachtaí a thomhas ag luach cóir agus déantar gnóthachain agus caillteanais luach cóir a aithint sa ráiteas ioncam. Déantar díorthaigh iasachtaí a rangú mar thuillmheach agus neamhthuillmheach. Is é is brí le díorthach tuillmheach ná ceann atá ag comhlíonadh na n-íocaíochtaí conartha um shreabhadh airgid uile suas go dtí an dáta deiridh aisíocaíochta roimh dheireadh dháta an tuairiscithe. Déantar measúnú ar stádas tuillmheach na ndíorthach iasachtaí ag gach dáta tuairiscithe.

DÍORTHAIGH GNBS

Cuimsíonn díorthaigh GNBS díorthaigh arna ndéanamh chun an nochtadh a fhálú i leith iasachtaí arna bhfáil agus urrúis fiachais ar eisiúint ('díorthaigh GNBS'). Aithnítear le díorthaigh GNBS babhtálacha rátaí úis agus airgeadraí.

DÍORTHAIGH AR LUACH COTHROM TRÍ BHRABÚS NÓ CAILLTEANAS

Déantar díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús agus caillteanas a aithint ar dtús ar luach cothrom ar an dáta ar a ndéantar nó ar a bhfaightear conradh díorthaigh agus déantar iad a thomhas arís níos déanaí ar luach cothrom.

Cinntear luach cothrom díorthach ag baint úsáide as teicníc luachála um marcáil ón margadh bunaithe ar luachálacha neamhspleácha a fhaightear trí leas a bhaint as ionchuir mhargaidh inbhraite amhail cuair toraidh Euribor agus Libor, ar chomhchéim le rátaí malairte eachtraí agus úis.

Sna boinn tuisceana a úsáidtear do na teicnící luachála sin áirítear dóchúlacht agus uainiú ionchais shreabha airgid na hionstraime amach anseo. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhfuil gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapráirtí freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha.

Luaitear díorthaigh mar shócmhainní nuair atá an luach cothrom dearfach agus mar dhliteanais nuair atá an luach cothrom díúltach.

Aithnítear gnóthachain nó caillteanas luacha cothrom sa ráiteas ioncaim. Sa chás go bhfuil siad sainithe mar ionstraimí fálaite áfach, braitheann an chaoi ina bpléitear leis na gnóthachain agus caillteanais ar luach cothrom ar nádúr na gaolmhaireachta fálaite.

Aithnítear gnóthachain agus caillteanais ar bhabhtálacha airgeadra sa ráiteas ioncaim mar chuid de na gnóthachain agus caillteanais i malairt eachtrach.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.19 FARDAIL – TRÁDÁIL RÉADMHAOINE

Coinnítear trádáil réadmhaoine le haghaidh athdhíola ag costas de réir liostaí IAS 2. Aithnítear iad ar dtús ar an ráiteas an staid airgeadais ag an pointe ag ar síneadh an conradh ceannaithe leis an díoltóir. I ndiaidh an chéad aitheantas, luaitear í agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Socraítear costais ar bhonn na gcostas aonair a bhaineann le gach sócmhainn a aithint go sonrach. Léiríonn an glanluach inréadaithe an praghas díola measta le haghaidh réadmhaoine lúide na costais mheasta uile chun í a chur i gcrích agus na costais is gá chun an díolachán a dhéanamh. Aithnítear athbhreithnithe ar luach anonn na maoine trádála mar a leanas:

- (i) i gcás aonaid chonraithe a aithnítear ar ráiteas staid an airgeadais, déantar athbhreithnithe ar NRV (glanluach inréadaithe) a fhritháireamh i gcoinne iasachtaí, agus
- (ii) i gcás maoine trádála arna gcur i gcrích, aithnítear athbhreithnithe ar luach anonn sa ráiteas ioncaim.

Aithnítear brabús agus caillteanais ó dhiúscairt maoine trádála sa ráiteas ioncaim nuair tharlaíonn an t-idirbheart. Tá níos mó sonraí san áireamh i Nóta 2.14.

2.20 RÉADMHAOINE INFHEISTÍOCHTA

Tomhaistear réadmhaoine infheistíochta ar dtús ag costas agus luach coir tar éis sin le aon athrú aitheanta sa ráiteas ioncaim. Aithnítear aon gnóthchán nó caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoine infheistíochta (ríofa mar an difríocht idir ghlanfháltais ó dhiúscairt agus an suim ghlanluacha) sa ráiteas ioncaim nuair a tharlaíonn an aistriú. Aithnítear ioncam cíosa ó réadmhaoine infheistíochta sa ráiteas ioncaim.

2.21 CÁNACHAS

Cuimsíonn cáin ioncaim cáin reatha agus iarchurtha araon. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim, ach amháin chomh fada agus a bhaineann sí le míreanna arna n-aithint in ioncam cuimsitheach eile, agus sa chás sin aithnítear in ioncam cuimsitheach eile í.

(A) CÁIN IONCAIM REATHA

Is é atá sa cháin ioncaim reatha ná an cháin ionchais atá iníoctha ar an ioncam inchánach don bhliain ag baint úsáide as rátaí cánach arna gcur i bhfeidhm nó arna gcur i bhfeidhm go substainteach ar dháta an tuairiscithe agus coigeartú ar bith ar an gcáin atá iníoctha maidir le blianta roimhe sin.

Déantar cáin ioncaim reatha atá iníoctha ar bhrabús, bunaithe ar an dlí cánach is infheidhme i ngach dlínse, a aithint mar chostas sa thréimhse ina dtagann an brabús chun cinn.

Déantar iarmhairtí cánach na gcaillteanas reatha i gcáin ioncaim atá ar fáil le tabhairt ar aghaidh a aithint mar shócmhainn nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchaí a ndéantar na caillteanais seo a úsáid ina leith.

Ní dhéanfaidh aonán sócmhainní cánacha reatha agus dliteanais chánacha reatha a fhritháireamh ach amháin:

- má tá ceart infhorfheidhmithe le dlí ag an aonán na méideanna aitheanta a fhritháireamh; agus
- má tá sé i gceist ag an aonán socrú ar bhonn glan, nó an sócmhainn a réadú agus an dliteanas a ghlanadh ag an am céanna.

(B) CÁIN IONCAIM IARCHURTHA

Soláthraítear cáin ioncaim iarchurtha ina hiomláine, ag úsáid an mhodha dliteanais, ar dhifríochtaí sealadacha a thagann chun cinn idir boinn chánach sócmhainní agus dliteanais agus a méideanna carraeireachta sna ráitis airgeadais chomhdhlúite. Cinntear cáin ioncaim iarchurtha ag baint úsáide as rátaí cánach (agus dlíthe cánach) atá curtha i bhfeidhm nó curtha i bhfeidhm go suntasach faoi dháta an ráitis faoin staid airgeadais agus go bhfuiltear ag súil go mbeidh siad i bhfeidhm nuair a réadófar an tsócmhainn cáin ioncaim iarchurtha lena mbaineann nó nuair a ghlanfar an dliteanas cáin ioncaim iarchurtha.

Aithnítear sócmhainní cáin ioncaim nuair is cosúil go mbeidh brabús inchánach ar fáil sa todhchaí a bhféadfaí na difríochtaí sealadacha seo a úsáid agus iad a chur ina leith.

Déantar cáin ioncaim iarchurtha a bhaineann le FVOCI a aithint in ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear í ina dhiaidh sin sa ráiteas ioncaim comhdhlúite mar aon leis an gcaillteanas nó gnóthachan iarchurtha.

Déantar sócmhainní agus dliteanais cáin ioncaim iarchurtha a fhritháireamh nuair atá ceart infheidhmithe le dlí ann chun dliteanais chánach reatha a fhritháireamh, agus nuair a bhaineann na sócmhainní agus dliteanais cáin ioncaim iarchurtha le cánacha ioncaim arna ngearradh ag an údarás cánachais céanna ar an aonán inchánach céanna nó ar aonán inchánacha éagsúla nuair atá sé beartaithe na hiarmhéideanna a shocrú ar bhonn glan.

Déanann an Ghrúpa measúnú, ar bhun bliantíúil amháin, ar cháin iarchurtha bainteach le caillteanas cánach nach bhfuil in úsáid.

2.22 SOLÁTHAIRTÍ DO DHLITEANAIS AGUS DO MHUIRIR AGUS DLITEANAIS AGUS SÓCMHAINNÍ TEAGMHASACHA

SOLÁTHAIRTÍ

Aithnítear soláthairtí ar éilimh dhlíthiúla nuair atá oibleagáid dlíthiúil nó inchiallaithe reatha ag an nGrúpa mar gheall ar imeacht atá caite; is ea is dóichí go mbeidh gá le heis-sreabhadh acmhainní chun an oibleagáid a réiteach; agus féadfar meastachán iontaofa a dhéanamh maidir le méid na hoibleagáide.

DLITEANAIS THEAGMHASACHA

Ní aithníonn an Grúpa dliteanas theagmhasacha ach nochtar iad, ach amháin sa chás gur beag seans a tharlóidh siad.

SÓCMHAINNÍ TEAGMHASACHA

Ní aithníonn an Grúpa sócmhainní teagmhasacha ach nochtar iad nuair is cosúil go mbeidh insreabhadh tairbhí eacnamaíocha i gceist. Má éiríonn réadú ioncaim geall le cinnte ansin aithnítear an tsócmhainn lena mbaineann.

Déantar dliteanas agus sócmhainní teagmhasacha a mheasúnú ar bhonn leanúnach lena chinntiú go léirítear go hiomchuí sna ráitis airgeadais iad.

2.23 SCAIRCHAIPTÉAL

(A) DÍBHINNÍ AR GHNÁTHSCAIREANNA

Aithnítear díbhinní ar ghnáthscaireanna i gcothromas sa tréimhse ina bhfaomhann scairshealbhóirí an Ghrúpa iad. Pléitear le díbhinní don tréimhse a fhógraítear tar éis dáta an ráitis chomhdhlúite faoin staid airgeadais i Nóta 42, Imeachtaí tar éis an dáta tuairiscithe.

(B) CÚPÓN AR IONSTRAIM CHOITHROMAIS EILE

Déantar íocaíochtaí cúpón ar fhobhannaí a rangáítear mar gnáthscaireanna a léiriú go díreach i gnáthscaireanna, nuair a fhograitítear iad.

2.24 AIRGEAD TIRIM TUGTHA MAR URRÚS COMHTHAOBHACH DO GBCN

Éilítear ar an nGrúpa urrús comhthaoibhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaoibhachta (CPA) arna aontú idir GBCN agus an GNBS. Is í GBCN an contrapháirtí i leith díorthaigh uile an GNBS (seachas iad siúd a ngnóthaítear ó iasachtaíthe). Ní mór go dtabharfaí airgead tirim mar urrús comhthaoibhach do GBCN d'fhonn a cuid nochta don Ghrúpa i ndáil lena staideanna díorthach a laghdú. Braitheann an méid urrúis chomhthaoibhach ar measúnú den riosca creidmheasa curtha i gcrích ag GBCN.

Déantar airgead tirim a thugtar mar urrús comhthaoibhach a thaifeadadh mar urrús comhthaoibhach le GBCN sa ráiteas ar an staid airgeadais. Déantar aon ús iníoctha nó infhála ag eascairt ón méid a thugtar mar urrús comhthaoibhach a thaifeadadh sa chaiteachas úis nó san ioncam úis faoi seach.

2.25 RÉADMHAOIN, INNEALRA AGUS TREALAMH

Thabhaigh an Gníomhaireacht costais as spás oifige ar léas a fheistiú. Déantar costais a thabhaítear a chaipitliú sa ráiteas faoin staid airgeadais mar réadmhaoin, innealra agus trealamh de réir IAS 16. Déantar an tsócmhainn aitheanta a dhímheas ar thar saol an sócmhainn, ag comhlíonadh IAS 16.

2.26 LÉASANNA

Ag tosú an chonartha, measann an Ghrúpa cé acu léas an chonaradh nó an bhfuil léas ann. Is léas é, nó tá léas i, conradh má léiríonn an chonaradh ceart sócmhainn aitheanta a rialú ar feadh tréimhse ama mar chúiteamh ar chomhaoin. Déantar an sócmhainn ceart úsáid a dímheas tar éis sin ag úsáid modh an mhéid chothroim. Mar tharlaíonn seo, aithníonn an Ghrúpa sócmhainn ceart úsáid agus dliteanas léasa at dáta tús an léasa.

Tomhaistear an sócmhainn ceart úsáid ag costas ar dtús, a chuimsíonn an méid tosaigh dliteanas léasa coigeartuithe do aon íocaíochtaí léasa déanta ag nó roimh an dáta tosaigh, móide aon costais díreach tabhaithe, lúide aon dreasacht léasa a fuarthas. Dímheastar an sócmhainn ceart úsáid tar éis sin ag úsáid modh an mhéid chothroim ón dáta tosaigh go dtí an dáta ba luaithe idir deireadh saolré ionchais an sócmhainn ceart úsáid nó deireadh an léasa. Déantar an sócmhainn ceart úsáid a mheas go tréimhsiúil do bhearáchán agus laghdaítear é má tá. Coigeartaítear an sócmhainn ceart úsáid do aththomhais áirithe den dliteanas léasa.

Tomhaistear an dliteanas léasa ar dtús ag luach reatha na híocaíochtaí léasa nach bhfuil íoctha ag an dáta tosaigh, lascainithe ag úsáid ráta iasachta breisiúch. Tomhaistear dliteanas léasa ag costas amúchta ag úsáid an modh ráta úis éifeachtach. Aithnítear speansas úis léasa ar an dliteanas léasa. Aththomhaistear dliteanas léasa nuair atá athrú in íocaíochtaí léasa toidhcháocht. Nuair a aththomhaistear na dliteanas léasa mar seo, déantar coigeartú comhfhreagrach ar shuim ghlanluacha an sócmhainn ceart úsáid.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.26 LÉASANNA (AR LEAN)

Aithníodh réamhaine a fuair SRCN chun críche mar tithíocht shóisialta mar fhardail de réir IAS 2 go dtí 28 Meán Fómhair 2019. Ar an dáta seo, aistríodh na réadmhaine go réadmhaine infheistíochta agus rinneadh iad a thuaraisic de déir IAS 40 tar éis sin.

Tuariscítear ioncam cíosa ar éirí ó léasanna oibriúcháin ar mhodh an mhéid chothroim thar téarma an léasa.

2.27 LEASANNA NEAMH-RIALAITHE I BHFOCHUIDEACHTAÍ

Is é atá i gceist le leasanna neamh-rialaithe i bhfochuideachtaí ná gnáth-scairchaipiteal agus/nó cothromas eile i bhfochuideachtaí nach féidir a chur i leith an mháthair-aonáin, go díreach nó go hindíreach.

Féadfar brabús a d'fhéadfadh a bheith i gceist i dtréimhse ar bith a leithdháileadh ar an leas neamh-rialaithe de réir an toraidh is fearr ar infheistíocht a d'fhéadfaí a íoc leis na hinfeisteoirí seachtracha. Déantar caillteanas a bhíonn i gceist i dtréimhse ar bith a leithdháileadh ar an leas neamh-rialaithe suas go dtí luach an leasa neamh-rialaithe sa Ghrúpa amháin, mar glacann an GNBS beagnach tairbhí agus rioscaí eacnamaíochta uile an Ghrúpa.

2.28 LUACH COTHROM A CHINNEADH

Tomhaiseann an Ghrúpa luach cothrom de réir IFRS 13 a sainmhíononn luach cothrom agus an praghas a bheadh ar fáil dá ndíolfaí sócmhainn nó dá n-íocfaí as dlíteanas a aistriú mar idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh ag an dáta tomhais sa phríomh margadh, nó dá éagmais, an margadh is mó tairbhe a bhfuil rochtain ag an nGrúpa air ag an dáta sin, cé acu má tá an praghas sin inbhraite go díreach nó measaithe ag úsáid teicnící luachála eile.

Is ag luach cothrom a aithnítear ionstraimí airgeadais ar dtús agus, ar leith ó shócmhainní airgeadais ag luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas, déantar an tsuim ghlánluacha thosaigh a choigeartú do chostais dhíreacha agus incriminteachta idirbhirt. I ngnáthchúrsa gnó, is ionann an luach cothrom tosaigh agus praghas an idirbhirt (luach cothrom na comaoine tugtha nó faighte).

I ndiaidh aithint thosaigh, is trí úsáid a bhaint as teicnící luachála a chinntear luachanna cothroma. Déanann na teicnící seo iarracht an úsáid is fearr ar fáil go poiblí agus is féidir a bhaint as ionchuir inbhraite ábhartha agus go mbaintear a laghad úsáide agus is féidir as ionchuir neamh-inbhraite. San áireamh sna teicnící luachála a úsáideadh bhí fachtóirí a chreideann bainistíochta bheadh á gcur san áireamh ag rannpháirtithe margaidh agus idirbheart á phraghsáil. Is féidir go mbeadh úsáid a bhaint as idirbhirt ordúla a rinneadh le déanaí idir rannpháirtithe margaidh, tagairt d'ionstraimí cosúla eile, samhlaigh praghsála i leith conradh céadrogha, anailís sreabhadh airgid lascainithe agus teicnící luachála eile a mbaineann rannpháirtithe margaidh úsáid astu go minic san áireamh sna teicnící luachála.

TEICNÍCÍ LUACHÁLA

I gcás iasachtaí féichiúnaí a thomhaistear ag FVTPL, déantar luach cóir na n-ionstraimí sin a mheas le hionchuir ón mbainisteoireacht trí shamplaí luachála a ghintear go himmheánach bunaithe ar phointí sonraí margaidh in-chomparáide atá roghnaithe. Níl formhór den ionchur suntasach leis na shamplaí seo inbhraiteach go héasca sa mhargadh agus mar sin is ó phraghsanna an mhargaidh i ndáil le sócmhainní eile dá macasamhail a dhéantar amach an t-ionchur, nó de réir meastacháin bunaithe ar toimhdí áirithe. Bíonn breithiúnas bainisteoireachta agus meastachán de dhíth chun ionchur príomhúil a úsáidtear a dhéanamh amach dála sreafaí airgid na sócmhainne atá beartaithe don todhchaí, agus srathú na punainne, chomh maith leis na rátaí lascaine oiriúnacha.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála le haghaidh iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL ná na sreafaí airgid ionchais a mheas a ghinfidh an tsócmhainn airgeadais agus ansin na luachanna seo a lascainíú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtuimhdí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- cinneadh a dhéanamh ar an srathú oiriúnach don phunann chun sócmhainní a bhailiú le chéile i ngrúpaí ina bhfuil tréithe riosca cosúla;
- an dóchúlacht atá ann go mbeidh sreafaí todhchaíocha airgid agus an t-amú atá beartaithe leo; agus
- ráta lascaine atá oiriúnach a roghnú le haghaidh sócmhainn airgeadais nó grúpa de shócmhainní airgeadais, bunaithe ar an meastóireacht a dhéanann an mbainisteoireacht ar shaintréithe an urrúis chomhthaobhaigh/an sreabhadh airgid agus faisnéis mhargaidh ábhartha.

I ndáil le díorthaigh thar an gcuntar, déantar luach cothrom a ríomh bunaithe ar theicnící luachála. Féadfar luach cothrom a mheas trí úsáid a bhaint as praghsanna luaite margaidh d'ionstraimí cosúla, coigeartaithe le haghaidh difríochtaí idir an ionstraim luaite agus an ionstraim a bhfuil luach á lua léi. Sa chás go ndéantar an luach cothrom a ríomh bunaithe ar anailís sreabhadh airgid lascainithe, is í an mhodheolaíocht atá ann, úsáid a bhaint, a mhéid agus is féidir, as sonraí margaidh atá inbhraite go díreach nó intuigthe ó phraghsanna ionstraimí, cosúil le cuair toraidh ráta úis, praghsanna cothromas agus tráchtarraí, raonta difríochta creidmheasa, luaineachtaí rogha agus rátaí airgeadra.

2. BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA SHUNTASACHA (AR LEAN)

2.28 LUACH COTHROM A CHINNEADH (AR LEAN)

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála na sreafaí airgid ionchais a ríomh faoi théarmaí gach conradh sonrach agus ansin na luachanna seo a lascaíniú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtuimhí atá san áireamh sna teicnící luachála seo tá:

- Dóchúlacht agus uainiú ionchais sreafaí todhchaíocha airgid na hionstraime. Rialaítear na sreabha airgid sin de réir théarmaí na hionstraime de ghnáth, cé go bhféadfaí gá le breith ón lucht bainistíochta i gcás ina bhfuil amhras faoi chumas an chontrapháirt freastal ar an ionstraim de réir théarmaí an chonartha. Ina theannta sin, d'fhéadfadh go mbeadh sreafaí todhchaíocha airgid íogair do theagmhas imeachtaí todhchaí, athruithe ar rátaí margaidh san áireamh; agus
- Ráta lascaíne oiriúnach a roghnú don ionstraim, bunaithe ar na cuair toraidh ráta úis lena n-áirítear cinneadh maidir le raon oiriúnach difríochta don ionstraim don ráta saor ó riosca. Déantar an raon difríochta a choigeartú chun cuntas a dhéanamh de shainphróifíl riosca creidmheasa an nochta.

Tá na coigeartuithe i ríomh luach láithreach sreafaí todhchaíocha airgid bunaithe ar fhachtóirí a chreideann bainistíocht a chuirfeadh rannpháirtithe margaidh san áireamh agus an ionstraim airgeadais á pragháil.

Féadfar ionstraímí airgeadais áirithe eile (sócmaoiní agus dliteanais) a luacháil bunaithe ar theicnící luachála a bhfuil gné shuntasach margaidh amháin nó níos mó nach bhfuil inbhraite san áireamh iontu. Nuair a bhíonn teicníc luachála a bhfuil sonraí inbhraite luaite léi á cur i bhfeidhm, déantar meastacháin chun léargas a thabhairt ar neamhchinnteachtaí i luachanna cothroma a eascraíonn as easpa sonraí margaidh. I ndáil leis na hionstraímí seo, níl an tomhas luach cothrom chomh hiontaofa. Is dá nádúr go bhfuil luachálacha bunaithe ar shonraí neamh-inbhraite neamhchinnte mar nach bhfuil ach beagán nó nach bhfuil aon sonraí margaidh reatha ar fáil chun an praghas ag a dtarlódh idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh faoi na coinníollacha margaidh reatha a chinneadh.

D'fhéadfadh go mbeadh coigeartú aschur na teicnící luachála ag teastáil i ndáil le ríomh luach cothrom d'aon ionstraim airgeadais chun léargas a thabhairt ar chostas an riosca creidmheasa, dá mbeadh a leithéid curtha san áireamh ag rannpháirtithe margaidh, sa chás nach bhfuil siad neadaithe sna teicnící bunúsacha luachála.

2.29 SPEANSAIS RIARACHÁIN

Aithnítear speansais riaracháin ar bhunús fabhrú.

3. BREITHIÚNAIS AGUS MEASTACHÁIN CHUNTASAÍOCHTA CRITICIÚLA

Agus ráitis airgeadais á n-ullmhú de réir IFRS, éilítear go mbainfear úsáid as meastacháin agus go nglacfar le boinn tuisceana a théann i gcion ar na suimeanna a thuairiscítear maidir le sócmhainní, dliteanais, ioncam agus costais chomh maith le nochtadh sócmhainní agus dliteanais theagmhásacha. Déantar measúnú leanúnach ar mheastacháin agus breithiúnaí agus bíonn siad bunaithe ar thaithí roimhe seo agus ar thosca eile lena n-áirítear ionchais maidir le himeachtaí amach anseo a mheastar a bheith réasúnach i gcúinsí an cháis. Toisc go mbíonn meastachán ar an dóchúlacht go dtarlódh imeachtaí amach anseo ina chuid de bhreithiúnas an lucht bainistíochta, d'fhéadfadh na torthaí iarbhair a bheith difriúil ó na meastacháin sin, a d'fhéadfadh dul i gcion ar na méideanna a thuairisceofar le haghaidh sócmhainní agus dliteanas amach anseo.

Creideann an lucht bainistíochta go bhfuil na boinn tuisceana bhunúsacha a úsáidtear iomchuí agus dá bhrí sin, go léiríonn ráitis airgeadais an Ghrúpa an staid airgeadais agus na torthaí ar bhealach cothrom. Déantar cur síos ar na réimsí lena mbaineann leibhéal níos airde breithiúnais nó castachta, nó réimsí ina bhfuil boinn tuisceana agus meastacháin suntasach i leith na ráiteas airgeadais comhdhlúite, mar seo a leanas:

3.1 MEASÚNÚ AR LUACH CÓIR AR IASACHTAÍ FÉICHIÚNAÍ TOMHAISTE AG LUACH CÓIR TRÍ BHRABÚS NÓ CAILLTEANAS

Déantar an luach cóir ar iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas (FVTPL) a mheas ag deireadh gach aon tréimhe tuairiscithe. Áirítear leis an ionchur príomhúil don mheasúnú ar luach cóir réamhaisnéis ar shreafaí airgid, rátaí lascaíne, toimhdí tráthúlachta agus breithiúnas maidir leis an mbainistíocht. Mar chuid de réamh-mheastachán an tsreafa airgid ní mór don lucht bainistíochta meastachán agus breithiúnas suntasach a chleachtadh lena n-áirítear toimhdí maidir le cúinsí eacnamaíocha áitiúla, feidhmíocht trádála an fhéichiúnaí agus luach na comhthabhairt réadmhaoin bunúsacha agus an straitéis ar glacadh leis go deireanach don fhéichiúnaí sin. Féadfar difríocht a bheith ann idir na sreafaí airgid tirim iarbhair, agus an t-am a tharlaíonn sé, ó na sreafaí airgid tirim formheasta chun na críche an luach cóir a mheas le haghaidh gach aon nasc féichiúnaí. Go hiondúil, bíonn na réamh-mheastacháin sreafaí airgid bunaithe ar an straitéis ar ar tháinig ar comhaontas maidir leis is deireanaí i ndáil le gach aon fhéichiúnaí atá faoi réir athraithe.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

3. CRITICAL ACCOUNTING ESTIMATES AND JUDGEMENTS (AR LEAN)

3.1 FAIR VALUE ASSESSMENT OF DEBTOR LOANS AT FAIR VALUE THROUGH PROFIT OR LOSS (AR LEAN)

Déantar na toimhdí a úsáidtear chun méid agus tráthú sreabha airgid na todhchaí a réamh-mheas d'fhéichiúnaithe aonair, maidir le srathú na punainne sócmhainní comhthaobhachta agus maidir leis na rátaí lascaine oiriúnacha le bheith curtha i bhfeidhm in áirimh ar shreafaí airgid lascainithe a athbhreithniú go tréimhsiúil ag an lucht bainistíochta. Is féidir le GNBS breithiúnas bainisteoireachta a fheidhmiú i ndáil le luachanna cóir atá ríomhairithe nó le hionchuir leis an ríomhaireacht um an luach cóir nuair a chreideann sé go léirítear leis sin luach cóir na sócmhainne ar bhealach níos cruinne.

Chun sainaitheantas a dhéanamh, rangáítear iasachtaí féichiúnaí le chéile ar bhonn nasc a dhéanamh. Is éard is nasc ná roinnt mhaith iasachtaí atá rangaithe le chéile agus atá eisithe chuig an iasachtaí céanna nó chuig grúpa d'iasachtaí atá nasctha ar bhonn eacnamaíochta.

Déantar an luach cóir a mheas le haghaidh gach aon cónasc tríd an luach láithreach den sreabhadh airgid atá formheasta le bheith ginte le gach aon nascadh a dhéanamh amach. Léirítear leis na sreafaí airgid meastachán is fearr an GNBS i ndáil le gach uile nascadh agus áirítear leo diúscairtí comhthaobhacht réadmhaoin agus sreafaí airgid neamh-diúscairte eile (ar nós ioncaim chíosa).

Tá beartas an Ghrúpa maidir le tomhas cóirluacha ar shócmhainní airgeadais leagtha amach i mbeartas cuntasáíochta 2.28.

Áirítear leis na meastacháin shuntasacha maidir le luach cóir iasachtaí féichiúnaithe an Ghrúpa an amú, fachtóirí lascainithe agus luach réaduithe luach na sócmhainní chomh maith leis na heis-sreafaí a bhaineann leo. Is ionann an luach tugtha anonn d'iasachtaí féichiúnaí a thomhaistear ar FVTPL amháin an 31 Nollaig 2019 agus €1,227m (2018: €1,925m) agus is ionann an t-athrú sa luach cóir le linn na bliana agus €230m (2018: €605m).

Sa tábla thíos léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i luachanna comhthaobhachta ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 9	+/- 26	+/- 43
Réadmhaoin Infheistíochta	+/- 6	+/- 17	+/- 29
Iomlán	+/- 15	+/- 43	+/- 72

Sa tábla thíos léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i fachtóirí lascainithe ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	61	36	12	- 11	- 33	- 54
Réadmhaoin Infheistíochta	28	16	5	- 5	- 15	- 25
Iomlán	89	52	17	- 16	- 48	- 79

Sa tábla thíos léirítear meastachán ar an tionchar a bhíonn ag athraithe i tráthúlacht sreafaí airgid ag luach cóir iasachtaí féichiúnaí.

Earnáil	+3 mhí €m	- 3 mhí €m
Talamh agus Forbairt	- 12	12
Réadmhaoin Infheistíochta	- 20	21
Iomlán	- 32	33

3.2 BREITHIÚNAS AGUS MEASTACHÁIN EILE AN LUCHTA BAINISTÍOCHTA

Chun na ráitis airgeadais a ullmhú, rinne an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus toimhdí ag a bhfuil tionchar ar na méideanna a dhéantar a thuairisciú maidir le sócmhainní agus dlíteanais ag dáta dheireadh na bliana. D'fhéadfadh torthaí iarbhrí a bheith éagsúil ó na meastacháin sin. Déantar meastacháin agus toimhdí bunúsacha a athbhreithniú ar bhonn leanúnach.

Is iad na breithiúnais shuntasacha arna ndéanamh ag an nGrúpa. Ach amháin iad sin ag baint le luach cothrom iasachtaí féichiúnaí chun na ráiteas airgeadais a ullmhú:

- fardail – maoine trádála,
- infheistíochtaí a rinneadh in ionstraimí cothromais, agus
- réadmhaoin infheistíochta.

3.2 BREITHIÚNAS AGUS MEASTACHÁIN EILE AN LUCHTA BAINISTÍOCHTA (AR LEAN)

FARDAIL – MAOINE TRÁDÁLA

(a) Breithiúnais arna ndéanamh

Fardail – déantar cuntasáocht i leith maoine trádála faoi IAS 2 Fardail, i gcomórtas le IAS 40 Maoine Infheistíochta. Tá sócmhainní maoine agus sócmhainní eastát neamhréadach atá a choinneáil le haghaidh athdhíola san áireamh mar maoine trádála. Aithnítear iad ar dtús ar ráiteas staid an airgeadais ag an bpointe ar a ndéantar an conradh ceannaigh a shíniú leis an díoltóir, ar aon dul le beartas cuntasáochta 2.19. Tar éis dóibh a bheith aitheanta ar dtús, déantar maoine trádála a lua ag an gceann is íochtaráí de chostas agus glanluach inréadaithe. Tá costas bunaithe ar bhun aithint shainiúl de chostais aonair ag baint le gach sócmhainn.

(b) Meastacháin arna n-úsáid

Is ionann glanluach inréadaithe agus praghas díola measta le haghaidh maoine móide na costais chríochnaithe mheasta uile agus na costais atá riachtanach chun an díolachán a dhéanamh. Aithnítear athbhreithnithe ar luach anonn na maoine trádála mar a leanas; i) i gcás aonaid chonraithe a aithnítear ar ráiteas staid an airgeadais, déantar athbhreithnithe ar NRV a fhritháireamh i gcoinne iasachtaí, agus ii) i gcás maoine trádála arna gcur i gcrích, aithnítear athbhreithnithe ar luach anonn sa ráiteas ioncaim. Is ionann an t-athbhreithniú ar ghlanluacháil inréadaithe na maoine trádála agus meastachán bunaithe ar chéatadán críochnaithe na maoine atá i mbéal forbartha nó bunaithe ar mheasúnú ar fhaisnéis ón margadh maidir le maoine trádála arna gcur i gcrích. Ós rud é gur meastachán cuntasáochta an meastachán sin, tá sé faoi réir ag neamhchinnteacht.

RÉADMHAOINE INFHEISTÍOCHTA

Is luachálaí réadmhaoine neamhspléach, seachtrach le cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí agus taithí ar na mallaibh sna catagóirí réadmhaoine atáthar a luacháil a shocraíonn luach cóir réadmhaoine infheistíochta. Tá aschuir ó luachálaithe ag brath ar bhreithiúnais na bainistíochta. I 2019, d'úsáid an luachálaí modh infheistíochta luachála a bhain úsáid as teicníc sreabhadh airgid lascainithe. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceanna a bhí san áireamh sa teicníc seo:

- seans feidhmiúcháin roghanna ceannaithe a shocrú;
- ráta glantoradh scoir a roghnú bunaithe ar chúinsí a chuimsíonn suíomh agus cineál aonaid cónaithe;
- sreafaí airgid cíosa ionchasach a shocrú bunaithe ar rátaí fáis do fho-inneacsanna CPI agus ollchéatadáin go glanchéatadáin do chostais oibríochta.

Is €288m an luach tugtha anonn ar réadmhaoine infheistíochta ag 31 Nollaig 2019 leis an athrú i luach cóir aitheanta sa ráiteas iocaim ag €74m.

INFHEISTÍOCHTAÍ IN IONSTRAIMÍ COTHROMAIS

Agus cóireáil chuntasáochta iomchuí ar infheistíochtaí in ionstraimí cothromais á gcinneadh, breithnítear eiseadh tionchair shuntasach ar bhonn cás le cás, agus na táscairí a leanas á n-úsáid:

- ionadaíocht ar an mbord stiúthóirí nó ar chomhlacht rialaithe coibhéiseach;
- rannpháirtíocht sa phróiseas ceaptha beartas;
- idirbhearta ábharacha idir an dá pháirtí;
- pearsanra bainistíochta a idirmhalartú;
- faisnéis theicniúil rithábachtach a sholáthar; agus
- cearta vótála ionchasacha.

Ag dáta an tuairiscithe, ní raibh aon infheistíochtaí ann in ionstraimí cothromais ina ndearna an Grúpa aon rialú nó tionchar suntasach.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

4. GLANGHNÓTHACHAIN AR IASACHTAÍ FÉICHIÚNAÍ/IASACHTA IDIRGHRÚPA TOMHAISTE AG FVTPL

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Gluaiseacht luacha cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	20	229,539	605,204

Déanann an Gníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. Déantar athruithe ar an luach cothrom a thuairisciú sa ráiteas ioncaim de réir bheartas cuntasafóichta 2.10. Féach Nóta 20 le haghaidh tuilleadh sonraí ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL atá i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe. Áirítear le hiasachtaí arna dtomhas ag FVTPL iasachtaí féichiúnaí a sheilbhítear ó na hinstiúidí a ghlacann páirt, ó iasachtaí scairshealbhóra agus ó sreafaí ioncaim ráthaithe.

An Gníomhaireacht	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Ioncam úis ar iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	20	-	1,258

Déanann an Gníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an Gníomhaireacht chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. De réir IFRS 9, táthar anois ag aicmiú an iasacht idirghrúpa le GNBS mar 'iasacht idirghrúpa a tomhaistear ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas'. Déantar athruithe ar an luach cothrom a thuairisciú sa ráiteas ioncaim de réir bheartas cuntasafóichta 2.10. Féach Nóta 20 le haghaidh tuilleadh sonraí ar iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL atá i seilbh an Gníomhaireachta ag an dáta tuairiscithe.

Ghin foghnóthais Ghrúpa GNBS brabúis, a bheidh iníoctha le BSN sa deireadh mar ioncam úis faoi shocrúithe um iasachtaí le rannpháirtíocht sa bhrabús. Ina dhiaidh sin, tar éis úsáid aon chaillteanas cánach a bhí ar fáil agus asbhaint an chostais úis ar a chuid urrús fothiachais, más rud é go ngineann BSN na brabúis incháinithe seo, is le GNBS an Gníomhaireacht a foictar iad, mar ioncam úis.

5. GLANGHNÓTHCHAN AR RÉADMHAOINE INFHEISTÍOCHTA

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Gluaiseach luac cóir ar réadmhaoine infheistíochta	22	74,320	-

Ar 28 Méan Fómhair 2019, athrangaíodh punann réadmhaoine cónaithe SRCNS ó réadmhaoine fardail-trádála go réadmhaoine infheistíochta. Luacháiltear réadmhaoine infheistíochta ag luach cóir. Ag an dáta aistrithe, aithnítear an difríocht idir luach cóir agus suim ghlanluacha réadmhaoine sa ráiteas ioncaim. Aithnítear an difríocht i luach cóir sa ráiteas ioncaim de réir polasaí cuntasafóichta 2.20. Féach nóta 22 do níos mó sonraí ar réadmhaoine infheistíochta i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe.

6. IONCAM ÚIS

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Ús ar iasachtaí agus infháltais	-	6,474
Ús ar shócmhainní airgeadais ag FVOCI	-	2,020
Ús ar airgead agus coibhéisí airgid	18	30
Ioncam úis iomlán	18	8,524

I 2019, baineann ioncam úis ar iasachtaí agus infháltais cur i gcrích aithint EIR i dtaca le hiasachtaí agus le hinfháltais aus soiléiriú a staid dheiridh. Ríomhtar ioncam úis ar shócmhainní airgeadais ag FVOCI ag baint úsáide as modh cuntasafóichta EIR.

Ní raibh aon úis ar shócmhainní airgeadais ag FVOCI le linn 2019 agus ní raibh aon iasacht rangaithe ag FVOCI.

6. IONCAM ÚIS (AR LEAN)

Cuimsíonn ús ar airgead agus coibhéisí airgid ús tuillte ar airgead agus earlaisí gearrthréimhseacha coinnithe i rith na bliana.

Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Ioncam úis dhiúltach ar iasacht chuig BSNT	154	142

Is mar gheall ar rátaí úis dhiúltacha ar an iasacht idirghrúpa ó NALM atá ioncam úis dhiúltach de €0.15m (2018: €0.14m) ar an iasacht idirghrúpa.

7. COSTAS ÚIS AGUS A CHOSÚIL

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Ús ar bhannaí rialtais	302	231
Costais úis diúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	12,559	5,845
Costais úis léasa	173	-
Iomlán úis agus costais cosúil leis	13,034	6,076

Is ús ar bhannaí gearrthéarmach rialtais coinnithe mar gheall ar aidhmeanna leachtacht é ús ar bhannaí rialtais atá ar fáil le díol aithnithe ag úsáid modh EIR. Is ionann luach ainmniúil bannaí rialtais ag an dáta tuairiscithe agus €325m (2018: €430m).

Thabhaigh an Ghrúpa costais ús €13m (2018: €6m) ar airgead tirim agus coibhéisí airgead tirim mar gheall ar ús dhiúltach le linn 2019.

Ghlac an Grúpa le IFRS 16 ó 1 Eanáir 2019 agus d'aithin sé costais úis léasa ar dhliteanais léasa de €173k.

Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Costais úis diúltach ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	7	4
Costais úis léasa	35	-
Iomlán úis agus costais cosúil leis	42	4

Mar gheall ar rátaí dhiúltach úis tá ús diúltach de €7k (2018: €4k) ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim.

Ghlac an Gníomhaireacht le IFRS 16 ó 1 Eanáir 2019 agus d'aithin sé costais úis léasa ar dhliteanais léasa de €35k.

8. IONCAM TÁILLE

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaithe	249	27,137

Ioncam atá gaolmhar le naisc féichiúnaithe nach n-áirítear mar laghdúchán ar oibleagáidí fiachais an féichiúnaí is ea an t-ioncam táille ó iasachtaí féichiúnaí. San ioncam táille a aithnítear sa bhliain féadfar táillí socruithe, táillí athstruchtúrtha, táillí imeachta, táillí feidhmiúcháin a áireamh, chomh maith le táillí idirbheartaithe ó dhíolacháin iasachtaí. Tá an leibhéal d'ioncam táille bunaithe ar an gcineál de hidirbhearta a tharlaíonn le linn na bliana.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

9. IONCAM EILE

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Dáileacháin ó ionstraim chothromais (a)	6,782	13,876
Caillteanas luach coir ar ionstraim chothromais (b)	15,720	(1,843)
Ioncam cíosa Léasa (c)	12,381	11,666
Athluacháil ar réadmhaoine trádála (d)	(507)	(458)
Spéansais eile (e)	(8,907)	(10,554)
Ioncam eile (f)	2,275	27,347
Iomlán ioncam eile	27,744	40,034

- (a) Fuair an Grúpa díbhinní dar luach €6.8m san iomlán (2018: €13.9m) ar a chuid infheistíochta i rith na tréimhse tuairiscithe.
- (b) Tá luach cothrom ionstraimí cothromais GNBS bunaithe ar ghlanluach sócmhainne an aonáin infheistíochta amhail an dáta tuairiscithe, agus déantar athruithe ar an luach cothrom a aithint sa ráiteas ioncaim de réir bheartas cuntasáíochta 2.7. Féach Nóta 28 le haghaidh tuilleadh sonraí ar ionstraimí cothromais i seilbh an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe.
- (c) Tuilltear ioncam cíosa léasa ó réadmhaoine cónaithe a léasú le comhlachtaí tithíochta faofa agus údarais áitiúla le haghaidh tithíochta sóisialta. Déantar é a chuntas ar bhonn líne dírí thar théarma an léasa, de réir bheartas cuntasáíochta 2.26.
- (d) I gcomhréir le beartas cuntasáíochta 2.19, déantar réadmhaoine trádála a thomhas ag costas agus glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Ag an dáta tuairiscithe, d'aithin an Grúpa caillteanas athluachála €0.5m (2018: ní raibh aon caillteanas nó ghnóthachan athluachála) ar na sócmhainní seo. Féach Nóta 21 le haghaidh tuilleadh sonraí maidir le sócmhainní réadmhaoine.
- (e) Le speansais eile, áirítear táille conraithe de €5.1m (2018: €1.9m) a díoladh sa bhliain airgeadais tar éis ráta brabús ainmnithe ar infheistíocht cothromais a bhaint amach agus €3.8m le haghaidh díluchtú dliteanas réadmhaoine glacadóireachta (2018: €8.7m).
- (f) Rinne GNBS comhaontú le leachtaitheoir speisialta IBRC maidir le díbhinn i ndáil le héilimh neamhurratithe de €2.3m (2018: €13.9m). In 2018, glanadh na suimeanna uile a bhí infhaighte ó na hinstiúidí a bhí ag glacadh leis agus a bhain le rótharraingtí chomh maith. Tharla ioncam breise de €13.4m de thoradh an ghlanta sin.

Gníomhaireacht	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Costais cúitithe ón Ghrúpa NAMAI	13	40,828	43,496
Brábús ar dhiúscairt troscán		9	-
Iomlán ioncam eile		40,837	43,496

10. CAILLTEANAIS AR IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Caillteanais ar dhíorthaigh gnóthaithe ó iasachtaithe	(367)	(8,549)
Caillteanais luacha cothrom ar dhíorthaigh eile	(1,543)	(121)
Ús ar ionstraimí airgeadais díorthaigh gnóthaithe	1,662	1,920
Ús speansais ar ionstraimí airgeadais díorthaigh gnóthaithe eile	(485)	(501)
Caillteanais iomlána ar ionstraimí airgeadais díorthaigh	(733)	(7,251)

Tá luach cothrom na mbabhtálacha ar na hionstraimí seo agus aon costais iníoctha eile san áireamh i gcaillteanais ar ionstraimí airgeadais dhíorthaigh. Tá gluaiseachtaí luach cothrom ar dhíorthaigh á spreagadh ag gluaiseachtaí margaidh a tharla i gcaitheamh na bliana. Tá tionchar ar luach cothrom na mbabhtálacha seo ag athruithe i rátaí Euribor agus leibhéil feidhmíochta na ndíorthach iasachtaithe. Soláthraítear breis faisnéise ar ionstraimí airgeadais díorthaigh i Nóta 19.

Baineann ioncam úis ar ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte le hús faighte ar dhíorthaigh gnóthaithe ó Institiúidí Rannpháirteacha a bhí bainteach leis na hiasachtaí a gnóthaíodh. Baineann costais ar aon ionstraimí airgeadais díorthacha eile leis an ús atá iníoctha ar dhíorthaigh a chuirtear leis chun fáilacht a dhéanamh in aghaidh neamhchosaint don riosca ráta úis.

Níl aon díorthaigh sa Ghníomhaireacht.

11. GLANBHRABÚS AR DHIÚSCAIRT AGUS ATHMAOINIÚ IASACHTAÍ

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Glan brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí	5,479	179,390

I rith na bliana airgeadais, dhiúscair an Grúpa suim iasachtaí féichiúnaithe chuig tríú páirtithe agus athmhaoiniú iasachtaí eile. Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt agus athmhaoiniú a thomhas mar an difríocht idir fáiltais díolacháin faighte agus a luach anonn na n-iasachtaí agus na n-infháltas seo. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús dar luach €5.5m (2018: €179m) ar iasachtaí a dhiúscairt agus a athmhaoiniú. Thuill an Grúpa ollbhrabús de €5.6m (féach nóta 20) (2018: €181m), agus nuair a chuirtear é sin in éineacht leis na costais diúscartha de €0.1m (2018: €1.4m), b'ionann an glanbhrabús ar dhiúscairt iasachtaí agus €5.5m (2018: €179m).

Ní dhearna an Ghníomhaireacht aon iasachtaí a dhiúscairt.

12. GLANBHRABÚS AR DHIÚSCAIRT SÓCMHAINNÍ RÉADMHAOINE

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Glanfháltais ó dhiúscairt infheistíochtaí réadmhaoine	46,505	192,039
Costas bainteach de shócmhainní réadmhaoine a íocadh	(7,138)	(58,212)
Glanbhrabús iomlán ar dhiúscairt agus athmaoiniú sócmhainní réadmhaoine	39,367	133,827

Déantar brabús nó caillteanas ar dhiúscairt réadmhaoine a thomhas mar an difríocht idir fáiltais díolacháin faighte agus luach anonn na sócmhainní réadmhaoine sin lúise na costas díola atá gaolmhar leo. Réadaigh an Grúpa glanbhrabús de chuid €39.4m (2018: €133.8m) ar dhiúscairt na sócmhainní réadmhaoine trádála sa bhliain airgeadais.

Ní dhearna an Ghníomhaireacht aon aonaid réadmhaoine a dhiúscairt mar nach bhfuil aon shócmhainní réadmhaoine ag an Ghníomhaireacht.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

13. COSTAIS RIARACHÁIN

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Costais in-aisíochta le GBCN	13.1	38,809	39,128
Táillí príomhsheirbhíseora	13.2	7,022	8,258
Táillí máistir-sheirbhíseora	13.3	1,525	1,727
Táillí bainistíochta punainne	13.4	2,346	2,822
Táillí dlí	13.5	5,495	9,118
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	13.6	5,370	6,005
Costais chíos agus áitíochta	13.7	4,333	6,326
Táillí iniúcháireachta inmheánacha	13.8	667	717
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	13.9	832	904
Táillí agus costais an Bhord agus an Choiste	13.10	474	485
Iomlán na gcostas riaracháin		66,873	75,490

Gníomhaireacht	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Costais riaracháin			
Costais in-aisíochta le GBCN	13.1	38,809	39,128
Costais áitíochta agus cíosa	13.7	318	4,368
Táillí agus costais an bhoird agus coiste	13.10	474	485
Iomlán na gcostas riaracháin		39,601	43,981

Aithnítear na costais in-aisíochta le GBCN mar chostas don GNBS. Aisíocann Grúpa NAMAI na costais uile, seachas táillí Boird agus coiste agus costais tabhaithe ag an GNBS, leis an GNBS. Chútigh Grúpa NAMAI costais iomlána de chuid €40.8m (2018: €43.5m) leis GNBS an Ghníomhaireacht.

Gníomhaireacht	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Costais in-aisíochta le NAMAI			
Costais in-aisíochta le GBCN	13.1	38,809	39,128
Costais áitíochta agus cíosa		2,019	4,368
Iomlán costais in-aisíochta le NAMAI		40,828	43,496

13.1 COSTAIS IN-AISÍOCHTA LEIS AN GBCN

Faoi Alt 42 (4) den Acht, tá dualgas ar an GNBS na costais tabhaithe ag GBCN de thoradh a fhoireann a shannadh agus seirbhísí a sholáthar don GNBS a chúiteamh le GBCN. Tá na costais san áireamh sna méideanna nochtaithe i ráitis airgeadais GNBS mar gheall ar am a ghlac sé a dá ráiteas airgeadais a chuir le chéile.

Cuimsítear costais ó costais foirne de €28.9m (2018: €30.9m) agus forchostais agus costais seirbhísí roinnte de €9.9m (2018: €8.2m).

Tabhaíonn GBCN costais indíreacha ar nós tuarastail, cíós, TF, seirbhísí oifige agus gnó. Ina theannta sin, soláthraíonn GBCN seirbhísí comhroinnte do GNBS, lena n-áirítear TF, Acmhainní Daonna agus Airgeadas. Ba ionann costas tuarastail fhostaithe leithdháilte GBCN (nach Oifigigh an GNBS iad) a sholáthraigh na seirbhísí sin do GNBS le linn 2019 agus €3.6m (2018: €3.2m).

D'aontaigh GNBS cuid coibhneasach de chostais forchostais seachtach tabhtah ag an GNBS a aisíoc ar bhun lárnach áit a deachaigh chun leasa GNBS go díreach nó go hindíreach tríd soláthar earraí agus seirbhísí gaolmhar. Tá costais teicneolaíocht faisnéise, seirbhísí oifige agus gnó, chomh maith le dímeas in mar úsáid sócmhainn seasta agus forchostais lárnach eile san áireamh.

Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) agus déanann an Grúpa NAMAI an Ghníomhaireacht a chúiteamh.

13.1 COSTAIS IN-AISÍOCTHA LEIS AN GBCN (AR LEAN)

COSTAIS FOIRNE

Níl aon fhostaithe ag an nGrúpa. Tá an pearsanra ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN costas tuarastail na foirne atá ag obair go lánaimseartha i ngnó an GNBS a athmhúirearú ar an nGrúpa. Ba ionann an costas tuarastail iomlán lena n-áirítear costais pinsin don tréimhse tuairiscithe agus €28.9m (2018: €30.9m). Is gá na nochtaithe aisíoctha a leanas faoi Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Bailiúcháin cistí leasa foirne	2019 €m	2018 €m
Bunphá	20.5	22.0
Pá i gcoibhneas le feidhmíocht	0.5	1.0
Liúntas	0.1	0.2
Sochar foirne gearr-théarmach	21.1	23.2
Sochar foirceannaithe	2.8	1.9
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	2.1	2.5
Ranníocaíochtaí pinsin	2.9	3.3
Bailiúcháin cistí leasa foirne iomlán	28.9	30.9

Ba é líon na bhfostaithe de chuid an GBCN a bhí páirteach go díreach sa Ghrúpa ('Oifigigh GNBS') ag an dáta tuairiscithe ná 211 (2018: 238). Fágfaidh 32 fostaí ann GNBS mar chuid den Scéim Iomarcaíochta Deonái ('VRS') (2018: 18).

Rinneadh íocaíochtaí i gcoibhneas le feidhmíocht de €0.5m (2018: €1.0m) le 56 baill foirne (2018: 107) i 2019 agus baineann siad leis an tréimhse 1 Eanáir 2019 go 31 Nollaig 2019.

Aithníodh costais de €2.8m (2018: €1.9m) ag baint le sochair foirceannaithe (VRS agus saoire gharraíodóireachta san áireamh) in 2019, a raibh €1.4m (2018: €0.9m) de inchurtha i leith íocaíochtaí reachtúla agus íocaíochtaí iomarcaíochta eile, bhain €0.6m (2018: €0.4m) leis an "scéim choinneála"¹⁰, agus €0.8m (2018: €0.9m) le saoire gharraíodóireachta. Ní costas incriminteach don GNBS atá i gceist leis an tsaoire gharraíodóireachta, ach cuid den chostas foriomlán tuarastail a bheadh thabhairt ag GNBS cibé cinneadh a bheadh déanta maidir leis na baill foirne lena mbaineann a chur ar saoire gharraíodóireachta. Bhí 32 ball foirne (2018: 18) i dteideal saoire gharraíodóireachta trí mhí faoin VRS. Chomh maith leo siúd ar glacadh leo don VRS, cuireadh 2 bhall foirne (2018: 4) ar saoire gharraíodóireachta le linn 2019. Ar an meán, mhair saoire gharraíodóireachta an 2 ball foirne mí (2018: dhá mhí). Rinneadh na cinntí maidir leis na 2 ball foirne a chur ar saoire gharraíodóireachta ar bhonn cás ar chás agus rinneadh measúnú, inter alia, ar ról an duine sin i GNBS agus fostóir nua an duine sin. Tarlódh tuilleadh iomarcaíochta ar bhonn céimnithe gach bliain thar an chuid atá fágtha de ré GNBS.

Tá Oifigigh an GNBS ina mbaill de Scéim Pinsean Sochair Shainithe GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí sa scéim seo thar ceann na bhfostaithe úd. Déantar costas na ranníocaíochtaí pinsean seo a athmhúirearú ar an GNBS. Tá costas na ranníocaíochtaí pinsean le fáil i Nóta 39.

I measc na gcostas foirne tá tuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin mar atá luaite anseo thíos:

Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)	2019 €	2018 €
Tuarastal	426,675	413,377
Sochair incháinithe	19,982	21,638
	446,657	435,015

San áireamh i luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin tá buntuarastal, sochair incháinithe agus íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht de suas le 60% de thuarastal bliantúil. Is ionannsochar incháinithe agus sochar tuillte le linn an tréimhse tuarastála agus is féidir le árachas sláinte, carr cuideachta agus síntiús proifisiúnach bheith san áireamh. Bhí an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin i dteideal íocaíocht i gcoibhneas le feidhmíocht don bhliain 2018 agus 2019, ach i bhfianaise na ndúshlán geilleagrach ag tabhairt aghaidh ar an tír, tharscaoil sé a theidíocht i ndáil leis an íocaíocht seo.

¹⁰ Ní bhaineann an scéim choinneála ach amháin i gcúnsí ina ndearnadh iomarcaíocht ar bhaill foirne, inar chomhlíon siad gach caighdeán agus inar fhan siad le GNBS don tréimhse riachtanach le sainordú reachtúil na Gníomhaireachta a chomhall.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

13. COSTAIS RIARACHÁIN (AR LEAN)

13.1 COSTAIS IN-AISÍOCHTA LEIS AN GBCN (AR LEAN)

COSTAIS FOIRNE (AR LEAN)

Baineann na laghduithe pá a ndearnadh foráil dóibh san Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2013, a tháinig i bhfeidhm an 1 Iúil 2013, le hoifigigh GNBS. Rinneadh foráil san Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2015 d'aisiriú na laghduithe pá sin dóibh siúd uile a raibh tionchar ag reachtaíochta 2013 orthu. Cuireadh an chéad aisiriú faoin Acht um Bearta Airgeadais Éigeandála ar Mhaithe le Leas an Phobail 2015 chun feidhme in Aibreán 2017, agus rinneadh aon trian den laghdú a rinneadh ar thuarastal an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin in 2013 a aisiriú mar thoradh. Cuireadh an darna aisiriú i bhfeidhm in Aibreán 2018. Cuireadh an aisiriú deiridh i bhfeidhm in Aibreán 2019.

Ní sháraíonn teidlíochtaí pinsin an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin téarmaí caighdeánacha scéim eiseamláireach aoisliúntais na hearnála poiblí.

Is é POF GBCN a chinneann luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin i ndiaidh comhairliúcháin le Bord GNBS. Le comhairle á tabhairt maidir le luach saothair, soláthraítear faisnéis do Choiste Comhairleach GBCN ó dhearcthaí Choiste Luach Saothair GBCN amidir le dualgais an Bhoird polasaí Rialtas a chuir i bhfeidhm ag baint leis an luach saothar seo.

PRÍOMHPHEARSANRA BAINISTÍOCHTA

Sainítear príomhphearsanra bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit 2016 ('an Cód') mar na baill foirne sin a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Tá 6 (2018: 7) tuarascáil bainistíochta díreach ag Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin le linn 2019 agus ba ionann an cúiteamh iomlán a íocadh leo, pá agus pá i gcoibhneas le feidhmíocht san áireamh, agus €1.1m de iomlán thuarastal €1.1m (2018: €1.7m), agus sochair de €0.01m. Tá sochair/liúntais tuillte sa tréimhse tuarastála san áireamh i sochair agus is féidir le árachas sláinte, liúntais cairr agus síntiús proifisiúnta san áireamh freisin.

SOCHAIR UILE NA BHFOSTAITHE

Tá sochair uile na bhfostaithe, laistigh de bhandaí pá de €25,000 ó €50,000 suas ag 31 Nollaig 2019 agus 2018, leagtha amach sa tábla thíos.

Banda pá	Uimhir fostaithe 2019	Uimhir fostaithe 2018
suas go €50,000	40	42
€50,001 - €75,000	31	45
€75,001 - €100,000	53	53
€100,001 - €125,000	36	43
€125,001 - €150,000	31	33
€150,001 - €175,000	11	13
€175,001 - €200,000	4	3
€200,001 - €225,000	2	-
€225,001 - €250,000	2	4
€250,001 - €275,000	-	1
€275,001 - €300,000	-	-
€300,001 - €325,000	-	-
€325,001 - €350,000	-	-
€350,001 - €375,000	-	-
€375,001 - €400,000	-	-
€400,001 - €425,000	-	-
€425,001 - €450,000	1	1
Iomlán	211	238

Áirítear leis an luach saothair iomlán an buntuarastal agus aon sochair inchánacha íochta le fostaithe. Ní áirítear leis ranníocaíochtaí pinsin an fhostóra. Cuirtear an Ranníocaíocht Aoisliúntais Bhreise (ASC) i bhfeidhm do fhostaithe GBCN.

13.1 COSTAIS IN-AISÍOCHTA LEIS AN GBCN (AR LEAN)

CAITEACHAS AR FHÁILTEACHAS

Mar is gá a nochtadh faoin gCód, tá an caiteachas ar fháilteachas a tabhaíodh le linn na bliana leagtha amach thíos:

	2019 €	2018 €
Leas Foirne	13,710	10,830
Deonacháin Sport agus sóisialta	13,236	11,441
Imeachtaí foirne	9,035	10,127
Bláthanna	-	70
	35,981	32,468

Cuimsíonn an chuid is mó de chostas leasa na foirne costas scagthástálacha sláinte don fhoireann (2019: €8k; 2018: €9k) vacsaíní fliú (2019: €1k; 2018: €2k) agus ranganna agus léachtaí ag am lóin. Eagraíonn an GBCN iad sin agus tá foireann an GNBS incháilithe le leas a bhaint as na sochair sin.

Tá Coiste Spóirt agus Sóisialta curtha ar bun ag an GBCN don fhoireann uile, agus is féidir leo dul isteach ann ar bhonn deonach agus táillí ballraíochta a íoc. D'aontaigh an GNBS ranníocaíocht a dhéanamh le costais na gníomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste sa chás ina mbaineann baill foirne GNBS leas as na gníomhaíochtaí. Thabhaigh an GNBS €13k le linn 2019 (2018: €11k) i ndáil leis na gníomhaíochtaí eagraithe ag an gCoiste.

Rinneadh imeacht a reáchtáil le haitheantas a thabhairt don chion oibre tábhachtach luachmhar déanta ag foireann an GNBS, idir na baill foirne a bhí ag fágáil faoi scéim iomarcaíochta deonaí 2019 agus na baill foirne a bhí ag fanacht ann, i dtaobh bhaint amach rathúil chuspóirí GNBS le linn na bliana. D'fhreastail tuairim is 150 (2018: 250) duine ag costas €7k (2018: €8k). Cuimsíonn imeachtaí foirne eile scair an GNBS de na himeachtaí foirne eagraithe agus an GBCN chuig a dtugtar cuireadh do oifigí an GNBS.

COSTAIS TAISTIL

Ba ionann na costais taistil iomlána a tabhaíodh le linn 2019 agus €39k (2018: €58k), ar bhain €18k (2018: €13k) de le taisteal idirnáisiúnta agus €21k (2018: €45k) le taisteal intíre.

13.2 TÁILLÍ PRÍOMHSHEIRBHÍSEORA

San áireamh i dtáillí príomhsheirbhíseora tá táillí íochta le AIB agus Link Asset Services a sheirbhísiú. a riarann na hiasachtaí agus na hinfháiltais a d'eascair laistigh de gach Institiúid Rannpháirteach. chomh maith le bainistíocht cuntais reatha gearrtha. Tá na táillí Príomhsheirbhíseora bunaithe ar comhaontaithe seirbhísí leis na solathraí seirbhísí (Link Asset Services) agus aisghabháil costais le uasmhéad 10 bonnpoinnte d'iarhmhéideanna iasachta parfhiaichais arna riar (do AIB).

Tá na méideanna iníochta le gach Institiúid Rannpháirteach sonraithe i Nóta 39, nochtadh páirtithe gaolmhara. Is €7m (2018: €8.3m). A bhí táillí príomhsheirbhíseora le linn na bliana airgeadais.

13.3 TÁILLÍ MÁISTIR-SHEIRBHÍSEORA

Áirítear i dtáillí máistir-sheirbhíseora táillí íochta leis an Máistir-Sheirbhíseoir, Link Asset Services. Soláthraíonn Link Asset Services seirbhísí riaracháin iasachtaí agus bainistíochta sonraí don Ghrúpa. Is €1.5m (2018: €1.7m) na táillí máistir-sheirbhíseora don chliain airgeadais.

13.4 TÁILLÍ BAINISTÍOCHTA PUNAINNE

Baineann táillí bainistíochta punainne le táillí tabhaithe i mbainistíocht agus tacaíocht leanúnach féichiúnaithe. San áireamh sna costais áirítear táillí luachála réadmhaoinne, cuardaigh sócmhainní agus clárlainne táillí, costais díolacháin iasachtaí agus costais árachais.

13.5 TÁILLÍ DLÍ AGUS CÁNACH

San áireamh i dtáillí dlí tá táillí íochta le gnólachtaí seirbhíse gairmiúla i ndáil le comhairle dlí i bainistíocht leanúnach agus tacaíocht féichiúnaithe. Is laghdú gníomhaíochta dlí atá ag tiomáint laghdú i dtáillí dlí. San áireamh i dtáillí dlí de €5.5m (2018: €9.1m) tá costais réiteach iomlán de €147k (2018: €909k).

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

13. COSTAIS RIARACHÁIN (AR LEAN)

13.6 COSTAIS AIRGEADAIS, CUMARSÁIDE AGUS TEICNEOLAÍOCHTA

Cuimsítear costais tabhaithe linn na bliana ag baint le TE, comhairle úis agus costais riaracháin eile i gcostais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta.

13.7 COSTAIS CHÍOSA AGUS ÁITÍOCHTA

Áirítear i gcostais chíosa agus áitíochta costais tabhaithe i rith na bliana i ndáil leis na háitribh a bhfuil an Grúpa ag baint úsáide astu.

Léasaigh an Gníomhaireacht an tríú hurlár de fhoirgneamh an Stáitchiste ó 2010 ar feadh tréimhse 10 mbliana, an chéad urlár ó 2014 ar feadh tréimhse 15 mbliana agus forfhoirgneamh an chéad urláir ar feadh tréimhse 12 bhliain agus 4 mhí ó 2013. Bhog an Gníomhaireacht áitreabh i 2019. Ag an dáta tuairiscithe, ba 10 mí téarma an léasa fágtha ar a tríú urlár. Tréimhse 6 mhí atá i gceist i dtréimhse an léasa go dtí an chéad chlásal scoir i ndáil le ainneacs an chéad urlár agus 10 mí don chéad urlár. Chuir an Gníomhaireacht na clásail scoir seo i bhfeidhm. I Feabhra 2020, d'aontaigh GBNS téarmaí agus chuir na téarmaí i bhfeidhm do ghéilleadh a léasa agus leasa eile i bhFoirgnimh an Stáitchiste le Google Ireland. Bhí laghdú i luach eis-sreabhaidh ó GBNS i gcomparáid leis an suíomh chonartha roimh an ghéilleadh mar gheall ar an ghéille.

Léiríonn an tábla thíos na costais cíosa ag 31 Nollaig:

Cíos Bliantúil (le CBL a áireamh) Gníomhaireacht	2019 €m	2018 €m
Tríú urlár	1.3	1.3
Chéad urlár	1.0	1.0
Ainneacs an chéad urlár	0.1	0.1

Tá muirear dímheasa €1.4m ar shócmhainn ceart úsáid i 2019 do spás Foirgnimh an Stáitchiste san áireamh i gcostais cíosa agus áitíochta.

Tá €0.8m (2018: €1.2m) atá cúitithe le GNBS ag GBCN ar son cíos agus áitíocht an chéad urlár agus ainneacs an chéad urlár. Bhog GBCN áitreabh i 2019 agus d'fhág an spás seo.

Tá foráil trochlaith de €1.3m aisiompaithe ag an nGníomhaireacht laistigh de chostais áitíochta i dtaca le Foirgnimh an Stáitchiste.

Tá an grúpa tar éis teacht ar aontas maidir le téarmaí le GBCN maidir le léasa Duga an Stáitchiste. Tá an comhaontas i bhfeidhm ó Bhealtaine 2018 le haghaidh téarma léasa 4 bliana. Tá muirear dímheasa €2.8m ar shócmhainn ceart úsáid san áireamh i gcostais cíosa agus áitíochta agus costais comhshaoraidí de €1m san áireamh. Ba €2.6m an muirear ar Duga an Stáitchiste i 2018.

Tá breis eolais faoi léasanna i Nóta 30 Sócmhainní eile, Nóta 31 Dlíteanais eile agus Nóta 33 Tiomantais agus dlíteanais theagmhásacha.

Tá muirear dímheasa €Nialas (2018: €1,008k) ar shócmhainn ceart úsáid ar chostais fheistithe léasa chaipitlithe san áireamh i gcostais cíosa agus áitíochta. Baineann an t-iarmhéid atá fágtha le costais áitíochta.

13.8 TÁILLÍ INIÚCHÓIREACHTA INMHEÁNACHA

D'úsáid an Grúpa seirbhísí gnólacht iniúchóireachta seachtraí (Deloitte) chun ról an iniúchta inmheánaí a chomhlíonadh don Ghrúpa. Baineann na táillí atá tabhaithe go dtí seo leis an iniúchadh ar phróisis ghnó a rinne na hiniúcháirí inmheánacha agus tuairisciú a rinneadh ar thorthaí na n-iniúchtaí inmheánacha.

13.9 LUACH SAOTHAIR INIÚCHTA SHEACHTRAIGH

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Iniúchadh Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ar Ghrúpa GNBS agus fóchuideachtaí	450	424
Iniúchadh an Iniúcháir Reachtúil ar fhóchuideachtaí Grúpa GNBS	382	480
Luach saothair iomlán an iniúchta sheachtraigh	832	904

13.9 LUACH SAOTHAIR INIÚCHTA SHEACHTRAIGH (AR LEAN)

Ní chuireann an t-Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (mar iníochóir seachtrach) aon seirbhísí ráthaíochta, comhairle cánach nó seirbhísí neamhiniúcháireachta ar fáil go an GNBS.

Is é an t-Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste Iniúcháir an GNBS i gcomhréir le hAlt 57 den Acht fán nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

De bhun na gceanglas in Acht na gCuideachtaí 2014, éilítear ar GNBS iniúcháir reachtúil a cheapadh ar leithligh i leith chuideachtaí laistigh de Ghrúpa an GINBST a meastar a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Ós rud é go bhfuil 51% den GNBS faoi úinéireacht phríobháideach agus go bhfeidhmíonn sé le díbhinní a thabhairt ar ais dá scairshealbhóirí meastar é a bheith ag trádáil ar mhaithe le sochar. Dá réir sin, ceapadh Mazars, Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla agus Cuntasóirí Cairte, mar iniúcháirí reachtúla ar fhochuideachtaí Ghrúpa GNBS i Meitheamh 2017. Ba é €315k (gan CBL san áireamh) an táille iniúcháireachta a comhaontaíodh do 2019 agus €390k do 2018.

Le linn na bliana, chuir Mazars seirbhísí dócmhainneachta ar fáil inar cheap GNBS iad le gníomhú ar son fhéichiúnaithe GNBS a bhfuil dualgas cúraim orthu i leith GNBS de réir mar atá forordaithe sa dlí. Is iad féichiúnaithe GNBS faoi seach a íocfaidh na táillí de €0.6m a tabhaíodh le linn na bliana (2018: €1.0m) agus ní hionann iad agus costas oibríochtúil de chuid GNBS, agus dá bhrí sin níl siad léirithe i ráiteas ioncaim an Ghrúpa.

13.10 TÁILLÍ AN BHOIRD AGUS AN CHOISTE GNBS

Tá táillí an Bhoird agus an Choiste GNBS leagtha amach faoi, agus iad faomhaithe and an Aire Airgeadais.

	2019 €	2018 €
Frank Daly (Cathaoirleach)(téarma deiridh críochnaithe 21 Nollaig 2019)	145,890	150,000
Aidan Williams (Cathaoirleach)(ceaptha 2 Aibreán 2019, ceapth mar Chathaoirleach 20 Nollaig 2019)	47,315	-
Oliver Ellingham	60,000	60,000
Brian McEnergy (téarma críochnaithe 21 Nollaig 2018)	-	58,370
Mari Hurley	75,000	60,408
Willie Soffe (téarma críochnaithe 21 Nollaig 2018)	-	72,962
Eileen Maher (ceaptha 3 Iúil 2018)	60,000	27,609
Michael Wall (ceaptha 3 Iúil 2018)	60,000	27,609
Táillí Boird	448,205	456,958
Costais an bhoird	6,530	10,040
Costais Iomlán an Bhoird	454,735	466,998
An Coiste Comhairleach Pleanála		
Alice Charles	5,000	5,000
Charlotte Sheridan (ceaptha 4 Ainbreán 2019)	4,000	-
Michael Wall (ceaptha chun an bhoird 3 Iúil 2018)	-	3,000
An Coiste Iniúcháireachta		
Jim Kelly (téarma críochnaithe 12 Eanáir 2020) ¹¹	10,000	10,000
Táillí an Choiste	19,000	18,000
Iomlán na dTáillí Boird agus Coiste	473,735	484,998

Ní fhaigheann Conor O'Kelly (Príomhfheidhmeannach GBCN), Brendan McDonagh (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS), mar bhaill ex-officio aon luach saothair de bhrí gur ag feidhmiú mar chomhaltaí de bhrí oifige an Bhoird atá siad. Tá costais iniúchta i leith an Bhoird agus bhaill Coiste leagtha amach thíos.

11 Chríochnaigh Jim Kelly a téarma ar 12 Eanáir 2020 agus ceapadh Liam Gallagher 9 Eanáir 2020.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

13. COSTAIS RIARACHÁIN (AR LEAN)

13.10 TÁILLÍ AN BHORD AGUS AN CHOISTE GNBS

2019	Costais Taistil €	Lóistín agus Cothabháil €	Eile €	2019 Iomlán €	2018 Iomlán €
Frank Daly (Cathaoirleach) ¹²	22	155	300	477	1,151
Oliver Ellingham ¹²	2,747	1,024	-	3,771	4,669
Brian McEnery ¹²	1,872	410	-	2,282	4,220
	4,641	1,589	300	6,530	10,040

13.11 TÁILLÍ COMHAIRLEACHTA

Áirítear le costais chomhairleachta, de réir mar atá sainmhínithe sa Chód, an costas a bhaineann le comhairle sheachtrach don ghnó ach ní áirítear feidhmeanna 'gnó mar is gnách' arna seachfhoinsiú. Tá na costais chomhairleachta a leanas san áireamh leis na ceannteidil ábhartha sna costais riaracháin íoctha le linn na bliana:

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Táillí dlí	794	1,731
Costais airgeadais, chumarsáide agus teicneolaíochta	92	138
Iomlán na dtáillí comhairleachta	886	1,869

San áireamh le hathmhúirearú GNBS, tá costas €0.5m (2018: €0.5m) le haghaidh táillí comhairleachta arna dtabhú ag GNBS agus arna n-athmhúirearú ag GNBS.

14. CAILLTEANAIS AIRGEADRA EACHTRAIGH

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Gnóthachain airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL (a)	20	1,067	767
Gnóthachain airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVOCI (a)		-	688
Gnóthachain/(Caillteanais) airgeadra eachtrach neamhréadaithe ar ionstraimí airgeadais díorthaigh (b)		622	(191)
Caillteanais airgeadra eachtrach réadaithe malairte ar ionstraimí airgeadais díorthaigh airgeadra (b)		(2,853)	(3,299)
Gnóthachain airgeadra eachtrach ar airgead tirim (c)		257	77
Gnóthachain airgeadra eachtrach eile		18	182
Caillteanais iomlána ar airgeadra eachtrach		(889)	(1,776)

(a) Eacraíonn gnóthachain agus caillteanais um aistriú airgeadra eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe ar athluacháil iasachtaí agus infháltas airgeadra eachtrach ainmnithe. Aithnítear méideanna aistrithe airgeadra eachtrach de réir bheartas 2.6.

Eascaíonn gnóthachain agus caillteanais ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach ó ghluaiseachtaí margaidh a mbíonn tionchar acu ar luach na dtíorthach sa tréimhse tuairiscithe. Tá caillteanas de chuid €141m (2018: €139m) taifeadta ag an GNBS ar dhíorthaigh airgeadra eachtrach atá fritháiríthe in aghaidh gnóthachain airgeadra eachtrach ar bhonn carntha ó 2010 i leith. Tá an glanchostas carntha seo comhaicmeach le costas "árachais" an GNBS a chosaint ó thionchar luaineachtaí sa ráta airgeadra eachtrach.

12 Tá suim de €2,582 san áireamh i speansas taistil agus cóiríochta agus cothaithe a léiríonn dliteanas cánach GNBS ar sochar comhchineáil i leith speansas bhoird díolta i 2019 (2018: €2,059).

14. CAILLTEANAIS AIRGEADRA EACHTRAIGH (AR LEAN)

- (b) I ndiaidh aistriú sócmhainní ó Institiúidí Rannpháirteacha, ghlac an Grúpa páirt in idirbhearta airgeadaíochta d'fhonn a nochtadh do luaineachtaí ráta malairte a laghdú, luaineachtaí a eascraíonn ó iasachtaí féichiúnaithe gnóthaithe. Cuimsíonn an gnóthachan nó caillteanas ar ionstraimí airgeadais díorthaigh gnóthachain agus caillteanas réadaithe agus neamhréadaithe. Aithnítear gnóthachain réadaithe agus neamhréadaithe i gcomhréir le beartas cuntasáíochta 2.18. Mínítear díorthaigh airgeadaíochta ar bhonn níos mionsonraí i Nóta 19.
- (c) Eascraíonn gnóthachain airgeadra eachtraigh ar airgead tirim mar thoradh ar luaineacht i rátaí airgeadra eachtraigh sna hiarmhéideanna airgid éagsúla neamh-Euro.

15. MUIREAR CÁNACH

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Cáin reatha			
Cáin chorparáide Éireannach		(34,603)	(113,077)
Cáin iarchurtha			
Ar ghnóthachain luach cothrom ar ionstraimí cothromais		57	(93)
Ar choigeartuithe aistrithe IFRS 9		4,238	4,239
Cáin iarchurtha iomlán aitheanta sa ráiteas ioncaim	29	4,295	4,146
Muirear úis iomlán		(30,308)	(108,931)

Seo a leanas réiteach na cánach ar bhrabús ag ráta corparáideach ábhartha na hÉireann i ndáil le muirear cánach iarbhrí an Ghrúpa don bhliain:

Réiteach cánach ar bhrabúis

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Brabús roimh cánachas	295,187	903,523
Cáin ríofa ag ráta cánach 25%	73,797	225,881
Éifeacht:		
Gluaiseachtaí díorthaigh neamh-inchánach	(3,320)	(724)
Costais asbhainte	(9,464)	(18,767)
Caillteanas chánach (úsáidithe)/nár úsáideadh tugtha anonn	(576)	4,390
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha dliteanas	(4,295)	(4,146)
Coigeartú an bhliain roimhe	(161)	974
(Creidmheas)/Táille ar cáin a choimeád siar	(1,916)	1,844
Coigeartuithe idirthréimhseach	4,189	4,189
Cáin gearrtha i ndlínsí eachtracha	-	2
Ioncam cáinithe ag ráta níos ísle	(27,946)	(104,712)
Muirear cánach	30,308	108,931

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

15. MUIREAR CÁNACH (AR LEAN)

Eascraíonn muirear cánach corparáide Éireannach reatha de chuid €35m (2018: €113m) ar an mbrabús tuillte ag GINBS. Tá an Ghníomhaireacht díolmhaithe ó cháin ioncaim, cáin chorparáide agus cáin ghnóthachan caipitiúil na hÉireann.

Tá brabús formhór na cuideachtaí lastigh den Ghrúpa faoi réir cáin ag ráta 25%, ach amháin GINBST agus GINBST ag a bhfuil ráta cáin infheidhme cothrom le 12.5%.

Níl aon dliteanas theagmhasacha bainteach le cáin agus sócmhainní teagmhasacha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de réir IAS 37, *Forálacha, Dlíteanas Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha*. Ní eascraíonn éifeachtaí suntasacha ar bith as athruithe ar rátaí cánach nó dlíthe cánach i ndiaidh na tréimhse tuairiscithe.

16. CÁIN IONCAIM I NDÁIL LE COMHPHÁIRTEANNA UM IONCAM CUIMSITHEACH EILE

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Gluaiseacht i sócmhainní airgeadais tomhaiste ag FVOCI díolacháin roimh cánachas	36	(1,422)	(2,149)
Muirear cánach iarchurtha (glan)	29	18	(91)
Cáin ioncaim iomlán bainteach le comhchodanna eile d'ioncam cuimsitheach		18	(91)

Is ionann an ghluaiseacht sna cúlchistí agus difríocht shealadach idir bonn na sócmhainní airgeadais agus a luach cothrom.

17. AIRGEAD TIRIM AGUS COIBHÉISÍ AIRGID THIRIM AGUS URRÚS COMHTHAOBHACH

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	3,493,147	2,670,453
Iarmhéideanna le bainc eile	19,167	19,438
Airgead agus coibhéisí airgid iomlána	3,512,314	2,689,891
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	25,000
Airgead tirim, coibhéisí airgid thirim agus urrúis chomhthaobhacha iomlána	3,537,314	2,714,891
Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Iarmhéideanna le Banc Ceannais na hÉireann	176	132

Áirítear iarmhéideanna le Citibank, AIB, BNP agus BCP sna hiarmhéideanna le bainc eile.

Éilítear ar GNBS urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) (arna leasú) a rinneadh in 2012. Tá GBCN mar an contrapháirtí i gcás díorthaigh uile an GNBS (seachas iad siúd atá gnóthaithe ó iasachtaithe. Éilíonn GBCN go dtabharfaí airgead tirim di mar urrús comhthaobhachta d'fhonn a nochtadh don GNBS a laghdú i ndáil lena staideanna díorthach. Ar 31 Nollaig 2019, b'ionann is €Nialas (2018: €3.3m) neamhchosaint dliteanas díorthach GNBS mar a leagtar síos i Nóta 19.

Níor aithníodh aon caillteanas creidmheasa ionchais ar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus urrúis comhthaobhach.

18. BANNAÍ RIALTAIS

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Banní státchiste gearrthearma	342,052	470,746

Banní státchiste Rialtas Éireann faighte ar son banisíocht leachtú is iad bannaí rialtais. Ba €325m (2018: €430m) an luach fánach ar bannaí rialtais ar fáil le díolag 31 Nollaig 2019. Ag dáta iarratais an IFRS 9 athaicmiú sócmhainní airgeadais ar fáil le díol go sócmhainní airgeadais tomhaiste ag FVOCI.

Déantar anailís ar ghluaiseacht bhannaí rialtais mar a leanas:

	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Ag tús na bliana		470,746	495,097
Amúchadh biseach ar cheannachán		(22,272)	(22,202)
Aibíocht bannaí rialtais		(105,000)	-
Athraithe ghlan i luach cóir	36	(1,422)	(2,149)
Iomlán bannaí rialtais		342,052	470,746

Níor aithníodh aon caillteanas creidmheasa ionchais ar bhannaí rialtais.

19. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH

Mar chuid den phróiseas éadála iasachtaí ó Institiúidí Rannpháirteacha, fuair an Grúpa roinnt díorthach a bhí gaolta le hiasachtaí bunúsacha.

Chomh maith leis sin, glacann an Grúpa páirt i gconarthaí díorthaigh chun a nochtadh ar riosca ráta úis agus malairte eachtraí a fhálú.

Tá beartais bunaithe ag an nGrúpa chun na rioscaí a thagann chun cinn i ndáil le díorthaigh a bhainistiú, beartais fálaithe san áireamh, a bhfuil míniú le fáil orthu i Nótaí 23, 24 agus 25.

Ní gá gurb ionann méideanna barúlacha cineálacha áirithe ionstraimí airgeadais agus méideanna sreabha airgid amach anseo i gceist nó luach cothrom reatha na n-ionstraimí agus, dá réir sin, ní comhartha maith iad de nochtadh an Ghrúpa do rioscaí creidmheasa nó margaidh. Deirtear go mbíonn ionstraimí díorthaigh fabhrach (sócmhainní) nó neamhfhabhrach (dlíteanais) de thoradh luaineachtaí i rátaí úis margaidh nó malairte eachtraí i gcoibhneas lena dtéarmaí. Is féidir le luach cóir sócmhainní agus dlíteanais airgeadais dhíorthaigh luainiú go suntasach thar am.

Is ionann babhtálacha airgeadaíochta agus rátaí úis agus tiomantais sraith amháin de shreafaí airgid a bhabhtáil le sraith eile. Eascraíonn babhtálacha as malairt gheilleagrach airgeadraí nó rátaí úis (ráta seasta nó ráta comhlúthach, mar shampla) nó meascán díobh uile (mar shampla babhtálacha ráta úis trasairgeadra). Is ionann riosca creidmheasa an Ghrúpa agus costas poitéinsiúil conarthaí babhtála a ionadú má theipeann ar chontrapháirtí a oibleagáidí faoin gconradh a chomhlíonadh. Déantar monatóireacht leanúnach ar an riosca agus an luach cothrom reatha mar bhonn tagartha.

Tá na luachanna cothrom agus luachanna barúlach mar iad de ionstraimí airgeadais díorthaigh leagtha amacg thíos.

Grúpa 31 Nollaig 2019	Luachanna cothroma			Glan €'000
	Méid barúlach €'000	Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000	
Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas				
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	18,430	208	-	208
Sócmhainní iomlána díorthaigh	18,430	208	-	208

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

19. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH (AR LEAN)

Grúpa 31 Nollaig 2018	Méid barúlach €'000	Luachanna cothroma		Glan €'000
		Sócmhainní €'000	Dlíteanais €'000	
Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe	38,868	7,695	-	7,695
Ionstraimí airgeadais díorthaigh eile	20,000	-	(2,808)	(2,808)
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	44,996	31	(445)	(414)
Sócmhainní/(dlíteanais) iomlána díorthaigh	103,864	7,726	(3,253)	4,473

GLUAISEACHT AITHEANTA SA RÁITEAS IONCAIM

Léiríonn an tábla anseo thíos staid an luch cothrom glan ar dhíorthaigh ag 31 Nollaig 2019 agus 2018. Aithnítear an ioncam sa ráiteas ioncaim comhdhlúite.

Grúpa	Nóta	Luachanna cothroma		Gluaiseacht 2019 €'000
		2019 €'000	2018 €'000	
Díorthaigh ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh faighte ó iasachtaithe		-	7,695	(7,695)
Ionstraimí airgeadais díorthaigh eile		-	(2,808)	2,808
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	14	208	(414)	622
Glanghluaiseacht luach cothrom díorthaigh		208	4,473	(4,265)

IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHAIGH AG LUACH COTHROM TRÍ BHRABÚS NÓ CAILLTEANAS

B'ionann luach cothrom na ndíorthach faighte ó iasachtaithe (a bhain le hiasachtaí a fuarthas) ag deireadh an dáta tuairiscithe agus €Nialas (2018: €7.7m) mar gur cuireadh crích le na suíomh seo ile linn 2019. B'ionann gluaiseacht luach cothrom sa ráiteas ioncaim ar na díorthaigh seo sa bhliain agus caillteanas glan de €7.7m (2018: €9.3m).

An ghluaiseacht luacha chóir a aithníodh sa ráiteas ioncaim sa bhliain ar ionstraim airgeadais dhíorthach, ba ghlancailliúint é de €2.8m (2018: glancaillteanas de €0.1m). Baineann sé seo le gluaiseachtaí luacha chóir ar dhíorthaigh a rinne an Grúpa chun ionstraim airgeadais dhíorthach a fuarthas ó iasachtaithe a fhálú nár deimhníodh iad i gcaidrimh. Cuireadh deireadh le na díorthaigh seo le linn 2019 mar gur cuireadh deireadh le na díorthaigh a fuairadh ó iasachtaí.

Úsáideann GNBS díorthaigh aigeadra mar fhálú ar neamhchosaint airgeadra eachtraigh a d'eascair as aistriú iasachtaí airgeadra eachtraigh ó Institiúidí Rannpháirtíocha le hUrrúis GNBS ainmnithe in airgeadra an Euro. Úsáidtear na díorthaigh airgeadra eachtraigh chun a neamhchosaint a laghdú ar luaineacht sa ráta malairte a eascraíonn as iasachtaí atá ainmnithe in airgeadra eachtrach a fuarthas.

Ní raibh aon díorthaigh i seilbh na Gníomhaireachta ag an dáta tuairiscithe. Níl aon fálú sreafa airgid a chur i bhfeidhm sa Gníomhaireacht.

20. IASACHTAÍ FÉICHIÚNAÍ/IASACHTA IDIRGHRÚPA TOMHAISTE AG FVTPL

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag luach cóir trí bhrabús nó caillteanas	1,227,167	1,925,462

Léirítear sa méid atá leagtha amach thuas luach tugtha anonn na n-iasachtaí féichiúnaí amhail an dáta tuairiscithe atá aicmithe agus tomhaiste mar FVTPL. Déanann an Ghníomhaireacht aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn i gceist a bhainistiú. Áirítear leis an iarmhéid seo iasachtaí féichiúnaí a sheilbhítear ó na hinstiúidí a ghlacann páirt, ó iasachtaí scairshealbhóra agus ó sreafaí ioncaim ráthaithe.

Tá achoimre le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL don tréimhse tuairiscithe.

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Iarmhéid ag 1 Eanáir		1,925,462	3,162,602
Gluaiseacht sa bhliain			
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		(1,203,151)	(2,560,702)
Réamhócaíochtaí d'iasachtaithe		410,713	499,633
Gnóthachain malartán eachtrach ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste tomhaiste ag FVTPL	14	1,067	767
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		8,656	38,135
Aistriú go hionad réadmhaoine arna dtrádáil		(150,740)	-
Brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL	11	5,621	179,823
Gnóthachain ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	4	229,539	605,204
Iasachtaí féichiúnaithe iomlán a thomhaistear ar FVTPL		1,227,167	1,925,462
An Ghníomhaireacht		2019 €'000	2018 €'000
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL		3,536,554	3,536,554

Léirítear sa mhéid atá leagtha amach thuas luach tugtha anonn an iasacht bhrabúsbhiainteach le BSN amhail an dáta tuairiscithe atá aicmithe agus tomhaiste mar FVTPL.

Tá achoimre le fáil sa tábla thíos ar an ngluaiseacht in iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL don tréimhse tuairiscithe.

An Ghníomhaireacht	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Iar mhéid ag 1 Eanáir 2019		3,536,554	3,535,296
Gluaiseacht sa bhliain			
Ioncam úis ar iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	4	-	1,258
Iasacht idirghrúpa iomlán tomhaiste ag FVTPL		3,536,554	3,536,554

Más rud é gur ar éileamh atá an iasacht idirghrúpa seo, níl aon gnóthachan nó caillteanas ar luach cóir ag baint leis.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

21. FARDAIL – IONAD RÉADMHAOINE ARNA DTRÁDÁIL

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Ionad réadmhaoine arna dtrádáil	170,556	229,747

Aithnítear réadmhaoine de réir bheartas cuntasáíochta 2.19.

Baineann an ghluaiseacht i luachanna anonn i 2019 le fáil Ionad réadmhaoine arna dtrádáil sa Pholl Bheag Thiar SDZ, aistriú réadmhaoine NARP go réadmhaoine infheistíochta (féach nóta 22 Réadmhaoine Infheistíochta), diúscairt aonad tithíochta cónaithe faighte roimhe agus athluacháil sócmhainní réadmhaoine ag an costas níos ísle nó glanluach indéanta.

22. RÉADMHAOINE INFHEISTÍOCHTA

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Réadmhaoine infheistíochta	287,565	-

Ar 28 Meán Fómhair 2019, d'eisigh an Aire Airgeadais ordú do GBSN úinéireacht SRCSN a choimeád. Tá SRCSN le fanacht in úinéireacht an Stáit agus d'fhéadadh an luach inchurtha i leith páirt do aon aistriú féideartha de shócmhainní mar pháirt do reamhbharrachas. Ag dáta an ordaithe seo, d'aistrigh punann réadmhaoine cónaithe SRCSN ó réadmhaoine fardail-trádála go réadmhaoine infheistíochta. Iompraítear réadmhaoine infheistíochta ag luach cóir. Tá ioncam cíosa ó réadmhaoine infheistíochta san Áireamh i Nta 9 mar Ioncaim Cíosa Léasa. Tá na costais árachais iompartha ag SRCB ar na réadmhaoine infheistíochta san áireamh listigh de chostais baninistíochta punainn i Nóta 13.

Achoimríonn an tábla a leanas an ghluaiseacht i réadmhaoine infheistíochta don tréimhse tuairiscithe.

Réadmhaoine infheistíochta	2019 €'000
Aistriú ó réadmhaoine trádála	211,629
Éadail réadmhaoine infheistíochta	1,616
Gluaiseachtaí luach cóir	74,320
Iarmhéid ag 31 Nollaig	287,565

23. BAINISTÍOCHT RIOSCA

Tá an Grúpa faoi réir roinnt rioscaí agus éiginnteachtaí i ngnáthchúrsa a ghníomhaíochtaí gnó. I measc na bpríomhrioscaí agus éiginnteachtaí gnó tá gnáthchoinníollacha maicreacnamaíocha. Ní féidir a bheith cinnte faoi impleacht nó dóchúlacht na rioscaí seo agus níl smacht ag an nGrúpa ar go leor acu. Is é an Bord atá freagrach as rialachas gach gníomhaíocht riosca agus tá creat bunaithe chun riosca ar fud an Ghrúpa a bhainistiú.

Le cois na ngnáthrioscaí thuasluaite, eascraíonn rioscaí sonracha as ionstraimí airgeadais a úsáid. I measc na bpríomhchatagóirí riosca aitheanta agus á mbainistiú ag an nGrúpa mar chuid dá ghnó laethúil tá riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus maoinithe, riosca margaidh, praghasriosca agus riosca oibriúcháin.

BAINISTIÚ SÓCMHAINNÍ AGUS DLITEANAS

Tá bainistiú sócmhainní agus dliteanas an GNBS á chomhlíonadh trí straitéisí atá faofa ag an mBord a chur i bhfeidhm.

De thoradh iasachtaí agus díorthach a fháil, tá an GNBS nochta do rioscaí airgeadra agus ráta úis. Tagann riosca airgeadra eachtraigh i gceist tráth éadála iasachta nuair a eisítear na hurrúis ainmnithe in EUR mar chomaoin do shócmhainní iasachta in GBP nó airgeadraí eile, ar an tslí sin, ag cruthú neamhréir airgeadra sócmhainní/dlíteanas don GNBS. Chomh maith leis sin, ní mór don GNBS dul i ngleic le rioscaí leanúnacha airgeadra i ndiaidh éadail iasachta de bhrí go ndéantar áiseanna neamh-euro a tharraingt anuas, a aisíoc nó a athsceidealú agus go ndéantar sócmhainní a dhiúscairt. Chomh maith leis sin, tá an GNBS nochta do riosca ráta úis ar iasachtaí agus díorthaigh faighte. Is é feidhmíocht reatha agus ionchasach iasachta nó díorthaigh príomhchúis na measúnachta ar an riosca ráta úis atá le bainistiú. Tá GNBS nochta freisin do riosca ráta úis ar iasachtaí agus díorthaigh faighte. Is é feidhmíocht reatha agus ionchasach iasachta nó díorthaigh príomhchúis na measúnachta ar an riosca ráta úis atá le bainistiú.

BAINISTIÚ SÓCMHAINNÍ AGUS DLITEANAS (AR LEAN)

Tá glactha ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord le beartas stuamachta leachtachta a cothabháil maolán leachtachta íosta nó cúlchiste airgid. Déantar athbheithniú leanúnach ar an maolán seo ar aon dul leis an straitéis fhoriomlán bainistíochta sócmhainní agus dliteanas.

RIALACHAS AGUS MAOIRSEACHT RIOSCA

AN COISTE BAINISTÍOCHTA RIOSCA

Tá an Coiste Bainistíochta Riosca, fochoiste den Bhord, freagrach as bainistíocht agus comhlíonadh riosca sa Ghrúpa trí chéile. Déanann sé athbheithniú, thar ceann an Bhoird, ar phríomhrioscaí bunúsacha an ghnó agus cinntíonn sé go bhfuil creat oiriúnach bainistíochta riosca i bhfeidhm chun próifíl riosca agus nochtaí ábhartha an Ghrúpa a bhainistiú.

AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA

Tá sé mar aidhm ag an gCoiste Iniúcháireachta a chinntiú go bhfuil riachtanais tuairiscithe airgeadais á gcomhlíonadh. Tuairiscíonn sé don Bhord maidir le héifeachtúlacht na bpróiseas rialaithe atá i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa. Tuairiscíonn sé ar neamhspleáchas agus ionrachas na bpróiseas iniúchta seachtraigh agus inmheánaigh, éifeachtúlacht chóras um rialú inmheánach an GNBS, na próis atá i bhfeidhm i ndáil le monatóireacht a dhéanamh ar ghéilliúlacht soláthraithe seirbhíse na hiasachta lena gcuid oibleagáidí conarthacha don GNBS agus géilliúlacht an GNBS le riachtanais ábhartha dlí, rialála agus cánachais.

AN COISTE CREIDMHEASA

Tá an Coiste Creidmheasa freagrach as cinntí creidmheasa a dhéanamh laistigh den údarás atá tarmligthe ag an mBord dó. Áiríonn siad seo *inter alia* faomhadh bainistiú sócmhainní féichiúnaí/straitéisí laghdaithe fiachais, réamhiocaíocht airgead nua, faomhadh diúscairtí sócmhainní/iasachtaí, socrú agus faomhadh téarmaí aisíocaíochta, cinntí bainistíochta réadmhaoin agus cinntí le gníomh forfheidhmiúcháin a ghlacadh nuair is cuí. Chomh maith leis sin, cuireann an Coiste Creidmheasa moltaí maidir le hiarratais chreidmheasa sonracha faoi bhráid an Bhoird sa chás gur ag an mBord atá an t-údarás cuí ina leith. Tá sé freagrach freisin as beartaí Chreidmheasa agus Riosca a mheas chun críche fhaomhadh an Bhoird agus soláthróidh sé ról maoirseachta i dtéarmaí cinntí creidmheasa suntasacha a ndéantar faoi bhun an leibhéil údarais atá tarmligthe ar an gCoiste Creidmheasa. Ar deireadh, déanann an Coiste Creidmheas athbheithniú ar fhaisnéis bhainistíochta a ullmhaíonn na feidhmeanna um Aisghabháil agus Bainistíocht Sócmhainní i ndáil le punann an GNBS.

INIÚCHADH AGUS RIOSCA – RANNÓG AN PHRÍOMHOIFIGIGH AIRGEADAIS (CFO)

Tá Iniúchadh agus Riosca mar aonad laistigh de rannóg CFO an GNBS agus é freagrach as comhordú agus monatóireacht a dhéanamh ar iniúchadh agus riosca inmheánach agus seachtrach. Tacaíonn an t-aonad le CFO an GNBS d'fhonn a chinntiú go bhfuil an GNBS ag feidhmiú laistigh de theorainneacha agus lamháltais riosca faofa an Bhoird. Tá Iniúchadh agus Riosca freagrach freisin as dearadh agus cur i bhfeidhm Chreat Bainistíochta Riosca an GNBS. Soláthraíonn an t-aonad dúshlán agus measúnú neamhspleách d'fhóntacht na timpeallachta rialaithe, comhordaíonn sé gníomhaíochtaí iniúchta inmheánacha agus seachtracha ar fud an GNBS, an Phríomh-Sheirbhíseoir agus Máistir-Sheirbhíseoir agus déanann sé monatóireacht agus tuairiscíú don Choiste Iniúcháireachta agus don Bhord i ndáil leis an dul chun cinn le haghaidh a thabhairt ar ghníomhartha tugtha chun solais i dtorthaí iniúchta. Tacaíonn an fhoireann Dearbhaíochta leis an ghnó in athbheithniú ar an leibhéal comhréir le gach polasaí agus nós imeachta agus comhairle a chuir ar fáil áit ar feictear deiseanna smacht a fheabhsú.

AONAD RIOSCA AN GBCN

Soláthraíonn aonad Riosca GBCN tacaíocht um riosca margaidh don Ghrúpa. Os a choinne sin, tá bainistíocht riosca creidmheasa contrapháirtí an Ghrúpa ar idirbhearta margadh-gaolmhar (díorthaigh agus éarlaisí airgid thirim), ar aon dul le beartas an Bhoird, tarmligthe do GBCN freisin.

23.1 RIOSCA MARGAIDH

Is ionann riosca margaidh agus an riosca a bhaineann le caillteanas poitéinsiúil in ioncam nó glanfhíúchas an Ghrúpa ag eascairt as athruithe ar rátaí úis, rátaí malairte nó praghsanna margaidh eile.

Eascraíonn rioscaí margaidh ó staideanna oscailte i dtáirgí ráta úis agus airgeadra, atá nochta do ghluaiseachtaí ginearálta agus sonracha margaidh, agus athruithe ar leibhéal luaineachta rátaí nó praghsanna margaidh dála rátaí úis, raon difríochta creidmheasa agus rátaí malairte eachtraí. Tá an Grúpa nochta do riosca margaidh ar a iasachtaí agus infháltais, urrúis agus díorthaigh. Cé go bhfuil sraith chuimsitheach nósanna imeachta bainistíochta riosca i bhfeidhm ag an nGrúpa chun impleacht gluaiseachtaí ar rátaí úis, rátaí malairte eachtraí agus rioscaí margaidh eile a bhfuil sé nochta dóibh a mhaolú agus a rialú, is deacair a rá go beacht céard iad na hathruithe atá i ndán ar choinníollacha geilleagraicha nó margaidh nó a rá go cinnte cad iad na héifeachtaí a bheadh ag a leithéid sin d'athruithe ar an nGrúpa.

Tá úsáid fhairsing bainte ag an nGrúpa as díorthaigh airgeadra eachtraigh chun próifíl airgeadra a shócmhainní agus dliteanais a bhainistiú. Ar an gcuma chéanna, úsáidtear babhtálacha ráta úis chun neamhréireanna i bpróifíl ráta úis an Ghrúpa a bhainistiú.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

23. BAINISTÍOCHT RIOSCA (AR LEAN)

23.2 BAINISTÍOCHT RIOSCA MARGAIDH

CUSPÓIR

Tá córais agus modheolaíochtaí éifeachtacha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun rioscaí margaidh ina ráiteas ar staid airgeadais a aithint agus a thomhas. Ina dhiaidh sin, déantar na rioscaí seo a bhainistiú laistigh de theorainneacha diana agus i gcomhthéacs éileamh coimeádach riosca atá ag teacht le reachtaíocht an GNBS.

POLASAITHE

Tá bainistíocht an riosca margaidh laistigh den Ghrúpa á rialú ag beartais riosca margaidh atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca agus ag an mBord. Faomhann an Bord lámháltas foriomlán riosca margaidh agus tarmligeann sé an socrú teorann íseal-leibhéil chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca. Tá bainistíocht phríomhrioscaí margaidh an Ghrúpa (ar nós ráta úis agus riosca airgeadra eachtrach) láraithe laistigh d'aonad Cisteáin an Ghrúpa. Soláthraíonn aonad Creidmheasa agus Riosca an GNBS maoirseacht agus tá sé freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar an gcreat teorann laistigh de chomhthéacs na dtéorainneacha atá faofa ag an gCoiste Bainistíochta Riosca. Soláthraíonn aonad Riosca GBCN tacaíocht riosca margaidh.

MAOLÚ RIOSCA

San áireamh i maolú riosca tá meaitseáil staideanna riosca sócmhainní agus dliteanas a mhéid agus is féidir, agus úsáid a bhaint as díorthaigh chun tréimhse agus íogaireacht ráta úis a bhainistiú laistigh den struchtúr teorainne faofa. Tá beartais Chlár Comhardaithe an Ghrúpa deartha lena chinntiú go bhfuil córas rialaithe dian i bhfeidhm a áiríonn raon sonrach táirgí agus teorainneacha faofa a fhorordú a chumhdaíonn na híogaireachtaí riosca ar fad a bhaineann le táirgí faofa. Tá an Grúpa freagrach as tuairisciú chuig an gCoiste Bainistíochta Riosca agus anailís mhionsonraithe a dhéanamh ar na staideanna suntasacha riosca agus ar chomhlíonadh le teorainneacha riosca.

Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca moltaí a athbhreithniú, a fhaomhadh agus a dhéanamh i ndáil le próifíl agus teorainneacha riosca margaidh sa Ghrúpa trí chéile. Ina theannta sin, buaileann Grúpa Bainistíochta Riosca Margaidh, ina chuimsítear bainisteoirí sinsearach ó Rannóg CFO an GNBS agus aonad Riosca GBCN, le chéile go rialta chun athbhreithniú a dhéanamh ar an staid riosca margaidh agus chun géilliúlacht a chinntiú le cinntí an Bhoird agus an Choiste Bainistíochta Riosca. San áireamh i dtuarascáil sheachtainiúil a chuireann aonad Riosca GBCN i dtoll a chéile tá anailís mhionsonraithe ar gach staid riosca shuntasach agus géilliúlacht le teorainneacha riosca.

23.3 TOMHAS RIOSCA MARGAIDH

23.3.1 RIOSCA RÁTA ÚIS

Tá an Grúpa neamhchosanta ar riosca rataí úis tríd gluasieachtaí sna rataí úis atá sé neamhchosanta orthu. Tá córais éifeachtacha curtha i bhfeidhm leis na neamhchosanta seo a mhaolú.

Fuair an Grúpa iasachtaí ráta sheasta agus athraithe ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha, mar aon le díorthaigh a úsáideadh chun iasachtaí ráta athraithe a athrú go hiasachtaí ráta sheasta (d'fhéichiúnaithe Baineann an Grúpa úsáid as íogaireachtaí riosca, tástáil struis an fhachtóra riosca agus anailís ar chásanna chun monatóireacht a dhéanamh ar riosca an ráta úis agus é a bhainistiú. Ríomhtar íogaireachtaí riosca trí an athrú aníos comhthreomhar sa chuar toraidh a thomhas chun measúnú a dhéanamh ar impleacht gluaiseachtaí ráta úis.

Ní gá gurb ionann faisnéis aimsithe tríd an anailís íogaireachta agus an t-athrú iarbhír ar luach cothrom a thabhdh an Grúpa de réir gnáthchoinníollacha margaidh mar, bunaithe ar theorainneacha praiticiúla, is ar bhonn seasmhach a choinnítear gach athróg seachas fachtóirí riosca sonracha margaidh.

Tá achoimre le fáil sna táblaí seo a leanas ar nochtadh uaintráinsithe an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta (sonraithe roimh ré ag athphraghsáil chonarthaigh nó dáta aibíochta) do riosca ráta úis réamhshocraithe. Sonraítear ann, de réir uaintráinse, na sócmhainní agus dliteanais a d'fhéadfadh a bheith faoi réir athshocrú ráta úis. Is i bhfoirm méideanna barúlacha a thaispeántar ionstraimí airgeadais.

23.3 TOMHAS RIOSCA MARGAIDH (AR LEAN)

23.3.1 RIOSCA RÁTA ÚIS (AR LEAN)

Riosca Ráta Úis Grúpa 2019	0-6 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,512,314	-	3,512,314
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	25,000
Bannaí rialtais	325,000	-	325,000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	1,227,167	-	1,227,167
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	18,902	18,902
Sócmhainní eile	-	2,740	2,740
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	5,089,481	21,642	5,111,123
Dliteanais airgeadais			
Dliteanais eile	-	25,508	25,508
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	-	25,508	25,508
Riosca Ráta Úis Grúpa 2018	0-6 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,689,891	-	2,689,891
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	25,000
Bannaí rialtais	430,000	-	430,000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	1,925,462	-	1,925,462
Infheistíochtaí i ionstraim gnáthscaireanna	-	54,539	54,539
Sócmhainní eile	-	20,752	20,752
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	5,070,353	75,291	5,145,644
Dliteanais airgeadais			
Dliteanais eile	-	30,543	30,543
Iomlán na ndliteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	-	30,543	30,543

Réamhrá

Gníomhaíocht
Díghiarála

Soláthar Réadmhaoinne
Cónaithe

Criosanna Forbartha
Stratéisí

Rannchuidiú Sóisialta
agus Geilleagrách

Athbheithniú
Airgeadais

Eagraíocht an GNBs

Rialachas

Ráitis Airgeadais

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

23. BAINISTÍOCHT RIOSCA (AR LEAN)

23.3 TOMHAS RIOSCA MARGAIDH (AR LEAN)

23.3.1 RIOSCA RÁTA ÚIS (AR LEAN)

Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2019	0-6 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	176	-	176
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	3,536,554	-	3,536,554
Infheistíocht i bhfochuideachta	-	49,000	49,000
Sócmhainní eile	-	13,532	13,532
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	3,536,730	62,532	3,599,262
Dlíteanais airgeadais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	53,272	-	53,272
Dlíteanais eile	-	15,399	15,399
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	53,272	15,399	68,671
Riosca ráta úis Gníomhaireacht 2018	0-6 mhí €'000	Neamh- úsmhar €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní airgeadais			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	132	-	132
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	3,536,554	-	3,536,554
Sócmhainní eile	-	49,000	49,000
Infheistíocht i bhfochuideachta	-	13,116	13,116
Iomlán na sócmhainní airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	3,536,686	62,116	3,598,802
Dlíteanais airgeadais			
Iasachtaíocht agus iasachtaí úsmhara	53,426	-	53,426
Dlíteanais eile	-	14,466	14,466
Iomlán na ndlíteanas airgeadais nochta d'athshocrú ráta úis	53,426	14,466	67,892

ÍOGAIREACHT RIOSCA RÁTA ÚIS

Tá léargas le fáil sa tábla seo a leanas ar íogaireacht an ráta úis a eascraíonn ó mhéadú 50 bonnphointe (bp) nó laghdú ar rátaí úis thar an gcuar, faoi réir ráta úis íosta de chuid 0%. Déantar an riosca a thomhas mar impleacht glanluacha láithrigh, ar ráiteas na staide airgeadais, an athraithe sin ar rátaí úis. Athraíonn an anailís seo gach ráta úis do gach airgeadra agus gach aibíocht an méid céanna ar bhonn comhuaineach.

Socraítear na rátaí úis le haghaidh gach airgeadra ar an 31 Nollaig 2019. Áirítear sna figiúirí seo éifeacht fálaithe ionstraimí agus iasachtaí féichiúnaithe.

23.3 TOMHAS RIOSCA MARGAIDH (AR LEAN)

23.3.1 RIOSCA RÁTA ÚIS (AR LEAN)

ANAILÍS ÍOGAIREACHTA RÁTA ÚIS – GLUAISEACHT 50BP THAR CHUAR RÁTA ÚIS

Grúpa	2019		2018	
	+50bp €'000	-50bp €'000	+50bp €'000	-50bp €'000
EUR	(1,257)	1,257	(1,937)	1,907
GBP	(15)	15	(28)	28
USD	(5)	5	(5)	5

Níl socmhainní airgeadais nó dliteanais airgeadais an Gníomhaireacht faoi réir rátaí úis.

23.3.2 RIOSCA MALAIRTE EACHTRAÍ

Mar chuid d'éadail iasachtaí agus díorthach ó na hInstitiúidí Rannpháirteacha, fuair an Grúpa roinnt iasachtaí ainmnithe in airgeadra eachtrach, GBP go príomha. Mar thoradh, tá an Grúpa nochta d'éifeachtaí luaineachtaí i rátaí malairte airgeadra eachtraigh, i gcomhthéacs staid airgeadais agus sreabha airgid. Déanann an Grúpa monatóireacht rialta ar leibhéal nochta an airgeadra agus tá fáluithe bunaithe chun na rioscaí seo a mhaolú.

Tá achoimre sa tábla seo a leanas ar nochtadh an Ghrúpa do riosca airgeadra eachtraigh ar an 31 Nollaig 2019. San áireamh sa tábla freisin tá sócmhainní agus dliteanais an Ghrúpa luaite ag luachanna anonn, agus rangaithe de réir airgeadra. Áirítear sna táblaí seo ionstraimí fálaíthe a bhfuil d'éifeacht acu riosca airgeadra a laghdú go suntasach.

Grúpa 2019	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	366	2,298	2,664
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	5,488	14,283	19,771
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(6,676)	(11,754)	(18,430)
Nochtadh glan do riosca airgeadra eachtrach	(822)	4,827	4,005
Grúpa 2018	Dollair na Stát Aontaithe €'000	Steirling €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	274	2,074	2,348
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	6,222	27,013	33,235
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	(6,987)	(38,009)	(44,996)
Nochtadh glan do riosca airgeadra eachtrach	(491)	(8,922)	(9,413)

Is in euro atá sócmhainní agus dliteanais uile na Gníomhaireachta sonraithe. Dá réir sin, níl an Gníomhaireacht nochta do riosca airgeadra eachtraigh.

NOCHTADH DO RIOSCA AIRGEADRA EACHTRACH – ANAILÍS ÍOGAIREACHTA

Bheadh neartú 10% an euro i gcoinne na n-airgeadraí seo a leanas ag an 31 Nollaig 2019 mar bhonn le cothromas agus brabús méadaithe na méideanna thíosluaite roimh cánachas. Glactar leis de réir na hanailíse seo, go bhfuil na hathróga eile ar fad, rátaí úis go háirithe, seasmhach. Bheadh éifeacht chothrom ach chodarsnach ag lagú 10% ar an euro i gcoinne na n-airgeadraí céanna, ar an mbonn go bhfanann na hathróga eile ar fad seasmhach.

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
GBP	(439)	811
USD	75	45

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

23. BAINISTÍOCHT RIOSCA (AR LEAN)

23.3 TOMHAS RIOSCA MARGAIDH (AR LEAN)

23.3.3 PRAGHASRIOSCAÍ EILE

Tá an Grúpa nochta do phraghasriosca cothromais a eascraíonn as ionstraimí cothromais. Déantar luach cothrom ionstraimí cothromais a thomhas bunaithe ar ghlanluach sócmhainní an aonáin infheistíochta ag an dáta tuairiscithe. Déantar monatóireacht ar phraghasrioscaí cothromais tríd meastóireacht sócmhainní glan, a sholátharaíonn na bainisteoirí ciste.

ANAILÍS ÍOGAIREACHTA AR PHRAGHSANNA COTHROMAIS

Cinneadh an anailís íogaireachta thíos bunaithe ar an nochthead do phraghasrioscaí cothromais ag deireadh na tréimhse tuairiscithe.

Dá mbeadh na luachanna cothromais na ionstraimí cothromais 10% ní b'airde/ní b'ísle, thiocfadh méadú/laghdú €1.9m (2018: €5.5m) mar bhrabús roimh cháin don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2019, mar thoradh ar na hathruithe ar luach cothrom ionstraimí cothromais GNBS, a ndéantar a aicmiú mar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas, de réir bheartas cuntasáíochta 2.7.

Tá an Ghníomhaireacht cosanta ar phraghasrioscaí eile.

24. RIOSCA CREIDMHEASA

Is é atá i riosca creidmheasa ná an riosca de chaillteanas airgeadais a thabhtú, agus aird á tabhairt ar an gcomhthaobhacht arna gealladh mar urrús a bheadh i gceist dá dteipfeadh ar fhéichiúnaí nó ar chontrapháirtí margaidh an Ghrúpa a chuid oibleagáidí conartha a i leith an Ghrúpa a chomhlíonadh. Baineann príomhriosca creidmheasa an GNBS le feidhmíocht a féichiúnaithe, agus le sócmhainní gaolmhara atá á gcoinneáil mar urrús. Tá neamhchosaint i gcoinne riosca comhdhlúite GNBS ag éirí ó neamhchosaint that a leabhar iasachta. Tá éifeacht ag comhdhlúite i bpunann ar leith, mar punann réadmhaoine, ar foriomlán leibhéil rioscar creidmheasa.

Tháinig neamhchosaint maidir le féichiúnaithe an Ghrúpa chun chinn sa chéad dul síos de thoradh ar phunann suntasach iasachtaí réadmhaoine a fháil, san earnáil réadmhaoine tráchtála agus chónaithe in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe go príomha, agus ar bhonn nach bhfuil chomh suntasach i SAM agus sa chuid eile den domhan. Bíonn riosca creidmheasa i gceist maidir le gníomhaíochtaí iasachtaithe an Ghrúpa, a dtugtar fúthu chun luach a choinneáil nó a fheabhsú d'fhonn an toradh airgeadais uasta a bhaint amach don Stát faoi réir an riosca inghlactha. Cruthaíonn ionstraimí airgeadais, amhail ráthaíochtaí agus tiomantais iasachta neamhtharraingthe, riosca creidmheasa chomh maith.

Is é riosca creidmheasa an riosca is suntasaí do ghnó an Ghrúpa. Dá bhrí sin, déanann an Grúpa a neamhchosaint i leith riosca creidmheasa a bhainistiú go cúramach. Maolaíodh an riosca creidmheasa a tháinig chun cinn de thoradh na punainne iasachtaí a fháil ar dtús trí ghrinnphróiseas díchill chuí dlí agus réadmhaoine a chur i gcrích. Dearadh an próiseas sin lena chinntiú go ndearnadh iasachtaí a luacháil i gceart i gcomhréir leis an scéim reachtúil ina ndearnadh foráil go bhfaigheadh an Grúpa iad. Déantar an riosca creidmheasa ag eascairt as gníomhaíochtaí bainistíochta riosca creidmheasa agus iasachtaithe leanúnaí an Ghrúpa a mhaolú le Creat Níosann Imeachta agus Beartaí Bainistíochta Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní an Ghrúpa.

Eascraíonn riosca creidmheasa i dhá rannán den Ghrúpa, eadhon Aisghabháil agus Bainistiú Sócmhainní agus Soláthar Tithíochta, agus déantar é a bhainistiú go príomha sna rannáin sin.

AISGHABHÁIL AGUS BAINISTIÚ SÓCMHAINNÍ AN GNBS

Tiomáineann an Rannóg Bainistíochta Sócmhainne agus Aisghabháil fáiltas airgeadais agus comhlíonann sé aidhmeanna straitéiseacha níos leithne GBSN tríd oibriú le féichiúnaí, glacadóirí agus pairtnéirí fiontair infheistíochta institiúideach le sócmhainní a aithint, a fhorbairt agus a bhainistiú nuair is féidir cur le luach tríd forbairt tomhaiste agus straitéisí bainistíochta sócmhainne.

Le na straitéisí seo a chur i bhfeidhm, tá scairsheilbh mhionlaigh GNBS i bhfeithiclí infheistíochta áirithe a bhainistiú, i gCeantar Dugaí Bhaile Átha Cliath, lena n-áirítear infheistíochtaí i gCisté Infheistíochta Malartach Infheisteora Incháilithe (QIAIF) agus Feithiclí Bainistíochta Sócmhainní Comhchoiteann Éireannacha (ICAVs) áirithe (Féach Nóta 28).

Tá an rannóg freagrach as straitéis seachadadh trádála do thalamh laistigh den Pholl Beag Thiar SDZ ar le GBSN é a cheapadh agus a chur i bhfeidhm.

Leanann an rannóg as a fhreagracht as idirghníomhaíocht shuntasach le féichiúnaithe/cleachtóirí dócmhainneachta ann mar chuid den iarracht chun an aisghabháil a uasmhéadú agus dianbhainistíocht laethúil trí chur chuige nuálach agus réiteach-bhunaithe: straitéisí, spriocanna agus garspriocanna soiléire a shonrú agus monatóireacht ghníomhach a dhéanamh orthu; costais féichiúnaithe, soláthraí seirbhíse agus glacadóirí a laghdú; ioncam a fháil agus a uasmhéadú; luachanna díolacháin a bharrfheabhsú trí bhainistíocht réamhghníomhach sócmhainní; caiteachas caipitiúil breise a sholáthar sa chás gur féidir luach breise a fháil nó luach a chosaint; agus ar deireadh straitéisí cuí le airgead a shaothrú cosúil le díolacháin iasachta, díolacháin sócmhainní agus punainn. Déantar athbhreithniú go rialta ar dhíolachán sócmhainní in aghaidh roghanna coinneála sócmhainní, agus úsáid á baint inter alia as anailís lascainithe sreafa airgid.

SOLÁTHAR TITHÍOCHTA CÓNAITHE GNBS

Tar éis an chinneadh a rinneadh go déanach in 2015 maidir le cistiú a mhéadú d'fhorbairt tithíochta cónaithe inmhharthana ó thaobh tráchtála de, leis an mbrabús ó shócmhainní forbartha faighte a uasmhéadú agus laghdú méadaithe ar fhiacha a éascú, cruthaíodh an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe. Tá próiseas Faofa Creidmheasa an Rannáin Soláthair Tithíochta Cónaithe mar chuid de Bheartas agus Creat Nós Imeachta reatha an Ghrúpa. Ina theannta sin, cruthaíodh Foireann Creidmheasa agus Riosca tiomanta ar leith chun maoirseacht bhreise a chur ar fáil ar fhorfheidhmiú threoirilínte iasachta, ar shárú baic inmharthanachta, agus ar chomhlíonadh foshuíomhanna sreafa airgid i dtaca le cistiú breise réamhíochta. Mar gheall ar phríomhrialtán sa réimse seo beidh ag an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe a chistiú do ghníomhaíocht foirgníochta a mhodhnú lena chinntiú go bhfuil sé ag teacht le líon iarbhair na ndíolachán atá á mbaint amach. Anuas air sin, leanfaidh an Rannán Soláthair Tithíochta Cónaithe ar aghaidh ag bainistiú agus ag díghiaráil in ord iasachtaí reatha féichiúnaithe trí dhíolachán leanúnach a sócmhainní neamhfhorbartha agus a sócmhainní forbartha má bhaineann.

CREAT NÓSANNA IMEACHTA AGUS BEARTAS

Is é cuspóir foriomlán an Chreata Nósanna Imeachta agus Beartais agus Rialachas an Grúpa cúnma le comhshaol smachta éifeachtach agus éifeachtúil a chuir i bhfeidhm agus a mhaoiniú.

Ar deireadh thiar, is é an Bord atá freagrach as riosca creidmheasa an Ghrúpa a bhainistiú. Tá rialú agus bainistiú riosca creidmheasa curtha i bhfeidhm ag an dá roinn ábhartha leagtha amach thuas. Déantar riosca creidmheasa a thuairisciú don Bhord agus an Coiste Creidmheasa ar bhonn rialta agus tá an Creat faoi réir athbheithnithe bhliantúil foirmiúil.

Tá an Grúpa freagrach as iasachtaí a bhainistiú, a fhaightear faoi sholáthairtí an Achta. Cuirtear iasachtaí a fhaightear ó Institiúidí Rannpháirteacha i ngrúpaí le chéile agus déantar iad a bhainistiú trí rannpháirteachas le féichiúnaithe.

Ní mór don Ghrúpa cinntí creidmheasa éagsúla a dhéanamh, a d'fhéadfadh baint a bheith acu le iasachtaí nua, athstruchtúráil iasachtaí nó gníomh forfheidhmithe a ghlacadh. Go sonrach, d'fhéadfadh cinneadh creidmheasa tarlú de thoradh ar imeacht ar bith a d'fhéadfadh próifíl riosca bhunúsach neamhchosanta nó féichiúnaí a athrú, lena n-áirítear:

- Iarratas ar chreidmheas ó féichiúnaí/cleachtóir dócmhainn;
- Díolacháin sócmhainní a fhaomhadh;
- Togra ó féichiúnaí ina d'fhéadfadh spreagthaí nó comhréitigh phragmatacha/tráchtála a bheith i gceist d'fhonn staid fhoriomlán an GNBS a uasmhéadú;
- Straitéis féichiúnaí molta;
- Síneadh molta téarmaí le haghaidh neamhchosaintí uile féichiúnaí nó cuid díobh;
- Togra chun gníomh dócmhainneachta a chuir i bhfeidhm sa thionscnamh;
- Togra bainistíochta sócmhainní do shócmhainní urrúis, m.sh. léasanna nua a cheadú;
- Gníomh ag tríú páirtí maidir le féichiúnaí coiteann mar shampla institiúid neamh-rannpháirteach.

San áireamh le straitéisí oibriú amach ceadaithe ag GNBS líon féichiúnaithe tá socrúithe tráchtála féideartha a spreagtar nuair a bhaintear spriocanna uaillmhianacha airgeadais agus oibriúcháin amach. I gcásanna áirithe, má bhaineann féichiúnaithe amach na cuspóirí uaillmhianacha sin, féadfaidh siad cuid d'aon bharrachas a bhaintear amach os cionn na spriocleibhéil a choinneáil. Is í an chuspóir atá leis seo ná cinnte a dhéanamh go spreagtar féichiúnaithe chun an t-uasluach a bhaint as oibriú amach agus réadú a gcuid sócmhainní. Mar gheall ar an bhfeabhas láidir leanúnach ar choinníollacha an mhargaidh réadmhaoiné ó bhí deireadh 2013 ann, spreagadh íocaíochtaí nó gníomhaíochtaí socrúcháin i líon áirithe cásanna. Áit is ceart é, breithnítear íoc táillí bainistíochta ar bhunús cás ar chás mar phairt de maoiniú forbairt cónaithe feidhmiúil.

Déantar riosca creidmheasa a thomhas, a mheas agus a rialú le haghaidh na n-idirbheart agus na n-imeachtaí creidmheasa uile a eascraíonn de thoradh ar ghnóthú iasachtaí an Ghrúpa, agus de thoradh ar bhainistiú leanúnach na n-iasachtaí sin.

24.1 RIOSCA CREIDMHEASA A THOMHAS

Cuireann an Grúpa na tomhais seo a leanas ar neamhchosaint i bhfeidhm:

PUNANN IASACHTAÍ - NEAMHCHOSAINT CREIDMHEASA A THOMHAS

- Neamhchosaint parfhiachais - an méid comhlán atá dlite ag an bhféichiúnaí, i.e. na méideanna iomlána atá dlite de réir théarmaí conartha tosaigh na n-iasachtaí a gnóthaíodh. Ba é €74 billiún iomlán an parfhiachais a ghnóthaigh an Grúpa. Is €22.2bn (2018: €23.1bn) iomlán an parfhiachais ag dáta na tuairiscithe.
- Neamhchosaint fiachais an GNBS - an méid gnóthaithe a d'íoc an Grúpa (móide aon airgead nua a thug an Grúpa ar iasacht, athraithe luach cothrom agus muirear úis curtha leis, lúide íocaíochtaí airgid faighte). Ba é €31.8 billiún an chomaoin iomlán a íocadh i leith iasachtaí agus díorthaigh ghaolmhara a fuarthas. Is €1.2bn (2018: €1.9bn) ollfhiachas gan íoc GNBS ag dáta na tuairiscithe.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

24. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

24.1 RIOSCA CREIDMHEASA A THOMHAS (AR LEAN)

PUNANN IASACHTAÍ - NEAMHCHOSAINT CREIDMHEASA A THOMHAS (AR LEAN)

De réir Alt 10 den Acht, ní mór don GNBS an toradh airgeadais is fearr is féidir a bhaint amach don Stát agus aird á tabhairt ar an bparfhiachas, ar chostas gnóthaithe, ar aon chostais de thoradh ar phlé le sócmhainní, ar chostas caipitil agus costais eile. Is tomhais bhunúsacha iad sin ar a mbunófar cinntí faoi chreidmheas agus faoi straitéis cháis. Is iad sin an bonn freisin chun an leibhéal Údaráis Tarmiligthe iomchuí a shocrú le haghaidh cinntí creidmheasa arna ndéanamh ag an nGrúpa nó ag Institiúidí Rannpháirteacha. Déanann an GNBS monatóireacht ar neamhchosaint fiachais an GNBS agus Parfhiachais ar bhonn comhthreomhar agus baineann sí úsáid astu mar thaca leis na cinntí creidmheasa go léir.

PUNANN NA NDÍORTHACH – NEAMHCHOSAINT CREIDMHEASA A THOMHAS

Chomh maith leis na hiasachtaí a ghnóthaigh an Grúpa, gnóthaíodh roinnt ionstraimí airgeadais díorthaigh a bhí ceangailte le hiasachtaí féichiúnaíthe a gnóthaíodh ó Institiúidí Rannpháirteach.

Ag am ar bith, tá neamhchosaint riosca creidmheasa an Ghrúpa teoranta do luach cothrom dearfach na n-ionstraimí díorthach seo (.i. sócmhainní le luach dearfach marc-go-margadh). Is iondúil nach bhfuil i gceist leis an luach marc-go-margadh seo ach cion beag den luach conartha (nó luach ainmniúil na n-ionstraimí gan íoc). Ní raibh aoin ionstraim díorthach fágtha ag an dáta tuairiscithe (2018: €7.7m).

RIOSCA COMHCHRUINNITHE

Bíonn riosca comhchruinnithe i gceist sa chás go bhfuil sé de chumas ag neamhchosaint aonair nó grúpa neamhchosaintí, bunaithe ar thréithe comhchoiteanna riosca, caillteanais a chruthú atá mór go leor i gcoibhneas chaipiteal, shócmhainní iomlána, thuilleamh nó leibhéal riosca foriomlán an Ghrúpa lena chumas a phríomhchuspóirí a chomhlíonadh a chur i mbaoil.

Déanann an Grúpa a nochtadh do riosca a bhainistiú trí ráiteas inghlacthachta riosca an Ghrúpa agus déanann sé monatóireacht ar neamhchosaintí chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc. Déantar monatóireacht rialta ar riosca comhchruinnithe do rannóga agus earnálacha, agus ar ghluaiseachtaí sna comhchruinnithe sin, chun an iomarca comhchruinnithe riosca a chosc, agus chun luathrabhadh a thabhairt ar bharrachais fhéideartha. Leis na tomhais sin, is féidir comhchruinnithe laistigh den Ghrúpa a thomhas agus dá bhrí sin éascaítear gníomh bainistíochta agus cinnteoireacht iomchuí.

24.2 RIOSCA CREIDMHEASA A MHEASÚNÚ

Díríonn measúnú riosca creidmheasa ar cumas aisíochta an fhéichiúnaí agus contrapháirtí agus na feabhsuithe creidmheasa uile atá ar fáil, lena n-áirítear urrús. Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaíthe a chomhthaoibh go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i mórán cásanna le ráthaíochtaí pearsanta.

Bhraith an Grúpa ar dtús ar na measúnaithe luachálacha a chuirtear ar urrús reatha agus iontaobh a bhaineann le hiasachtaí arna ngnóthú mar chuid den phróiseas gnóthaithe. Mar sin féin, déanann an Grúpa iarracht a chinntiú go gcuirtear luacháil iomchuí, suas chun dáta ar aon fhoirmeacha breise urrúis nó iontaobh san áireamh i dtogra creidmheasa nua ar bith ó fhéichiúnaí. D'fhéadfaí urrús reatha a athluacháil mar chuid den phróiseas sin freisin.

Is príomhchomaoin é, agus airgead nua á airleacan, ná cibé an bhfuil nó nach bhfuil feabhsú luacha i gceist le togra creidmheasa an fhéichiúnaí ó thaobh a chumas féideartha acmhainneacht a uasmhéadú chun fiachais a aisíoc seachas diúscairt sócmhainní "mar atá".

Agus foirmeacha breise nó malartacha urrúis nó iontaobh a sócrú, d'fhéadfadh an Grúpa measúnuithe sócmhainne pearsanta a choimisiúnú i leith féichiúnaí chun aon urrús nó iontaobh a aithint a d'fhéadfadh a bheith ar fáil chun leasanna an Ghrúpa a chosaint.

24.3 RIALÚ RIOSCA CREIDMHEASA

Tá an Grúpa tar éis Creat Níosann Imeachta agus Beartais um Bainistíocht Sócmhainní/Aisghabháil Sócmhainní a shainiú a leagann amach leibhéil údarais le haghaidh teorannacha creidmheasa agus cinntí creidmheasa ceadaithe, chomh maith le monatóireacht agus tuairiscí riosca creidmheasa atá le déanamh.

Leagann an Creat Níosann Imeachta agus Beartais na teorannacha creidmheasa agus cinnteoireachta ceadaithe, mar shampla:

- Straitéisí oibriú amach Féichiúnaí agus Cleachtóirí Dócmhainneacht agus Athbhreithnithe Creidmheasa Straitéiseacha a fhaomhadh;
- Iasachtú nua a fhaomhadh;

- Athstruchtúrú iasachtaí nó athchaibidlíú iasachtaí i gcásanna nach dtugtar aon airgead nua ar iasacht;
- Gníomh forfheidhmithe arna ghlacadh ag an nGrúpa;
- Iasachtaí/sócmhainní a dhíol;
- Riachtanais bhainistíochta sócmhainní agus réadmhaoin;
- Costais féichiúnaí agus tríú páirtí riachtanach le straitéisí oibriú amach ceadaithe a chuir i bhfeidhm.

Déantar an leibhéal faofa atá riachtanach le haghaidh gach ceann de na cinntí creidmheasa seo a shocrú trí thagairt a dhéanamh do mhéid iomlán iarmhéid an fhéichiúnaí gan íoc.

Déanann duine amháin nó níos mó díobh seo a leanas cinntí creidmheasa a fhaomhadh, le leibhéal cascáideach d'údarás tarmligthe faofa:

- Sealbhóirí Beartais Údaráis Tarmligthe Painéil A;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí Painéil B;
- Bainisteoir Rannach Sinsearaí;
- Ceannaire (nó Leascheannaire) Roinne;
- POF agus Ceannaire (nó Leascheannaire);
- An Coiste Creidmheasa;
- An Bord.

Déanann an Fhoireann um Bainistiú Ghnó, agus feidhm an iniúchta inmheánaigh maoirseacht ar an ngéilliúlacht leis an mBeartas Údaráis Tarmligthe.

TÁ BEARTA RIALAITHE AGUS MAOLAITHE SONRACHA ARNA NGLACADH AG AN NGRÚPA LÉIRITHE THÍOS:

(A) BAINISTIÚ AIRGID THIRIM

Tá bainistiú airgid thirim laistigh de rannpháirteachas le féichiúnaí ina phríomhrialú d'fhonn a chinntiú go bhfuil forchostais, caipiteal oibre nó íocaíochtaí caiteachais chaipitil fhorbartha oiriúnach agus fíoraithe i dtreo is go ndéanfaí sceitheadh féideartha airgid thirim a chosc. Tá gá le infheictheacht iomlán ioncaim ó chíos/trádál agus ioncaim ó dhíolacháin sócmhainní, ioncaim ó aonad cónaithe maoinithe ag GNBS san áireamh chomh maith.

(B) COMHTHAOBHACHT

Déantar iasachtaí agus airleacain le féichiúnaithe agus cleachtóirí dócmhainneachta a chomhthaobhú go príomha trí mhuirir thar shócmhainní eastáit réadaigh, sócmhainní eile, liain ar éarlaisí airgid thirim, agus déantar iad a fhorlíonadh i mórán cásanna le ráthaíochtaí pearsanta agus corparáideacha.

Cuireann an Grúpa raon beartas agus cleachtas i bhfeidhm chun riosca creidmheasa a mhaolú. Is é an ceann is traidisiúnta díobh sin ná an chéad urrús muirir sheasta a ghlacadh maidir le haon chaipiteal oibre nó chaipiteal forbartha arna airleacan.

Is iad seo a leanas na príomhchineálacha comhthaobhachta atá inghlactha chun riosca creidmheasa a mhaolú ar iasachtaí:

- Morgáistí ar thalamh agus réadmhaoin éagsúil;
- Muirir chomhlúthacha ar shócmhainní gnó amhail áitreabh, fardal agus cuntais infhála;
- Muirir ar ionstraimí airgeadais amhail cothromais agus urrúis fhiachais;
- Muirir ar éarlaisí bainc, le díol cuntais adhmháil do fhéichiúnaí a bhaineann úsáid as maoiniú forbairt cónaithe ceadaithe san áireamh.

(C) DÍORTHAIGH

Faightear an t-urrús le haghaidh díorthach a ghnóthaítear ón gcomhthaobhacht a ghnóthaítear leis an iasacht, agus léirítear é sa phraghas a íoctar ar ghnóthachan na hiasachta. Rinne an Grúpa díorthaigh a idirbheartú le GBCN chun neamhchosaintí airgeadra eachtraigh agus ráta úis a fhálú.

Déantar neamhchosaint creidmheasa díorthach a ghnóthaítear, mar aon le neamhchosaintí féideartha de thoradh ar ghluaiseachtaí margaidh, a bhainistiú mar chuid de bhainistiú foriomlán neamhchosaintí na bhféichiúnaithe.

Maidir le díorthaigh ar chuaigh an Grúpa isteach iontu, is í GBCN an t-aon chontrapháirtí.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

24. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

24.4 NEAMHCHOSAINT UASTA I LEITH RIOSCA CREIDMHEASA - ROIMH CHOMHTHAOBHACHT ARNA COINNEÁIL NÓ FEABHSUITHE CREIDMHEASA EILE

Sa tábla thíos leagtar amach an neamhchosaint uasta i leith riosca creidmheasa le haghaidh sócmhainní airgeadais a raibh riosca creidmheasa ag baint leo amháil ag 31 Nollaig 2018, gan aird a thabhairt ar chomhthaoibhacht ná feabhsuithe creidmheasa eile atá ar láimh. Tá neamhchosaintí bunaithe ar na glanmhéideanna carraeireachta a thuairiscítear i Ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa.

Grúpa	Nóta	Neamhchosaint uasta 2019 €'000	Neamhchosaint uasta 2018 €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		3,512,314	2,689,891
Airgead tugtha mar urrús comhthaoibhach do GBCN		25,000	25,000
Bannaí rialtas		342,052	470,746
Ionstraimí airgeadais díorthaigh		208	7,726
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL		1,227,167	1,925,462
Sócmhainní eile		2,740	20,752
Infheistíocht i ionstraim cothromais		18,902	54,539
Iomlán na sócmhainní		5,128,383	5,194,116
Tiomantais iasachta	25.4	255,390	462,304
Neamhchosaint uasta iomlán		5,383,773	5,656,420

	Neamhchosaint uasta 2019 €'000	Neamhchosaint uasta 2018 €'000
Gníomhaireacht		
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim	176	132
Iasacht idirghrúpa ag FVTPL	3,536,554	3,536,554
Infheistíochtaí i bhfochuideachtaí	49,000	49,000
Sócmhainní eile	13,532	13,116
Neamhchosaint uasta iomlán	3,599,262	3,598,802

24.5 FAISNÉIS FAOI CHAIGHDEÁN CREIDMHEASA IASACHTAÍ ÉICHIÚNAÍ AGUS IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS EILE

(A) IASACHTAÍ FÉICHIÚNAITHE

Tá beartas grádaithe curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa chun próifíl riosca a sholáthar de phunanna n GNBS agus a bhaineann le féichiúnaithe uile. Déanann scála grád creidmheasa an GNBS iarracht tomhas den riosca a shannadh ar aisghabháil sócmhainn airgeadais agus tá sé bunaithe ar dhá ghné le naoi ngrád féideartha á léiriú mar chomhcheangal d'uimhir agus litir 1A, 3B s.rl.

- Sa chéad ghné (scála 1, 2, 3) tomhaistear cáilíocht na sócmhainní bunúsacha a ghnóthaítear agus an t-ionchas maidir le haisghabháil fiachais a bhaineann le fiachas an GNBS.
- Sa dara ghné (scála A, B, C) déantar leibhéal feidhmíochta an fhéichiúnaí a rátáil trí bhaint amach na spriocanna airgeadais agus neamhairgeadais, a comhaontaíodh trí phróiseas rannpháirteachais an fhéichiúnaí, a thomhas.

Is féidir achoimre a dhéanamh ar na torthaí gráid féideartha sna catagóirí a leanas:

- Sásúil: Breithnítear go bhfuil an nasc ag comhoibriú le GNBS agus go bhfuil na garspriocanna comhaontaithe bainte amach
- Súil le bheith coimeáda orthu: Tá gá ann monatóireacht bhreise a dhéanamh ar an nasc agus tá fianaise ann go bhfuiltear ag ligean na garspriocanna imeacht siar, bíodh sé sin go hiarbhir nó go bhfuil sé infhéideartha
- Eile: Tá an nasc ag ligean na garspriocanna imeacht siar le sruth agus/nó tá cleachtóir dócmhainneachta ceaptha leis

24.5 FAISNÉIS FAOI CHAIGHDEÁN CREIDMHEASA IASACHTAÍ ÉICHIÚNAÍ AGUS IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS EILE (AR LEAN)

(A) IASACHTAÍ FÉICHIÚNAITHE (AR LEAN)

Sa tábla síos, tá an dáileachán d'iasachtaí féichiúnaí ar FVTPL leagtha amach de réir na 3 thoradh grád gur féidir a fháil ag deireadh bliana.

	2019 €'000	2018 €'000
Sásúil	264,927	732,327
Breathnaigh	515,268	309,170
Eile	446,972	883,965
Iasachtaí féichiúnaithe	1,227,167	1,925,462

Tá an t-athrú ar luach cóir na hiasachtaí féichiúnaí inchurtha go príomhúil i leith athruithe sa riosca creidmheasa atá gaolmhar leis na bunfhéichiúnaithe agus an urrús comhthaobhach daingnithe. Tá an t-athrú ar luach punann mar gheall ar airgead saothraithe ar iasachtaí féichiúnaí le linn na tréimhse.

Tá sócmhainní uile na Gníomhaireachta ina sócmhainní idirghrúpa agus ina sócmhainní reatha.

(B) MÉIDEANNA IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS EILE

Rinneadh cáilíocht chreidmheasa mhéideanna na n-ionstraimí airgeadais a leanas a ghrádú mar shásúil ar an dáta tuairiscithe.

- Airgead tirim agus coibhéisí airgid
- Bannaí rialtais
- Díorthaigh eile
- Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais
- Sócmhainní eile

Tá an caighdeán sochair de na díorthaigh a shealbhaíodh i 2018 nasctha le caighdeán sochair na n-iasachtaí féichiúnaí gaolmhara leo in Nóta 24.5(a). Níor seilbhíodh aon díorthaigh ag 31 Nollaig 2019.

Tarlaíonn loiceadh nuair nach éiríonn le contrapháirtí freastal ar a chuid oibleagáidí.

Is éard a gcuimsítear le bannaí rialtais ná bannaí státhchiste na hÉireann a choimeádtar le críocha bainistíochta leachtachta. Trádáiltear na bannaí i margadh gníomhach agus tá siad sodhiolta, agus éasca le malartú chun airgead tirim. Amhail an 31 Nollaig 2019, tá rátáil chreidmheasa AA-/A2 (2018: A+/A2) ag na bannaí. Tá riosca creidmheasa an-íseal ann go loicfidh na bannaí seo nó go laghdófar iad ar bhonn luacha ar aon bhealach eile.

Tá an t-airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus urrús comhthaobhach ar coimeád i mbainc cheannais agus i mbainc/le contrapháirtí eile a bhfuil riosca an-íseal ann go loicfear iad agus a bhfuil próifíl riosca creidmheasa íseal acu. Tá na bainc/contrapháirtí go léir rátáilte go léir mar ghrád infheistíochta ag na gníomhaireachtaí rátála amhail an 31 Nollaig 2019 (2018: grád infheistíochta).

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

24. RIOSCA CREIDMHEASA (AR LEAN)

24.6 TUAIRISCIÚ GEOGRAFACHA

Déantar anailís sa tábla seo a leanas ar neamhchosaintí creidmheasa príomha an Ghrúpa ar a méideanna carraireachta, bunaithe ar láthair iasachtaí na féichiúnaithe agus unfheistíochtaí i ionstraimí airgeadais comhthaobhachta.

Earnálacha geografacha 2019 Grúpa	Éire ag eisiamh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL				
– Talamh agus forbairt	758,881	11,658	245	770,784
– Réadmhaoin infheistíochta	411,469	491	44,423	456,383
Iomlán na n-iasachtaí féichiúnaithe	1,170,350	12,149	44,668	1,227,167
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,512,314	-	-	3,512,314
Airgead tugtha, ar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	-	25,000
Bannaí rialtais	342,052	-	-	342,052
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	208	-	-	208
Sócmhainní eile	2,740	-	-	2,740
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	18,902	-	-	18,902
Iomlán na sócmhainní	5,071,566	12,149	44,668	5,128,383
Earnálacha geografacha 2018 Grúpa	Éire ag eisiamh Tuaisceart Éireann €'000	RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann €'000	An chuid eile den Domhan €'000	Iomlán €'000
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL				
– Talamh agus forbairt	1,255,208	11,938	2,118	1,269,264
– Réadmhaoin infheistíochta	612,875	14,826	28,497	656,198
Iomlán na n-iasachtaí féichiúnaithe	1,868,083	26,764	30,615	1,925,462
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,689,891	-	-	2,689,891
Airgead tugtha, ar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	-	25,000
Bannaí rialtais	470,746	-	-	470,746
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	7,726	-	-	7,726
Sócmhainní eile	20,752	-	-	20,752
Infheistíochtaí in ionstraim gnáthscair	54,539	-	-	54,539
Iomlán na sócmhainní	5,136,737	26,764	30,615	5,194,116

Sa ráiteas ar staid airgeadais na Gníomhaireachta, cuimsítear sócmhainní idirghrúpa maidir le cúiteamh na gcostas riarachán ón nGrúpa, dá réir sin tá na sócmhainní go léir atá neamhchosanta i leith riosca creidmheasa sa Ghníomhaireacht lonnaithe in Éirinn.

25. RIOSCA LEACTACHTA

Is é atá i riosca leachtachta ná an riosca nach mbeadh an Grúpa in ann a chuid oibleagáidí airgeadais uile a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlite. Tagann riosca leachtachta chun cinn de bharr difríochtaí in uainíocht idir insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid.

25.1 PRÓISEAS BAINISTÍOCHTA RIOSCA LEACTACHTA PROCESS

Tugtar faoi phróiseas bainistíochta riosca leachtachta an Ghrúpa laistigh den Ghrúpa agus déanann foireann ar leithligh i gCisteán an GNBS monatóireacht air. Áirítear sa phróiseas sin:

- Bainistíocht a dhéanamh ar riachtanais laethúla leachtachta agus maoinithe an GNBS lena chinntiú go gcomhlíonfaidh sé na hoibleagáidí go léir de réir mar a bheidh siad dlite: áirítear leo sin tiomantais iasachtaithe na todhchaí, ús ar dhliteanais, breacadh comhthaobhachta, costais, táillí agus speansais oibriúcháin laethúla.
- Bainistíocht Sócmhainní agus Dliteanas; trí mhonatóireacht a dhéanamh ar an bpróifíl aibíochta laistigh de ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa lena chinntiú go gcoinnítear acmhainní airgid imleora agus/nó go mbunaítear maoiniú imleor i gcásanna inar cosúil go dtarlódh neamhréireanna, agus dá bhrí sin ag íoslaghdú tionchar eis-sreafaí leachtachta.

Déantar monatóireacht agus tuairisciú tríd an sreabhadh airgid a thomhas agus trí réamh-mheastacháin faoin sreabhadh airgid le haghaidh tréimhsí idir seachtain amháin agus bliain amháin agus clúdaíonn an próiseas planála tréimhse níos faide ná bliain amháin. Cuireann aonad Riosca GBCN réamh-mheastacháin leachtachta neamhspleácha ar fáil don Bhord agus don Choiste Bainistíochta Riosca. Bíonn réamhaisnéis 'anásta' san áireamh sna réamh-mheastacháin go léir le freastal ar thréimhsí fada neamhchinnteachta. Is é túsphointe na réamh-mheastachán sin anailís a dhéanamh ar aibíocht chonartha na ndliteanas airgeadais agus dáta aisíocaíochta ionchais na sócmhainní airgeadais.

I 2019 agus 2018, is socraíocht dliteanais eile agus dliteanais léasa an príomhríosca leachtachta don Ghrúpa.

25.2 SREAFÁI AIRGID NEAMHDHÍORTHAIGH

Léiríonn an tábla seo a leanas na sreabha airgid atá iníoctha ag an nGrúpa agus ag an nGníomhaireacht de bhun a dhliteanas airgeadais neamhdhíorthaigh trí na haibíochtaí conartha atá fágtha ag an dáta tuairiscithe. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreafaí airgid neamhslascainithe.

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2019	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dliteanais			
Dliteanais eile	20,710	4,798	25,508
Iomlán na ndliteanas	20,710	4,798	25,508
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	3,879,366	-	3,879,366

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Grúpa 31 Nollaig 2018	0-6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dliteanais		
Dliteanais eile	30,380	30,380
Iomlán na ndliteanas	30,380	30,380
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	3,185,637	3,185,637

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Gníomhaireacht 31 Nollaig 2019	0-6 mhí €'000	Níos mó ná 6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dliteanais			
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,272	-	53,272
Dliteanais eile	15,054	345	15,399
Iomlán na ndliteanas	68,326	345	68,671
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	176	-	176

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

25. RIOSCA LEACHTACHTA (AR LEAN)

25.2 SREAFÁÍ AIRGID NEAMHDHÍORTHAIGH (AR LEAN)

Sreafaí airgid neamhdhíorthaigh Gníomhaireacht 31 Nollaig 2018	0-6 mhí €'000	Iomlán €'000
Dlíteanais		
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,426	53,426
Dlíteanais eile	14,466	14,466
Iomlán na ndlíteanas	67,892	67,892
Sócmhainní ar láimh chun riosca leachtachta a bhainistiú	132	132

I measc na sócmhainní atá ar fáil chun na dlíteanais go léir a chomhlíonadh agus chun na tiomantais iasachta atá dlite a chlúdach tá airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim agus bannaí rialtais. Ní chuireann sócmhain ar son bainistíocht riosca leachta iarmhéid iasachtaí féichiúnaithe a bhfuil fáil orthu san áireamh.

25.3 SREAFÁÍ AIRGID DÍORTHAIGH

(A) DÍORTHAIGH SOCRAITHE AR BHONN GLAN

I measc dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófaí ar bhonn glan tá díorthaigh ráta úis.

Sa tábla seo a leanas déantar anailís ar dhlíteanais airgeadais dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn glan i ngrúpálacha aibíochta ábhartha bunaithe ar an tréimhse atá fágtha ag an dáta tuairiscithe go dtí dáta aibíochta an chonartha. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreabha airgid neamhlascainithe.

Grúpa 31 Nollaig 2019	0-6 mhí €'000	6 -12 mhí €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh ráta úis	-	-	-	-	-

Grúpa 31 Nollaig 2018	0-6 mhí €'000	6 -12 mhí €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh ráta úis	905	398	3,286	915	5,504

(B) DÍORTHAIGH SOCRAITHE AR BHONN COMHLÁN

I measc dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn comhlán tá:

- Díorthaigh malairte eachtraí: réamh-airgeadra, babhtálacha airgeadra; agus
- Babhtálacha rátaí úis tras-airgeadra.

Sa tábla seo a leanas déantar anailís ar ionstraimí airgeadais dhíorthaigh an Ghrúpa a shocrófar ar bhonn comhlán i ngrúpálacha aibíochta ábhartha bunaithe ar an tréimhse atá fágtha ag an dáta tuairiscithe go dtí dáta aibíochta an chonartha. Is iad na méideanna a nochtar sa tábla na sreabha airgid neamhlascainithe.

Grúpa 31 Nollaig 2019	0-6 mhí €'000	Iomlán €'000
Díorthaigh airgeadra eachtrach:		
– Eis-sreabhadh	(18,430)	(18,430)
– Insreabhadh	18,598	18,598
Eis-sreabhadh iomlán	168	168

25.3 SREAFÁÍ AIRGID DÍORTHAIGH (AR LEAN)

(B) DÍORTHAIGH SOCRAITHE AR BHONN COMHLÁN (AR LEAN)

Grúpa	0-6 months €'000	Iomlán €'000
31 Nollaig 2018		
Díorthaigh airgeadra eachtrach:		
– Eis-sreabhadh	(44,996)	(44,996)
– Insreabhadh	44,463	44,463
Eis-sreabhadh iomlán	(533)	(533)

25.4 TIOMANTAIS IASACHTA

Tá achoimre ar dhátaí mhéideanna conartha ionstraimí airgeadais an Ghrúpa, lena dtiomnaítear é do chreidmheas a shíneadh do chustaiméirí agus do shaoráidí creidmheasa eile, sa tábla seo a leanas.

Grúpa	Tráth nach déanaí ná 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Os cionn 5 bliana €'000	Iomlán €'000
Tiomantais go dtabharfar iasacht				
31 Nollaig 2019	176,437	75,996	2,957	255,390
31 Nollaig 2018	297,215	160,362	4,727	462,304

Níl aon tiomantais iasachta ag an nGníomhaireacht.

26. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS

(A) COMPARÁID IDIR LUACH CARRAEIREACHTA AGUS LUACH COTHROM

Tugtar achoimre sa tábla thíos ar mhéideanna carraeireachta agus luachanna cothroma na sócmhainní airgeadais agus na ndlíteanas airgeadais arna gcur i láthair sa ráiteas faoi staid airgeadais an Ghrúpa agus na Gníomhaireachta.

Grúpa	2019 Luach anonn €'000	2019 Luach cothrom €'000	2018 Luach anonn €'000	2018 Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,512,314	3,512,314	2,689,891	2,689,891
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	25,000	25,000	25,000
Bannaí rialtais	342,052	342,052	470,746	470,746
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	208	208	7,726	7,726
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste af FVTPL	1,227,167	1,227,167	1,925,462	1,925,462
Sócmhainní eile	2,740	2,740	20,752	20,752
Infheistíochtaí i ionstraim cothromais	18,902	18,902	54,539	54,539
Iomlán na sócmhainní	5,128,383	5,128,383	5,194,116	5,194,116
Dlíteanas airgeadais				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	-	3,253	3,253
Dlíteanas eile	25,508	25,508	30,543	30,543
Iomlán na ndlíteanas	25,508	25,508	33,796	33,796

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

26. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(A) COMPARÁID IDIR LUACH CARRAEIREACHTA AGUS LUACH COTHROM (AR LEAN)

Gníomhaireacht	2019 Luach anonn €'000	2019 Luach cothrom €'000	2018 Luach anonn €'000	2018 Luach cothrom €'000
Sócmhainní airgeadais				
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	176	176	132	132
Iasacht idirghrúpa ag FVTPL	3,536,554	3,536,554	3,536,554	3,536,554
Sócmhainní eile	13,532	13,532	13,116	13,116
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	49,000	49,000	49,000	49,000
Iomlán na sócmhainní	3,599,262	3,599,262	3,598,802	3,598,802
Dlíteanais airgeadais				
Iasachtaíochtaí agus iasachtaí úsmhara	53,272	53,272	53,426	53,426
Dlíteanais eile	15,399	15,399	14,466	14,466
Iomlán na ndlíteanas	68,671	68,671	67,892	67,892

SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AGUS DLÍTEANAS NACH DTOMHAISTEAR INA DHIAIDH SIN AR LUACH COTHROM

I gcás sócmhainní agus dlíteanas airgeadais nach ndéantar iad a thomhas ar luach cothrom ina dhiaidh sin sa ráiteas faoin staid airgeadais, is ionann a luach cothrom agus luach carraeireachta mar gheall ar a nádúr gearrthéarmach.

(B) ORDLATHAS LUACHA CHOITHRIM

Sonraíonn IFRS 13, Tomhas Cóirluacha ordlathas trí leibhéil de theicnící luachála bunaithe ar cibé an bhfuil na hionchuir do na teicnící luachála sin inbhraite nó nach bhfuil. Léiríonn ionchuir inbhraite sonraí margaidh a fhaightear ó fhoinsí neamhspleácha; léiríonn ionchuir neamh-inbhraite boinn tuisceana margaidh an Ghrúpa. Cuimsítear san ordlathas luacha choithrim:

- Leibhéal 1 – Praghsanna luaite (gan coigeartú) i margaí gníomhacha le haghaidh sócmhainní comhionanna nó dlíteanas comhionann. Áirítear bannaí rilatis ar an leibhéal seo áit abhfuil praghsanna margaidh luaite.
- Leibhéal 2 – Ionchuir seachas praghsanna luaite san áireamh i Leibhéal 1 atá inbhraite don tsócmhainn nó don dlíteanas, go díreach (is é sin, mar phraghsanna) nó go hindíreach (is é sin díorthaithe ó phraghsanna). Áirítear ar an leibhéal seo conarthaí díorthaigh thar an gcuntar. Baineann foinsí na bparaiméadar ionchuir úsáid as an gcuar toraidh Libor/Euribor caighdeánach.
- Leibhéal 3 – ionchur don sócmhainn nó don dlíteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí inbhraite an mhargaidh (ionchur neamh-inbhraite). Áirítear leis an leibhéal seo infheistíochtaí cothromais agus ionstraimí fiachais a bhfuil comhpháirteanna suntasacha neamh-inbhraite iontu. Déantar luach cóir na n-infheistíochtaí cothromais a thomhas bunaithe ar luach sócmhainní na gcuideachtaí bunúsacha. Is ó luach cóir na n-aonad réadmhaoina a dhéantar luachanna sócmhainní na gcuideachtaí bunúsacha go bunúsach. Déantar amach an luach cóir leis an gcur chuige luachála cónaithí agus le fianaise ar idirbhearta inchomparáide. Is é comhbhall suntasach dobhraite a úsáidtear le haghaidh an luacháil ná luachanna na sócmhainní. Áirítear leis an leibhéal seo iasachtaí féichiúnaithe arna dtomhas ar FVTPL chomh maith. Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht luachála le haghaidh tomhais iasachtaí féichiúnaí ag FVTPL ná na sreafaí airgid ionchais a mheas a ghinfidh an tsócmhainn airgeadais agus ansin na luachanna seo a lascaíniú ar ais chuig an luach láithreach. I measc na dtoimhdí atá san áireamh sa teicnic seo tá:
 - cinneadh a dhéanamh ar an srathú oiriúnach don phunann chun sócmhainní a bhailiú le chéile i ngrúpaí ina bhfuil tréithe riosca cosúla (2019: Ag dí-ghiaráil na maoine miondíoltóireachta; ag dí-ghiaráil an Talaimh & na Forbartha; ag dí-ghiaráil na Maoine Tráchtála, ag dí-ghiaráil an NRD; T&F Cór Gníomhach, T&F Talamh Neamhghníomhach);
 - An dóchúlacht atá ann go mbeidh sreafaí todhchaíochas airgid agus an t-amú atá beartaithe leo; agus
 - ráta lascaine atá oiriúnach a roghnú le haghaidh sócmhainn airgeadais nó grúpa de shócmhainní airgeadais, bunaithe ar an meastóireacht a dhéanann an mbainisteoireacht ar shaintréithe na hionstraime agus faisnéis mhargaidh ábhartha. Tá na rátaí lascaine do 2019 sa raon 8% go 12% (2018: 7% go dtí 12%).

(B) ORDLATHAS LUACHA CHOITHROM (AR LEAN)

Tá réadmhaoine infheistíochta san áireamh sa leibhéal seo. Is luachálaí réadmhaoine neamhspléach, seachtrach le cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí agus taithí ar na mallaibh sna catagóirí réadmhaoine atáthar a luacháil a shocraíonn luach cóir réadmhaoine infheistíochta. Tá aschuir ó luachálaithe ag brath ar bhreithiúnais na bainistíochta. D'úsáid an luachálaí modh infheistíochta luachála a bhain úsáid as teicníc sreabhadh airgid lascainithe. Ba iad seo a leanas na boinn tuisceanna a bhí san áireamh sa teicníc seo:

- seans feidhmiúcháin roghanna ceannaithe a shocrú;
- ráta glantoradh scoir a roghnú bunaithe ar chúinsí a chuimsíonn suíomh agus cineál aonaid cónaithe. Tá raon rátaí glantoradh ó 3.75% go 8%; agus
- sreafaí airgid cíosa ionchasach a shocrú bunaithe ar rátaí fáis do fho-inneacsanna CPI agus ollchéatadáin go glanchéatadáin do chostais oibríochta.

Ní mór sonraí margaidh inbhraite a úsáid don ordlathas seo nuair atá siad ar fáil. Tugann an Grúpa praghsanna margaidh ábhartha agus inbhraite faoi deara ina chuid luachálacha nuair is féidir.

Ordlathas ar luacha cothrom le haghaidh sócmhainní agus dlíteanas arna dtomhas ar luach cothrom

Grúpa 31 Nollaig 2019	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	208	-	208
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	-	-	1,227,167	1,227,167
Bannaí rialtais	342,052	-	-	342,052
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	-	18,902	18,902
Réadmhaoine Infheistíochta	-	-	287,565	287,565
Iomlán na sócmhainní	342,052	208	1,533,634	1,875,894
Grúpa 31 Nollaig 2018	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	7,695	-	7,695
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	31	-	31
Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	-	-	1,925,462	1,925,462
Bannaí rialtais	470,746	-	-	470,746
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	-	54,539	54,539
Iomlán na sócmhainní	470,746	7,726	1,980,001	2,458,473
Dlíteanais				
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	2,808	-	2,808
Díorthaigh in airgeadra eachtrach	-	445	-	445
Iomlán na ndlíteanas	-	3,253	-	3,253
An Ghníomhaireacht 31 Nollaig 2019	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	-	-	3,536,554	3,536,554
Iomlán na sócmhainní	-	-	3,536,554	3,536,554

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

26. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(B) ORDLATHAS LUACHA COTHROIM (AR LEAN)

An Ghníomhaireacht 31 Nollaig 2018	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní				
Iasachtaí idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL	-	-	3,536,554	3,536,554
Iomlán na sócmhainní	-	-	3,536,554	3,536,554

I gcás sócmhainní agus dliteanas a aithnítear sna ráitis airgeadais ar bhonn athfhillteach, cinneann an Grúpa cibé an ndearnadh aistrithe idir leibhéil sa ghrádlathas trí athmheasúnú a dhéanamh ar catagóirí (bunaithe ar an ionchur ar an leibhéal is ísle atá suntasach maidir le tomhas an luacha chóir mar iomlán ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe). Is é beartas an Ghrúpa aistrithe isteach i leibhéil an ghrádlathais um luach cóir, agus amach uathu, ar dháta an imeachta, nó athrú ar imthosca a bhí ina chúis leis an aistriú, a aithint.

Ní raibh aon aistriú idir leibhéil céimlathas le linn 2019 agus 2018.

De réir IFRS 13, i gcás sócmhainní agus dliteanas airgeadais nach n-iompraítear ar luach cóir ach a nochtar luach cóir ina leith, ní mór iad a rangú laistigh de ghrádlathas an luacha chóir. Déantar sócmhainní agus dliteanas airgeadais arna dtomhas ag costas amúchta a rangú faoi Leibhéal 1.

Ní iompraítear ceann ar bith de shócmhainní ná dliteanas na Gníomhaireachta ar luach cóir, ach amháin ón iasacht idirghrúpa tomhaiste ag luach cóir tríd brabús nó caillteanas.

Léirítear sa tábla seo a leanas réiteach méideanna oscailte agus dúnta sócmhainní airgeadais Leibhéal 3 atá taifeadta ag luach cóir.

Grúpa Infheistíochtaí in ionstramaí cothromais	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		54,539	65,709
Infheistíochtaí breise		8,715	3,215
Diúscairt infheistíochtaí		(60,072)	(12,542)
Gluaiseachtaí luacha cóir	9	15,720	(1,843)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig		18,902	54,539

Áirítear leis na gluaiseachtaí sa luach cóir gnóthacháin réadaithe de €0.5m a thabhaíodh le linn na bliana airgeadais (2018: caillteanas réadaithe de €1.9m).

Grúpa Iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	2019 €'000	2018 €'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	1,925,462	3,162,602
Fáltais ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	(1,203,151)	(2,560,702)
Réamhócaíochtaí d'iasachtaithe	410,713	499,633
Gnóthacháin mhalartáin eachtraigh ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	1,067	767
Gluaiseachtaí eile ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	8,656	38,135
Brabús ar dhiúscairt agus athmaoiniú iasachtaí féichiúnaí tomhaiste ag FVTPL	5,621	179,823
Aistrithe go réadmhaoine trádála	(150,740)	-
Gnóthacháin ar luach cóir ar iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL	229,539	605,204
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	1,227,167	1,925,462

(B) ORDLATHAS LUACHA COTHROM (AR LEAN)

Grúpa	2019	
Réadmhaoine infheistíochta	€'000	
Aistriú ó réadmhaoine trádála	211,629	
Éadail réadmhaoine infheistíochta	1,616	
Gluaiseachtaí luach cóir	74,320	
Iarmhéid ag 31 Nollaig	287,565	
An Ghníomhaireacht	2019	2018
Iasachtaí idirghrúpa ag FVTPL	€'000	€'000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	3,536,554	3,535,296
Ús tuillte	-	1,258
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	3,536,554	3,536,554

EOLAS CAINNÍOCHTÚIL FAOI THOMHAIS LUACH COTHROM (LEIBHÉAL 3)

			Luach cothrom	
Sócmhainní Leibhéal 3	Teicníc luachála	Oonchuir neamh-inbhraite	31 Nollaig 2019	31 Nollaig 2018
			€'000	€'000
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	Cur chuige luachála um aonaid chónaitheacha	1) Luach sócmhainní glan	18,902	54,539
Iasachtaí féichiúnaithe	Sreafaí airgid lascainithe	1) Srathú Punainne 2) Amú sreafaí airgid 3) Luachanna comhthaobhaigh 4) Rátaí lascaine	1,227,167	1,925,462
Réadmhaoine infheistíochta	Réadmhaoine infheistíochta	1) Rátaí glantoradh 2) Rátaí fáis 3) Ollchéatadán go glanchéatadán do chostais oibríochta 4) Rogha ceannacháin	287,565	-

Tá an iasacht idirghrúpa ar an Ghníomhaireacht infóchta ar éileamh agus is ionann a luach cóir agus a pharluach dá bharr sin.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

26. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(B) ORDLATHAS LUACHA COTHROIM (AR LEAN)

ÍOGAIREACHT THOMHAIS LEIBHÉAL 3

Bíonn méid áirithe measraithe i gceist le teicnící luachála a chur chun feidhme. Rinneadh an anailís íogaireachta a chinneadh bunaithe ar an nochtadh do thoimhdí malartacha féideartha sa mhodheolaíocht luachála ag deireadh na tréimhse tuairiscithe. D'athródh luach cóir réadmhaoine infheistíochta dá mbeadh aon inchuir inbhraithe le hathrú. Meastar go gciallódh méadú 10% ar luach na nglansócmhainní instraimí cothromais go mbeadh méadú 10% le feiceáil ar an luach cóir.

Tá anailís íogaireacht do iasachtaí féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL leagtha maach thíos.

Léiríonn an tábla thíos meastachán ar thionchar athraithe i luachanna comhthaobhachta ar luach cothrom iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2019 Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 9	+/- 26	+/- 43
Readmhaoine Infheistíochta	+/- 6	+/- 17	+/- 29
Iomlán	+/- 15	+/- 43	+/- 72
31 Nollaig 2018 Earnáil	+/-1% €m	+/-3% €m	+/-5% €m
Talamh agus Forbairt	+/- 13	+/- 40	+/- 67
Readmhaoine Infheistíochta	+/- 7	+/- 21	+/- 35
Iomlán	+/- 20	+/- 61	+/- 102

Léiríonn an tábla thíos meastachán ar thionchar athraithe i bhfactóirí lascaire ar luach cothrom ar iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2019 Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	61	36	12	- 11	- 33	- 54
Readmhaoine Infheistíochta	28	16	5	- 5	- 15	- 25
Iomlán	89	52	17	- 16	- 48	- 79
31 Nollaig 2018 Earnáil	- 5% €m	- 3% €m	- 1% €m	+1% €m	+3% €m	+5% €m
Talamh agus Forbairt	94	55	18	- 17	- 51	- 83
Readmhaoine Infheistíochta	43	25	8	- 8	- 24	- 38
Iomlán	137	80	26	- 25	- 75	- 121

(B) ORDLATHAS LUACHA CHOITHROM (AR LEAN)**ÍOGAIREACHT THOMHAIS LEIBHÉAL 3 (AR LEAN)**

Léiríonn an tábla thíos meastachán ar thionchar athraithe i dtráthúlacht sreafa airgid ar luach cothrom ar iasachtaí féichiúnaithe.

31 Nollaig 2019	+3 mhí	- 3 mhí
Earnáil	€m	€m
Talamh agus Forbairt	- 12	12
Readmhaoine Infheistíochta	- 20	21
Iomlán	- 32	33
31 Nollaig 2018	+3 mhí	- 3 mhí
Earnáil	€m	€m
Talamh agus Forbairt	- 32	33
Readmhaoine Infheistíochta	- 14	14
Iomlán	- 46	47

CATAGÓIRÍ SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AGUS DLITEANAS AIRGEADAIS

Déantar dliteanais agus sócmhainní airgeadais a chatagóiriú i gcomhréir le IFRS 9 sa chaoi seo a leanas:

- Costas amúchta
- Luach cothrom tríd bhrabús agus cailteannas (FVTPL)
- Luach cothrom tríd ioncam cuimsitheach eile (FVOCI)

Sócmhainní Airgeadais	Costas amúchta	FVTPL	FVOCI
Grúpa	€'000	€'000	€'000
31 Nollaig 2019			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	3,512,314	-	-
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	-
Bannaí rialtais	-	-	342,052
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	208	-
Iasachtaí féichiúnaithe	-	1,227,167	-
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	18,902	-
Sócmhainní eile	2,740	-	-

Dlíteanais Airgeadais	Costas amúchta	FVTPL
Grúpa	€'000	€'000
31 Nollaig 2019		
Dlíteanais eile	25,508	-

Sócmhainní Airgeadais	Costas amúchta	FVTPL	FVOCI
Grúpa	€'000	€'000	€'000
31 Nollaig 2018			
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	2,689,891	-	-
Airgead tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	-	-
Bannaí rialtais	-	-	470,746
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	7,726	-
Iasachtaí féichiúnaithe	-	1,925,462	-
Infheistíochtaí in ionstraim cothromais	-	54,539	-
Sócmhainní eile	20,752	-	-

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

26. LUACH COTHROM NA NDLITEANAS AGUS SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(B) ORDLATHAS LUACHA CHOTHROIM (AR LEAN)

CATAGÓIRÍ SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AGUS DLITEANAS AIRGEADAIS (AR LEAN)

Dlíteanais Airgeadais Grúpa 31 Nollaig 2018	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Ionstraimí airgeadais díorthaigh	-	3,253
Dlíteanais eile	30,543	-
Sócmhainní Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2019	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	176	-
Iasacht idirghrúpa	-	3,536,554
Sócmhainní eile	13,532	-
Dlíteanais Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2019	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Iasachtaí le úis orthu agus iasachtaí	53,272	-
Dlíteanais eile	15,399	-
Sócmhainní Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2018	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	132	-
Iasacht idirghrúpa	-	3,536,554
Sócmhainní eile	13,116	-
Dlíteanais Airgeadais Gníomhaireacht 31 Nollaig 2018	Costas amúchta €'000	FVTPL €'000
Iasachtaí le úis orthu agus iasachtaí	53,426	-
Dlíteanais eile	14,466	-

27. RÉADMHAOIN, INNEALRA AGUS TREALAMH

Grúpa agus Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Costas		
Iarmhéid ag 1 Eanáir	2,546	2,546
Dímheas		
Dímheas carntha ag 1 Eanáir	(2,546)	(1,538)
Muirear dímheasa don bhliain	-	(1,008)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	(2,546)	(2,546)
Glanluach leabhair ag 31 Nollaig	-	-

Áiríonn réadmhaoin, innealta agus trealamh costais feistithe léasa tabhaithe go dtí seo. Déantar costais feistithe léasa caipitlithe a dhímheas ar an méid atá fágtha da ré ag ráta de chuid 10% sa bhliain i gcomhréir le beartas cuntasáochta 2.25. Bhí na costais feistithe léasa iomlán dímheasta do Fhoirgnimh an Stáitchiste ag deireadh 2018 mar go deachaigh an Ghrúpa i mbun comhaontú ar son áitreabh nua i 2018.

28. INFHEISTÍOCHTAÍ IN IONSTRAIMÍ COTHROMAIS

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Sócmhainní airgeadais ar luach cothrom trí bhrabús nó caillteanas	18,902	54,539

D'féadfaidh an Ghrúpa infheistíú in ionstraim gnáthscaire le luach a uasmhéadú agus seachadadh éifeachtach forbairt tráchdála agus cónaithe a éascú.

Is ionann an ghluaiseacht in infheistíochtaí i gluasieachtaí ionstraimí cothromais, fáltas agus diúscairtí. Tiománann gluaiseachtaí go príomha i luach sócmhainne cistí/cuideachtaí bunúsach gluaiseachtaí luach cothromais ar a bhfuil tionachar ag dáileacháin déanta le linn na bliana.

Ní raibh aoin infheistíochtaí ag an Gníomhaireacht in ionstraimí cothromais.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

29. CÁIN IARCHURTHA

Déantar sócmhainní agus dliteanais ioncam iarchurtha a fhritháireamh nuair is ann do cheart infheidhmithe le dlí sócmhainní cánach reatha a fhritháireamh i gcoinne dliteanais chánach reatha agus nuair a bhaineann na cánacha ioncam iarchurtha leis an údarás fioscach céanna.

Tá dliteanais agus sócmhainní cánach iarchurtha inchurtha i leith na nithe seo a leanas:

Grúpa	Cáin iarchurtha		Cáin iarchurtha ar IFRS trasdula coigeartaithe €'000	Iomlán €'000
	Sócmhainní €'000	Dlitéanais €'000		
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2019	1,349	(4,986)	(16,951)	(20,588)
Gluaiseacht sa bhliain	(73)	148	4,238	4,313
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2019	1,276	(4,838)	(12,713)	(16,275)
Iarmhéid ag 1 Eanáir 2018	1,967	(5,420)	-	(3,453)
Gluaiseacht sa bhliain	(618)	434	(16,951)	(17,135)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2018	1,349	(4,986)	(16,951)	(20,588)

GLUAISEACHT SA CHÁIN IARCHURTHA AITHEANTA

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta sa ráiteas ioncaim (gan trasdula coigeartaithe IFRS 9 san áireamh)	15	57	(93)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	16,36	18	(91)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta in tuilleamh coinnithe ar son trasdula coigeartaithe IFRS 9	37	-	(21,190)
Gluaiseacht sa cháin iarchurtha aitheanta sa ráiteas ioncam ar son trasdula coigeartaithe IFRS 9	15	4,238	4,239
Gluaiseacht iomlán i gcáin iarchurtha sa bhliain		4,313	(17,135)

Níl aon dliteanais nó sócmhainní cánach iarchurtha ag an nGníomhaireacht.

Aithníodh glandliteanas cánach iarchurtha de €16.3m (2018: €20.6m) maidir le díorthaigh, infheistíochtaí cothromais, coigeartuithe idirthrémhseacha agus sócmhainní airgeadais tomhaiste ag FVOCL. De réir na gcaighdeán cuntasaíochta, aithnítear cáin iarchurtha sa chás go bhfuil cuntas ar an iontráil chomhfhreagrach.i. sa ráiteas ioncaim nó in ioncam cuimsitheach eile. Le héifeacht ón 1 Iúil 2017, ní bheidh aon ghluaiseachtaí luacha chóir neamhréadaithe sna hinfeistíochtaí cothromais agus díorthaigh atá á gcoinneáil ar chuntas trádála faoi réir cháin iarchurtha a thuilleadh mar beidh an cur chuige cánach i gcomhréir leis an gcur chuige cuntasaíochta. Tabharfar coigeartuithe idirthrémhseacha a bhaineann le gluaiseachtaí luacha chóir neamhréadaithe roimhe seo isteach sa mhuirear i leith cánach thar thrémhse 5 bliana (nó níos luaithe más cuí) ag tosú sa bhliain roimhe. Táthar tar éis na coigeartaithe idirthrémhseacha seo a thuairisciú ar an gcoigeartú ar luach cóir atá curtha leis an mbrabús coinnithe tar éis don Ghrúpa glacadh le IFRS 9. Tuairisceofar an coigeartú idirthrémhseach mar muirear ar an ráiteas ioncaim thar thrémhse cúig bliana tar éis IFRS 9 a bheith glactha le den chéad uair.

Tá creidmheas cánach iarchurtha de chuid €18k (2018: muirear de €91k) aitheanta in ioncam cuimsitheach eile i ndáil le cáin iarchurtha ar na sócmhainní airgeadais atá tomhaiste ag FVOCL.

30. SÓCMHAINNÍ EILE

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Ús babhtála tabhaithe infhála	-	780
Cáin réamhdhíolta	17,008	-
Réamhíocaíochtaí	1,289	-
Sócmhainn ceart ar úsáid	6,442	-
Costais iacchurtha	574	-
Sócmhainní eile	2,740	19,972
Iomlán sócmhainní eile	28,053	20,752

Baineann ús babhtála tabhaithe leis an ús tabhaithe ar dhíorthaigh faighte ag an nGrúpa ó Institiúidí Rannpháirteacha ag 31 Nollaig 2019, ní raibh an Ghrúpa i seilbh aon díorthaigh a bain le iasachtaí a fuair an Ghrúpa ó Institiúidí rannpháirteacha.

Is sócmhainní reatha gach sócmhainn eile ach amháin an sócmhainn Ceart ar Úsáid.

Chuir an Ghrúpa IFRS 16 i bhfeidhm ar 1 Eanáir 2019 ar a raibh aithint shócmhainní ceart ar úsáid do léas sócmhainní áirithe i bhForinimh an Stáitchiste agus Duga an Stáitchiste mar thoradh.

Grúpa	Spás Oifige €'000
Costais	
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2018	-
Sócmhainní aitheanta tar éis cur i bhfeidhm IFRS 16 ar 1 Eanáir 2019	10,614
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2019	10,614
Dímheas	
Muirear dímheas don bhliain	(4,172)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2019	(4,172)
Glanluach tugtha anonn ag 31 Nollaig 2019	6,442

Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Costais in-aisíoctha ó NALML	13,520	12,507
Sócmhainní eile	12	609
Iomlán Sócmhainní eile	13,532	13,116

Chuir an Ghrúpa IFRS 16 i bhfeidhm ar 1 Eanáir 2019 ar a raibh aithint shócmhainní ceart ar úsáid do léas spás áirithe i bhForinimh an Stáitchiste mar thoradh. Tá dímheas iomlán déanta ar an shócmhainn ceart ar úsáid ag 31 Nollaig 2019 mar gur fhág an Gníomhaireacht Forinimh an Stáitchiste i 2019.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

30. SÓCMHAINNÍ EILE (AR LEAN)

Gníomhaireacht	Office Space €'000
Costas	
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2018	-
Sócmhainní aitheanta tar éis cur i bhfeidhm IFRS 16 ar 1 Eanáir 2019	1,412
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2019	1,412
Dímheas	
Muirear dímheas don bhliain	(1,412)
Iarmhéid ag 31 Nollaig 2019	(1,412)
Glanluach tugtha anonn ag 31 Nollaig 2019	-

Is sócmhainn reatha gach sócmhainn eile sa Gníomhaireacht.

31. DLITEANAIS EILE

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Ús babhtála fabhraithe iníoctha ar dhíorthaigh eile	-	163
Ús iníoctha ar aigead tirim agus comhluachanna in airgead tirim	455	581
Costais fhabhraithe	17,982	22,050
CBL iníoctha	1,074	5,017
Dlíteanais eile	1,199	2,732
Dlíteanais léasa	4,798	-
Iomlán na ndlíteanais eile	25,508	30,543

Is dlíteanais reatha gach dlíteanais eile sa Ghrúpa agus Gníomaireacht ach amháin dlíteanais léasa. Tá léasa ag an Ghrúpa i dtaca le spás i bhForinimh an Stáitchiste agus Duga an Stáitchiste.

ATHRUITHE I NDLITEANAIS AG ÉIRÍ Ó MAOINIÚ GHNÍOMHARHAÍ

Grúpa	Dlíteanais Léasa 2019 €'000
Ag cur i bhfeidhm IFRS 16	13,788
Sreafaí airgid	
– Íoc dlíteanais léasa	(9,163)
Athruithe nach airgead iad	173
Ag deireadh na bliana	4,798

ATHRUITHE I NDLITEANAIS AG ÉIRÍ Ó MAOINIÚ GHNÍOMHARTHAÍ (AR LEAN)

Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	1	-
Méideanna dlite don GBCN	5,629	6,634
Méideanna dlite le haonáin an Ghrúpa	9,360	6,449
Dlíteanais eile	64	1,383
Dlíteanais léasa	345	-
Iomlán na ndlíteanais eile	15,399	14,466

Is dlíteanais reatha gach dlíteanais eile sa Ghrúpa agus Gníomhaireacht ach amháin dlíteanais léasa. Tá léasa ag an Ghrúpa i dtaca le spás i bhForígnimh an Státchiste agus Duga an Státchiste.

Gníomhaireacht	2019 €'000
Ag cur i bhfeidhm IFRS 16	2,693
Sreafaí airgid	
– Íoc dlíteanais léasa	(2,383)
Athruithe nach airgead iad	35
Ag deireadh na bliana	345

32. CÁIN INÍOCTHA

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Cáin shiarchoinneálach seirbhísí gairmiúla agus cánacha eile iníoctha	1,147	885
Cáin chorparáide iníoctha	-	5,234
Cáin iomlán iníoctha	1,147	6,119

33. TIOMANTAIS AGUS DLITEANAIS THEAGMHASACHA

(A) DLITEANAIS THEAGMHASACHA

Ag dáta tuairiscithe, bhí NAMA ag meas impleachtaí féideartha breithiúnais Ard-Chúirte a bhain le hInstitiúid Airgeadais i dtaca le ríomh úis ar iasachtaí fhéichiúnaí. Ní féidir brath ar meastachán den eis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch sna cásanna seo agus mar sin níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

Ag dáta tuairiscithe, tá GBCN mar pháirtí i méid airithe cásanna dlí a leanann mar pháirt dá gnáth cúrsa gnóithe. Ní féidir brath ar meastachán den eis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch sna cásanna seo agus mar sin níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

Tá ráthaíochtaí eisithe ag an nGrúpa agus litreacha suaimhnis faoin dáta tuairiscithe ach, ós rud é nach bhfuiltear in ann na heis-sreabhadh acmhainní eacnamaíoch a mheas go hiontaobhach, níltear ag déanamh aon nochtadh breise.

(B) TIOMANTAIS

Tá Tiomantais íasachta neamhtharraingthe an Ghrúpa ag an dáta tuairiscithe leagtha amach i Nóta 25.4.

Tá léas oibriúcháin ag an nGrúpa i ndáil leis an tríú hurlár agus cuid den chéad urlár dá oifig cláraithe, Foirgneamh an Státchiste. Ag an dáta tuairiscithe, tréimhse 10 mí atá i gceist i dtréimhse an léasa go dtí an chéad chlásal scoir i ndáil leis an tríú urlár. Is 6 mhí atá i gceist i dtréimhse an léasa go dtí an chéad chlásal scoir i ndáil leis ainneacs an chéad urlár agus 10 mí i ndáil leis an chéad urlár. I Feabhra 2020, d'aontaigh GBCN agus chuir sí i bhfeidhm téarmaí geillte a léasa agus leasa eile i bhFoirneamh an Státchiste go Google Ireland.

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí sa tábla seo a leanas:

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

33. TIOMANTAIS AGUS DLITEANAIS THEAGMHASACHA (AR LEAN)

(B) TIOMANTAIS (AR LEAN)

Grúpa agus Gíomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Comhlán (roimh aisíocaíochta)		
Níos lú ná 1 bhliain amháin	346	2,383
Idir bliain amháin agus cúig bliana	-	346
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	346	2,729
Aisíocaíocht		
Níos lú ná 1 bhliain amháin	-	467
Iomlán íocaíochtaí na todhchaí	-	467
Glan (tar éis aisíocaíochta)		
Níos lú ná 1 bhliain amháin	346	1,916
Idir bliain amháin agus cúig bliana	-	346
Glaníomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	346	2,262

Tá léasanna ag an Ghrúpa le haghaidh gabháltas Duga an Stáitchiste le tréimhse 4 bliana. Is féidir deireadh a chuir le na léasanna le réamhfhógra 12 mhí le linn téarma na tréimhse. Tá éis an chéad téarma 4 bliana, is féidir síneadh rollach a chuir i bhfeidhm tríd comhaontú idir GBCN agus GBSN. Tá na híocaíochtaí léasa íosta todhchaíoch (lena n-áirítear an cíosagus an fearas) leagtha amach sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	1,900	6,779
Idir bliain amháin agus cúig bliana	2,654	4,554
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	4,554	11,333

ÍOCAÍOCHTAÍ LÉASA EILE

Leagtar amach íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí a bhaineann le réadmhaoine trádála ag an Ghrúpa sa tábla seo a leanas:

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Níos lú ná 1 bhliain amháin	12,504	12,140
Idir bliain amháin agus cúig bliana	50,017	48,561
Níos mó ná cúig bliana	155,895	160,175
Iomlán íocaíochtaí léasa íosta na todhchaí	218,416	220,876

Áirítear le fáiltais ó léasa oibriúcháin na léasanna atá i seilbh NARPS.

Baineann léasanna oibriúcháin in NARPS leis an réadmhaoine infheistíochta atá faoi úinéireacht na Cuideachta agus lena mbainfidh téarma léasa 20 bliain agus 9 mí ag tús. Tá sé de rogha ag léasaithe áirithe na haonaid mhaoine a cheannach ar mhargadhluach oscailte na maoine, agus lascaine 10% ag baint leo ar feadh tréimhse 6 mhí, ag tosú an 14ú bliain de théarma an léasa. Tá NARPS freagrach as deisiú struchtúrach ar aon damáiste deánta do réadmhaoine infheistíochta nach iad an léasaí nó fó-léasaí a chúisigh.

Níl aon íosfháltais chíosá oibriúcháin ag an nGníomhaireacht.

34. IASACHTAÍOCHT AGUS IASACHTAÍ ÚSMHARA

Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Iasacht dlíte le BISN agus ús gaolmhar	53,272	53,426

Ar an 25 Feabhra 2011, d'eisigh BISNT, aonán an Ghrúpa, iasacht úsmhar de chuid €52m leis an GNBS. Ba é cuspóir na hiasachta maoiniú a sholáthar ón nGrúpa don GNBS chun iasacht de chuid €49m agus ús tabhaithe a aisíoc leis an Lárchiste. Tá ús bunaithe ar rata 6 mhí Euribor. Déantar an iasacht a shíneadh ar bhonn bliantúil ar an 25 Feabhra mura gcuirtear deireadh leis faoi mar atá aontaithe ag na páirtithe. Níl aon iasachtaí nó iasachtaíochtaí seachtracha ag an nGrúpa.

Aithníodh ráta diúltach úis €0.15m (2018: €0.14m) ar an iasacht mar gheall ar rátaí diúltach Euribor le linn na bliana (Réach Nóta 6).

Le linn na bliana ag críoch 31 Nollaig 2019, bhí iomlán de €0.15 (2018: €0.14m) in athruite nach airgead iad sa Ghníomhaireacht ar dhliteanais ag éirí ó gníomhartha maoinithe mar gheall ar iasachtaí le hús orthu agus iasachtaí.

35. GNÁTHSCAIR EILE

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
I mbun eisiúna ag 1 Eanáir	1,064,000	1,593,000
Athcheannaithe le linn na bliana	-	(529,000)
I mbun eisiúna ag 31 Nollaig	1,064,000	1,064,000

Is ionann an méid thuasluaite agus Fobhannaí Ráta Seasta Inghlaoite a d'eisigh BSN agus a aistríodh chuig SGBSN faoi shocrú iasacht rannpháirteach brabúis agus a d'aistrigh SGBSNT chuig BISNT.

D'úsáid BISN na hurrúis seo mar chomaoín (5%) don phunann iasachta faighte ó gach Institiúid Rannpháirteach.

Is ionann an ráta úis ar na hionstraimí agus ráta 10 mbliana Rialtas na hÉireann ag dáta an chéad eisiúna, móide 75 bonnphointe. Tá an ráta seo socraithe ag fáltas seasta 5.264%. Is ar bhonn bliantúil a íoctar ús, ach is de rogha an eisitheora a dhearbhaítear an cúpón. Ní bheidh cúpón a dhearbhaítear in aon bhliain ag carnadh. Dhíol GNBS an cúpón cliantúil de €56.01m (2018: €83.86m) ar a fhófiach i Márta 2019. Díoladh cáin shiarchoinneálach €42k (2018: €0.4m) leis na Coimisinéirí Ioncaim mar díolacháin cúpón i 2019.

Ainneoin na mbannaí a bheith suthain de nádúr, féadfaidh an t-eisitheoir na bannaí a "ghairm" (.i. a fhuascailt) ar an gcéad dáta gairme (atá 10 mbliana i ndiaidh an dáta eisiúna), agus gach dáta íocaíochta úis ina dhiaidh sin (beag beann ar cibé an bhfuil nó nach bhfuil an t-ús le híoc). Ghairm an eisitheoir na bannaí ar an chéad dáta gairmthe, sé sin 1 Márta 2020, agus fuasclaíodh iomlán na bannaí de €1,064m ansin.

Faoi IAS 32, is ionann é agus bunús an chomhaontú conarthach um ionstraim airgeadais, seachas a fhoirm dlí, a bhfuil a rangú á rialú aige. Ó tharla nach bhfuil aon oibleagáid chonarthach sna nótaí fofhiachais aon íocaíochtaí a dhéanamh (ús nó príomha) sa chás nach mian leis an nGrúpa aon íocaíochtaí a dhéanamh, de réir IAS 32 tá an fofhiachas rangaithe mar ghnáthscair sa ráiteas ar staid an airgeadais, agus aon íocaíochtaí cúpón á rangú mar íocaíochtaí díbhinne (Nóta 37).

I 2018, athcheannaíodh bannaí le luach ainmniúil de €529m ar chomaoín iomlán €571m (2019: €Nialas).

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

36. CÚLCHISTÍ EILE

Grúpa	Nóta	2019 €'000	2018 €'000
Sócmhainní airgeadais tomhaiste ag cúlchiste FVOCI			
Ag 1 Eanáir		1,925	4,165
Aithrithe i luach cóir	18	(1,422)	(2,149)
Glanghluaiseacht i gcúlchiste roimh cánachas	16	(1,422)	(2,149)
Cáin iarchurtha aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	16,29	18	(91)
Ag 31 Nollaig		521	1,925
Iomlán na gcúlchistí eile		521	1,925

Cuimsíonn cúlchistí eile an cúlchiste sócmhainní airgeadais tomhaiste ag luach cóir tríd cúlchiste ioncaim cuimsithe eile i 2018.

Rangaítear bannaí rialtais mar sócmhainní airgeadais tomhaiste ag luach cóir tríd cúlchiste ioncaim cuimsithe eile. Aithnítear athruithe ar luach cothrom i gcúlchistí. Níor fuarthas aon bannaí rialtas breise le linn an bhliain airgeadais.

Ba é an ghluaiseacht i gcúlchistí eile roimh chánach don bhliain agus laghdú de €1m (2018: €2m), lena léirítear an ghluaiseacht i luach cóir na bannaí rialtas.

37. RÉITEACH CÚLCHISTÍ AGUS ÚS NEAMHRIALAITHE I BHFOCHUIDEACHTAÍ

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	4,246,435	3,430,830
Coigeartú ag tosach cur i bhfeidhm IFRS 16 (glan ó cháin)	(1,667)	-
Coigeartú ag tosach cur i bhfeidhm IFRS 9 (glan ó cháin)	-	147,697
Ag 1 Eanáir (athshonraithe ag tús cur i bhfeidhm IFRS 16/9)	4,244,768	3,578,527
Brabús don bhliain airgeadais	264,879	794,592
Dibhínn íolta ar ghnáthscaireanna B	(272)	(454)
Cúpón íoctha ar fhobhannaí	(56,009)	(83,856)
Biseach ar athcheannach fobhannaí	-	(42,374)
Ag 31 Nollaig	4,453,366	4,246,435

Leasanna neamh-urlámhais

Brabús don bhliain airgeadais

-

-

Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
Tuilleamh choinnithe		
Ag 1 Eanáir	3,530,910	3,529,999
Coigeartú ag tosach cur i bhfeidhm IFRS 16 (glan ó cháin)	(1,667)	-
Ag 1 Eanáir (athshonraithe ag tús cur i bhfeidhm IFRS 16)	3,529,243	3,529,999
Brábús don bhliain airgeadais	1,348	911
Ag 31 Nollaig	3,530,591	3,530,910

I Márta 2019, dhearbhaigh agus d'fhaomh Bord GINBS íocaíocht díbhinne in aghaidh na scaire bunaithe ar thoradh bannaí rialtais deich mbliana na hÉireann amhail an 31 Márta 2019. Íocadh an díbhinn le sealbhóirí gnáthscaireanna B de chuid GINBS amháin, na hinfheisteoirí príobháideacha, a bhfuil 51% den Chuideachta faoina n-úinéireacht. Níor íocadh díbhinn ar bith le gnáth-scairshealbhóirí A, an GNBS an Ghníomhaireacht, a bhfuil úinéireacht 49% den Chuideachta aici. Ba €0.00534 (2018: €0.00.891 gach scar) in aghaidh na scaire an íocaíocht díbhinne agus b'ionann é agus €0.27m (2018: €0.45m) in iomlán.

I Feabhra 2018, chinn Bord BSN gur chuí, i gcomhthéacs fheidhmíocht airgeadais fhoriomlán chomhiomlán GNBS agus a cuspóirí, go n-íocfaí an cúpón bliantúil ar na bannaí tánaisteacha €56.01m (2018: €83.86m) a bhí dlite ar an 1 Márta 2019. Déantar na bannaí tánaisteacha a aicmiú mar chothromas sa ráiteas ar an staid airgeadais, agus dá bhrí sin aithnítear na híocaíochtaí cúpóin gaolmhara sa chothromas. Féach Nóta 35 Le haghaidh tuilleadh sonraí.

Le héifeacht ón 1 Eanáir 2018, tá IFRS 9, gurb é an caighdeán cuntasaióchta a cuireadh isteach in ionad IAS 39, glactha ag an nGrúpa. Déanann an Ghníomhaireacht tar éis aicmiú agus tomhas de gach aon sócmhainn airgeadais a mheas de réir thréithe shreafaí airgid tirim conarthacha na sócmhainne agus de réir an tsamhail ghnó atá ag an nGrúpa chun an sócmhainn a bhainistiú. De thoradh an mheasúnuithe seo agus de thoradh an aistrithe chun cuntasaiócht ar luach cóir le haghaidh iasachtaí féichiúnaí, tá an Grúpa tar éis tuairisciú go bhfuil coigeartú glactha sa bhrabús coinnithe de €169m, roimh €21m de cháin, amhail an 1 Eanáir 2018 (féach Nóta 29).

I bhfeidhm ó 1 Eanáir 2019, chuir an Ghrúpa IFRS16 i bhfeidhm, an caighdeán ag glacadh áit IAS 17. D'aitheann an Ghrúpa aistriú coigeartaithe i dtuilleamh coinnithe de €1.7m (féach Nóta 2.3).

Rinneadh fobhannaí lena mbaineann luach ainmniúil de €529m a athcheannach ar chomaoin iomlán de €571m in 2018. Tá cuntas ar chostas na n-idirbhearta sin, in éineacht le haon chostais idirbhirt incriminteacha, tuairiscithe sa chothromas.

Is ionann ús neamhrialaithe i bhfochuideachtaí agus gnáth-scairchaipiteal i bhfochuideachtaí nach bhfuil inchurtha go díreach nó go neamhdhíreach don mháthair-aonán. I gcomhthéacs an Ghrúpa is ionann é seo agus infheistíocht déanta ag infheisteoirí príobháideacha i ngnáth-scairchaipiteal GINBS.

D'infheistigh an GNBS, i dteannta infheisteoirí príobháideacha, in GINBS. Tá 49% de scairchaipiteal eisithe GINBS i seilbh an GNBS agus is i seilbh infheisteoirí príobháideacha atá an 51% eile den scairchaipiteal.

Faoi réir théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBS a chrosadh.

Faoin gcomhaontú scairshealbhóra, tá an toradh uasta a íocfar le hinfheisteoirí príobháideacha i bhfoirm díbhinne faoi réir Thoradh Bannaí 10 mbliana Rialtas na hÉireann infheidhme ag dáta dearbhaithe na díbhinne. Ina theannta sin, déantar an toradh uasta infheistíochta do na hinfheisteoirí príobháideacha a chaidhpeáil faoi Airteagail Chomhlachais GINBS.

De bhua an rialaithe seo atá ag an GNBS ar GINBS, tá GINBS agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS.

38. SCAIREANNA AGUS INFHEISTÍOCHTAÍ I NGNÓTHAIS GHRÚPA

Tá €100m scairchaipiteal ag GINBS agus €49 milliún infheistithe ag an GNBS in GINBS, agus fuair sí 49 milliún gnáthscair A ar a shon. B'infheisteoirí príobháideacha a d'infheistigh an €51 milliún eile in GINBS, agus fuair gach infheisteoir díobh comhscair de 51 milliún gnáthscair B. Faoi réir théarmaí chomhaontú na scairshealbhóirí idir GNBS agus na hinfheisteoirí príobháideacha, féadfaidh an GNBS cinntí a dhéanann GINBS a chrosadh. De thoradh an chrosta seo, tá srian ar chumas na n-infheisteoirí príobháideacha beartais airgeadais agus oibriúcháin an aonáin a rialú agus is ag an GNBS atá ceart chun rialaithe éifeachtaigh na cuideachta. De bhua an rialaithe seo tá an GINBS agus a fochuideachtaí comhdhlúite ag an GNBS agus tuairiscítear an infheistíocht sheachtrach 51% i GINBSmar ús neamh-rialaithe sna ráitis airgeadais.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

38. SCAIREANNA AGUS INFHEISTÍOCHTAÍ I NGNÓTHAIS GHRÚPA (AR LEAN)

38.1 FOCHUIDEACHTAÍ

Tá cur síos déanta ar struchtúr Ghrúpa an GNBS i Nóta 1. Seo a leanas gnóthais fochuideachta agus úinéireacht céatadáin an GNBS sna fochuideachtaí sin:

Grúpa Stádas Cosanta	Céadtadán úinéireacht	Céadtadán cearta vótála	Príomhghníomhaíocht	Tír ionchorpraithe
An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A.	49%	100%	Cuideachta shealbhaíochta agus iasachtú	Éire
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Eisiúint fiachais	Éire
Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní na cuideachta sealbhaíochta	Éire
Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Slándáil agus bainistíocht sócmhainní	Éire
Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A.	49%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe mar ghlanadh fiachais dlíthe le GNBS	Éire
Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Eastát réadach	Éire
Seirbhísí Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Cuideachta sealbhaíochta mar scairsheilbhe i gcomhpairtíocht ginearálta	Éire
Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A.	49%	100%	Infheistíochtaí	Éire
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.	49%	100%	Soláthar na réadmhaoine cónaithí chun críocha na tithíochta sóisialta	Éire
Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC	49%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe lonnaithe sna Stáit Aontaithe mar ghlanadh fiachais dlíthe don GNBS	US
Pembroke Ventures D.A.C.	49%	100%	Cuideachta sealbhaíochta	Éire
Pembroke Beach D.A.C.	49%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe lonnaithe i Poolbeg West SDZ	Éire
Pembroke West Homes D.A.C.	49%	100%	Gnóthú sócmhainní réadmhaoine áirithe lonnaithe i Poolbeg West SDZ	Éire
Gabháltais Fóillíochta Sócmhainní Náisiúnta Teoranta(faoi Leachtú Toilteannach)	49%	100%	Neamh-thrádála	Éire
RLHC Resort Lazer SGPS, S.A.	49%	100%	Aathstruchtúrú dlíthiúil a éascú	an Phortaingéil
RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A.	49%	100%	Aathstruchtúrú dlíthiúil a éascú	an Phortaingéil

Ag an dáta tuairisthe bhí oifigí cláraithe na bhfochuideachtaí ar fad i Duga an Stáitchiste, Cé an Phoirt Thuaidh, Baile Atha Cliath 1 ach amháin RLHC agus RLHC II. Tá oifig cláraithe RLHC agus RLHC II i Rua Garrett, n.º 64, 1200-204 Liospóin, An Phortaingéil.

38.2 INFHEISTÍOCHT I BHFOCHUIDEACHTAÍ

Gníomhaireacht	2019 €'000	2018 €'000
49,000,000 scair i GINBST	49,000	49,000

In 2010 rinne an Ghníomhaireacht infheistíocht de chuid €49m i GINBS. Mheas an Ghníomhaireacht an raibh bearnúchán dá infheistíochtaí i GINBST faoi IAS 36 *Bearnúchán Sócmhainní*.

Tá an Ghníomhaireacht sásta nach bhfuil comhartha do bhearnúchán.

38.3 SONRAÍ FOCHUIDEACHTAÍ NACH AR LÁN-ÚINÉIREACHT INA BHFUIL ÚS NEAMHRIALAITHE AG AN GNBS

Tá an 51% eile de na fochuideachtaí atá liostaithe i 38.1 faoi úinéireacht ag infheisteoirí príobháideacha, de bhua a n-úinéireacht 51% den GNBS.

Íocadh díbhinn de luach €0.27m (2018: €0.45m) leis na hinfeisteoirí príobháideacha le linn na bliana. Níl aon leas breise ag na hinfeisteoirí príobháideacha i ngníomhaíochtaí nó sreabhadh airgid an ghrúpa. Ba ionann an t-ús neamhrialaithe carntha ag deireadh na tréimhse tuairiscithe agus €51m (2018: €51m).

Faoi gcomhaontú scairshealbhóra, tá an toradh uasta a íocfar le hinfeisteoirí príobháideacha i bhfoirm díbhinne faoi réir Thoradh Bannaí 10 mbliana Rialtas na hÉireann infheidhme ag dáta dearbhaithe na díbhinne. Ina theannta sin, déantar an toradh uasta infheistíochta do na hinfeisteoirí príobháideacha a chaidhpeáil ag 10% den ús cothromais faoi Airteagail Chomhlachais GINBS.

Féadfar brabúis a eascróidh a leithdháileadh don ús neamhrialaithe de réir bheartas cuntasáíochta 2.27.

38.4 SONRAÍ MAIDIR LE FOCHUIDEACHTAÍ NEAMH-CHOMHDHLÚITE

GABHÁLTAIS RÉADMHAOINE FÓILLÍOCHTA SÓCMHAINNÍ NÁISIÚNTA TEORANTA (FAOI LEACHTÚ DEONACH)

Ar an 10 Eanáir 2014 bhunaigh GNBS fochuideachta nua, National Asset Leisures Holdings Limited (faoi Leachtú Deonach) (NALHL). Is fochuideachta ar lánúinéireacht de chuid NAPM é NALHL (faoi Leachtú Deonach), a bunaíodh chun seilbh a fháil ar 100% de scairchaipiteal dhá aonán de bhunadh na Portaingéile, RLHC agus RLHC II.

Bhí bunú na n-aonán seo de dhíth chun éascú a dhéanamh ar athstruchtúrú dlíthiúil de líon na n-aonán le sócmhainní réadmhaoiné Portaingéalacha. Tar éis don athstruchtúrú dlíthiúil a bheith curtha i gcrích, cuireadh NALHL (faoi Leachtú Deonach) faoi leachtú ar an 18 Nollaig 2014. Tá NALHL (faoi Leachtú Deonach) faoi rialú an leachtaitheora, agus is é an té sin a dhéanfaidh réadú ar shócmhainní na Cuideachta. Ní raibh aon athrú i stádas NALHL (faoi Leachtú Deonach) le linn 2019.

Toisc go bhfuil cearta an scairshealbhóra glactha ag an leachtaitheoir agus gurb é an té sin a rialaíonn NALHL (faoi Leachtú Deonach) araon anois, níl NALHL (faoi Leachtú Deonach) agus a chuid fochuideachtaí, RLHC I agus RLHC II, comhdhlúite i dtorthaí an Ghrúpa GNBS.

Féach Nóta 40.6 i gcomhair sonraí maidir leis na sócmhainní arna sealbhú ag na cuideachtaí sin.

39. NOCHTADH PÁIRTITHE GAOLMHARA

Seo a leanas páirtithe gaolmhara an Ghrúpa:

FOCHUIDEACHTAÍ

Tá sonraí maidir leis an ús i seilbh fochuideachtaí an GNBS luaite i Nóta 38.1 agus Nóta 1 de na ráitis airgeadais.

GBCN

Soláthraíonn GBCN seirbhísí foirne, airgeadais, cumarsáide, teicneolaíochta, riosca agus acmhainní daonna don GNBS.

Gearrtar na costais tabhaithe ag GBCN ar an GNBS (an Ghníomhaireacht) ar bhnús fhíorchostas agus ag déanamh an Grúpa an Ghníomhaireacht a aisíoc. Is €38.8m (2018: €39.1m) iomlán na costais don bhliain, le hiarmhéid deiridh €5.6m ag deireadh 2019 (2018: €6.6m) iníochta. Tásonraí na gcostas gearrtha ar an nGrúpa le fáil i Nóta 13. Is í GBCN an contrapháirtí le haghaidh staideanna díorthaigh an GNBS i gcomhthéacs a cuid bainistíochta ar mhalairt eachtrach agus nochtadh ráta úis. Éilítear ar an GNBS urrús comhthaobhach airgid thirim a thabhairt do GBCN faoi chomhaontú breactha comhthaobhachta (CPA) d'fhonn nochtadh GBCN do dhíorthaigh an GNBS. Tá infheistíochtaí nóta Stáitchiste agus Bannaí Gearrthréimhseacha an Chisteáin, eistithe ag GBCN, i seilbh an GNBS. Fuair GNBS seilbh ar nótaí úis Stáitchiste a d'eisigh GNBS. Níor choinnigh GNBS aon nótaí Stáitchiste (2018: €niallas) ag an dáta tuairiscíú ar caitheadh leo mar airgead tirim agus coibhéis airgead tirim (féach Nóta 17).

Le linn na bliana, thabhaigh GNBS costais €Nialas (2018: €1.5k) ar chostais árachas iníochta leis an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát. Is €Niallas (2018: €Niallas) an tiarmhéid iníochta leis an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát ag deireadh 2019.

Tá téarmaí comhaontaithe ag GBCN leis an Ghrúpa i dtaca le léas Duganna an Stáitchiste. Tá an comhaontú i bhfeidhm ó Bealtaine 2018 ar feadh téarma léasa 4 bliana. Tá táille dímheasa ar shócmhainní ceart úsáid i dtaca le na léasanna seo de €2.8m agus costais comhshaoráidí de €1m san áireamh sa chíos agus áitíocht mar a nochtadh i Nóta 13. Ba €2.6m an táille do Duga an Stáitchiste i 2018. Bhí suim €4.5m i dtaca leis an léas seo san áireamh i ndlíteanais léasa i nóta 31. Bhí suim €6.4m i dtaca leis an léas seo san áireamh i sócmhainní ceart úsáid i Nóta 30.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

39. NOCHTADH PÁIRTITHE GAOLMHARA (AR LEAN)

SCÉIM PINSEAN SHOCHAIR SHAINITHE AN GBCN

Tá an fhoireann ar fad fostaithe ag GBCN agus déanann GBCN ranníocaíochtaí le Scéim Pinsean Shochair Shainithe GBCN thar ceann na bhfostaithe cuí. Tá an scéim pinsean á rialú agus á bainistiú ag iontaobhaithe neamhspleácha ceaptha ag GBCN. Mar chuid den chomaoi i ndáil leis an soláthar foirne tá íocaíocht de chuid €3.0m (2018: €3.3m), déanta ag an nGrúpa, ag léiriú aisíoc ranníocaíocht GBCN dom scéim pinsean i ndáil leis na hOifigigh seo de chuid an GNBS.

AIRE AIRGEADAIS

Bhunaigh an tAire GNBS faoi Acht GNBS 2009. De réir Alt 13 agus 14 den Acht tá cumhachtaí áirithe ag an Aire Airgeadais i ndáil leis an GNBS. Forálann Alt 13 go bhféadfaidh an tAire treoirlinne a eisiúint don GNBS chun críocha an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aird a thabhairt ar a leithéid sin de threoirlinne agus a feidhmeanna á comhlíonadh. Forálann Alt 14 go bhféadfaidh an tAire treoracha a eisiúint don GNBS maidir le cur i gcrích chuspóirí an Achta agus, go háirithe, i ndáil le cur le forbairt shóisialta agus gheilleagrach an Stáit. Tá dualgas ar an GNBS aon treoir dá leithéid sin a chomhlíonadh.

Is é éifeacht na bhforálacha reachtúla seo ná go bhfuil de chumhacht ag an Aire Airgeadais tionchar suntasach a bheith aige ar an GNBS.

INSTITIÚIDÍ RANNPHÁIRTEACHA

I rith 2010, achtaíodh roinnt beart reachtach a thug cearta agus cumhachtaí don Aire Airgeadais thar institiúidí airgeadais ar leith i ndáil le ceisteanna éagsúla úinéireachta, comhdhéanamh an bhoird, éadail nó díolachán fochuideachtaí, gníomhaíocht gnó, athstruchtúrú agus gníomhaíocht baincéireachta. Chomh maith leis sin, chomhaontaigh na hInstitiúidí Rannpháirteacha dul i gcomhairle leis an Aire roimh aon ghníomhaíocht ábhartha a d'fhéadfadh leas a bheith ag an bpobal inti a chur i gcrích.

Is institiúidí creidmheasa iad Institiúidí Rannpháirteacha atá ainmnithe ag an Aire mar Institiúid Rannpháirteach, faoi Alt 67 den Acht. Tá sócmhainní iasachta aistrithe ag na hInstitiúidí Rannpháirteacha chuig an GNBS ar an dáta tuairiscithe, AIB c.p.t. (ag ionchorprú EBS), Banc na hÉireann agus IBRC.

D'eisigh an Grúpa nótaí sinsearach agus fo-urrúis agus d'aistrigh sé iad chuig na hInstitiúidí Rannpháirteacha in áit sócmhainní iasachta. Nochtair idirbhearta le hInstitiúidí Rannpháirteacha sna ráitis airgeadais go príomha faoi Nóta 20, iasachtaí Féichiúnaithe tomhaiste ag FVTPL agus nótaí gaolmhara an Ráitis Ioncaim. Níor díoladh aon iasachtaí le hInstitiúidí Rannpháirteacha le linn 2019 nó 2018.

Tá cuntas oibriúcháin ag an nGrúpa le AIB c.p.t. ina raibh iarmhéid de chuid €17m (2018: €16m) ag an dáta tuairiscithe. I rith na bliana bhí an meán-iarmhéid dúnta laethúil cothrom le €14m (2018: €19m).

Seo a leanas na táillí iníoctha leis an hInstitiúidí Rannpháirteacha i ndáil le costais seirbhísithe iasachta tabhaithe i rith na bliana:

Institiúidí Rannpháirteacha	2019 €'000	2018 €'000
AIB, c.p.t.	2,408	2,516
Banc na hÉireann	265	271
	2,673	2,787

NEW IRELAND ASSURANCE CO P.L.C.

Tá scair 17% de scairchaipiteal GINBS, fochuideachta den GNBS (a fhreagraíonn do 17 milliún den 51 milliún scair B eisithe ag GINBS chuig infheistearí príobháideacha) an ceann i seilbh New Ireland Assurance Co p.l.c., fochuideachta de Bhanc na hÉireann. Nochtair íocaíochtaí díbhíne a rinneadh le hinfeistitheoirí príobháideacha i Nóta 37.

PRÍOMHPHEARSANRA BAINISTÍOCHTA

Tá an Gníomhaireacht á rialú ag Príomhoifigeach Feidhmiúcháin an GNBS agus an Bord. Is comhalta ex-officio den Bhord é Príomhoifigeach Feidhmiúcháin GBCN. Tá údarás ag an POF agus ag an mBord i ndáil le gníomhaíochtaí an GNBS agus a fochuideachtaí a phleanáil, a stiúradh agus a rialú agus tá siad freagrach as an méid sin agus mar sin, is príomhphearsanra bainistíochta de chuid an GNBS iad. Nochtair táillí íoctha le comhaltaí Boird i Nóta 13. Rinne GNBS íocaíocht €Nialas (2018: €18k) a bhain le tobach pinsin ar thaillí an Bhoird. Níl fostaí ar bith ag an nGrúpa.

Sainítear Príomhphearsanra Bainistíochta faoin gCód Cleachtais do Rialachas na gComhlachtaí Stáit (2016) mar bhainistíocht a thuairiscíonn go díreach don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Ag an dáta tuairiscithe, tá cúigear ball bainistíochta ag an GNBS a thuairiscíonn don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin. Bhí seisear ball foirne bainistíochta a thuairisc chuig an Phríomhfeidhmeannaigh le linn 2019. Tá luach saothair comhiomlán na príomhphearsanra bainistíochta sin nochta i Nóta 13.

IDIRBHEARTA LE HAONÁIN AN GHRÚPA

Seo a leanas na méideanna atá dlíthe do agus ó pháirtithe leasmhara ag an dáta tuairiscithe. Is ar bhonn praghas fad láimhe a dhéantar gach idirbheart le páirtithe gaolmhara.

	2019 €'000	2018 €'000
Gnóthacháin ar iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL		
Ús ar iasacht le NAM	-	1,258
Ioncam eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitihte ó Ghrúpa NAMAí	40,828	43,496
Iasacht idirghrúpa tomhaiste ag FVTPL		
Ús infhaighte ó iasacht rannpháirteach brabúis ó NAM	3,536,554	3,536,554
Sócmhainní eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Costais athcúitihte ó Ghrúpa BISNT	13,520	12,507
Dlíteanais eile:		
<i>Gníomhaireacht</i>		
Méideanna dlíthe le aonán de chuid an Ghrúpa	9,360	6,449

IASACHT DLITE LE BISNT

Réamhíocadh iasacht úis de luach €52 milliún ó BISNT leis an nGníomhaireacht. Tuilltear ús ar an iasacht seo ag ráta sé mhí Euribor. B'ionann an t-ús tuillte ar an iasacht seo don bhliain €0.15m (2018: €0.14m). Ba €53m (2018: €53m) an tiarmhéid aisíochta ag deireadh 2019.

COMHAONTUITHE IASACHTA IDIRGHRÚPA

Chuaigh an Ghrúpa i mbun méid gcomhaontaithe iasacht rannpháirteach brabúis agus comhaontaithe idirghrúpa mar atá leagtha amch sa tábla thíos:

	2019 €'000	2018 €'000
Comhaontaithe iasacht rannpháirteach brabúis		
BSN le SGBSN	4,470,397	4,467,313
SGBSN le NAJVA	20,917	27,709

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

39. NOCHTADH PÁIRTITHE GAOLMHARA (AR LEAN)

COMHAONTUITHE IASACHTA IDIRGHRÚPA (AR LEAN)

Comhaontaithe iasachta idirghrúpa	2019 €'000	2018 €'000
GINBS le BSN	104,056	104,110
SGBSN le BISN	4,449,488	4,439,612
BISN le SRCSN	290,666	218,155
BISN le BRSN	6,532	85,293
BISN le NASLLC	2,299	2,198
BISN le SNCT	54,125	81,732
BISN le NAJVA	6,565	31,482
BRSN le NALHL (faoi Leachtú Deonach)	100	100
BISN go PB	148,011	-
BISN go PWH	18,546	-

40. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA

D'fhonn a cuspóirí a chomhlíonadh, tá aonáin shainchuspóireacha bunaithe ag an GNBS mar atá sonraithe i Nóta 1.

Ullmhaíonn agus cuireann na haonáin seo ráitis airgeadais ar leith i láthair. De réir riachtanais Alt 54 den Acht, soláthraítear an fhaisnéis bhreise seo a leanas, i ndáil leis an GNBS agus gach aonán den Ghrúpa.

40.1 COSTAIS AGUS TÁILLÍ RIARACHÁIN TABHAITHE AG AN GNBS AGUS GACH AONÁN DE CHUID GHRÚPA AN GNBS

Leagtar amach na táillí riaracháin tabhaithe ag Grúpa an GNBS i Nóta 13. Léirítear na costais i ndáil le gach aonán GNBS sna táblaí anseo thíos.

Áiríonn costais BISNT agus BRSN le chéile athmhuipearú de chuid €38.8m (2018: €39.1m) i ndáil le costais GBCN tabhaithe ag an nGníomhaireacht. Áirítear na costais seo sna cuntais chomhdhlúite freisin.

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais	2019 €'000	2018 €'000
Costais in-aisíoctha le GBCN	38,809	38,879
Táillí príomhsheirbhíseora	7,022	8,258
Táillí máistir- sheirbhíseora	1,525	1,727
Costais aistrithe punainne	1,970	2,363
Táillí dlí	5,305	8,737
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta	5,406	5,942
Costais chíosá agus áitíochta	6,035	6,326
Táillí iniúcháireachta inmheánacha	667	717
Luach saothair an iniúchta seachtraigh	806	904
Iomlán na gcostas riaracháin BISN	67,545	73,853

40. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

40.1 COSTAIS AGUS TÁILLÍ RIARACHÁIN TABHAITHE AG AN GNBS AGUS GACH AONÁN DE CHUID GHRÚPA AN GNBS (AR LEAN)

Bainistíocht Réadmhaoine Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais			2019 €'000	2018 €'000
Costais in-aisíochta le GBCN			-	249
Táillí bainistíochta punainne			25	77
Táillí dlí			(30)	(24)
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta			16	39
Iomlán na gcostas riaracháin BRSN			11	341
Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC Cineál costais			2019 €'000	2018 €'000
Táillí bainistíochta punainne			80	147
Táillí dlí			35	11
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta			16	15
Iomlán na gcostas riaracháin SNSLLC			131	173
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais			2019 €'000	2018 €'000
Táillí bainistíochta punainne			45	47
Táillí dlí			160	55
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta			28	2
Iomlán na gcostas riaracháin SRCST			233	104
Seirbhísí Réadmhaoine Cónaithí Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. Cineál costais			2019 €'000	2018 €'000
Táillí bainistíochta punainne			65	123
Táillí dlí			47	24
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta			9	3
Iomlán na gcostas riaracháin SRCST			121	150
Sócmhainn Náisiúnta Cé Thuaidh C.G.A. Cineál costais			2019 €'000	2018 €'000
Táillí bainistíochta punainne			6	65
Táillí dlí			(21)	315
Costais airgeadais, cumarsáide agus teicneolaíochta			(108)	4
Iomlán na gcostas riaracháin SNCT			(123)	384
PV Cineál costais			2019 €'000	2018 €'000
Luach saothair iniúchta seachtrach				6
Iomlán na gcostas riaracháin PV				6

Réamhrá

Gníomhaíocht
Dighiaráil

Soláthar Réadmhaoine
Cónaith

Criosanna Forbartha
Stratéisí

Rannchuidiú Sóisialta
agus Geilleagraic

Athbheithniú
Airgeadais

Eagraíocht an GNBS

Rialachas

Ráitis Airgeadais

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

40. FAISNÉIS FHORLÓNTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

40.1 COSTAIS AGUS TÁILLÍ RIARACHÁIN TABHAITHE AG AN GNBS AGUS GACH AONÁN DE CHUID GHRÚPA AN GNBS (AR LEAN)

PB Cineál costais	2019 €'000
Táillí bainistíochta punainne	58
Luach saothair iniúchta seachtrach	10
Iomlán na gcostas riaracháin PB	68

PWH Cineál costais	2019 €'000
Costais in-aisíochta le GBCN	4
Luach saothair iniúchta seachtrach	10
Iomlán na gcostas riaracháin PWH	14

RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC I) Cineál costais	2019 €'000	2018 €'000
Seirbhísí proifisiúnta	1,146	721
Iomlán na gcostas riaracháin RLHC I¹³	1,146	721

RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II) Cineál costais	2019 €'000	2018 €'000
Seirbhísí proifisiúnta	134	87
Iomlán na gcostas riaracháin RLHC II¹³	134	87

40.2 URRÚIS FÉICH EISITHE CHUN CRÍOCHA AN ACHTA

Grúpa	2019 €'000	2018 €'000
Fofhiach eisithe ag BSN	1,064,000	1,064,000
Iomlán	1,064,000	1,064,000

40.3 URRÚIS FIACHAIS FUASCALTE LE HINSTITIÚDAÍ AIRGEADAIS SA TRÉIMHSE AIRGEADAIS

40.3.1 URRÚIS FÉICH SINSEARACHA RÁTHAITHE AG AN RIALTAS

Fuasclaíodh iomlán na urrúis féich sinsearacha ráthaithe ag an rialtas go hiomlán i 2017.

40.3.2 URRÚIS FÓFHIACHA SEALBHAITHE

Institiúid Airgeadais	Gan íoc ag 1 Noll 2019 € '000	Gan íoc ag 31 Noll 2018 € '000
AIB	417,000	417,000
BOI	70,000	70,000
Nótashealbhóirí Eile	557,000	557,000
EBS	20,000	20,000
Iomlán	1,064,000	1,064,000

¹³ Meastar na méideanna seo bunaithe ar chuntais neamhiniúchta an 30 Meán Fómhair 2018, go dtí go mbeidh cuntais iniúchta deireadh na bliana 2019 críochnaithe ar fáil. Bunaíodh comparáideanna 2018 ar cuntais neamhniúchóirthe 31 Nollaig 2017. Mar atá leagtha amach i Nóta 38.4, níl na hinfheistíochtaí seo comhdhlúite i ráitis airgeadais Ghrúpa GNBS.

40.4 RÉAMHÍOCAÍOCHTAÍ LEIS AN GNBS ÓN LÁRCHISTE SA BHLIAIN

Ní raibh aon réamhíocaíochtaí leis an GNBS ón Lárchiste sa bhliain.

40.5 RÉAMHÍOCAÍOCHTAÍ DÉANTA AG AN GNBS LE FÉICHIÚNAITHE TRÍ MHEÁN INSTITIÚIDÍ RANNPHÁIRTEACHA SA TRÉIMHSE

Institiúid Rannpháirteach	Méid réamhíochtha 2019 €'000	Méid réamhíochtha 2018 €'000
AIB	397,014	460,026
Link Asset Services	7,865	33,091
Iomlán	404,879	493,117

40.6 PUNANNA SÓCMHAINNÍ COINNITHE AG AN GNBS AGUS GACH AONÁN DE CHUID GHRÚPA AN GNBS

Tá léargas le fáil anseo thíos ar na sócmhainní i seilbh an GNBS agus gach aonán de chuid Ghrúpa an GNBS. San áireamh sna sócmhainní seo tá sócmhainní agus dliteanais idirghrúpa agus iasachtaí rannpháirteacha brabúis idirghrúpa idir aonáin Ghrúpa an GNBS.

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GNBS)	2019 €'000	2018 €'000
Infheistíocht sa GINBST	49,000	49,000
Airgead tirim agus cóibhéisí	176	132
Ús infhaighte ón iasacht le BSN	3,536,554	3,536,554
Infháltas idirghrúpa	13,520	12,507
Infháltas eile	12	609
Iomlán	3,599,262	3,598,802

An Ghníomhaireacht Infheistíochta Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní C.G.A. (GINBS)	2019 €'000	2018 €'000
Iasacht le BSNT	99,900	99,900
Ús ar iasacht idirghrúpa	4,156	4,210
Airgead tirim agus cóibhéisí	251	251
Sócmhainní eile	6	-
Iomlán	104,313	104,361

Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A.(BSN)	2019 €'000	2018 €'000
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le SGBSNT	994,969	997,678
Ús ar iasacht rannpháirteach brabús	3,475,428	3,469,635
Réamhíocaíochtaí Cánach	1,972	2,000
Iomlán	4,472,369	4,469,313

Seirbhísí an Ghrúpa Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (SGBSN)	2019 €'000	2018 €'000
Iasacht idirghrúpa le BSN	1,002,455	1,005,271
Iasacht rannpháirteach bhrabúis le NAJVA	20,917	8,624
Ús infhaighte ar iasachtaí	3,447,033	3,453,425
Infháltas idirghrúpa	2	22
Sócmhainní eil	574	-
Iomlán	4,470,981	4,467,342

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

40. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

40.6 PUNANNA SÓCMHAINNÍ COINNITHE AG AN GNBS AGUS GACH AONÁN DE CHUID GHRÚPA AN GNBS (AR LEAN)

Bainistíocht Iasachta Sócmhainní Náisiúnta C.G.A. (BISN)	2019 €'000	2018 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	3,472,375	2,569,748
Airgead tirim tugtha mar urrús comhthaobhach do GBCN	25,000	25,000
Bannaí rialtais/Sócmhainní airgeadais ar fáil le díol	342,052	470,746
Ionstraim airgeadais dlite	208	7,726
Iasachtaí féichiúnaithe	1,205,587	1,891,630
Infháltas idir-ghrúpa	589,307	478,129
Ús fabhraithe infhála	-	780
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	5,381	18,573
Fardail – Réadmhaoine trádála	55	1,266
Sócmhainní eile	24,471	18,276
Iomlán	5,664,436	5,481,874

SNCT	2019 €'000	2018 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	36,065	35,880
Iasachtaí féichiúnaithe	135	5,903
Fardail – Réadmhaoine trádála	9,661	15,423
Sócmhainní idirghrúpa	-	24,627
Sócmhainní eile	26	3
Iomlán	45,887	81,836

BRSN	2019 €'000	2018 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	176	81,364
Fardail – Réadmhaoine trádála	100	100
Infháltas idirghrúpa	-	98
Sócmhainní eile	166	-
Iomlán	442	81,562

SRCSN	2019 €'000	2018 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	1,990	2,167
Fardail – Réadmhaoine trádála	-	211,644
Réadmhaoine infheistíochta	287,565	-
Sócmhainní eile	1,227	989
Iomlán	290,782	214,800

40.6 PUNANNA SÓCMHAINNÍ COINNITHE AG AN GNBS AGUS GACH AONÁN DE CHUID GHRÚPA AN GNBS (AR LEAN)

Sócmhainn Náisiúnta JVA C.G.A. (NAJVA)	2019 €'000	2018 €'000
Airgead tirim agus cóibhéisí	1,281	349
Infheistíochtaí in ionstraimí cothromais	13,521	35,967
Iasachtaí féichiúnaithe	21,445	27,929
Iomlán	36,247	64,245
Sócmhainn Náisiúnta Sarasota LLC (SNSLLC)	2019 €'000	2018 €'000
Fardail – Réadmhaoine trádála	881	1,314
PV		2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí		-
PB		2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí		142,066
Sócmhainní eile		89
Ifhaighte idirghrúpa		6
		142,161
PWH		2019 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí		17,792
National Asset Leisure Holdings Ltd (i Leachtú Toillteanach) (NALHL)	2019 €'000	2018 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹⁴	1,392	4,137
RLHC Resort Lazer SGPS, S.A. (RLHC)	2019 €'000	2018 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹⁴	1,224	3,705
RLHC Resort Lazer II SGPS, S.A. (RLHC II)	2019 €'000	2018 €'000
Infheistíocht i bhfóchuideachtaí ¹⁴	168	432

¹⁴ Meastar na méideanna seo bunaithe ar chuntais neamhniúchta an 30 Meán Fómhair 2018, go dtí go mbeidh cuntais iniúchta deireadh na bliana 2019 críochnaithe curtha ar fáil. Bunaíodh comparáideanna 2018 cuntais neamhniúchóirthe 31 Nollaig 2017. Mar atá leagtha amach i Nóta 38.4, níl na hinfeistíochtaí seo comhdhlúite i ráitis airgeadais Ghrúpa GNBS.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS (AR LEAN)

40. FAISNÉIS FHORLÍONTACH I GCOMHRÉIR LE HALT 54 DE CHUID AN ACHTA (AR LEAN)

40.7 BEARTA TACAÍOCHTA AN RIALTAIS, LENA NÁIRÍTEAR RÁTHAÍOCHTAÍ, FAIGHTE AG AN GNBS AGUS GACH AONÁN DE CHUID GHRÚPA AN GNBS

Aonán	Cur Síos	Méid eisithe an 31 Nollaig 2019 €'000	Méid eisithe an 31 Nollaig 2018 €'000
Bainistíocht Sócmhainní Náisiúnta	Ar an 26 Márta 2010, ráthaigh an tAire Nótaí Sinsearach eisithe ag an GNBS mar atá foráilte faoi Alt 48 den Acht fán GNBS 2010. Is é €51.3 billiún an phríomhshuim chomhiomlán uasta Nótaí Sinsearach le heisiúint ag aon am ar leith.	-	-
		-	-

41. BAINISTIÚ CAIPITIL

Déanann an Grúpa a struchtúr caipitil a bhainistiú agus déanann sé coigeartuithe air de réir athruithe i gcúinsí eacnamaíocha agus thréithe riosca a chuid gníomhaíochtaí. Is iad seo a leanas cuspóirí an Ghrúpa agus caipiteal á bhainistiú aige ina ráiteas ar staid airgeadais:

- Cumas an grúpa leanúint mar ghnóthas leantach a chosaint, i dtreo is go mbeidh sé in ann leanúint d'fháltais a sholáthar do scairshealbhóirí agus tairbhí a sholáthar do scairshealbhóirí eile;
- Bonn caipitil láidir a choinneáil chun tacú le forbairt a ghnó;
- Aon bharrachas a dháileadh don Státchiste ó am go ham.

Cuimsítear Scairchaipiteal (Nóta 38) agus Cothromas Eile (Nóta 35) i mbonn caipitil an Ghrúpa. Níl an Grúpa faoi réir aon riachtanais chaipitil arna ngearradh go seachtrach.

42. IMEACHTAÍ I NDIAIDH AN DÁTA TUAIRISCITHE

A) DÍBHINN

Ar an 27 Márta 2020, d'fhaomh Bord an GINBS íocaíocht díbhinne €bunaithe ar thoradh bhanna rialtas deich bliana ag 31 Márta 2020. Is le sealbhóirí gnáthscaireanna B NAMAI amháin an íocadh an díbhinn seo. B'ionann an íocaíocht díbhinne agus €0.00067 in aghaidh na scaire, dar luach €0.34m in iomlán.

B) CÚPÓN AR FHOFHIACHAS

Ar an 2 Márta 2020, rinne an GNBS íocaíocht chúpóin de €56.01m as ús ar an bhfofhiachas a sheirbhísiú. Le haghaidh breis eolais faoin bhfofhiachas, féach Nóta 39, Gnáthscair eile.

C) AISÍOC FOFHIACHAIS

Ar 1 Márta 2020, ghlao GBSN ar an bhfofhiachas ar an chéad dáta glaoigh agus íocadh iomlán an bhfofhiachas de €1.064bn a bhí fágtha ar 2 Márta 2020. Féach ar bhreis eolais ar bhfofhiachas i Nóta 35, Cothromais eile.

D) GÉILLEADH LÉASANNA FHOIRGNIMH AN STÁTCHISTE

I Feabhra 2020, chomhaontaigh GBSN agus chur sé i bhfeidhm téarmaí géillte a léasanna agus leasa eile i bhFoigineamh an Státchiste go Google Ireland. Bhí laghdú i luach eis-sreabhaidh ó GBNS i gcomparáid leis an suíomh chonartha roimh an ghéilleadh mar gheall ar an ghéilleadh.

E) COVID-19

I Márta 2020, d'fhógair an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte pandéim domhanda i dtaca le Covid-19 agus chur cuid mhór rialtais ar fud an domhain bearta i gcrích le srian a chur ar scaipeadh an víreas. San áireamh i mbeartanna le cosc a chuir ar scaipeadh an víreas tá srianta ar ghluaiseacht daoine, srianta ar thaisteal, dúnadh gnóthaí agus scoileanna go sealadach agus ceal curtha ar ócáidí. Tá tionchar ag seo ar slabhraí soláthair agus táirgeadh earraí ar fud an domhain. Tharla éileamh laghdaithe do tháirgí agus seirbhísí áirithe mar gheall ar an titim shuntasach i ghníomhaíocht eacnamaíoch gaolmhar, agus i bhfianaise an ardleibhéil éiginnteacht i dtaca le Covid-19, beidh tionchar diúltach aige ar ghníomhaíocht eacnamaíoch meantéarmach agus fadtéarmach.

E) COVID-19 (AR LEAN)

D'fhéadfadh laghdú ar éileamh ar bhunchomhthaobhacht iasachtaí féichiúnaithe GBSN, infheistíochtaí cothromais agus sócmhainní réadmhaoine bheith mar thoradh ar na beartais seo agus an tionchar iarmhartach ar bhféichiúnaithe GBSN agus rannpháirtithe sa mhargadh le laghdaithe iarmhartach i gníomhaíocht margaidh, luacháil sócmhainní agus giniúint airgid todhchaíocht. Leanann GBSN ag measúnú na rioscaí a bhaineann le Covid-19 agus tá sé ag glacadh céimeanna a fhoireann agus scairshealbhóirí eile a chosaint le teorainn a chuir leis an tionchar diúltach oibríochtúil agus airgeadais. Tá GBSN ag obair i líne le comhairle rialtais laistigh de chreat bunaithe ag an Choiste Bainistíocht Gearrchéime.

Mar gheall ar ghanntanas bearta margaidh agus easpa feicéalachta i dtaca le cé chomh fada agus a mhairfidh an cuir isteach seo ar an margadh, ní raibh meas tionchar bearta Covid-19 ar luacháil sócmhainní airgeadais nó sócmhainní réadmhaoine GBSN indéanta ag dáta sínithe na ráitis airgeadais.

43. FAOMHADH NA RÁITEAS AIRGEADAIS

D'fhaomhaigh an Bord na ráiteas airgeadais agus ceadaíodh a n-eisiúint ar 22 Aibreán 2020.

GLUAIS NA DTÉARMAÍ

Comhthaobhacht Geall iasachtaí réadmhaoin shonrach d'iasachtóir, le forghéilleadh i gcomhthéacs mainneachtana.

Contrapháirtí An páirtí lena bhfuil conradh nó idirbeart airgeadais á sheirbheáil.

Luach Margaidh Reatha An méid measta a bheadh i gceist le malartú réadmhaoin idir ceannaitheoir agus díoltóir toilteanach in idirbheart ar bhonn praghas fad láimhe.

Féichiúnaí Iasachtaí, a bhfuil iasachtaí incháilithe luaite leis agus a bhfuil na hiasachtaí seo aistrithe chuig an nGrúpa. Tagraíonn an Grúpa don iasachtaí mar fhéichiúnaí. Is ionann nasc féichiúnaí agus grúpa iasachtaí atá nasctha le féichiúnaí.

Tionscnamh um Íocaíocht iarchurtha Seoladh an tionscnamh um íocaíocht iarchurtha maidir le morgáistí ar mhaoín chónaithe 80:20 in 2012 chun cabhrú le ceannaitheoirí céaduaire agus úinéirí-áititheoirí eile ar mian leo maoín a cheannach agus gníomhaíocht sa mhargadh tithíochta a spreagadh. Rinneadh cosaint phraghais theoranta a thairiscint do cheannaitheoirí ar feadh tréimhse cúig bliana. Níl na maoine faoi úinéireacht GNBS agus ní eisiúnn sí na morgáistí. Bhí trí cinn de na bainc Éireannacha rannpháirteach sa scéim.

Díorthach Is ionstraim airgeadais é díorthach a dtagann a luach as mír bhunúsach mar sampla rátaí úis nó airgeadra, agus is féidir é a úsáid chun rioscaí a bhaineann le hathruithe ar luach na míre bunúsaí a bhainistiú.

Ráta Lascaire An ráta a úsáidtear chun sreabha airgid amach anseo a lascainiú go dtí a luachanna reatha.

Dícheall Cuí Breithmheas cuimsitheach ar ghnó agus é mar aidhm go háirithe luach a shócmhainní agus dliteanas a bhunú. Déanann an Grúpa dhá chineál dícheall chuí, dícheall cuí Dlí agus dícheall cuí Réadmhaoin.

Imeachtaí Forfheidhmiúcháin Imeachtaí a bhfuil sé mar bhonn leo comhlíonadh le conarthaí dlí a chinntiú.

Euribor Is é Ráta Tairgthe Idirbhainc an Euro an ráta a dtairgeann príomhbhanc amháin éarlaisí idirbhainc euro le banc eile atá laistigh de limistéar an Euro.

Ráta Comhlúthach Ráta úis a athraíonn go tréimhsiúil mar atá comhaontaithe air i gconarthaí.

Díorthach Malairte Eachtraí/Babhtáil Trasairgeadra Conradh airgeadais ina gcomhaontaíonn an ceannaitheoir agus an díoltóir sreabha airgid chomhlúthacha a bhabhtáil idir dhá airgeadra dhifriúla, i rith tréimhse sonraithe ama.

Fálú Páirt a ghlacadh i gcomhaontú chun riosca athruithe díobhálacha ar phraghas sócmhainne nó dliteanas a bhainistiú.

Fardail Réadmhaoin faighte ag an GNBS agus coimeáda ar a ráiteas ar staid an airgeadais.

Comhfheithicilí Bainistíochta Sócmhainne na hÉireann (ICAVanna) Is é seo feithicil cistiúcháin a fhéadtar a úsáid chun UCITS agus cistí infheistíochta malartacha a bhunú.

Iasachtaí talún agus forbatha Áirítear in iasachtaí talún agus forbatha iasachtaí ar thalamh atá ceannaithe chun críche forbatha, agus iasachtaí atá faighte ar thalamh páirtfhorbartha.

Tiomantais iasachta Iarmhéid creidmheasa atá tiomanta ag BISN a sholáthar dá custaiméirí.

Luach Marcáil ón Margadh Praghas nó luach urrúis, punainne nó cuntais a léiríonn a luach reatha margaidh seachas a luach de réir na leabhar.

OTC Thar an gCuntar Ag tagairt do dhíorthaigh nach bhfuil á dtrádáil ar mhalartú aitheanta.

Institiúid Rannpháirteach Institiúid Creidmheasa atá ainmnithe ag an Aire faoi Alt 67 den Acht mar Institiúid Rannpháirteach, lena n-áirítear aon fhochuideachtaí nach bhfuil curtha as an áireamh faoin alt sin.

Luach Reatha Luach ar dháta áirithe ar íocaíocht amach anseo nó sraith íocaíochtaí amach anseo, lascainithe chun léargas a thabhairt ar amluach airgid agus fachtóirí eile dála riosca infheistíochta.

Príomhsheirbhíseoir Institiúid Rannpháirteach a bhainistíonn féichiúnaithe thar ceann an GNBS laistigh de theorainneacha údaráis faofa ag an Bhord.

Iasacht Rannpháirteach Brabúis Iasacht a sholáthraíonn an t-iasachtóir a bhfuil a thoradh ag brath, i bpáirt ar a laghad, ar bhrabúsacht an iasachtaí.

Slándáil (a) Muirear, (b) ráthaíocht, slánaíocht nó urra, (c) ceart fritháirimh, (d) bintiúr, (e) bille malairte, (f) nóta gealltanais, (g) comhthaobhacht, (h) aon mhodh eile chun na nithe seo a leanas a chinntiú – (h)(i) íoc fiachais, nó (h)(ii) urscaoileadh feidhmíocht oibleagáide nó dliteanas, agus (i) aon chomhaontú nó socrú eile a bhfuil éifeacht chosúil aige.

Bannaí státhchiste gearrthréimhseacha Bannaí státhchiste rialtas na hÉireann faighte do bhainistíocht leachtachta.

Aonán Sainchuspóireach Aonán dlí cruthaithe chun cuspoir dea-shainithe cúng, sonrach nó sealadach a chomhlíonadh.

Fofhiachas Fiachas atá in-aisíochta i ndiaidh na bhfiachas eile a bheith aisíochta. Íocann an GNBS 5% de phraghas ceannaigh na n-iasachtaí a fhaigheann sé i bhfoirm fobhannaí.

**Gníomhaireacht Náisiúnta
um Bhainistíocht Sócmhainní**

Gníomhaireacht Náisiúnta um Bhainistíocht Sócmhainní

Duga an Státhiste, Cé an Phoirt Thuaidh,
Baile Átha Cliath 1, D01 A9T8

T +353 1 238 4000 | **R** info@nama.ie

www.nama.ie